

DAVIDIS
CARMINA
QUAE PSALMI DICUNTUR.

DAVIDIS CARMINA
QUAE PSALMI DICUNTUR
TUM CANTICA VETERIS
NOVIQUE TESTAMENTI
LATINIS VERSIBUS REDDITA
ATQUE ILLUSTRATA

OPERA AC STUDIO

PETRI ROSSI
SENENSIS.

ARRETII MDCCLIX.
Typis Michaelis Bellotti Impreſſoris Epiſcop.

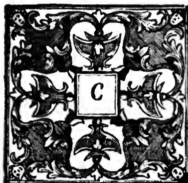
SUPERIORUM PERMISSU.

ILLUSTRISS.[MO] AC REVERENDISS.[MO] D. D.

JACOBO CAJETANO
INGHIRAMI
PATRICIO VOLATERRANO
EPISCOPO ARRETINO

SS. D. N. PRAELATO DOMESTICO PONTIF. SOLIO ASSIST. S. R. I. IN ETRURIA PRINCIPI CESAEQUE COMITI.

PETRUS ROSSI FELICITATEM.

Um primum ex longa deliberatione, & amicorum consilio statui meas hasce lucubrationes, ad privatam umbratilemque exercitationem elaboratas, in publicam lucem emittere, haud diu, neque multum mihi cunctandum, aut dubitandum fuit,

cujus potissimum patrocinio eas consecrarem. TU *enim*, PRAESUL AMPLISSIME, *statim mihi occurristi, cujus in fidem ac clientelam si & illas, & me adeo ipsum committerem, optime mihi rebusque meis consultum existimarem. Neque eam mihi mentem injecit communis quaedam ac pervulgata ratio in iis posita fortunae, aut animi bonis, quae excellentem Virum, ac Patronum maxime expetendum efficiunt, quaeque in* TE *quidem summa esse video Non mihi ante oculos obversabatur aut splendor Domus Tuae praeclarissimus, quae inter primarias Patriae Tuae ac vetustissimas merito recensetur, Virosque tum doctrina, tum honoribus, tum rebus domi bellique gestis praestantissimos protulit, aut Virtus Tua, gravissimis testata judiciis, non solum cum post Volaterrani Episcopi obitum Vicarius Capitularis, quem vocant, communibus suffragiis es dictus, verum etiam cum in eodem Episcopatu Vicarii Apostolici munere totum decennium summa cum laude, ac bonorum approbatione functus es. Optime sane mihi perspectum erat (cui autem non erat?) ad*

Epi-

Episcopalem postmodum Arretii sedem evectus, qua integritate, qua innocentia, quanta porro justitia, gravitate, prudentia difficillimam lateque patentem provinciam administrares. Quotidianae paene literae in tanta locorum vicinitate perferuntur, famaque longe lateque traducta, atque ubique pervulgata ad nos defert, quanta de TE *sit omnium civium existimatio, quantus omnium ordinum in* TE *amor, quanta totius Civitatis in* TE *colendo observandoque, & quam mirifica consensio, justa scilicet opinione virtutis, rebus optime ac sanctissime gestis, perpetuo singulis benefaciendi studio, humanitate vero tam singulari, ut cum omnes dignitate antecellas, facilitate par infimis videaris. Quis* TE *pacis concordiaeque constituendae studiosior, quis in pietate ac religione tuenda, atque amplificanda diligentior, quis in universo Grege ad sanctissimam, hoc est ad Pastoris disciplinam instituendo accuratior? In quo tamen non asperitate illa ad exulcerandos potius animos, quam ad emendandos idonea, sed suavitate ista Tua, a qua* TE *vel minimum disce-*

 dero

dere Tua ipsa natura non sinit, semper uteris, & necessariae interdum objurgationis acerbitatem vocis ac vultus lenitate condire soles, qua quidem, nullum ferme est tam ferum atque agr ste ingenium, quod non se molliri ac flecti patiatur. Nihil dico de Tua in pauperes liberalitate, atque in eos potissimum, quos in publicum prodire, suarumque calamitatum ostentationem pro quaestu habere ingenuus vetat pudor. Mitto doctrinae ac sapientiae studium singulare, quo non solum ad omnem eruditionem mirifice excultus es, verum etiam literas omnes, & literarum amatores impense diligis ac foves; sileo caeteras virtutes Tuas, illo Euripidis in Iphigenia dicto monitus:

„ Viri enim probi, laudes ubi audiunt suas,
„ Quodam solent odisse laudantem modo,
„ Si fors quis ipsos laudet immoderatius.

Non ea mihi ad gratiam abs TE *ineundam affectanda est via, neque his ego momentis*

impul-

impulsus sum, ut meas Tibi scriptiones dicatas velim. Illud me unice perpulit, quod cum de iis edendis haesitarem incertus ac cunctabundus, meaeque conscius imbecillitatis hominum judicium vehementius formidarem, Tu *hortator atque auctor accessisti, qui dubitantem ac timidum confirmares, & ad subeundam hanc aleam Tua auctoritate permoveres. Tuae sunt illae voces ex D. Francisci Salesii, cujus* Tu *& expressam vitae imaginem, & orationis suavitatem simillimam refers, sensu depromptae, & ad me perscriptae, quibus pro Tua comitate mihi gratularis, quod in hac Psalmorum versione Paganas Musas in Christianas transformaverim, easque a vetere illo profanoque Parnasso abductas, in sacra Calvarii Montis juga transtulerim. Feci ego quidem sedulo, quod in me fuit; sed ut illae, quemadmodum dignitatem nactae sunt novam, sic veterem venustatem retinerent, ne sperandum quidem erat. Utcunque res cesserit, satius profecto est, eas incomptiores prodire, quam lasciviores. Tuum quoque est illud oraculum, Poesim, si recte atque or-*

dine

dine tractetur, vitae bene instituendae normam esse, atque eam praecipue, in quam ego industriam contuli meam, tum pro santissimis, in quibus versatur, argumentis, tum pro Divino illo ac veracissimo Spiritu, cujus instinctu afflatuque fusa ac dictata fuit, quique unus Christianae vitae morumque magister ac rector est. Cumque ego adolescentibus praecipue Ecclesiae ministerio mancipatis hanc operam dicaverim, quo ad Psalmos, quos manu quotidie sunt versaturi, & legendos allicerentur, & intelligendos deducerentur, Tuum consilium ostendisti, ut mea haec Carmina, qualiacunque ea sint, e sanctissimo certe fonte derivata, & Davidico spiritu plena, studiosis juvenibus, quos in Tuo Seminario in Ecclesiae spem diligentissime alis, & non minus ad omnem humanitatem, quam ad religiosam disciplinam informas, lectitanda proponeres, quod quidem utrum expediat, non meum est judicare, ne quid de me sentire videar arrogantius, sed judicio Tuo integrum reservo. Quod ad rem pertinet meam, hisce ego tot tantisque causis adductus, cum mihi Patro-

num quaererem, non ad TE *recta pergerem, atque hoc meum opusculum cuiquam potius, quam Tibi commendarem? Non mediocriter sane cum incredibili Animi Tui modestia luctandum mihi fuit, quod* TU *operis quidem edendi auctor esses, operamque ea in re Tuam pollicereris, sed alium mihi Patronum adoptandum suaderes, & meritorum splendore, & nominis celebritate, ut Ipse ajebas, praestantiorem. Sed quo vehementius me a suscepto consilio deterrere nitebaris, eo mihi animus accendebatur magis, ut non aliunde mihi praesidium quaererem, aut auspicium, quam a tanta virtute, quae ex illa moderatione spectatior fieret, ac probatior. Quid enim mihi optandum magis, quam ut ad eum Virum me conferrem, eique me traderem, qui tantis praeditus ornamentis, atque in tam conspicua Ecclesiae, ac totius Etruriae vetustissima Dignitate collocatus, tenuitatem meam sua existimatione sustentaret? Ego vero nihil mihi arbitror accidere potuisse, opportunius, quam ut, quando haec mea essem evulgaturus,* TU *mihi Divino quodam munere oblatus*

tus

tus esses, a quo meam & voluntatem, & industriam non improbandam, neque repudiandam, sed benigne excipiendam, & patrocinio protegendam considerem. Quod ut facias, non multum mihi laborandum esse video, cum & quo animo sis, & ut in me sis animatus, satis certo compertum habeam.

PRAEFATIO.

Apuit me ſemper, ac mirifice delectavit Hebraicae Poeſeos nobilis indoles, ingeniumque magnificum, ſpirituſque ille vehemens, atque incitatus, qui, etſi ſub alieno ac ferventiore caelo natus, noſtris auribus minus interdum accommodatus, ac paulo fortaſſe intemperantior videtur, tamen non ſolum animos incredibiliter afficit, & in quoslibet motus magna vi pertrahit, in quo voluptas maxima ſita eſt, verum etiam ſupra mortalia omnia, atque adeo ſupra ſe ipſos legentes abripit, & ad Caeleſtia, certamque Dei praeſenſionem erigit, in quo Divina quaedam vis planiſſime perſpicitur, ac veluti ſenſu comprehenditur. Equidem quid alii ſentiant, ignoro, ad me quod attinet, nihil mihi vel in cogitationibus ſublimius, vel in dictionibus gravius, vel in imaginibus expreſſius, vel in varietate jucundius, vel in animis permovendis vehementius fingi, aut cogitari poſſe videtur, ut quod profani poetae ſibi temere ſumpſerunt, atque arrogarunt,

(1) *Eſt Deus in nobis, agitante caleſcimus illo;*
Impetus hic ſacrae ſemina mentis habet,

(1) Ovid. Faſt. 6.

id Divinis Vatibus merito ac jure tribuendum nemo non ſanus exiſtimet. Atque utinam illius linguae vim atque robur, utinam grandes loquendi formulas, ac plena ſententiis vocabula, utinam non fucatam ſimplicitatem, nativos lepores, Divinam plane majeſtatem, utinam etiam poeticos numeros, eumque qui non ad delectationem modo, ſed ad motum quoque animorum plurimum valet, verſuum concentum perſentire ac pernoſcere poſſemus! Nihil profecto, ut ego opinor, ad praeſtantiſſimae, abſolutaeque poeſeos ſpeciem atque exemplar deſideraremus. Cujus rei illud argumento eſt, quod quamvis plurima nobis obſcuriſſima occurrant, maximeque perplexa, tamen ex iis, quae vel perſpicua nobis ſunt, vel per illa involucra, atque integumenta intentiore acie deprehendi poſſunt, quaſi quidam ſolis radii mediis in nubibus interlucentes, quanta, Deus immortalis, mentibus noſtris voluptas influit, quanta rerum magnitudo oculis obverſatur, quanta vi nos cieri, ac commoveri ſentimus, quam grandia omnia, quam ſublimia, quam pulchra, quam mira proſpicimus! Sed ne de univerſo illo genere loquar, cum praeſertim incertum ſit, qui libri numeris ſint aſtricti, qui ſoluti, aliis alia opinantibus, ad ſola Davidis carmina, quae *Pſalmi* vocantur, orationem contraho meam, quae metro ſcripta eſſe, ambigit nemo, quamvis qua metrica lege, quibus numeris moduliſque, ignotum penitus ſit. In hiſce vero Canticis mirum quanta ubique ſplendeſcat poeticae facultatis vis, quam magnificum locutionis genus, quae rerum

ima-

imagines affabre depictae, quae fimilium concinna elegantia, quod fententiarum pondus, quae verborum efficacitas, quam audaces in ardua volatus, quam inopinatae planeque lyricae ad alia transgreffiones, quae ad mores recte componendos non inanis philofophiae, fed Caeleftis fapientiae praecepta, quam ad pios animorum motus ciendos apta omnia, atque accommodata, quanta demum ubique Divinitatis fides! Affirmare aufim, quae in Poetis lyricis omnibus tum Graecis, tum Latinis fparfa admiramur lumina egregiafque virtutes, univerfa in hunc plane Divinum Poetam collecta fimul ac congregata confluere, ut merito a D. Hieronymo appellatus fit *David Simonides nofter, Pindarus, & Alcaeus, Flaccus quoque, Catullus, atque Serenus*. Quin etiam, fi, quod ego mente conceptum habeo, mihi liceat efferre, equidem ita exiftimo, nullum nec Graecum, nec Latinum poetam lyricum cum hoc noftro effe comparandum. Cum Davidem attentius lego, cum intima ejus fenfa, quoad ejus facere poffum, mecum animo meditor, cum vividum illum carminis fpiritum, facrumque furorem admiror, languet mihi Horatius, vilefcit Ovidius, ineptit Catullus, jacet Alcaeus, ruit Pidarus, friget Anacreon, nec fere quifquam eft, qui me ita afficiat, moveat, impellat, ficuti David. Celebres illi, ac fupra caeteros mortales praeftantiffimi viri, fiquid de Deo immortali, ejufque magnitudine ac potentia praedicare altius voluerunt, nihil ferme amplius dicere, nihil auguftius nobis ingerere, atque inculcare noverunt, quam

ut

ut Illum Caeleſtium domorum incolam ac regnatorem, fulminum tonitruumque dominum ac moderatorem oſtenderent, & tunc demum ſummam ejus majeſtatem potentiamque verbis ſatis expreſſiſſe ſibi viderentur, cum dicerent:

(1) *Caelo tonantem credidimus Jovem*
Regnare . . . .
(2) *Annuit, & totum nutu tremefecit olympum;*
(3) *Terrificam capitis concuſſit terque quaterque*
Caeſariem, cum qua terram, mare, ſydera movit;
(4) *Ille Pater rectorque Deum, cui Dextra triſulcis*
Ignibus armata eſt, qui nutu concutit orbem;
(5) *. . . . . Rector Olympi*
Qui fera terribili jaculatur fulmina dextra;
(6) *At quem Deum! Qui templa caeli ſumma ſonitu concutit.*

Quanto ſublimius noſter!

(7) *Vox Domini in virtute, vox Domini in magnificentia;*
(8) *Initio tu, Domine, terram fundaſti, & opera manuum tuarum ſunt caeli;*
(9) *Tui ſunt caeli, & tua eſt terra, orbem terrae & plenitudinem ejus tu fundaſti, aquilonem & mare tu creaſti;*
(10) *Tuus eſt dies, & tua eſt nox, tu fabricatus es auroram, & ſolem;*
(11) *Ipſe dixit, & facta ſunt, ipſe mandavit, & creata ſunt;*

(1) Hor. Carm. L. 3. Od. 5. (2) Virg. Aen. L. 9. (3) Ovid. Met. L. 1. (4) Id. Met. L. 3. (5) Id. Met. L. 2. (6) Terent. Eun. Act. 3. Sc. 5. (7) Pſal. 28. (8) Pſal. 101. (9) Pſal. 88. (10) Pſal. 73. (11) Pſal. 148.

(1) *Viderunt te aquae, Deus, viderunt te aquae, & timuerunt, & turbatae sunt abyssi;*
(2) *Qui respicit terram, & facit eam tremere, qui tangit montes, & fumigant;*
(3) *Inclinavit caelos, & descendit, & caligo sub pedibus ejus.*

Quid ad hominis imbecillitatem significandam expressius?

(4) *Homo vanitati similis factus est;*
(5) *In imagine pertransit homo;*
(6) *Sepulchra eorum domus illorum in aeternum;*
(7) *Transivi, & ecce non erat, quaesivi eum, & non est inventus locus ejus;*

Atque alia hujusmodi sexcenta, quae si colligere velim, totum paene librum excribere necesse sit. Quid his simile in aliis occurrit? Quid autem, nisi futilia tractant, ac nequid gravius dicam, plane inania, atque omnis frugis expertia? Miseret me tui, M. Flacce, cum te video (at qualem virum!) tam saepe vina, convivia, libidines, & quod fortasse multo deterius est, pestilentissimos e media Epicuri disciplina errores, & ad corrumpendos pravis opinionibus animos perniciosissimos tuis carminibus, & iis quidem cultissimis, elegantissimis, ac suavissimis inserere; tum si quando assurgis, laudo quidem felices conatus, magnumque canendi spiritum, atque ingenium ad-

✠ † mi-

(1) Psal. 76. (2) Psal. 103. (3) Psal. 17. (4) Psal. 143. (5) Psal. 38. (6) Psal. 48. (7) Psal. 36.

miror, ſed nihil certe ad Vatis noſtri magnificentiam, ſublimitatem, ſapientiam, nobilitatem. Pudet me veſtri, Catulle, Tibulle, Properti, P. Naſo, cum nihil ferme apud vos lego, niſi inſanos amores, proſtitutarum muliercularum inſulſas laudes, flagitiorum etiam veſtrorum impudentiſſimas praedicationes, omnia denique ad emolliendos, atque effaeminandos animos pertinentia, nihil ferme frugiferum, nihil ſalubre, nihil decorum, nihil ingenuo atque honeſto homine dignum, ut miſeranda mihi interdum videri ſoleat infirmioris aetatis conditio, cujus teneris adhuc animis, ad omnia quidem, ſed praeſertim ad deteriora quaeque arripienda facillimis, & ad vitia maxime proclivibus planeque cereis, talia ſcelerum irritamenta ad eruditionem obtruduntur, unde plus fortaſſe periculi, quam utilitatis exiſtat, & praeclare cum iis agatur, qui venuſta verba, concinnaſque locutiones aucupentur, *& verſus inopes rerum, nugaſque canoras*, ad inanem ſane delectationem appoſitas, ad ſolidam utilitatem certe ineptiſſimas. Niſi quis forte uberes inde fructus percipi poſſe eo contendat, quod de Heroibus, atque adeo de Diis tam indigna, tam indecora, tam turpia mentiuntur, quod odioſas putidaſque, ac ſaepe impias aſſentationes affectant, quod monſtroſis abſurdiſque commentis veritatem implicant atque obſcurant, quod demum, ſiqua interdum bona ac ſalutaria tradunt vitae praecepta, ea multo pluribus miſcent vitiorum illecebris, & lenociniis cupiditatum. Cum autem ab ipſomet Horatio (1) praeceptum ſit

(1) In Arte.

Aut prodesse volunt, aut delectare poetae,
Aut simul & jucunda, & idonea dicere vitae

non video, quis duplici hoc munere cumulatius perfunctus sit, quam regius hic noster Poeta, in quem profecto, siquem in alium, illud convenit:

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci (1).

Et quidem ad delectationem quod attinet, praeter ea quae superius delibavi, quanta in singulis *Psalmis* varietas, quae in quibusdam sublimitas, quae in aliis amoenitas, in aliis suavitas, quam miserabiliter aliqui, alii quam molliter, permulti quam graviter scripti sunt; quanta vero in aliquibus eruditio, & totius fere Hebraicae historiae doctrina, ut non immerito dixerit Athanasius, quaecunque in singulis aliis libris traduntur, ea in *Psalmis* contineri! Quantae hinc porro utilitates ad Dei justitiam, clementiam, fidelitatem, providentiam, beneficentiam, quantum homini licet, cognoscendam, ad mores castigandos, ad vitam recte instituendam, ad creata omnia bona parvi pendenda, ad sempiterna expetenda, ad spem non in humanis opibus, sed in Divino auxilio, atque in innocentia collocandam, demum ad vitium omne facinusque vitandum, & ad virtutem colendam, qua praemii, qua poenae magnitudine proposita, ex uberrimo quasi

 fon-

(1) Ibi.

fonte dimanant? Quot hic, & quam praeclarae Dei tum laudandi, tum orandi, tum quaecunque usui sunt, postulandi, tum pro acceptis gratias agendi formulae suppetunt! Quam piae excitantur animi commotiones affectionesque, ut spes erigitur, ut timor incutitur, ut Dei amor accenditur, ut mentis tumor deprimitur, ut malefactorum odium horrorque commovetur, ut pacis, charitatis, beneficentiae, misericordiae studium intenditur! Unum mihi ejus rei testem esse volo, sed eum gravissimum atque locupletissimum Augustinum (1), qui, quamvis sua illa scientia adhuc turgidus, qua Scripturas sanctas, quasi humiles, contempserat, quamvis in germano Dei amore, ut ipse ait, adhuc rudis, quamvis *Cathecumenus*, cum *Psalmos* attigit: *Quas tibi*, inquit, *voces dabam in Psalmis illis, & quomodo in Te inflammabar ex eis, & accendebar eos recitare, si possem, toto orbe terrarum adversus typhum generis humani*! Quis vero ad Christianam veritatem Religionemque confirmandam plus affert momenti, quam noster, qui futuram humani generis reparationem, Servatoris nostri adventum, cruciatus fere singulos, ad vitam denique reditum, ac triumphalem in caelum ascensum, tam distincte explicateque praenunciat, ut rem gestam scribere potius, quam futuram vaticinari videatur. Quamobrem Apostoli atque ipse Christus ad ea, quae docerent, stabilienda ex alio libro fere nullo frequentiora argumenta ac testimonia mutuati sunt. Primus David, si Eusebio (2) credimus, & futu-

(1) Conf. L. 9. C. 4. (2) Epist. 140.

futuram ἀνάςασιν, & extremum judicium, & sempiternae vitae promissionem aperte docuit, cum nihil horum Moses tradiderit. Veterum porro Sacrificiorum abrogationem, novae Ecclesiae constitutionem, propagationemque mirificam, gentium a superstitioso profanoque ad verum sanctumque Dei cultum vocationem, commentiorum Numinum impiam vanitatem quis luculentius exequitur, & ipsis quasi oculis subjicit? Fragilem falsamque improborum felicitatem, parata peccantibus supplicia, susceptam a Deo innocentiae curam, defensionem, vindictam quis aut gravius, aut dilucidius exponit? Ut breviter dicam, *Liber hic unus*, teste Augustino (1), *communis quidam doctrinae thesaurus est, aperte singulis necessaria subministrans*. In angore animi ac dejectione, in certaminibus, in periculis, in perturbationibus, in calamitatibus, quibus vita impetitur atque exagitatur, hinc solatium, hinc gaudium, hinc robur, hinc praesidium, hinc quies, hinc levamentum & certissime petitur, & affatim suppeditatur, ut merito scripserit Ambrosius: *In Libro Psalmorum profectus est omnium, & medicina quaedam salutis humanae;* Ac demum ita sermonem concluserit: *In Psalmo certat doctrina cum gratia, simul cantatur ad delectationem, discitur ad eruditionem*. Inde tantae in Divinum hunc Librum laudes passim a Sanctis Patribus congeruntur, Athanasio, Basilio, Chrysostomo, Ambrosio, Augustino, Gregorio Magno, Hieronymo, Cassiodoro; Inde veteri more comparatum erat,

 ut

(1) Praef. in Psal.

ut Christiani non viri solum, sed & mulieres *Psalmos* in Ecclesia, in aedibus, in mensa, in itinere, in agro, in ipso opere cantitarent; Inde omnibus Ecclesiae ministerio mancipatis lex erat, ut *Psalmos* omnes memoriter addiscerent, caeteris fere omnibus consuetudo, ut saltem aliquos ex memoria recitarent, iisque cum nascentem diem auspicarentur, tum cadentem concluderent. Tot jam exactis saeculis ab ipsis usque nascentis Ecclesiae incunabulis mos hic constantissime retentus est, perpetuoque retinebitur, ut *Psalmi* in sacris conventibus diu noctuque canantur, neque alius in Divina Scriptura liber est, qui in privatis publicisque precationibus passim ab Ecclesia proponatur, quam is, de quo loquimur, unde magnos in hominum animis fructus atque emolumenta provenire posse, satis intelligit. Obest sane non nihil obscuritas ex ignoti exoticique sermonis in alium longe dissimilem religiosa fortasse nimis, sed minime reprehendenda translatione magnam partem profecta. Sed haec Divinis rebus circumfusa caligo quandam animis nostris religionem objiciat necesse est, qua ad abdita mysteria pervestiganda trepidi nobisque diffidentes accedamus, rati magnum aliquid atque humano augustius esse, quod delitescit, sacro veluti quodam velamine obvolutum. Id vero non torporem nobis ex desperatione afferre debet, ignorantiamque fovere, sed diligentiam potius acuere, & intelligendi appetitionem excitare, ut Divino scilicet monito obtemperemus, in *Psalmis* ipsis saepius iterato, & Deuteronomii cap.

6. lon-

6. longe ante ſcripto : *Erunt verba haec in corde tuo, & narrabis ea filiis tuis, & meditaberis in eis ſedens in domo tua, & ambulans in itinere, dormiens atque conſurgens &c.;* Quod ad nos quoque, non ad Hebraeos ſolum pertinere, teſtis eſt locupletiſſimus Joannes (1), immo Chriſtus ipſe Dominus, cujus eſt illud : *Scrutamini Scripturas.* An ego in Horatii, Perſii, Juvenalis, aliorumque poetarum obſcuriſſimis locis enucleandis tantopere ingenium torqueam, interpretes conſulam, fabulis, hiſtoriis, unde ea lucem accipiant, inſudem, ut ſenſa indidem abſtruſa expromam, ac velut extundam, quibus demum deprehenſis, nihil admodum, aut certe non multum vel ad eruditionem, vel ad vitae utilitatem proficiam, ut vero theſauros longe ditiſſimos in Sacris Libris alte reconditos defodiam, quibus animus mirifice ornetur atque inſtruatur, & ad beatam immortalemque vitam comparetur, nihil laborem? Num deſunt ad eam rem propoſita omnibus adjumenta, a Sanctis Patribus, doctiſſimiſque ſcriptoribus comparata, quibus Deus Opt. Max. noſtrae imbecillitati abunde conſultum voluit, ſi modo ejus conſcientia dejecti, & ab omni arrogantia remoti ſupernae Lucis opem impenſis precibus imploremus? Et quidem cum nihil frequentius aut in ore habeamus, aut manibus verſemus, aut auribus accipiamus, quam ſacras Davidis cantilenas, quam turpe atque indecorum ſit, Viro praeſertim Eccleſiae ſacris initiato, eas non percipere, & voce tantum ac

 cor-

(1) Jo. 5. 39.

corporis ſenſibus uſurpare, quid vero ſapiant, aut omnino quid dicant, nihil ferme aſſequi! At vulgatum eſt illud Apoſtoli [1]: *Si orem lingua, ſpiritus meus* (id eſt oris mei flatus) *orat, mens autem mea ſine fructu eſt. Orabo ſpiritu, orabo & mente, pſallam ſpiritu, pſallam & mente.* Ego quidem, ut mihi conſulerem, operae pretium me facturum exiſtimavi, ſi in ſacra haec adyta timidum pedem ac trepidantem inferrem, &, duce aliquo praeeunte, abdita in iis Myſteria, ſi non penitus introſpicerem, at aliquantum attingerem, ac velut a limjne ſalutarem. Ducem autem ex multis mihi delegi Ven. Robertum Card. Bellarminum, cum quod eum litterae, cui potiſſimum, ne dicam unice, inhaerere mihi propoſitum eſt, reperi curioſiorem, cujus ſententiam Graecae atque Hebraicae linguae praeſidio diligentiſſime expiſcatur, vulgatamque lectionem & ſanctiſſime retinet, & tuetur acerrime, & explicare nititur per quam ſtudioſe, tum quod quaecunque Greci, vel Latini Patres antea ſcripſerant, is ſummatim in ſuos commentarios aſcivit. Hunc itaque fere interpretem adhibui, a quo tamen non ſemel diſcedere, nulli mihi religioni duxi, cum aliorum interpretatio planior, aut ad Auctoris mentem accommodatior viſa eſt. Vulgatam porro Scripturae editionem religioſiſſime ſecutus, ne latum quidem unguem ab ea excedendum putavi, & ſiquando Graeca, aut Hebraea volumina ſubſidio advocavi, id tum feci dumtaxat, cum illa noſtrae lucem aliquam affer-

(1) 1. Cor. 14. 14.

afferrent, & quod in hac obſcurius erat, dilucidius explicarent. Sententiis quidem, imo interdum & verbis quae altiorem quandam ſignificationem continerent, quoad licuit, inhaeſi atque inſtiti, in quo Georgium Buchananum Scotum, magnum illum ſane poetam, ſed noſtrae Religioni parum faventem, ne dicam, ab ea prorſus alienum, & ex fontibus minus integris ſuas non ſemel interpretationes haurientem, paulo oſcitantiorem fuiſſe animadverti, qui ut ſuo ingenio & poeticae venuſtati indulgeret, multa, quae Myſterio non carent, praetermiſit, vel in alienum ſenſum detorſit, extraneas verſiones, explicationeſque ſuſpicioſas identidem ſecutus eſt, fecit denique, ut magis bonus poeta, quam fidus interpres videretur. Ejus carmina vidi equidem poſtquam mea abſolviſſem, neque me incepti poenituit, non de ingenii laude certantem, in quo ei libenter concedo, ſed ſyncerae germanaeque intelligentiae ſtudioſum, de qua me vehementius laboraſſe profiteor. Vario autem carminum genere, quod & hic factitaverat, uti decrevi, quod ita Pſalmos a Davide conſcriptos eſſe, me docuit Bellarminus, qua in re & Horatium, & Tibullum, & Propertium, & Ovidium imitari contendi, quoad licuit per longam viginti amplius annorum deſuetudinem, quo tempore meae me vitae rationes paene omnino ab hiſce ſtudiis avocarunt. Nam Catullum non prorſus illum quidem neglexi, praeſertim in aliquibus Phaleuciis, quo ſane in genere, ut dicam quod ſentio, eum probavi ſemper, ut quem ma-

xime, cum ipse ingenium ibi praecipue exercuerit suum, credo, quod in eo se plurimum valere sentiret, illumque iccirco & omnes deinceps boni poetae imitati sunt, & ego unicum ad imitandum libentissime proposuerim, siquis modo spurcitias illas, sordesque, quibus scatet, eluere, & tanquam Augiae stabulum, purgare possit, caeterum in elegiacis non item. Miror sane quam & in his dictionis nitorem, elegantiam venustatem aureo illo saeculo dignam, affectus quoque identidem in loco erumpentes, eosque tam teneros, tam molles, tam delicatos, ut nihil supra; Sed illam versuum asperitatem, pentametros praesertim saepe harmoniae omnis expertes, neque apta concinnaque pedum compositione suaviter cadentes, neque sententiam integram, aut ejus partem concludentes, ut plerisque aliis in usu est, sed cum sequentibus versibus implicatos, quod heroicis convenire melius videtur, probare certe non possum. Ille quidem hoc fecit ad exemplum Graecorum, apud quos video ita in usu positum fuisse, quod fortasse id eorum auribus, ob peculiarem ipsorum, nobisque ignotam pronunciandi rationem, jucundum accideret. Sed fecit vel Graecos ipsos latine vertens, eorumque verbis atque adeo numeris serviens, vel epistolam potius scribens, quam Elegiam concinnans, vel certe ita pauculas condidit Elegias, ut ipse non se id agere ac profiteri, vel hoc indicio satis prodat. Epigrammata porro ita composuit, ut sale illo ac dicacitate contentus, numeros neglexisse videatur. Quid

quod

quod eo tempore ſcripſit, quo Latina poeſis a Graecis non ita pridem nata, & nondum ſatis perpolita Graecam indolem etiam apud Latinos magna ex parte ſervaret, ſicuti quaſdam primaevae ruditatis reliquias in verbis aliquot retinebat. Sed paulo poſt felici Auguſti aetate, cum non modo ad quandam maturitatem perducta eſſet, ſed a ſummis Poetis, quorum tum magnus proventus extitit, ad ſupremum dignitatis faſtigium evecta; tum vero omnem exuit aſperitatem, & quaſi ſui juris effecta, ac dominatrix Graecanicae ſervitutis jugum excuſſit. Tunc Tibullus, Propertius, Ovidius, Albinovanus ſuaviores verſus, ſuiſque auribus, hoc eſt politioribus magis modulatos atque conſonantiores excogitarunt; Quanquam Propertium id ſerius factitaſſe video, vigente ſcilicet adhuc Graecorum imitatione deceptum, & ad eos primo libro, & primis in elegiis propius acceſſiſſe; ſed mox vel aliorum Latinorum exemplo, vel ſuarummet aurium judicio edoctum, ſententiam mutaſſe, & carmina ſua ad venuſtiores numeros compoſuiſſe. Quos qui deinde ſunt conſecuti, quorum quidem aliquo in pretio opera habentur, in verſibus modulandis fere omnes imitati ſunt, & praeſertim ſaeculo decimo ſexto, quod ego Auguſtaeo proximum judico, Sannazarius, Pontanus, Bembus, Naugerius, Flaminius, Strozza Pater, & Filius, aliique nonnulli elegantiſſimi poetae, & cum veteribus comparandi. Eorum plerique Tibulli venuſtatem atque elegantiam, alii Ovidii facilitatem, alii Propertii majeſtatem ſibi propo-

 ſue-

fuerunt, & feliciſſime ſunt aſſecuti, ac ſiquis interdum Catullum eſt imitatus, id fecit in una aliqua elegia ſimilis argumenti, experiendi cauſa, quid in eo quoque genere poſſet, & ita tamen fecit, ut Catulli mollitiem, facilitatem, munditiem, venuſtatem, non aſperitatem conſectaretur. Verum ſuum quiſque judicium ſequatur; Nolo enim cum quopiam de re leviſſima contendere, nec ſane repugno, quin vir ſatis doctus ac ſolers Catullum imitetur, cujus certe virtutes omnes exprimere ſtudebit, ac fortaſſe poterit. Sed eum proponendum adoleſcentibus, ut elegorum exemplar, id vero minime adduci poſſum, ut aſſentiar. Magnum quippe ſubeſſe video periculum, ne tum ob inertiam, & in verſibus apte componendis laboris intolerantiam, tum *quoniam* (Quintiliani (1) verbis utor) *accidit iis, qui quicquid apud magnos viros repererunt, dicendi legem putant, ut deteriora imitentur (id enim eſt facilius) ac ſe abunde ſimiles putent, ſi vitia illorum conſequantur*, ii quoque perverſi imitatores, neque judicio utentes ſatis firmo, omiſſis iis, quae in Catullo ſumma ſunt, tum denique ſe illi ſimillimos arbitrentur, cum ſuos verſus ad illum conformaverint

Quam modo, qui me unum, atque unicum amicum habuit

vel ad illum

Haec atque illa dies, atque alia atque alia.

Idem

(1) Inſt. L. 10. C. 1.

Idem propémodum dixerim de Lucretii imitatione boni ſane Latinitatis auctoris, ſed in poeticis & numeris effingendis, & loquendi rationibus deligendis aut parum felicis, aut non ſatis curioſi. Ac de numeris quidem non immerito ſcripſit Nobilis Criticus (1), Lucretium hanc verſuum numeroſam ſuavitatem adumbraſſe ſolummodo, ac pingui Minerva delineaſſe, quam poſtmodo Virgilius expolivit atque perfecit. Sed ea venia danda eſt Poetae ea tempeſtate ſcribenti, qua Homericam illam harmoniam nondum ſatis Latini perſenſiſſent, cujus vix veſtigium aliquod apud Ennium reperias. Argumentum ipſum aridum per ſeſe ac ſpinoſum, explicatuque perdifficile, nec a quoquam Latino tentatum adhuc, plurimum ad excuſationem valet. At poſtquam Virgilius ſtylum illum mediocrem, & ad διδασκαλίαν apprime factum in Georgicis tam feliciter uſurpavit, quid aliis in ejuſmodi argumentis etiam philophicis faciendum eſſet, praeſcripſit, & homines doctiſſimi Fracaſtorius, Vida, Angelius, Rapinus Virgilianam illam rationem ſumma cum laude imitati ſunt. Atque equidem idem de Lucretio exiſtimo, quod de Lucilio Horatius (2) judicavit:

Si foret hoc noſtrum fato dilatus in aevum,
Detereret ſibi multa . . . .
. . . . & in verſu faciendo
Saepe caput ſcaberet, vivos & roderet ungues.

Ad poeticam autem dictionem quod attinet, ut Quintiliani (3) judicium omittam, Lucretium cum lego,

(1) P. Rap. (2) Hor. L. 1. Sat. 10. (3) Inſt. L. 10. C. 1.

lego, video fane Philofophum acute ratiocinantem, miror etiam, fi lubet, res difficillimas verfibus comprehendentem, Poetam vero plerumque non video, fiquidem verum fcripferit Horatius (1)

. . . . Neque enim concludere verfum
Dixeris effe fatis, neque fiquis fcribat, uti nos
Sermoni propiora, putes hunc effe poetam.

Sed & illud accedit, quod is latine admodum loquitur quidem, ut qui optimo faeculo floruerit, fed quemadmodum Cicero in Bruto advertit, aetatem fuae proximam nondum fatis bene fuiffe locutam, ita is qui in eam ipfam aetatem incidit, plurimum adhuc retinet primaevae illius atque horridulae ruditatis, quam Naevius, Accius, Pacuvius, Plautus, Ennius, aliique veteres praefeferunt, quam Cicero ipfe fe improbare oftendit item in Bruto, quam Caefar, ut idem Cicero refert, pura & incorrupta confuetudine emendabat, quam denique Horatius (2) carpit iis verfibus:

Si quaedam nimis antique, fi pleraque dure
Dicere credit eos, ignave multa fatetur,
Et fapit, & mecum facit, & Jove judicat aequo.

Poftquam autem eas antiquitatis reliquias Virgilius, ejufque coetanei Poetae penitus deterferunt, quid opus eft in tanta Latini fermonis ubertate, nitore, elegantia, venuftate, ad illa reverti, quae

(1) L. 1. Satyr. 4. (2) Epift. L. 2. Ep. 1.

quae Q. Sectanus (1) satyrice perstringit, *Mucida frusta Lucretj?* Hoc qui faciat, perinde facere videatur, ac qui in Heroicis post Divinam Aeneida ad Ennii imitationem se conferat. Feratur sane Lucretius, quem aetatis suffragatio tuetur, quod hanc primus omnium viam ingressus est, ut ipse inculcat iisdem versibus 1. & 4. L. repetitis:

Avia Pieridum peragro loca, nullius ante
Trita solo;

Aliquid concedatur susceptae scriptionis difficultati, ut initio postulare ipse videtur:

Nec me animi fallit, Grajorum obscura reperta
Difficile illustrare Latinis versibus esse,
Multa novis verbis praesertim cum sit agendum,
Propter egestatem linguae, & rerum novitatem;

Liceat illi per me etiam duriusculis incultisque versibus, ac sermoni proximis uti, cum nondum Poesis satis exculta ac perpolita esset; Quare ipse M. Tullius, qui ab ejus aetate non ita distat, quique alioquin, ut tum tempora erant, bonus poeta habebatur, poeticam laudem, quam initio fuerat consecutus, eam fere omnem, Virgilio exorto, amisit, ejusque poemata satyrice nimis *Ridenda* appellavit Juvenalis (2). Utrum autem eadem venia danda sit quibusdam Lucretii imitatoribus, Latina lingua a consequentibus scri-

ptori-

(1) Sat. 2. (2) Sat. 10.

ptoribus tantopere aucta ac locupletata, & poesi jam satis superque expolita, atque omni ex parte perfecta, neque scio, neque judicare queo, neque, si possim, quicquam pronunciare ausim, cum homines doctissimi, quibus ego plurimum tribuo, quosque vel maxime vereor ac suspicio, hujusmodi rationem sibi tenendam certis de caussis existimaverint. Sed detur id quidem, nec enim adversor, Philosophantibus, quibus rerum sive gravitas, sive subtilitas, sive asperitas poeticas delicias atque ornamenta vix interdum permittit; In Lyricis quidem certe non videtur ferendum, neque adolescentes ad hujusmodi imitationem alliciendi. Quamobrem siqua eo carminis genere efferenda sese obtulerunt, a Lucretiana imitatione abstinendum omnino censui, & ad Virgilianam potius majestatem, ac suavitatem, quantum quidem efficere, aut conari possem, & Auctoris mei character, & exotica oratio, & concisae sententiae paterentur, longissimo quantumvis intervallo, aspirandum. In optimorum Poetarum virtutibus exprimendis, ad sacrosque sensus traducendis, quid potuerim, aliorum judicium esto. Ego quidem in eam curam libenter incubui, ut profanas dicendi formas consecrarem, & veterum Christianorum exemplo, Ecclesiasticas litteras hisce antiquae superstitionis veluti spoliis augerem, atque locupletarem. Claritati saltem plurimum studui, quantum in tanta, quae occurrebat, obscuritate assequi potui, in quo quidem tum ob sententias abstrusissimas, tum ob cogitandi rationem a nostrate prorsus abhorren-

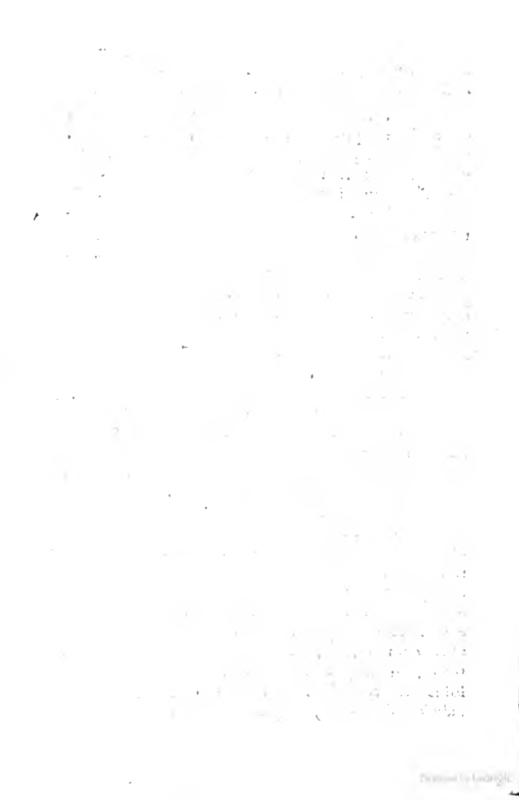
ren-

rentem; tum ob locutionum Hebraicarum pressam contractamque brevitatem, ac spiritum nimio audaciorem, tum denique ob frequentem rerum sententiarumque disjunctionem, ac dissolutionem Prophetis familiarem, fuit non mediocriter laborandum. Cui postremo incommodo ut mederer, nulli duxi religioni aliquos interdum versiculos addere, qui superiora cum inferioribus, partesque cum partibus connecterent, atque conglutinarent, quique obscuriora loca, si non in suo, at in meliori lumine collocarent, quod & M. Antonium Flaminium in pauculis illis, quos transtulit, suo sibi jure sumpsisse animadverti. Nam temporum mutatione, ac de praeterito in futurum conversione nemo, credo, offendetur, qui Hebraicae linguae consuetudinem calleat, in qua tempora persaepe mutantur, & futura per praeteritum efferuntur. Praeterquamquod id Prophetis est usitatum, ut futura quae sunt, jam provideant effecta, ac de iis, tanquam de praeteritis loquantur. Allegorias porro omnes illustrare, quibus *Psalmi* refertissimi sunt, tum ab instituto meo alienum duxi, qui solum litteram explicandam susceperim, tum etiam supervacaneum, quod a sacris interpretibus, qui varias excogitarunt, nullo negocio peti possint, satisque habui aliquas, in quibus Psalmi quidam fere toti versarentur, & sine quibus intelligi nihil posset, in argumentis leviter attigisse. Unum monere non ab re fuerit, solere crebro Vatem nostrum factum aliquod historicum tractare, aut de certo homine, aut

loco

loco sermonem instituere, puta, de Salomone, de Hierusalem, sed repente medio in sermone, quasi Divino aliquo instinctu afflatum abreptumque alio avolare, & fere ad ea, quae ad Christum, vel ad Ecclesiam pertinent, ac vel ibi reliquum *Psalmum* insumere, vel post aliqua ad historiam reverti, cui consuetudini, ab aliis quoque Prophetis non semel usurpatae, in hac mea translatione serviendum fuit. Psalmis vero Davidicis addenda censui Cantica, quae in Scriptura extant, illustriora, quod eodem spiritu scripta sint, eodem sacri furoris impetu concepta, iisdem virtutibus atque ornamentis referta. Siquis autem miretur, me Latinum sermonem maluisse, quam Etruscum, is sciat, velim, me sic statuere, Latini idiomatis majestatem, gravitatem, dignitatemque ad res sanctissimas, vetustissimaque religione consecratas, ac Divina plane sensa ac Mysteria exprimenda, esse prae caeteris accommodatissimam. Id sicui minus satisfecerit, illud addam, hunc jam locum non mediocri cum laude fuisse occupatum a praestantissimis viris, & omnium ore celebratissimis, qui & hoc ipso, & superiore saeculo Psalmos Tusca poesi expoliverunt, quorum ego cum ingenio & poetica facultate si certare voluerim, amens sim. Qui vero Davidica carmina latine verterunt, homines exteri, ita parum apud nos noti sunt, ut Gagnaeium, Montanum, Bochium, quos satis bonos poetas esse ex fragmentis cognovi, totos legere mihi non contigerit, quos quidem ego vidi duos elegiacos translatores, alter ne legi quidem dignus, alter multis bonis

multa admiſta habet, quae probari nemini poſſunt. Buchananus omnium facile princeps, perrarus eſt, idemque periculoſus propter multa, quae in eo promiſcua leguntur, vel ſatyrica, vel impudica, vel plane impia. Locum itaque mihi relinqui ſum arbitratus ut in Divinis hiſce Poematis illuſtrandis aliquid auderem, & quam poſſem, Latinae poeſeos ſpeciem elegantiamque eis conciliare conarer. Adoleſcentibus potiſſimum Latine ſcribendi ſtudioſis laborioſam hanc operam commodavi, quo haberent ſanctiſſima ac ſaluberrima carmina, quibus animum oblectarent ac paſcerent, & ad virtutem non minus, quam ad eruditionem proficerent. Demum mihi etiam ipſi indulſi, qui in Latinam linguam propenſiore ſim ſtudio ac voluntate, eamque a pleriſque ſummis ingeniis hoc tempore omnino negligi vehementer doleam. Atqui non deſunt hodie, qui latine ita ſcribant, ut ſaeculum hoc noſtrum non modo ſuperioris vitia emendarit, ſed vix jam habeat, quod ſexto decimo invideat. Ab horum ego elegantiſſima dicendi ratione quamvis abſim longiſſime, tamen in eandem curam operam contuli meam, quae res ſi minus proceſſerit, vel rei difficultati, vel certe imperitiae meae tribuatur, dummodo alius quiſpiam exiſtat, qui quod ego bona quidem mente, ſed malo eventu tentavi, felicius exequatur. Illud ego ſaltem commodi ſim conſecutus, ut Pſalmos cum legam, vel recitem, eos ſi non ex toto, at magna ex parte intelligam, qui vel ſolus ſuſcepti laboris fructus eſt meo quidem judicio uberrimus, atque jucundiſſimus.

AD SANCTISSIMUM REGEM AC PROPHETAM

DAVIDEM PSALMORUM

AUCTOREM INVOCATIO.

Ex magne, Vatum idemque Vates optime,
Quotquot fuere, ſuntve, eruntve in poſterum,
Qui labra ſanctis proluiſti fontibus,
Vena unde caſtae profluit poeſeos,
Mentemque toto, & ora plenus Numine
Divina pectore edidiſti carmina;
Ac vel tumultus, bellaque inter horrida,
In te rebelles quae gerebant filii,
Vel exteris movebas ipſe gentibus,
Inter labores, inter aerumnas domus,
Reique tanta publicae negocia,
Regnique curas, ſancta miſcens otia,
Deum canebas per ſtatas noctu, ac diu
Horas, opem precatus, aut juſtiſſimas
Agens recepta pro ſalute gratias;
Deique variis Nomen aptabas modis,
Deique facta; & pollice impellens fides
Deum docebas canere ſacram barbiton,
Vocemque flectens mille per diſcrimina,
Deum ſonare Regiae conclavia;
Et nunc ſupremo collocatus vertice
Montis beati, prata per ridentia
Nunquam caducis picta ſemper floribus,

Syl-

Sylvasque sacras, quae nitentes aureis
Campos opacant usque amictae frondibus,
Aura educatae purioris aetheris,
Semper virente laurea cinctus comas
Ducis choros Caelestium, & sancti agminis
Choragus altas Numinis laudes praeis
Majore cantu, grandiore pectine,
Quas caeteri mox consecuti Caelites
Dei canunt clementiam nec finibus
Ullis, nec ullis terminandam saeculis;
Rex magne, Vatum idemque Vates optime,
Ades canenti, tuaque per vestigia
Tentanti ad oras Italas deducere
Modis Latinis verba doctas nectere
Sacras Camoenas, Patrio suetas tibi
Sermone pulchra fingere olim carmina,
Sionii quae saxa montis concavis
Referre amarunt ter remissa rupibus,
Miratus & Jordanis unda constitit
Pendente cursus, atque naturae immemor;
Et nunc per omnes orbis oras didita
Iterata crebris & piorum vocibus,
Sacrisque nunquam conticenda coetibus,
Dum lege certa se revolvent saecula;
Illa illa dico lapsa Caelo carmina
Testantia, ex qua sint profecta origine,
Sermone & ipsi quo loquantur Caelites,
Deusque qua se voce laudari velit,
Scatentia & illo nectare, ac dulcedine,
Quae large inundat cuncta Divorum agmina,
Qua nostra mens perfusa se obliviscitur,
Terrasque, & alta Caeli templa obambulat,

Pro-

Propiore visa jam sibi frui Deo.
Sed illa tam bona, ac venusta carmina
Inculta forma prodiere non sua
Alienum in orbem: Magnae ut oblita indolis
Jacent, decoris parte quanta patrii
Truncata, & omni nuda lenocinio!
Juvat Latinis expolire versibus
Tam plena succi, ac dignitatis carmina,
Et pristini partem decoris reddere;
Quoad licebit arte, & ingenio assequi.
Juvat Latinis vatibus paene omnibus
Altum sonantes rapere de manibus fides,
Quas hi profanis polluerunt cantibus,
Turpes amores, foeda vel convivia,
Duces superbos, vel cruenta praelia
Crepare suetas, vel Deorum inanium
Abominanda ferre Caelo nomina;
Easque tantis expiatas sordibus
Modis tuorum temperare Carminum,
Sanctae docere dictionis formulas,
Veroque rursus vendicare Numini
Poesim, honori restitutam pristino;
Ingens opus, meis nec aptum viribus,
Dignumque sane, quod tuis opibus juves,
Divinae Amator, Cultor & poeseos,
Idemque veri Amator, ac Cultor Dei,
Semper profanos execratus Gentium
Ritusque, morumque impiam licentiam.
Quanquam quid illis est mihi cum barbitis,
Mirata quondam quos canentes audiit
Superba Roma, vel diserta Graecia?
Paulisper illam commoda, quaeso, Lyram,

Cui

Cui caeterae omnes jure primas deferunt,
Dignam polo fulgere, & inter sydera
Locum tenere celsiorem Oeagria.
Illam feras traxisse, & auritas sonum
Quercus secutas, vana narrat fabula.
Tuam potentem turbulenti pectoris
Sedare cantu concitatos spiritus,
Mentisque permulcere lymphatae impetum,
Olim fuisse, vera fert historia (a).
Hanc porrige, inquam, nobilem, ac doctam Lyram;
Simul canendi spiritum mihi impetra,
Tuo refusus qui calebat pectore,
Tuis ut instem proximus vestigiis,
Tuosque sensus, & verenda intelligam
Tuis reposta versibus mysteria;
Tibi illa claro aperta sunt in lumine
De sempiternis prodeunte montibus,
Obducta denso sed mihi velamine
Latent, tenebris obsito ignorantiae.
Per te, rogo, superna lux affulgeat,
Quae corde puris conspicanda panditur,
Coecamque mentis dissipet noctem meae.
Id si negetur, & frequenti crimine
Coecata mens spectare non tam altum potest,
Placare laesi me doce iram Numinis
Tua aemulantem exempla, & illas intimo
E corde ductas, ac salubres lacrymas,
Quibus juventae tu piasti improvidae
Errata, & aequum leniisti Judicem.
Id si impetraro, multo erit jucundius,
Quam si tua aemuler canendo carmina.

DA-

(a) 1. Reg. 16.

DAVIDIS CARMINA.

PSALMUS PRIMUS.

Beatus vir &c.

Bonorum felicitatem, & malorum miſeriam deſcribit.

1 BEatus ille, qui malorum ab impiis
Abhorruit ſententiis,
Nec improborum libero latas pede
Perambulavit ſemitas;
Nec peſtilentis confidens ſcientiae
Praecepta doctor tradidit;
2 Sed ſancta Veri ad inſtituta Numinis
Curas ſagaces contulit,
Ejuſque legem diligenti cogitat
Noctu, diuque pectore;
3 Nam, qualis arbor in virente conſita
Aquae fluentis margine,
Uberrimis onuſta pomis brachia
Suo recurvat tempore,
4 Pulchrum nec ulla decutit comantium
Vis brumae honorem frondium;

Sic ille florens semper, ac semper vigens
Vitae bonis circumfluet;
Negociique quicquid auspicabitur,
Laetos habebit exitus.
5 Non sic malorum gens proterva, non pari
Sortis fruetur munere,
Sed auferetur, instar atri pulveris,
Quem turbo in auras dissipat.
6 Hinc cum Supremus ad tribunal Arbiter
Gentes vocabit mortuas,
Abominata non resurgent corpora
Socianda Sanctorum Choris,
Circumsidenti nec piorum coetui
Misti assidebunt impii.
7 Justo probantur justa facta Judici;
Artes peribunt improbae.

PSALMUS II.

Quare fremuerunt Gentes &c.

Regni Sede, frementibus adversariis, Hierosolymis constituta, futuras Christi, ejusque Regni vexationes in suis adumbratas, ac deinde triumphos praedicit.

1 QUid incitatae tam trepido fremunt
Gentes tumultu? Quid populus ferox
Nil profuturis inquietum
Consiliis animum fatigat?

2 Du-

2 Duces coortis seditionibus
Reges steterunt, impia principes
Coetu coacto, concitarunt
Arma Deo, simul arma Regi.
3 Nunc arcta tempus rumpere vincula,
Clamant rebelles, servitii jugo
Nunc colla subduxisse, duros
Ferre nec ulterius tyrannos.
4 Sed qui supremos arduus incolit
Caeli recessus, despiciet minas
Frustra tumentes, atque amaro
Excipiet fera coepta risu;
5 Itaque tandem vindice percitus
Voce intonabit turbidus horrida,
Vultuque dejectos minaci
Sternet humi furibundus hostes.
6 At me benignus vertice in arduo
Sancti Sionis Caelicolum Pater
Regnare jussit, nec verendum
Consilium patiar sileri.
7 Rex ille Regum: Tu mihi filius,
Tu certa proles dixit; Origine
Tu prodis e nostra, per omne
A me hodie generatus aevum.
8 Ergo, voluntas quod tua fert, pete:
A me regendae jure tibi tuo
Gentes dabuntur, quaque late
Terra patet, tibi cedet orbis:
9 Hinc tu severa judicii premes
Virga protervos: dissilient tuo
Fracti sub ictu, ceu subacto
Ficta luto, fragilisque testa.

10 Artem regendi vos modo discite,
Sceptrum potenti qui geritis manu,
Justaque pallentes libratis
Lance reos, dubiasque lites:
11 Late imperantis jussa facessite
Regis paventes; hunc, trepidos metus
Non insolenti temperantes
Laetitia, celebrare cantu.
12 Neu disciplinae poeniteat, bono
Quae vestra cultu pectora roboret,
Divina ne vos ira pravo
Praecipites sinat ire calle.
13 Jam tempus instat, cum furor ardeat
Poenas parati sumere Judicis:
O ter beati tunc, in illo
Qui solidam sibi spem locarunt!

PSALMUS III.

Domine quid &c.

1 *In se ab Absalone exagitato Christi figuram designat.*

2 QUid meum tantae latus hinc, & inde
Obsident turmae, miserumque vexant,
Quidve collatis tot in arma fervent
Viribus hostes?
3 Haeret infelix animus frequentes
Audiens circum resonare voces:

Nulla

Nulla ſpes illi ſupereſt, ſaluſque in
Numine amico.
4 Tu tamen noſtrae, Deus o, ſalutis
Auctor, & vitae columen, decuſque,
Me jubes terra poſitam levare ad
Sydera frontem.
5 Saepe ſublata Dominum precatus
Voce clamavi; ſupera vocantem
Arce reſpexit, facileſque votis
Praebuit aures.
6 Inde ſecurus jacui malorum,
Dormiens altum: rediit repente
Pectori virtus revocata, flante
Numinis aura.
7 Hinc timor nobis procul omnis eſto,
Millia intentis mihi multa quamvis
Ingruant telis, ſubitam minentur
Omnia mortem.
Surge, ne ceſſa, Deus; huc ſalutis
O meae vindex ades, inter hoſtes
Meque deprenſum medios potenti
Numine ſerva.
8 Non ſemel per Te cecidere caeſi
Quotquot inſontem petiere bello,
Concidit fractus furor, & parati in
Vulnera dentes.
9 Spes Deo eſt omnis referenda vitae,
Et ſalus omnis. Tibi mancipatam
Tu beas unus, cumulaſque multo
Munere gentem.

PSALMUS IV.

Cum invocarem &c.

1 *Suo exemplo caeteros monet, ut resipiscant, vana omittant, Christum agnoscant, ac bene vivant.*

2 DEus, meae auctor unus innocentiae,
Me vix vocatus audiit.
Tu rebus animas addidisti in asperis
Virtute pectus roborans.
3 Nunquam negatam fer misertus nunc opem,
Voces & audi supplicis.
4 Quousque duro corde, gens mortalium,
Speciosa vos mendacia
Ludent, inanes atque rerum imagines?
Vitae Ducem sanctissimum (a)
Sectamini,
5 Mirisque adauctum honoribus
Scitote, & aequatum Deo.
Me deprecator quando talis adjuvat,
Deus rogantem exaudiet.
6 Vos odia, & irae exerceant innoxiae
Contra insolentes spiritus;
Et vestra solis abditi cubilibus
Errata fletu tergite,
7 Vitaeque castas innocentis hostias
Vero immolate Numini.

Spes.

(a) i. e. Christum.

Spes nixa in illo tota ſit. Quis, inquiunt,
Quae vera ſint vitae bona,
8 Oſtendet? at lux alma nobis inſidet
Vultu profecta de Tuo,
Aeterne Rector, quae perennis edocet
Felicitatis ſemitam.
Haec dum revolvo, quanta praeſens excitas
In corde noſtro gaudia!
9 Aliis referti fluctuent flaventibus
Agri feraces meſſibus,
Aliis redundent muſta prelis fervida,
Bacciſque olivae exuberent;
10 At ipſe in aurem ſimul utranque dormiens
Dulci quiete perfruar,
Quod ſingulari jam appetentis auxili
Me ſpe, Deus, ſuffulſeris.

PSALMUS V.

Verba mea &c.

1 *Sanctae precationis formam exhibet, Dei odium in peccantes, eorumque punitionem.*

2 VOces, Alme Parens, excipe ſupplices,
Aures altiſonis queſtubus admove,
3 Et praebe precibus te facilem meis,
Rex noſter ſimul, & Deus.
4 Nam multa properem Te prece flectere,
Tangatque haec animum cura prior meum;

At Tu, cum reducem ſol referet diem;
Me placabilis audies.
5 Praeſens ante oculos mane novo tuos,
Qui ſis, perſpiciam, quamque bonus Deus,
Quamque oſor ſcelerum, cui nihil improbum,
Nullum cui placeat malum.
6 Ergo Te veritus ſtet procul impius;
Coram non faciem ſuſtineant tuam,
7 Quotquot mens agitat conſcia criminum,
Et jus flagitiis datum.
Tu voces ſolitos nectere ſubdolas
Perdes, atque ſuis fraudibus indues;
8 Tu caedis cupidum, & fallere callidum
Averſaris, & abjicis.
Multa in Te pietas: hujus ego memor
Auguſta ingrediar ſub penetralia;
Templis caſta tuis vota feram, ſacro
Pallens, ac trepidus metu.
9 At Tu juſtitia dirige me tua,
Neu forte inſidiis opprimar hoſtium,
Praeſenti dubium Numine praevius
Per rectas age ſemitas.
10 Illis nulla fides, nullaque veritas
Mendaci ore ſonat, nil niſi vanitas,
Et fraus corde latet.
11 Teter ut infimo
Exhalat tumulo halitus,
Sic putres animae gutture foetido
Eructant ſtygiis oblita fraudibus
Verba, & peſtiferis immedicabile
Virus faucibus evomunt.
Sed Te turba nocens Judice corruat,

Decepta & studiis decidat irritis;
Teque ausam indomita fronte lacessere
Pessum pro meritis preme.
12 Illi vera agitent gaudia, quos tui
Spes patrocinii non dubia erigit,
Aeternaque dies laetitia tuo
Pleni numine transigant.
13 Per Te quanta manet gloria, quos tui
Urget solicitos gloria Nominis!
Nam puro sceleris plurima conferes
Larga munera dextera.
Inter bella tuus nos favor expedit,
Et quovis clypeo firmius hostium
Ictus excipiens, nostra perennibus
Cingit tempora laureis.

PSALMUS VI.

Domine ne in furore tuo &c.

1 *Oratio peccatoris timentis Divinum Judicium, & ad reconciliationem aspirantis.*

2 SUmme Pater, toto me castigare furore
Parce, & merentem perdere;
Neu posita pietate, tua in me saeviat ira,
Justasque poenas exigat.
3 Quin potius misero propera succurrere, nostrae
Misertus aegritudinis.
Affer opem: languent infirmae in corpore vires,
Et ossa collidit tremor.

4 Anxia mordaces discerpunt pectora curae:
At quandiu trahes moras?
5 Aspice me; vitamque malis hanc eripe: per Te
Tuam rogo clementiam.
6 Si peream, quae Te maneat laus funere Nostro?
Quae, me perempto, gloria?
Quis post fata Tui memor est, quis tristibus umbris
Te confitetur occubans?
7 Heu quantum ingemui! quantum dedit ille laboris
Luctus, piamen criminum!
Nec satis hoc: semper lacrymis mea strata natabunt
Cunctis rigata noctibus.
8 Lumina tabescunt jam caligantia fletu,
Amens dolore differor.
Innumeros inter dum vivo exercitus hostes,
Jam me senectus opprimit.
9 Ite procul, gens flagitiis pessundata: fletus
Deus loquaces audiit;
10 Audiit ille Deus non irrita verba precantis,
Votisque mitis annuit.
Occupet ora pudor, rumpantur & ilia magno
Dolore victis hostibus;
Seque indignati vanum sumpsisse laborem,
Longe facessant ocyus.

PSAL-

PSALMUS VII.

Domine Deus meus in Te &c.

1 *Falſum de affectato regno crimen vel a Saule inimico, vel a Semei in rebellione Abſalonis ſibi illatum refellit, & prophetice Perſonam induit Chriſti per calumniam circumventi.*

2 IN Te noſtra, Deus, reſidet ſpes omnis: ab omni
Quo premor, incolumem fac, precor, hoſte tegas.
3 Ne vitam hanc rapiat, qui noſtra tingere fauces
Caede cupit, viſi ceu leo caede gregis.
Non eſt, qui poſitum tanto in diſcrimine ſervet,
Non eſt, optatam qui ferat, ullus opem.
4 Criminis accuſor, quo ſi mens conſcia pallet,
Noxia ſi tali eſt labe notata manus,
5 Aut male ſi meritis retuli mala, victus ab hoſte,
Illaudatus iners, ac ſine honore cadam;
6 Inſtet atrox, mortemque paret, vexetque, manumque
Inferat, impoſito me premat inde pede;
Et mea condatur, quo corpus, gloria buſto,
Et tenues pariter decidat in cineres.
7 At Tu ſurge, Deus, juſtoque armare furore,
Terreat hoſtiles & tua fama plagas.
8 Surge, tuas ſerva leges; Te nanque jubente
Tuta manet, quoties crimine vita caret.
Si facias, populos cernes fervere frequentes
Te circum, in laudes ora ſoluta tuas.

9 Pro-

9 Propterea celsum rursus conscende Tribunal;
Debita nam populis reddere jura Dei est.
10 Te mea pro meritis pensetur Judice vita,
Stetque patrocinio tam bona causa tuo.
11 Nequitiae attingat metas gens improba: Justum,
Tu, qui sensa vides abdita corde, reges.
Jure igitur sperem, mihi praesens affore Numen,
Quo venit innocuis certa juvante salus.
12 Nempe Deus judex justus, fortisque; sed idem
Est patiens: Quovis saevit an ira die?
13 At nisi poeniteat scelerum, & commissa pietis,
Fulminea gladium jam rotat Ille manu;
Jamque suum abductis lunavit cornibus arcum,
Jamque micant certae tela parata neci.
14 Spicula mortifero livent armata veneno,
Et trifidi admisto fulminis igne rubent.
15 Ausa parat furiosa malus; dolor, iraque mente
Concipitur tumida, tum scelus illa parit.
16 Effodit coecum subter tellure barathrum,
Lapsus at in foveam decidit ipse suam.
17 Sic, quam mente aluit, rabies vertetur in ipsum,
Et cadet in nocuum culpa retorta caput.
18 Ast ego Divini laudabo Vindicis iras;
Inque meo Augustum carmine Nomen erit.

PSAL-

PSALMUS VIII.

Domine Dominus noſter &c.

1 *Laudat Dei potentiam, ſapientiam, & in homines benignitatem.*

2 REx, Deus, noſtrae Dominuſque Vitae,
Quis tui non vim ſtupeat, decuſque
Nominis, quaqua ſub utroque tellus
Panditur axe?
3 Aureos Caeli radiantis orbes
Gloria excedit tua, nec poteſtas
Finibus ſeſe patitur teneri, aut
Claudier ullis.
4 Ipſe vel nondum genitricis infans
Lacte depulſus, Tibi vix ſoluto
Ore balbutit, Tibi prima laudum
Munera pangit;
Se tui ut victos fateantur hoſtes
Denique, & magnos cohibere diſcant
Spiritus, nec jam minitante Caelum
Fronte laceſſant.
5 Nanque ego immenſi revoluta mundi
Signa, Divinae monimenta dextrae,
Et jubar Lunae, & vaga Te movente,
Sydera mirer.
6 Quid ſumus, tantus Deus ut ſalutem
Stirpis humanae memor uſque cures?

Quid

Quid genus nostrum, propiore ut illud
Numine visas?
7 Caelitum genti prope par, honore
Praeditum fulget simili, aut secundo,
Et regit nutu, tua quidquid usquam
Dextra creavit.
8 Dante Te, nostras subiere leges
Gramini assuetae tenero bidentes,
Et boves curvo dociles aratro
Vertere glebas,
Quotquot aut campis pecudes vagantur;
9 Aut natant motas volucres per auras,
Aut secant salsi spatiosa ponti
Aequora pisces.
10 Arbiter nostrae, Deus alme, vitae,
Nominis virtus Tibi quanta, late
Qua patet tellus, & utrumque Phoebus
Circuit orbem!

PSALMUS IX.

Confitebor Tibi Domine in toto corde meo, narrabo omnia &c.

1 *Gratias agit Deo pro relata ab ipso, & a toto Israele victoria, Christique, & Ecclesiae triumphos praenunciat.*

2 DEbita, summe Pater, laudum Tibi munera solvam,
Te toto Te corde canam, mirandaque dextrae
Facta tuae pandam; per Te mihi percita fervent

3 Laetitia, & dulci subsultant pectora motu,
Teque, tuumque feram ventura in saecula Nomen:
4 Tu nostros dare terga jubes, Tu disjicis hostes,
Aspectuque tuo, ceu fulminis ignibus icti,
Exanimesque ruent. Jam nullae in praelia vires,
Nulla superfuerit bellum instaurare potestas.
5 Tu meus es vindex, mea stat, Te Judice, causa.
Tu celsum insistens solium, justumque tribunal,
Unde soles aequa mortalia pendere lance,
Terribili in populos tonuisti voce nocentes,
Quotquot erant, subita ceciderunt clade perempti.
6 Nec satis; infandum periit quoque nomen, & altis
Delituit tenebris, aeterna & nocte sepultum.
Nulla hosti sunt arma super; jam telaque, & enses
Deficiunt, omne absumpta ac deleta per aevum.
7 Tu scelerata manu vertisti moenia quassans
Dejectaeque solo squalent sine civibus urbes.
8 Ac modo qui tanto miscebant cuncta tumultu,
Procubuere solo, sub eadem mersa ruina
Cum magno simul interiit quoque fama fragore;
Solus enim immenso Deus immutabilis aevo
Permanet.
9 Ille suam quaerenda ad crimina sedem
Constituit, terrasque reis hinc jura per omnes
Reddet, & arbitrio populos moderabitur aequo.
10 Praesidium hoc inopum est; inopes Deus ipse levabit
Auxilio, ipse aderit, cum res, tempusque requiret,
Ferre paratus opem, durosque avertere casus.
11 Speret adhuc genus infelix, Te speret in uno,
Te quisquis, nomenque tuum, Rex maxime, novit.
In Te spes miseris nunquam interitura, nec ullum
Deseris, integra quisquis Te mente requirat.

12 Dici-

12 Dicite, jo, laudes populi, veroque Tonanti
Psallite, qui summa sanctae sedet Arce Sionis,
Illius & gentes celebrate arcana per omnes
Consilia, & magnae molimina provida Mentis.
13 Scilicet advenit tempus, cum sanguinis ultor
Innocui poenas crudeli a gente reposcat.
Non ille oblitus lacrymas, gemitusque piorum,
Non inopum immemori ceciderunt pectore clades.
14 Heu nostri miserere, Pater; nostrae aspice sortis
Opprobria, atque hostes in nostra caede superbos,
15 Tu, qui me furvi subeuntem jam ostia Ditis
Erigis, & meliora jubes sperare juvando;
Sospes ut, & saevis ereptus faucibus Orci
Te dicam, laudesque tuas qua plurima turba
Convenit ad portas, augustaque tecta Sionis.
16 Tunc ego laetitia exultans, partaque salute,
Jure tibi grates solvam: gens impia clade
Mersa sua est, jacuitque suis tumulata ruinis,
Et quae nexuerat, capto pede vincula sensit.
17 Sic Deus exercens justum, ac memorabile terris
Judicium, prodet sese, ultoremque probabit;
Cum malus inter opus subita deprensus ab ira
Concidet, & propria jugulatus ab arte peribit.
18 Infernas repetat sedes scelerata propago [a],
Et quaecumque Deum gens est oblita minantem,
Natalesque domos scelerum, sua regna, revisat.
19 Non aeterna prement inopes oblivia, nec si
Multa indigna ferat pauper, sine fine jacebit,
Nec spe ludetur frustra lactatus inani.
20 Surge age, surge Deus: Te contra pulvis, & umbra
Ne stet homo, insanis neu fidat viribus audax;
Pal-

(a) Hebr. Revertantur peccatores &c.

Palleat ante tuum raptus, trepidetque Tribunal
Anxius;
11 Ipſe autem durum, qui caepta refroenet
Impia, cenſorem, rigidumque impone magiſtrum,
Ad ſeſe ut redeat, mortalem & ſentiat eſſe.

PSALMUS X.

Secundum Hebraeos, ſed apud ſeptuaginta Interpretes ſequitur idem.

1 QUae Te tam longe, Deus o, quae cauſa morantem
Detinet? Afflictis cur non, Pater optime, rebus
Opportunus ades?
2 Faſtu dum turget iniquus,
Divitiis, famaque potens, incenditur ira
Infelix pauper, coeciſque implexus uterque
Conſiliis, dubia turbatur imagine rerum.
3 Nempe nocens imo fovet improba pectore vota,
Laudaturque tamen, plauſu excipiturque ſecundo,
4 Inque Deum furit inſultans, atque aſperat iras,
Et rabie inſanus Numen quoque deſpicit ultro,
Flectere ne dum conetur, veniamque rogare.
5 Nullus, ut ipſe putat, Deus eſt: Hinc pronus in omne
Proripitur ſcelus, & coeco ruit impete ſemper
In praeceps, quacumque via tranſverſus agatur.
Judicii non cura tui ſubit ulla, nec umquam
Terrificum pavida reſpectat mente Tribunal.
Inde furor, cunctoſque premens violentia, quotquot
Infenſos putat eſſe ſibi, nec moribus aequos.

6 Quippe animo reputans: mea nullus commoda, dixit,
Turbabit casus, ridebit prespera semper
Sors mihi.
7 Tunc plenis effudit jurgia buccis,
Murmuraque & rixas, & amaro perlita felle
Dicta, vafrosque dolos, & doctas fallere voces,
Ingentem luctus segetem, durique laboris
Materiem, impura latuit quae condita lingua.
8 Interdum occultis, turba stipante potentum,
Subsidet in latebris, ad caedem & damna paratus
Sanguinis innocui.
9 Si quando pauper oberrans
Obvius occurrat, limis hunc aspicit; inde
Instruit insidias latebroso invisus in antro,
Ceu Leo speluncae vasto occultatus hiatu
Accubat, & rictu ignaros invadit aperto.
Pauperis exitio studet, & fallacibus escis
Pellicit incautum, suaque actum in retia trudit.
10 Tunc laqueo implicitum aggreditur, vexatque jacen-
Insiliens, curvat sese, incumbitque, ruitque (tem
Ipse super, spoliis inopis, vitaque potitus.
11 Non Deus, inquit enim, videt haec, aut talia curat;
Quin faciem avertit, nec quicquam scire laborat,
Quicquid agant homines.
12 At tu summe Arbiter orbis,
Surge Deus vindex, dextramque attolle potentem,
Innocuae neu Te capiant oblivia gentis.
13 Cur tantum insanit? Cur Te fera turba lacessit?
Is tibi non labor est, non tu mortalia curas
Scilicet.
14 At claro nil non Tu in lumine cernis,
Nec Te damna latent inopum, indignosque labores
Aspi-

Aspicis, & casus tecum meditaris acerbos,
Ut fontes nempe arripias nil tale timentes,
Injiciensque manus, poenas cum sanguine poscas.
Tu Pater; est inopis Tibi cura relicta tuendi,
Atque orbae sobolis studioque, operaque juvandae.
15 Audaces infringe manus, infringe nocentum
Robora, quaeque alta attollens se mole superbit
Impietas, disjecta solo quaeratur, & usquam
Nulla sit, & nulla vestigia sede relinquat.
16 Regnabit victor Deus, imperioque fruetur
Perpetuo, aeterna donec se lege resolvent
Saecula. Vos, gentes, clades inopina, profanae,
Auferet ex toto, quacumque ille imperat, orbe.
17 Audiit e summo tandem miseratus Olympo
Vota inopum, & tacito conceptas pectore voces
Excepit facili Rex clementissimus aure;
18 Pauperis & causam afflicti, ac sine honore jacentis
Suscepit, tumidos humana superbia ponat
Ut fastus, discatque sua perrepere terra.

PSALMUS X.

In Domino confido &c.

1 *Cum adhuc in Saulis Domo versaretur, monitus ut sibi fugiendo consuleret, ostendit suo exemplo justis in Deo confidentibus malorum odia non esse pertimescenda, quorum punitionem praedicit.*

2 IN dextro resîdet spes mihi Numine:
Quae vox missa meis obstrepit auribus:
Diras linque plagas, & pete inhospita
Passer ceu timidus, juga?
3 Infesta insidiis cuncta valentibus
En arcum sinuat viribus improbus,
En promit pharetris spicula, quae bonos
Intorta e latebris petant.
4 Te, Rex summe, petunt; non Tibi, non tuis
Parcunt imperiis, cunctaque destruunt.
Nam quid commeruit, talia cur ferat
Recti cultor, & innocens?
5 At Caeli altitonans templa tenet Deus,
Et summo solium fixit in Aethere;
Illum facta hominum nulla latent, suae
Nec quenquam tenebrae tegunt.
6 Pacato hinc inopes lumine respicit,
Hinc vitas hominum, factaque ponderat
Intentisque oculis pectora discutit,
Et coecos animi sinus.

Non

7 Non justus rigidi, non fugit improbus
Lances judicii: pro meritis datur
Merces cuique suis. Quisquis amat scelus,
Ipsum se odit, & enecat.
8 Eheu quanta manet poena nocentibus!
Nexus, ignis edax, vivaque sulphura,
Nimbique horrisono turbine depluent
Effusi in caput impium.
9 Justus nempe Deus justitiam fovet,
Justosque ex animo diligit unice:
Justum quod videat, leniter annuens
Vultus indicio probat.

PSALMUS XI.

Salvum me fac Domine, quoniam defecit Sanctus &c.

1 *Fidendum Deo, non hominibus, quod solus ille fidelissimus sit.*

2 FEr, Deus, mihi salutem;
Namque terris exulat
Alma virtus, sanctitasque,
Tum fides, tum veritas;
Vera nemo jam profatur,
Quisque amat mendacia,
3 Et dolosa verba nectit,
Fallat unde credulos,
Ore callidus bilingui

Cor fovere perſidum.
4 At Deus doloſa perdat
Labra quaeque & grandibus
Glorioſa quae inſoleſcit
Lingua turgens vocibus.
5 Magna noſtrae comparetur
Fama linguae, dictitant;
Noſtra nobis labia pugnant
Certa torquent ſpicula,
Stare quis contra, imperare
Quiſve nobis audeat?
6 Sed Deus tandem miſertus
Indigentum, & lacrymis
Pauperum permotus: Ecce
Nunc, ait, nunc excitor,
Surgo nunc, maliſque longis
Et periclis liberos,
Et ſalutis munere auctos
Sede tuta colloco.
Me timor nullus retardet
Cuncta agam ſed libere.
7 Sunt Dei verenda nullo
Verba fuco perlita,
Puriora ſunt metallo,
Laminaque argentea,
Quam probavit ignis ardens
In cavis fornacibus,
Faece & omni ſegregata (a).
Perpolivit ſepties.
8 Ergo Tu, Deus, ſalutem
Quam ſpopondiſti, afferes;

No-

(a) S. Hier. vertit, ſeparatum a terra.

Nosque contra vim malignae
Plebis usque proteges.
9 Impius partes in omnes
Inquietus volvitur,
Et libidini obsecundat
Sistere usquam nesciae:
At, Deus, (proh altitudo
Consilii admirabilis!)
Crescere hanc finis malorum
Noxiam propaginem.

PSALMUS XII.

Usquequo, Domine, oblivisceris me &c.

Afflicti, & in Deo fidentis Oratio.

1 QUousque nostri Te tenent oblivia,
Summae o Deus Clementiae?
Quousque nostris non movenda fletibus
Avertis alio lumina?
2 En ullus est futurus his curis modus,
Ullus dolori terminus?
3 Quem, quaeso, se jactabit ad finem insolens
Hostis superbi audacia?
4 Deus, querelas excipe, ah precor, meas,
Et me rogantem respice.
5 Tu lumen inde, ne tenebris obrutum
Mors occupet lethalibus;
Neu dicat hostis: viribus tandem meis
Afflictus ad terram jacet.

6 Qui

6 Qui dimicant in me, loco si cessero;
Superba tollent cornua.
Sed spes salutis una, qua suffulcior,
Tua stat in Clementia.
7 Tum sospes animo gestiam, & grates Deo
Parta salute concinam.
Dicam datori tot bonorum carmina,
Ejusque nomen efferam.

PSALMUS XIII.

Dixit insipiens in corde suo &c.

1 *Deplorat humanae naturae vitia, ad quae sananda optat Redemptoris adventum.*

FUrore vecors, atque libidine
Stultus recessu mentis in intimo
Est dicere ausus: Qui putatur,
Non Deus est, sed inane nomen.
Corrupta culpis gens hominum suis
Abominandis sordet in artibus:
Qui recta sectari laboret,
Vix aliquem reperire possis.
2 Caeli e suprema parte Deus plagas
Prospexit imas, provideat bona
Num vera quisquam, num bonorum
Quisquam aveat reperire Fontem.
3 Recta sed omnes abripuit via
Insanus error; nullius utilis

Est

Eſt vita, nulli cara virtus,
Prorſus amat beneſacta nullus.
Qualis ſepulchro peſtifer halitus
Erumpit auras inficiens graves,
Sic faucibus teter ſceleſtis
Prodit odor, vitiatque Caelum.
Mendax, & aſtu fallere callida
Semper latentes lingua ſtruit dolos,
Scatetque labris, quale ſerpens
Vipereo vomit ore, tabum.
Convicia eructantur, amarius
Et felle virus: Quo vocat impia
Sitis cruoris, concitatos
Caedis amans rapit ira greſſus.
Nil damna praeter, nil, niſi vaſtitas
Menti recurſat, nullaque foedera,
Pax nulla cordi; nec minantis
Dira Dei timor auſa froenat.
4 Nunquamne diſcet juſtitiam, ſcelus
Per omne quiſquis volvitur, & bonos
Sic dente conſumit voraci
Triticeae quaſi cruſta frugis?
5 Non ille ſuevit rebus in aſperis
Vocare Numen: Propterea timet,
Vel nulla cum ſubſint pericla,
Nilque ſibi putat eſſe tutum.
6 Juſtis amicus ſemper adeſt Deus:
At vos egentum conſilia, improbi
Riſiſtis, unum quod putarint
Auxilio ſatis eſſe Numen.
7 Erit ne, felix fulgeat ut dies,
Qua cretus alma prodeat e Sion

Dux

Dux Iſraelis, perditique
Una ſalus populi futurus?
Cum vincla genti depulerit ſuae
Aſſertor ingens, gaudia mulceant
Quanta Iſraelem, mox & omnes
Iſacii generis Nepotes!

PSALMUS XIV.

Domine quis habitabit &c.

Qua via ad aeternam vitam perveniatur.

1 QUis tuas felix, Deus Alme, ſedes
Incolet, ſummi penetrale Caeli?
Quis Tibi Sacri requieſcet alto
Vertice Montis?
2 Integer vitae, ſceleriſque purus,
Omne qui pejus fugit angue crimen,
Quemque virtutis via recta nunquam
Fallit euntem;
3 Corde qui ſimplex ſibi cuncta ſemper
Vera proponit, neque verba fictas
Nectit in fraudes, docuitque nunquam
Fallere linguam.
Ipſe nec cuiquam nocuit, noceri
Nec fuit paſſus; neque, ſi quis ore
Alterum mordax peteret dicaci,
Praebuit aurem.
4 Invidum ſprevit, numeroque nullo

Du-

Duxit; at Summi veneranda Regis
Jura servantem potiore dignum
Censet honore;
5 Qui Sacramentum neque dixit unquam
Perfidum, nummos neque foeneravit,
Nec dato pactus fuit innocentem
Munere vitam.
Quisquis haec praestat, super astra tuta
Sede consistet, nec iniqua sortis
Jura, nec tarde venientis aevi
Damna timebit.

PSALMUS XV.

Conserva me Domine &c.

1 *A Saule exagitatus, ac profugus Christi Personam induit, quem de suo ad vitam reditu loquentem inducit.*

2 SPes omnes solitum me Tibi credere
Serva, summe Pater: Tu Deus es mihi,
Dixi, Tu Dominus; Tu locuples satis
Omni ex parte, meis nullus eges bonis.
3 Ergo, quod potui, verti animum pios
Ad terrae indigenas (a), quam Deus obtinet;
Aspirat studiis Ipse etiam meis,
Nec non mirificis exacuit modis.
4 Illi multiplici ceu lue languidi,
Quae

(a) I. e. Electos.

Quae suffusa animis alte inoleverat;
Reptavere solo; munere sed meo
Morbis expliciti, mox iter arduum
Festinant rapidis carpere passibus.
Formati studiis jam melioribus
En mores veteres, & vitia exuunt.
Coetus sacrilegos, sacra nefaria
Multa caede boum, ac sanguine perlita
Non ultra patiar; Monstra Deum execror,
Infanda, & pudor est nomina proloqui.
5 Unus pingue Deus mi patrimonium.
Unusque est opibus charior omnibus,
Et mensa, & cyathis dulcior omnibus.
Tu mi legitimo nomine debitas
Servas divitias, tempore quas suo
Fidus restitues;
6 Te, Deus, Arbitro,
Ductis divideret cum bona funibus
Mensor, pars mihi lectissima contigit,
Et nunc sorte fruor ditior optima,
Cum pro divitiis est Deus omnibus.
7 Illum laude feram, munere qui suo
Hanc mentem tribuit. Cum tenebris Polum
Nox atra obrueret, fervidus exciit
Me somni impatiens ardor, & optima
Ad quaeque erudiit, curaque pervigil
Vellens auriculas, admonuit Dei.
8 Praesens ante oculos semper adest Deus,
Usque haeret lateri individuus comes,
Ne quid vel trepidem, vel movear loco.
9 Exultans animus gestit amabili
Sensu laetitae, linguaque gaudia

Lae-

Laeto vociferans ingeminat ſono.
Quin cum mors gelido frigore ſolverit
Seductum exanimi corpore ſpiritum,
Me ſpes in medio funere fulciet,
Et ſomno ſimilis membra premet quies.
10 Umbris non etenim triſtibus obrutum
Semper deſtitues, ſanctaque non ſines
Diſſolvi in tenuem corpora pulverem.
Qua vitam repetam, Te irremeabiles
Novi, dante, vias; Tu mihi perpeti
Perfuſa afficies pectora gaudio,
Vultu conſpicuo cum potiar tuo;
Et quae deliciis plena perennibus
Nullo fine ſcatet dextera, me quoque
Aeterno faciet munera divitem.

P S A L M U S XVI.

Exaudi Domine juſtitiam meam &c.

Ab inimicis divexatus Dei opem implorat, ſuam innocentiam, eorum malitiam exponit.

1 SI bene quid merui, Deus, accipe juſta rogantis
Vota, meaſque jube pondus habere preces,
2 Stat vultu mea cauſa tuo; Te pendet ab uno
Judicium: quid fas exigat, ipſe vide.
3 Tu cordis latebras noſti; cum noctis opacae
Occulerer tenebris, Tu mihi teſtis eras.
Me quoque torſiſti explorans, velut igne metallum,
In me nulla tamen culpa reperta fuit.

4 Namque hominum mores, ſcelerum & contagia vito,
Et pudet illorum turpia facta loqui.
Dicta labris prolata tuis, tua nota voluntas
Difficiles recti ſuaſit inire vias.
5 Tu lubricos firma greſſus, Tu dirige euntem,
Ne via nutantes fallat iniqua pedes.
6 Saepius auditus rurſus voco: flecte benignam
Huc aurem; & votis nunc quoque mitis ades.
7 Admiranda mihi ſeſe Clementia pandat,
Qua Tibi confiſos clade levare ſoles.
8 Tecum res agitur, Tibi gens furioſa reſiſtit,
Et tua quem texit dextera, vexat adhuc.
Tu curam noſtri tantam gere, quanta tuendi
Eſt oculi, ſeu quid charius eſt oculo.
9 Me tege, ceu pullos alis complexa volucris,
Ne videant, hoſtes quos vetus ira facit.
10 Undique circumſtant, triplici praecordia ferro
Vincta rigent, jactant ora ſuperba minas.
11 Me prius expulerant, facto nunc agmine cingunt,
Nec pietas illos, relligioque movet.
Obfirmati animo non me, Caelumve, Deumve
Reſpiciunt, fixi lumina torva ſolo.
12 Vexarunt avida me exceptum fame, paratus
Ut praedae, laniat corpora rapta Leo,
Aut qualis catulus latitans ſub rupe leaenae
Geſtit inaſſuetam paſcere caede famem.
13 Surge, Pater, propera, tergo quique imminet, hoſtem
Anteveni, & pulchra decipe fraude dolos.
Hanc manibus vitam infeſtis, omnemque nocendi
Eripe vim; telis utitur ille tuis.
Te ſine quid valeat? tua fac deponat ut arma,
Quaeque tuam contra nititur haſta manum.
14 Exi-

14 Exigua ſontes ſecerne a plebe piorum
Nunc quoque, dum vitae tempora fluxa trahunt.
Per Te luxuriant; implet quae copia ventrem,
Illa fuere tuo condita dona penu.
Hos ſoboles numeroſa beat, cui tradere poſſint,
Quod ſupereſt, fuerit cum ſatura ingluvies.
15 At mihi ſola placet juſta, & ſine crimine vita,
Sic oculis optem poſſe placere tuis.
Mox Tua cum dulces recludet Gloria fontes,
Tunc ſatur, atque Tuo munere plenus ero.

PSALMUS XVII.

Diligam Te Domine &c.

1 *Gratias agit Deo ab omnibus inimicis ereptus, & praeſertim a Saule, vel Abſalone.*

2 PLus anima, Deus Alme, mea Te ſemper amabo
Praeſidium, columenque meum, meaque unica
3 Inque omni tutela, ſalus, & vita periclo (virtus,
Namque erit auxilio ſemper Deus: Ille mihi ſpes,
Ille meae vindex, aſſertor & ille ſalutis,
Semper & in rebus fidus defenſor iniquis.
4 Ergo Illi ſolvam laudes, illoque vocato
Salvus, & integris evadam viribus hoſtes.
5 Olim atri fulſere dies, cum mille pericla
Undique cinxerunt, deſperataque ſalute
Mortis in extremos me conjecere dolores;
Ac veluti lapſus montano vertice torrens,
Agmi-

Agmine ſic valido irrumpens ſcelerata propago
Me conturbavit trepidum, ac rationis egentem.
6 Qualia damnatos manes, umbraſque nocentes
Exercent tormenta Erebi ſub nocte profunda,
Talia me quoque torſerunt; jamque atra tenebris
Mors adoperta caput laqueis mea colla paratis
Implicuit, tractumque imas trudebat ad umbras.
7 In mediis tunc ipſe malis mea lumina Caelo
Erexi ſupplex, Dominumque in vota vocavi:
Protinus e ſupera vocem Deus audiit Arce,
Clamor & intentas ſonuit delatus ad aures.
8 Nec mora, contremuit tellus, emotaque ab imo
Cardine ſubſiluit, concuſſa cacumina montes
Motarunt, imis radicibus exturbati,
Tetraque Divini patuerunt ſigna furoris.
9 Apparet facies irati Numinis: Olli
Naribus erumpens ſinuoſa volumina prorſum
Fumus agit, flammaeque ardenti ex ore micantes
Proſiliunt; jamque ardet humus carbonibus atris
Obſita, quos ſummi ſuccendit vindicis ira.
10 Ecce Deus, Deus ecce venit; jam pondere Caelum
Omne gemit, jam ſub pedibus curvatur Olympus,
Queis nebulae ſeſe advolvunt caligine denſa.
11 Ipſe ſuper currum, nexis quem texuit alis
Caeleſtum Chorus, & dat terga premenda ſedenti,
Conſcendit, celeri emenſus ſpatia alta volatu:
Obſequium faciles venti, pennaſque volucres
Submittunt; rapidis volat ille citatior euris,
12 Spiſſis velatus tenebris, & nocte profunda
Abditus; obducti circum ſeſe undique nimbi
Agglomerant, picea & totum caligine condunt,
Nubibus e gravidis medio pluvia aere pendens.
Prae-

Praetendit latebras, oculis objecta tuentum.
13 At majestatis radiis percussa latentis
Scinditur extemplo nubes, ante ora Tonantis
Praeteriens; grando salit horrida, & horrida stridet
14 Carbonum vis ardentum, tum parte suprema
Intonuit Caeli Deus, & clamore locutus
Horrifico, totum sonitu tremefecit Olympum:
Eu rursum crepitat grando, rursum emicat ignis;
15 Ille manu vibrat ardentes, sua tela, sagittas,
Et petit audaces, momento & dissipat hostes,
Fulguraque ingeminat, bacchantiaque agmina turbat.
16 Protinus ostendunt arentes flumina fontes
Jam vacua, exhaustoque mari procul infima terrae
Fundamenta parent, sic territa voce potenti
Fugit aqua; urget enim Divinae spiritus irae,
Insequiturque furens trepidantem, atque omnia perflat.
17 Tunc mihi de summo dextram miseratus Olympo
Praebuit, & multis mersum prope sustulit undis,
Jactatumque gravi tot tempestate malorum.
18 Tunc ego Divina sospes virtute revixi,
Hostibus e validis, odioque ereptus iniquo
Bellantum, & tanta me vi, atque ardore prementum,
Ut nostrae possent nil contra obsistere vires.
19 Illi equidem, quamvis nullo a me crimine laesi,
In nostras ultro conjuravere ruinas;
20 Sed Deus innocuum praesenti Numine texit,
Conclusumque locis in lucem eduxit apertam;
Hoc Pietas, hoc fecit Amor: servavit in omni
Incolumem casu, fuit Illi tanta salutis
Cura meae.
21 Sic cuncta mihi bene facta rependet,

Si bene quid merear. Cum nullo crimine dextram
Polluerim, ſtabit virtuti gratia, quando
22 Sancta Dei praecepta ſequi, Numenque verendum
Inſtitui factis nunquam violare nefandis;
23 Semper enim Illius memori mihi pectore fixae
Sunt in conſpectu leges, nulloſque jubentis
Praeterii nutus, nec jura ſacrata reſolvi;
24 Sic ſemper culpa vacuus, nullaque notandus
Labe, illi comes haerebo, ſcelus omne peroſus.
25 Ille vicem referens aequabit praemia factis,
Innocuaſque manus, quales bene novit, amico
Munere complebit; nam Tu, Pater optime, talem
Te praebes, quales nos intellexeris eſſe.
26 Si pius eſt quiſquam, pius es; ſi ſanctus, & ipſe
Sanctus es, es ſimplex, ſi ſimplex eſſe laboret.
27 At ſi quis fallax; ſi quis violentus, & aſper
Forte ſit, aſper eris, violentus, fallere prudens.
28 Quippe humiles animas pacato reſpicis ore
Auxilioque foves; oculos ſublime tuentes
Deprimis, obtutumque ſolo defigere cogis.
29 Si Tibi quid placeo, tua ſunt haec munera: mentem
Tu face colluſtras, oculis Tu lampada praefers.
Lampada Tu praefer, Tu noſtras pelle tenebras;
30 Te Duce, damna mihi vitare parata, tuoque
Numine praetentum valeam tranſcendere murum.
31 Juſtus nempe Deus nulla fuligine culpae
Inficitur, puraque nitent quaecumque profatur,
Verba Fide, ardenti veluti ſpectata camino
Aurea lamna. Sibi confiſos Ille potenti
Auxilio tegit, & valido tutamine firmat;
32 Ecquis enim, Dominum praeter, Deus Aethere regnat?

Quis

Quis nostrum praeter Dominum, Deus Arce suprema
Intonat?
33 Ille mihi virtutem, animosque viriles
Addidit, & forti pectus mihi robore cinxit.
Sic tamen, ut nulli nocuus sine crimine vitam
Transigerem, ad facinus nunquam his male viri-
bus usus.
34 Ille pedes cursu celeres, praevertere cervos
Ille dedit, summosque fuga conscendere montes;
35 Ille meas ad bella manus velut arte magistra
Erudijt, validosque humeros, validosque lacertos
Aptavit, valido velut arcus aere rigentes.
36 Tu mihi Tu vitae custos, tutorque salutis,
Et tua, ne caderem, suffulsit dextra labantem.
Quin etiam mihi Tu censor, vitaeque magister
Formasti mores, formabis & usque docendo.
37 Te faciente viam, gressus proferre citatos
Semper, inoffensoque datum procedere cursu,
Taedia nec, longaeque viae sentire labores.
38 Magna hinc me cepit fiducia:
Persequar hostes,
Tunc dixi, manibusque traham post terga revinctis,
Nec pugna absistam, donec superaverit unus.
39 Disijciam turmas, nec me consistere contra
Audebunt, pedibusque meis subiecta jacebunt
Corpora, tellurem rabido mordentia dente.
40 Nec spes vana fuit; Te dante in praelia vires,
Ante meos cecidere pedes tellure voluti,
Qui me sunt ausi scelerato invadere bello;
Teque premente, fugam cursu arripuere citato,
41 Tergaque verterunt hostes; & quotquot iniquis
Certarunt odiis, foeda cecidere ruina.

42 Ad miseras venere preces, sed nulla salutis
Spes fulsit; sero Dominum clamore vocarunt,
Nec tamen admovit surdas clamantibus aures.
Absumpti periere; ex illis si qua supersunt,
43 Cuncta ego comminuam, tenues ceu pulvis in auras
Spargitur, aestivo siccatum ut flamine coenum
Per fora conteritur, sic nos delebimus hostes.
44 Tu velut ante, omni me seditione furentis
Eripies semper populi, extinctoque tumultu,
Me facies iterum genti dare jura rebelli.
45 Turpe nefas! nostras peregrinus, & advena leges
Sponte subit, praecepta volens & nostra facessit;
46 At soboles perversa fidem mutavit, & a me
(a) Deficiens populus levis, huc dilapsus, & illuc
Defluxit, veluti per sylvas frigore primo
Autumni arentes labuntur ab arbore frondes,
Excessitque via, caeco per devia passu
Ingrediens, nihil officium, aut fas omne morata.
47 Vivit io, vivatque, precor, Deus: Illius alte
Nomen fama ferat. Celebret Te fama, salutis
Auctor summe meae, qui me haud permittis i-
nultum,
48 Quique meas populos sub leges ire coactos
Comprimis, & coeca late bacchantibus ira
Eripis incolumem, tutumque in sceptra reponis.
49 Jamque adeo quisquis me injusto Marte lacessat,
Vindice Te ruet; e mediis contra ipse periclis
Clarior assurgam, manibus dilapsus iniquis;
50 Teque canam, Nomenque tuum, Rex summe
per omnes
Voce feram gentes: Te Carmina nostra sonabunt,
Te

(a) Vid. Bel.

Te lyra:

31 Vivat jo dicam, Deus ille, ſalutem
Qui Regis, famamque ſui munitque, fovetque
Sedulus, & ſacro perfuſum tempora olivo
Davidem miſerans tegit, & genus omne futurum.

PSALMUS XVIII.

Caeli enarrant gloriam Dei &c.

1 *Divinae potentiae, ac legis laudatio.*

2 NUminis laudes operoſa Caeli
Concinit moles, validaeque dextrae
Facta diverſa radiata luce
Sydera narrant.

3 Cum dies Caeli ſtatione cedit,
In diem laudes regerit ſequentem,
Noxque Divinam revoluta nocti
Indicat artem.

4 Nulla non audit Regio, nec ullus
Neſcit has voces populus, ſub axe
Quiſquis ignoto reboante frangit
Gutture verba.

5 Obſtrepit clarae ſonitus loquelae,
Quam patet late ſpatioſa tellus;
Ultimas orbis penitus repoſti
Implet & oras.

6 Cum vides Caelo rutilare ſolem,
Dixeris Regis ſolium ſupremi;

Ore sic fulget, thalamo renidens
Sponsus ut exit.
Pulcher extremis Orientis oris
Prodit exultans; via devoratur
Longa currenti, veluti ter ampla
Mole Giganti.
7 Orbis emensus spatia alta, feras
Vergit ad metas, radiosque circum
Spargit ardentes; fugit ora tantos
Nulla calores.
8 Magnus ut mundi est Opifex! sed idem
Conditor legis minima carentis
Labe, quae foedis vitiata culpis
Pectora purgat.
Verba Divinis perarata chartis
Sunt fide nunquam caritura: discunt
Parvuli hinc recte sapere, & virilem
Sumere mentem.
9 Norma sunt recti sacra jura: Quisquis
Illa custodit, fruitur serenae
Gaudio mentis, facit & beatum
Conscia virtus.
Quae Deus jussit sapiens, decora
Luce virtutis rutilant, facemque
Praeferunt menti per iniqua coecae
Tempora Vitae.
10 Qui timet tantum violare Numen,
Sanctus hic vero timor est; fugaque
Temporum nulla minuendus, omne
Gliscit in aevum.
Vera, momentisque suis librata,
Quae Deus sanxit, liquet esse. Recti
Vis

Vis ineſt ipſis, proprioque ſeſe
Jure tuentur.
11 Nulla vis auri, aut pretioſus illis
Conferat ſeſe lapis; his ſapore
Mella concedant, liquidoque plenae
Nectare Cellae.
12 Servus idcirco tuus illa curis
Servat intentis; neque parva facti
Me manet merces, meritiſque largus
Plura rependes.
13 Sed quis erratis bene pervidendis
Sit ſatis prudens? ſcelerum latentes
Terge Tu ſordes, ſcelerumque pravos
Pelle miniſtros.
14 Me niſi abreptum dominata vincat
Turba peccantum, ſine labe ducam
Innocens aevum, graviore quovis
Crimine mundus.
15 Tunc tibi noſtro placitura ab ore
Verba prodibunt, mihi ſemper alto
Pectore haerebis, meaque omnis in Te
Cura feretur.
Nam tuum eſt; ſi quid valeo, Tibique
Debitum: In rebus mihi Tu ſecundis
Mitis aſpiras, & iniqua longe
Fata repellis.

PSALMUS XIX.

Exaudiat Te Dominus &c.

1 *Vota pro Victoria, quam David ad bellum proficiscens, sibi auguratur, & Christo venturo praenunciat.*

2 SIc Te maximus audiat
Terrarum Dominus, quando aderit dies
Duris foeta laboribus;
Te magni auspicio Nominis erigat
Jacobi ille patris Deus,
3 Sanctisque auxilium de penetralibus,
Et sancta ferat e Sion:
Prodi, atque intrepidus prospera confere,
Dux fortissime, praelia:
4 Sic quaecunque Deo lecta piacula
Supplex obtuleris, lites,
Quae nunquam ex animo deleat immemor;
Et quamcunque adoleveris,
Fumet grata focis pinguibus hostia;
5 Votis annuat, & tuis
Ascriptor faveat consiliis Deus:
6 Nos testabimur intima
Laetis, Te incolumi, gaudia vocibus,
Divino auspice Nomine,
Tangentes alacri sydera vertice.
Implebit Deus omnia,
Quae Tu cunque tuo jure poposceris.

Certis indiciis ſcio,
　　Regem Rex hominum vivere vult ſuum;
Et quodcunque precabitur,
　　De ſanctis Superum ſedibus audiet,
Promptamque auxilio dabit
　　Adnixus valido robore dexteram.
8 Quadrigis alii citis
　　Fidant, aut celeri cornipedum fuga;
Spes nos erigit unica,
　　Appellare Dei Nomen amabile.
9 Illi, ceu laqueis pedes
　　Innexi, interea conciderunt ſolo;
At nos depoſiti gravi
　　Caſu, rurſus humo ſuſtulimus caput.
10 Ergo, ſumme Parens, age,
　　Regemque incolumem cladibus exime,
Et nos excipe ſupplices,
　　Qua Te cunque die in vota vocabimus.

PSALMUS XX.

Domine in virtute tua &c.

1 *Deo gratias agit, quod Chriſtum protexerit, & gloria illuſtraverit.*

2 Virtute tectus, ſancte Pater, tua
Rex plena fundet pectore gaudia,
　Partaque gaudebit ſalute,
　　Te dubios prohibente caſus.
Quodcunque puto pectore foverat,
Voto eſt potitus, ſupplice quod ſemel

Eſt deprecatus voce, nunquam
Indecorem retulit repulſam.
4 Quin cogitatas praeveniens preces,
Tua obtuliſti dulcia munera,
Frontemque cinxiſti corona
Eximijs radiante gemmis.
5 Dura Ille mortis jam prope limina
Vitae rogavit tempora: ſupplici
Tu plura largitus, dediſti
Saecula non habitura metas.
6 Quanta at ſalutem gloria redditam
Mox conſequetur! Quod decus inclyti
Victoris! O quantus paratur
Egregio Capiti triumphus!
7 Quot Ille laudum materies! ſonant
Ut cuncta dignis ſaecula laudibus!
Ut gaudet aſpectu, potitus
Luce tui propiore vultus!
8 Sperat futurum Numine ſic tuo
Nec fallet ipſum ſpes ſua: Te piam
Praebente dextram, poſſidebit
Regna vices ſubitura nullas.
9 Quaerat latebras hoſtis: In intimis
Tua hunc latebris inveniat manus;
Late triumphatrix rebelles
Comminuet Tua dextra frontes.
10 Clauſis ut ardens ignibus aeſtuat
Horrenda fornax, ſic rabie impij
Caeca aeſtuabunt, cum videndum
Te rigido dabis ore Judex.
Tuus paventes diſijciet furor,
Terramque ad imam praecipites aget;

Et mox sepultos devorabit
Ignis atrox, avidaeque flammae.
11 Terra relictum germen ab infimis
Nefarium radicibus erues,
Et semen extirpabis omne,
Ne similes generet nepotes.
12 In te pararunt sacrilegi mala
Vertenda posthac in caput impium;
Quae mente versabant procaci,
Efficere haud potuere coepta.
13 Tu versa retro terga fugae dare (a)
Coges adurgens, tum fugientibus
Adversus occurres, adactis
Quae reliquae fuerant, sagittis.
14 Rex magne Divum, surge potentia
Armatus omni: nos Tibi carmina,
Tuasque virtutes canemus;
Saepe modos variante plectro.

PSALMUS XXI.

Deus Deus meus respice in me &c.

1 *Christum patientem, & Cruci suffixum inducit loquentem.*

2 ME, Deus, ah noster Deus, aspice: linquere solum
Sic potes, in mediis exanimemque malis?
Heu video: spes affulget mihi nulla salutis;
Tot mea me peragunt improba facta reum.

(a) Tirin. aliique alii aliter leg., & explic.

3 Te toto inclamare die, Te nocte vocare
Nil prodest; surda respuis aure preces.
Ne tamen insanus videar, qui talia poscam:
Est aliquid tanto fidere posse Deo.
4 Sanctus es, & Sanctus locus est, ubicunque moraris,
O laus, o populi gloria summa tui!
5 In dura fuerunt Tibi fidere sorte parentes;
Defuit in dura nec tua sorte manus;
6 Ad te clamarunt, subitam invenere salutem,
Sperarunt facilem, spes neque cassa fuit.
7 Me gracili dices reptantem corpore vermem,
Sic hominis species est mihi nulla super.
Terrigenum videor probrum, atque infamia saecli
Meque facit ludum plebs malesana suum.
8 Qui me cunque vident, laxant foeda ora cachinnis,
Me voce, & moto despiciunt capite:
9 Ille Deo fidit: Deus illum servet in ipso
Funere, solicitat quando ea cura Deum.
10 Per Te ego, sum dias eductus lucis in oras,
Tu spes materno ex ubere sola mihi es.
11 In Te projectus cecidi genitricis ab alvo,
Reptavique tuo parvulus inde sinu.
Tu mihi, Tu Deus es vel primo cultus ab ortu;
Ne discede: Deus Tu mihi semper eris.
12 Jamque suprema instat summi discriminis hora;
Nullus adest, misero qui ferat aequus opem.
13 Turmatim indomiti latus obsedere juvenci,
Et validi incursant fronte minante boves.
14 Utque furens leo rugitu nemora avia complet,
Sic in me rabido murmure dira fremunt.
15 Defluit effusum pariter cum sanguine robur,
Fracta velut fluidas urna refundit aquas.

Genua labant, fractis vix haerent oſſibus oſſa,
Deficit & totus qui fuit ante, vigor.
Triſtitia, curiſque cor intabeſcit amaris,
Ceu fluit accenſis cera liquata focis:
16 Jamque mea exhauſtis virtus ſine viribus aret,
Aret ut exhauſto teſta liquore vacans.
Labra immota ſilent, & adhaeret lingua palato;
Mortis funereos jam prope ſum cineres.
17 Effugij via nulla patet; me dente maligno
Mille petunt, morſu dilaniantque canes.
In me concilio conſpiravere coacto
Invida gens, tantis nec ſatiata malis.
18 Inde meas ferro fodere manuſque, pedeſque;
Oſſaque per ſiccam ſunt numerata cutem;
19 Nudus eram, nudum luſtrarunt lumine corpus,
Omnia nec vetuit membra notare pudor,
Veſtimenta ſibi partiri noſtra ſciderunt,
Et tunicam ductis ſortibus urna dedit.
20 At Tu ſperatam ne ferre morare ſalutem,
Pronaque in auxilium lumina flecte meum.
21 Hanc gladiis animam, Deus, eripe, & unica quando
Reſtat adhuc, rabidi hanc eripe ab ore canis;
22 Sanguinea irati me ſervae fauce leonis,
Frontibus & miſerum ſubtrahe cornigeris.
23 Tunc ego rite feram ad noſtros tua Nomina fratres,
Atque tua in populo facta frequente canam.
24 Vos, queis cura Deus, dicam, laudate merentem,
Totaque Jacobo gens ſata, plaude Deo;
25 Hunc colat Iſacio ſtirps omnis ſanguine creta;
Non etenim ſprevit pauperis Ipſe preces.
Ora nec obliquans, averſatuſque vocantem,
Prona clamores ebibit aure meos.

26 Te coram in magno laudes Tibi, Maxime, coetu,
Et reddam sancto vota vidente choro.
27 Accumbet sacris dapibus, mensisque paratis
Grex inopum; expleta surget & inde fame.
Mox epulis functus, Numen laudabit amicum;
Aeternosque dies tam bene pastus aget.
28 Inde Deum recolent auctorem ab origine primâ,
Quotquot ubique tenent Solis utrunque latus.
Illius & sanctas gens advolvetur ad aras
Omnis, & ex omni prodita stirpe domus;
29 Nempe Deus cunctas unus dominatur in oras,
Unus & imperij publica froena regit.
30 Nec dites rerum dapibus prohibentur opimis;
Communi ipsi etiam subijcientur Hero.
Quotquot vitales hauserunt luminis auras
Ante Illum flexo procubuere genu.
31 Haec mea, quaecunque est, vita Illi serviet uni,
Atque uni semen serviet omne meum.
32 Illius ad seros manabit fama nepotes,
Hi quoque postgenitis gaudia facta canent (a).
Grandia facta canent populo miranda futuro,
Quem Dominus proprium condidit ipse sibi.

PSAL-

(a) In Hebr., & Graec. non habetur vox Caeli, quae est in Vulgat.

PSALMUS XXII.

Dominus regit me &c.

1 *Eximia Dei benevolentia erga electum suorum gregem.*

2 EST mihi Pastor Deus: ulla rerum
Copia haud desit, per opima ducto
Pascua, herbosis ubi laeta campis
Gramina vernant.
3 Qua fluit leni placidus susurro
Rivus, ardentem recreat per aestum;
Siquid errarim, monet evagantes
Vertere gressus.
Me vias idem docet ire rectas
Se ducem praebens, comitemque; Nomen
Dulce Pastoris, pietasque tantum
Pectora mulcet.
4 Si qua me vis forte adigat, nigranti
Regna inhorrescunt ubi Mortis umbra,
Nulla me instantum, duce Te, malorum
Turbet imago.
Sive per calles dubios virente
Me trahas virga, baculo morantem
Sive castiges, mihi blanda mulcet
Corda voluptas.
5 Ingruunt hostes, miserumque vexant,
Nec mora est unquam, requiesve: fractis
Viri-

Viribus fesso mihi mensam opimis
Instruis escis.
Neu voluptati quotacunque desit
Pars, linis nardo syrio capillos;
Et mihi o quali pretiosa praebes
Pocula vino!
6 Quo pedes vertam, Tuam me sequetur
Pone, nec solum Pietas relinquet,
Luce dum vescar, reget & calentes
Spiritus artus;
Donec optatas habitare sedes
Detur, aeterni penetrale Regis,
Quandiu alternum revoluta current
Saecula in Orbem.

PSALMUS XXIII.

Domini est Terra &c.

Indicans, qui sint in Caelum ascensuri, Christi ascensum praenuntiat.

1 POtente terras imperio tenet
Rerumque quidquid terra parit, Deus,
Et totus ambit quidquid orbis,
Quidquid & hic habitat virorum.
2 Hunc vastas supra Tethyos aequora
Struxit, marinis undique fluctibus
Circumfluum, insultare jussum
Fluminibus, vitreoque dorso.

3 Quis illa, tantus quae Deus incolit,
Montis beati ſcandere culmina,
Aedeſque, detecta ſerenat
Quas facie, poterit ſubire?
4 Qui labe puras abſtinuit manus,
Pectuſque, cui non vita abit irrita;
Juratus & nunquam fefellit
Fraude fidem ſemel obligatam.
5 Dei hic faventis Numine dextero
Utetur; olli ſe facilem dabit,
Piumque, ſperatanque rebus
Sponte feret miſeris ſalutem.
6 Haec illa felix eſt ſoboles, Deum
Cura perenni quaerere geſtiens,
Vultus & exoptans decoros
Numinis Iſacij tueri.
7 Gemmata jam nunc oſtia, Principes,
Et ſempiternos pandite cardines:
Rex gloria ſummus beatum
En properat penetrare Limen.
8 Quis iſte Rex, quae gloria? Nobilis
Virtute Princeps, atque potentia,
Bello ſubacti quem tyramni
Depoſitis venerantur armis.
9 Gemmata jam nunc oſtia, Principes,
Et ſempiternos pandite cardines:
Rex gloria ſummus beatum
En properat penetrare Limen.
10 Quae gloria, aut Rex? Armipotens Deus,
Ad bella prompti quo duce militant
Exercitus, hic eſt, opimo
Gloria quem revehit tryumpho.

PSALMUS XXIV.

Ad Te Domine levavi animam meam &c.

1 *Ad Deum conversus, petit peccatorum veniam, ad bene vivendum, & hostibus resistendum auxilium.*

2 AD Te, Sator Divorum, & orbis Arbiter,
Meum levavi spiritum:
Custos, mearum praeses ac rerum, Tibi
Spes universas credidi.
Pudore ne suffundar indigno genas,
3 Hostes nec illudant mei;
Nam quotquot in Te collocant fiduciam,
Non fallet hos spes irrita:
4 Quin potius illos dignus occupet pudor,
Qui facta iniqua perpetrant
Nil profutura. Tu modo, quas persequar.
Vias, rogatus indica,
Tuasque monstra semitas; ne devium
Incautus error auferat,
5 Tua ambulantem veritate dirige,
Tu, nequa peccem, me doce.
Mea Tu salus es: Te, levamen asperis
In rebus, omni tempore
Mihi adfuturum credidi.
6 Pietas Tua,
Benignitasque pristina,
Qua nos amasti ab ultima usque origine
Mentem Tibi remordeat;

7 Mihi nec Te iniquum noſtra reddent crimina,
Quibus juventa inſorduit,
Errorque, pravae ac mentis imprudentia,
Quae me feſellit inſcium.
Quin ſempiterna cuncta, quae peccavimus,
Obliterent oblivia.
Tuam rogatus quaeſo per clementiam,
Et Sanctitatem per tuam,
Mei memento ſupplicis.
8 Proh quam bonus;
Quam dulcis eſt noſter Deus!
Peccantibus placatus, ultro devios
Rectam reducet in viam;
Suiſque monitis non reluctantes bona
Ad inſtituta diriget,
9 Miteſque mentes, corda flecti cerea
Suas docebit ſemitas.
10 Hoc eſt, quod uſque ſpectat ac ſtudet Deus,
Pietas, Fideſque plurima.
Legi ſuae ſtudentibus, ſanctiſſima
Colentibuſque foedera
Mundi Imperator multa promittit pius,
Promiſſa verax efficit.
11 Per Nominis, Rex magne, gloriam Tui,
Praebe meis placabilem
Piaculis Te, quaeſo, quamvis plurima
Sint illa, quamvis maxima.
12 Quis eſt, Deum qui ſedula colit fide,
Quis ille, cui dedit Deus
Certas agendi regulas, prout poſtulat
Suſcepta vivendi via?
13 O hic beatus! undequaque maximis
Large bonis ditabitur;

Et stirps ab illo creta multa fertilis
Soli obtinebit jugera.
14 Nam se verentium Deus firmissimum
Munimen est, tutelaque.
Testantur hoc percussa cum mortalibus
Satis superque foedera.
15 Hinc ipse semper ad Deum plenus spei
Suspensa tendo lumina;
Nanque ille nostros explicabit vinculis
Passim latentibus pedes.
16 Aeterne Rector, me, misertus aspice,
Solumque, & omnium indigum.
17 Quot corde fervent in meo aegritudines,
Quanti malorum turbines!
Me, quaeso, ab hisce vindica, & serva malis,
Tot eripe e periculis;
18 Meque imbecillum respice, & certaminis
Longo labore languidum.
Errore lapsus, si quid & deliquero,
Fer mitis, ac dimittito.
19 Magno intuere ut instet hostis agmine
Odiis iniquis percitus.
20 Vitam meam tuere, serva me, obsecro,
Tanto eripe e discrimine.
Neu sit pudori, non mihi detur probro
Opis tuae fiducia;
21 Nam plurimi, queis integra est, & nullius
Culpae sibi mens conscia,
Quod adfuturum Te mihi speraverim,
Comites dedere se mihi.
22 Ah libera, Deus, malis ab omnibus
Tuum Israelem, libera.

PSAL.

PSALMUS XXV.

Judica me Domine, quoniam Ego &c.

Apud Saulem accusatus, quasi Regnum appeteret, ac proinde apud Philistaeos exulare coactus, Deum Judicem appellat.

DE me, supreme Cognitor, dijudica,
Appello Te, nec conscientia arguor;
Quod innocentes egerim semper dies;
Deoque fretus capitis haud causa cadam,
Sed improborum diluam calumnias.
2 Scrutare me, tormentaque admove, Deus,
Praecordijsque subde flammas intimis,
Et si quid in me labis haeret, excute.
3 Proposita semper astat ante oculos meos
Tua summa Pietas, & mihi jucundius
Nil veritate, nil fuit potius tua.
4 Nunquam profanis ipse mistus coetibus
Sedi, nec unquam cum scelestis ingredi
Delubra fictis Sacra Divis audeam.
5 Odi profanum vulgus, in nefaria
Sedere turba nulla vis me adegerit.
Pios sed inter sancta celebrabo atria,
6 Manus & undis abluam lustralibus,
Arasque circuibo, Rex superum, tuas;
7 Tuas sonare ubique laudes audiam,
Chorisque mistus mira de Te concinam.

8 Tuae verendus me capit decor domus,
Tuaeque ſedes dedicata gloriae.
9 Ne me, Deus, ne perde cum nocentibus;
Meamque vitam cum architectis caedium;
10 Illis mala referta fraude dextera
Scatet, doloſo plena quamvis munere.
11 At Ipſe labe vixi ab omni innoxius,
Rectaſque ſemper inſtiti vitae vias.
12 Cladi immerentem proin miſertus eripe,
Meamque mitis aſpice innocentiam.
Tuum inde ſanctis Nomen in conventibus,
Tuaſque ad aſtra voce laudes efferam.

PSALMUS XXVI.

Dominus illuminatio mea &c.

Cum adhuc a Saule vexatus exularet, ſe in Deo Confidere, & ad Caeleſtem potius, quam ad terreſtrem patriam aſpirare oſtendit.

1 LUmen, & noſtrae cynoſura vitae
Eſt Deus: quis me trepidare cogat?
Quas ego inſtantes timeam procellas
Vindice tanto?
2 Dum fera incurſat mihi gens, paratque
Dente mandendam laniare carnem,
Ecce defectis cecidit repente,
Viribus expers.
3 Caſtra conſiſtant inimica contra
Nil ego armatas metuam phalanges:

Bella conſurgant violenta, dextro
Numine fidam.

4 Nempe votorum fuit una, eritque
Summa noſtrorum, Domini ut beatas
Incolam ſedes, mihi dum ſuperſtes
Vita manebit;
Meque ibi verax recreet voluptas
Ex Dei vultu radiante manans,
Ejus & luſtrem propiore ſancta
Lumine templa.

5 Ille, tempeſtas mihi dum malorum
Turbida inſtaret, latebris paventem
Abdidit tutis, penetralis intra
Septa verendi;

6 Arce mox celſa, validiſque muris
Cinxit, & turmas dedit irruentes
Frangere, ut laetos agerem, ſubacto
Hoſte, triumphos.
Hinc ego ante aras agitante curſans
Gaudio, feſtas ſuper aſtra voces
Suſtuli, hinc ſemper Domino faventi
Carmina pangam.

7 Tuque clamores, Bone, Te vocantis
Supplices audi; Miſerare caſus,
Queis adhuc jactor, placidoque vota
Excipe vultu.

8 Cor meum Tecum loquitur, per omnes
Te mei partes oculi requirunt;
Quicquid occurrat, Tua ſemper optem
Aſtet imago.

9 Ergo ne averſo tuearis ore
Tam Tibi addictum; nec acerba ſervum,

Si quis incautum malus egit error,
Deferat ira.
Tu meis vindex ades in periclis,
Fida spes, fractis columenque rebus.
Neve me spernas, Deus, una nostrae
Ara salutis.
10 Me pater solum, genitrixque liquit,
Ceu parum firmo puerum sub aevo;
Ipse fovisti gremio receptum
Mitis alumnum.
11 Fac modo rectas doceas inire
Semitas, gressusque regas labantes,
Devium ne me, procul & vagantem
Opprimat hostis.
12 Ne voluntati populi furentis
Dede mactandum: mihi falsa testes
Perfidi affingunt, sua sed scelestos
Lingua fefellit.
13 Nec malis vincor, neque vana ludit
Spes, fore, ut vita potiar beata
Ditibus terris, ubi nulla mortis
Jura timentur.
14 Spes cape ingentes, anime, & triumphos
A Deo expecta, neque cede damnis,
Ito sed contra impavidus, Deoque
Fide faventi.

PSAL-

PSALMUS XXVII.

Ad te, Domine, clamabo &c.

Justum hominem, ac Christum praesertim exprimit ab impiis vexatum, quorum ruinam praedicit, Deoque liberatori gratias agit.

1 AD Te clamores imo de pectore fusos
Attollam; surdo ne, mea Vita, canam;
Ne taceas, meque abjicias oblitus, ut illos,
Quos mors Lethaeis obruit atra vadis.
2 Vota libens audi; supplex tua Numina posco,
Et tollo puras ad tua templa manus.
3 Ne me, quae meritos urget fortuna nocentes;
Ne me, quae sequitur crimina, poena premat.
Pacem illi simulant, pacataque verba profantur;
At mala sub tacito condita corde fovent.
4 At Tu mercedem, quam promeruere, repende,
Et vice fac penses impia facta pari.
Exaequet sua poena nefas, & debita redde
Praemia, quaeque aliis damna dedere, ferant.
5 Illis laeva fuit mens, nec deprendere novit
Mira tot Artificem, testificata suum.
Te sciet ultorem; trahet impia turba ruinam,
Nullaque restituet, quae cecidere, dies.
6 Gratia Magna Tibi. Questus, & vota precantis
Audiit: en laeto fulgurat ore Deus.
7 Ille mihi custos, opiferque; mihi omnis in Illo
Spes stetit, auxilio venit & Ille mihi.

Jamque mea antiquo reviresscunt membra vigore,
Et redit in venas vita recepta meas.
Ergo Illi grates tanto pro munere solvam,
Et laudes, animo verba movente, canam.
8 Nempe sui virtus populi est Deus ipse, salutis
Ipse auctor, Regem protegit ipse suum.
9 Serva age, Sancte, tuos, fidam Tibi respice gentem,
Et rege, & aeterna prosperitate bea.

PSALMUS XXVIII.

Afferte Domino Filii Dei &c.

Sive hic compositus sit, quando David perfecit Tabernaculum, & in eo Arcam collocavit, sive cum salutaris pluvia decidisset, hortatur populum ad Deum honorandum, cujus potentiam vocis describit, ac per varias allegorias Evangelicae praedicationis effecta designat.

MUnera ferte Deo, Dei o certissima proles,
Munera ferte Deo, lectas mactate bidentes,
2 Ite Dei in laudes, aris imponite honorem,
Carmine divinum super aethera tollite Nomen,
Augustum sancta venerari Numen in Aede.
Quantum voce valet! Quae totum audita per orbem
3 Et glomerat nubes, & nubibus evocat imbres;
Ipse autem media nimborum in nocte verendus
Majestate tonat; magnam demittit aquarum
Diluviem, qua rura natant, fossaeque redundant;
Caeru-

Caerula tum pelagi turbat, fluctusque sonantes
Miscet, & ex imo subvertit gurgite pontum.
4 Quanta illi virtus Voci! Quam mira loquendo
Efficit! In cunctis quae splendet gloria verbis!
5 Vox Domini nixas annoso robore cedros
Frangit, & ingenti Libani sylvaeque ruina
Dejicit, ac terrae nullo conamine sternit,
Quamvis luctantes, quamvis contemnere ventos
6 Jamdudum assuetas, & fragmina spargit in auras,
Quam facile eductus Libani pubentibus herbis,
Et nondum torvae depulsus lacte parentis
Dividitur vitulus, cultrisque in frusta secatur,
Sive tener pullus, truculentae gaudia matris,
Cui non turget adhuc uno frons aspera cornu.
7 Vox Domini trifidos explodit nubibus ignes,
Et varias acuit flammas, penetrabile fulmen;
8 Vox Domini deserta quatit, rupesque revulsas
Eruit, & Cades squalentia concutit arva;
Dumque repercusso Caelum ciet omne fragore,
9 Saepe laborantes utero, incassumque gementes
Expedit ad partus cervas (a). Saepe, arbore multa
De Caelo tacta, densos rarescere saltus (b),
Detectisque feras videas exire latebris
Excitas, aliasque fuga sibi quaerere sedes.
10 Hinc divina sonat percusso gloria templo,
Argumentum ingens laudum, populosque per omnes,
Cuncta per ora volat, quacumque haec machina rerum,
(c) Templum immane, patet DivinoNumine plenum.
Re-

(a) S. Hier. obstetricans cervis. Chald. parturire facit cervas.
(b) S Hier. & Hebr. revelans saltus.
(c) Ita Bellar.

Regnum in aquas late Deus obtinet: imbribus Ille
Cum libet, effusis sitientes irrigat agros,
Unde hominum generi, pecudumque alimenta ministrat.
Nec minus interea sedet, aeternumque sedebit
Cuncta movens, Solio semperque immobilis alto.
11 Inde suo tribuet populo insuperabile bello
Robur, & egregios quovis ex hoste triumphos,
Muneraque accumulans, positis longa otia bellis
Annuet, & laetis pacatum vivere rebus.

PSALMUS XXIX.

Exaltabo te Domine &c.

Confirmato regno, arce Sionis extructa, domo regia magnificentissime aedificata, gravissimis malis, ac forte etiam pestilentia liberatus, Deo gratias agit, & Christi, atque Ecclesiae gloriam praedicit.

2 TE magne Caelo, Rex Superum, feram,
Me quod jacentem sustuleris solo;
De me nec exoptata genti
Gaudia praebueris malignae.
3 Ad Te supinas extuleram manus,
Vocemque, cura saucius anxia;
Tu mite Numen, Tu parasti
Lene animo medicamen aegro.
4 Quam pene Manes, regnaque tristia,
Vidi silentum! Te Duce, pallida

Fluenta vivens enatavi,
A ſtygiis revocatus umbris.
5 Deo faventi dicite carmina,
Coetus piorum, dicite munera
Divinitus collata, ſanctum
Ex merito celebrate Nomen.
6 Si motus ira fulmina corripit,
Noſtra ultionem crimina provocant;
Ignoſcat ut, vitamque donet,
Ingenium, pietaſque ſuadet.
Poſt atra noctis nubila turbidae
Surget ſereno lumine Lucifer,
Umbraſque ſolvet luctuoſas
Laetitiae nova lux oborta.
7 Cum flaret aura ſors mihi dextera,
Laetuſque multis affluerem bonis,
Aeterna, dixi, me beabit
Proſperitas minuenda nunquam.
8 Per Te ſecundo turgida flamine
Stratum volabant per mare lintea,
Tuiſque fortunae ſerenum
Auſpiciis ſtetit omne noſtrae.
At vix retorques turbida lumina
Averſus ira, protinus omnia
Vertuntur ingenti tumultu,
Viſque mali me inopina turbat.
9 Clamore Caelum perditus impleo,
Et Te fatigo ſolicita prece,
Deumque compello, mearum
Praeſidium, columenque rerum.
10 Quid fuſus, inquam, profuerit cruor,
Quid noſtra clades, membra ubi marmore
Con-

Conclusa feralis sepulchri
Putruerint resoluta tabo?
Mutusne, terra compositus cinis
Accepta per Te dona fatebitur,
Orasque vulgabit per omnes
Vera tuae documenta legis?
11 Benignus aures applicuit Deus
Verbis rogantis: tunc pietas subit
Consueta cordi, sublevatque
Auxilio miseratus aegrum.
12 Mutata festo tristia gaudio
Vertuntur; atris vestibus obsitus,
Squalore deterso, renidet
Laetitia sinus affluete.
13 Quodcunque partum sit mihi gloriae,
Quicquid bonorum, laudis erit tuae;
Cunctisque defunctus periclis
Te recolam, Deus, omne in aevum.

PSALMUS XXX.

In te, Domine, speravi, non Confundar &c.

Fugiens persequentem Absalonem, Deum implorat, per quem a Saule fuerat liberatus, ejusque sibi auxilium, & impiorum punitionem promittit.

1 IN Te locavi spem; nec illa decidam,
Dum sera volvent saecula.
2 Ut justus es, tua aequitate libera
Innoxium periculis.

3 Aures vocanti accomoda, celera gradum,
His me malis ut explices.
4 Tu murus esto, Tu mihi arx ahenea,
Meam ut salutem protegas.
Tu nostra virtus, urbsque munitissima,
Tutusque perfugio locus.
Nomen rogatus per Tuum, quiescere
Tuto in receptu me dabis.
Fameque fessum, languidumque praebitis
Enutries cibariis;
5 Absconditisque me explicabis vinculis,
Assertor, ac vindex meus.
6 Servatus a Te, hunc spiritum trado Tibi,
Aeterna cui constat fides.
7 Tu vana spernis consulentes somnia,
Et spes alentes irritas.
8 In Te mihi spes una; mihi pietas tua
Sperata spondet gaudia.
Gravi malorum conspicatus obrutum
Me sublevasti pondere;
9 Meamque vitam vendicasti in maximas
Rerum redactam angustias,
Nec passus, arcte me teneri ab hostibus
Conclusum, aperta liberis
Per spatia me dedisti abire gressibus,
Quocumque ferret impetus.
10 Misertor ergo rursus: heu premor miser
Duris, ut ante, cladibus.
Irae tuae timore turbata innatant
Spissis tenebris lumina.
Victus dolore spiritus contabuit,
Jam defluunt praecordia;

11 Ab-

11 Absumpta luctu vita consenuit gravi;
Annos gemendo perdidi;
Me summa egestas conficit, membris vigor
Dilapsus, ossa corruunt.
12 Factus superbis hostibus sum fabula,
Toti jocus viciniae,
Timorque amicis, ne, mihi si adhaeserint,
Iisdem obruantur cladibus;
13 Videre quotquot exulem, extorrem, procul
Cepere, me viso, fugam;
Oblivione sum sepultus perpete,
Ceu cassus aura luminis;
Sic despicatum quisque me pede improbo,
Ut fracta vasa, proterit;
14 Circumque commorantium convicia
Hausi ipse saepe his auribus
Coiere coetus impii, & contra meum
Consilia ceperunt caput;
15 Sed spes ego nunquam futuras irritas
Tibi, Pater, concredidi;
16 Meusque, dixi, Tu Deus; versat tua
Measque sortes dextera:
Tu me hostium de manibus ergo eripe;
Iraque persequentium,
17 Tuumque servum, quo serenas nubila,
Ridente vultu, respice.
Antiqua pietas, corde si sedet tuo,
Me servet illa sospitem.
18 Ego Te vocavi: vota ne, quaeso, mea
Venti fugaces dissipent.
(a) Gens erubescat impia, & sub pallidos
Trudatur Orci gurgites.

(a) Achitophel 2. Reg. 17.

Aeterna comprimantur in silentia
Exercita ora fraudibus,
19 Quaeque innocenti ficta texunt crimina,
Certa immerentem perdere;
Tantus bonorum corda contemptus tenet,
Tanta inflat arrogantia.
20 De Te, Deus, dulcedo quanta profluit,
Servata Te timentibus!
Sed maxima iis conceditur, fiduciam
Qui collocant in Te suam,
Spectante, & admirante multitudine
Vecordium mortalium.
21 Illos Tibi junctissimos sacra reges
Vultus Tui caligine.
Nulla hic timebunt damna, nec volubiles,
Humana quae turbant, vices;
Linguasque temnent improbas, in intimis
Domus tuae recessibus.
22 Deo perennes ergo solvam gratias
Partae salutis conscius;
Qui mira summae signa pietatis dedit,
Meque arce cinxit ferrea.
23 At ipse multis mente dejectus malis,
Inopsque factus consilj,
Contemnis, inquam, me Deus, me negligis
Ab ore projectum tuo;
Tuque adeo, adesse Te meis clamoribus
Testatus, audisti preces.
24 Vos itaque, Sancti quotquot estis, tam bonum
Amare, tam justum Deum.
Fidem colentes servat, insolentibus
Vicem rependet affatim.

25 Durate fortes, spiritusque sumite,
Quotquot Deo confiditis.

PSALMUS XXXI.

Beati, quorum remissae sunt &c.

Peccatum suum deflet, aliosque ad poenitentiam hortatur.

1 FElices Animae, quibus omnis noxa remissa est,
Mersaque perpetua crimina nocte latent!
2 Felix, erratum cui non Deus imputat ullum,
Nullaque fraus imo condita corde sidet!
3 Hei mihi, cur tacui infelix, dudumque fateri
Insanus vetuit facta nefanda pudor?
Inde dolor, qui me nunc macerat, ossaque frangit,
Dum totos clamo, quae tacui ante, dies.
4 Me manus admonuit tua, dum graviore flagello
Ingeminas plagas nocte, dieque mihi.
Denique ad officium revocavit poena dolentem,
Et quae spina animum punxit adacta meum;
5 Aerumna doctus Tibi facta nocentia pando,
Et patior tacito nulla latere sinu.
Crimina sponte Deo, dixi, patrata fatebor,
Ipse actor, sceleris testis & ipse mei.
Nec mora, Tu veniam fasso impertiris, & omnis
A Te delicti gratia facta mihi est.
6 Proin Te vir bonus, ac frugi prece flectere tendet,
Tempora dum veniae commodiora fluunt,
Ut

Ut cum diluvies Caelo ruet atra malorum,
Stet procul, ac parcat laedere turbo minax.
7 Tu mihi perfugium, dum conjurata paventem
Agmina circumstant, perniciemque parant.
O mihi laetitiae seges una, hanc disjice pestem,
Quae nostrum obsedit conglomerata latus.
8 Ne timeas; docilem perfundam lumine mentem,
Et tutam ostendam, qua gradiare, viam:
(Sic curas dictis demis solatus amicis)
Advigilant vitae lumina nostra tuae.
9 Haec audite, mali; nec, qualis calcitrat, atque
Injecta indomitus froena recusat equus,
Nen, qualis negat hortanti parere magistro
Mulus iners, tanti spernite verba Dei.
Non illis ratio, non mens, sed bruta libido
Imperat; his homines non pudet esse pares?
At Tu froena illis, adstrictasque injice habenas,
Qui Te detrectant, & tua jura sequi.
10 Mos Tibi multiplici sontes urgere flagello:
Qui domino fidit, sentiet ille pium.
11 Instaurate Deo choreas, & gaudia, Justi,
Laetitiamque, quibus conscia vita facit.

PSALMUS XXXII.

Exultate justi in Domino &c.

Hortatur homines justos, ut Deum laudent, ob ejus maximam potentiam, providentiam, & bonitatem.

1 Laeti jo Numen celebrate, festos
Numini plausus geminate, quotquot
Vivitis, Justi: decet ora laudes
Justa ciere.
2 Barbiti chordis sociate cantus,
Et Deo sacros moduletur hymnos
Curva testudo resonare denis
Callida nervis:
3 Non prius dictum meditata carmen
Lingua discordes numerosa voces
Rite componat, tremulis resultent
Pulsibus aurae.
4 Cuncta, quae sancto Deus ore profert,
Recta sunt, rectis quoque cuncta dictis
Facta respondent, fideique certo
Pondere constant.
5 Est Deo cordi pietas, amicum
Est Deo justum: pietate tota
Sed scatet tellus, pietate totus
Affluit orbis.
6 Ille Caelestes sinuavit axes
Voce firmatos; simul ore flavit;

Sparsa coeperunt radiare toto
(a) Sydera Caelo.

7 Aequora obductis spatiata terris
Litore arctavit, veluti liquorem
Utre conclusum, loculisque vastas
Condidit undas.

8 Ergo Regnantem vereatur omnis
Quam patet tellus, trepidi pavore
Palleant, quotquot videt ex utroque
Gurgite Phoebus.

9 Vix enim prima sonat ille voce,
Cuncta vitales subeunt in auras;
Vix jubet, formas subito recentes
Omnia sumunt.

10 Magna molitos animos, & acri
Coepta subvertit meditata cura,
Principum mentes, nec amica veri
Pectora turbat.

11 Mente sed quidquid semel ille fixit,
Nulla volvendo variabit aetas;
Quod semel sedit, subeunte firmum
Permanet aevo.

12 Gens ter o felix, colit imperantem
Quae Deum terris, populusque felix,
Quem Deus legit, propriumque certo
Pignore fecit!

13 Cuncta de summa speculatus arce
Quam sibi extruxit, positos in omni
14 Parte terrarum populos aperta in
Luce tuetur.

15 Ipse enim mentes, animosque nostros,
Singula & finxit sua cuique corda,

(a) S. Hier. pro *virtus* vertit *ornatus*.

Quaeque per coecas gerimus tenebras,
Omnia novit.

16 Viribus non Rex, numeroque magno
Militum fidat, sua non Giganti
Proderit virtus, neque firma vastae
Robora molis.

17 Quamlibet crurum levitate pernix,
Nil equus certam valet ad salutem,
Quin suo praeceps ruat ipse cursu,
Sessor & una.

18 At Deus miti pius ore spectat,
Quos sibi dicto videt audientes,
Quique Divina pietate freti
Caetera spernunt.

19 His adest, cunctis vigil hos periclis
Eripit, certae manibusque mortis;
Tum fames si fors premat atra, victu
Pascit egentes.

20 Nostra, sic secum pia turba, dextro
Spes Deo nixa est; juvat hinc salutem
Quaerere; hic nobis opifer, maloque
Tutor in omni.

21 Gaudia ex illo reperita Fonte
Influent nostris penitus medullis;
Haec spei merces erit in potenti
Nomine fixae.

22 Tu, Deus, nostros miserans labores
Dona speratae pietatis in nos
Confer, & quantum sibi mens favoris
Augurat, imple.

PSAL-

PSALMUS XXXIII.

Benedicam Dominum in omni tempore &c.

1 *Cum Saulem fugiens ad Achis Regem Philiſtaeum profugiſſet, & paratam ab eo necem per inſaniae ſimulationem evaſiſſet, tanto periculo liberatus Deo gratias agit, alioſque ad Dei amorem, ac fiduciam hortatur.*

2 Regis Deorum Numen amabile
Per cuncta gratus tempora, concinam,
Ejuſque laus vulgata noſtro
Perpetuo reſonabit ore.
3 Quiſquis canentem me audierit, Deo,
Mihique laetis plauſibus aſtrepet:
Exaudiant mites, nec ullam
Vim ſibi jam veriti, triumphent.
4 Mecum potenti plaudite Principi,
Magnoque laudes dicite Nomini;
Dulce, & decorum, promerentem
Unanimi celebrare voce.
5 Vocatus atro in turbine temporum
Votis rogantis protinus annuit,
Deditque commotos malorum
Incolumem tolerare fluctus.
6 Quos tetra turbant nubila, vertite
Huc ora, fulgens unde micat jubar;
Nec Vos ad iſtam poenitebit
Spe vacua properaſſe lucem.

7 Ego ille rebus pauper in asperis
Supina caelo brachia sustuli;
Deusque solamen dolori
Attulit, eripuitque cladi.
8 Deum timentes praesidio teget
Demissus astris miles, & undique
Munita ut intra castra, septos,
Cuncta dabit superare damna.
9 Gustate quali nectare perfluat,
Quantis abundet deliciis Deus:
O ter beatus, qui favente
Cuncta Deo sibi laeta spondet!
10 Vim praepotentis juraque Numinis
Timete, tellus quotquot alit, pii:
Deum timentes nulla rerum
Pauperies malesuada vexat.
11 At dives ipsas inter opes inops;
Quas semper optat, divitiis eget:
Deum requirentes, in uno
Nulla sibi bona deesse cernent.
12 Adeste, & autem advertite, Filii,
Et Sancta Patris discite dogmata:
Dei timorem vos docebo,
Quaeque ab eo bona fonte manant:
13 Num quis beate vivere te cupis,
Et vera vitae commoda consequi,
Alboque signatas lapillo,
Quotquot eunt, numerare luces?
14 Compesce pronam cautus ab improbo
Sermone linguam, neu mala suadeat
Fraudes libido te per artem
Blandiloquis operire verbis,

15 Omni

15 Omni remotus flagitio procul
Insiste rectas officij vias,
Et, nulla quam turbet cupido,
Composita cole mente pacem.

16 Rectum, & tenacem justitiae virum
Deus benigno lumine respicit,
Et mente conceptas pudica
Aure preces pius haurit aequa.

17 Torvo at nocentes lumine despicit,
Infanda certus nomina tradere
Oblivioni, omnemque famam
Perpetua sepelire nocte.

18 Caelo querelas gens pia sustulit,
Victusque castis est precibus Deus,
Rerumque deduxit per omnes
Incolumem, ac sine fraude casus.

19 Praesens amico Numine protegit,
Quos dura vitae discruciant mala,
Et servat immunes pericli
Corde humiles, animisque fractos.

20 Adversa jactant plurima non semel
Justos, nec ullo crimine noxios:
Sed Numen illos asperarum
Expediet per acuta rerum.

21 Quin ossa eorum singula pervigil
Custodit, urna condita lugubri:
Compage membrorum soluta
Non avidum teret illa lethum.

22 Mors comparatur pessima sontibus:
Et quisquis aspris usque odiis bonos
Exercet, aeterno merentem
Exitio sua facta mergent.

23 Devo-

23 Devota vindex at sibi pectora
Deus malorum nexibus eximet,
Deoque sustentante, numquam
Deficiet labefacta virtus.

PSALMUS XXXIV.

Judica Domine nocentes me &c.

Divinum judicium contra oppugnatores suos implorat quorum infelicem exitum vaticinatur, & Christi contra persecutores suos deprecationem adumbrat.

1 QUi injusto innocuum judicio premunt,
Justo hos, Rex superum judicio preme;
2 Qui mecum rabida bella gerunt manu,
Hos contra valida bella manu gere;
3 Sume arma, & clypeum, telaque corripe,
Et nostro propior praesidio veni;
Vagina gladium fulmineum eripe,
Praetenta inque acies irrue cuspide.
Quae certant odiis perdere me suis;
Nostrae dic animae: sum tua ego salus.
4 Illos torpor iners, & pudor occupet,
Qui quaerunt animae perniciem meae;
Et retro referant attoniti pedem,
Qui nectunt tacitos mente mihi dolos.
5 Atque illos facies sic tua dissipet,
Ut spargunt volucrem flamina pulverem;
Per-

Percussorque humeris aliger irruens,
Nullam det miseris aut requiem, aut moram;
Nulla usquam pateat tuta fugae via,
6 Sed circum tenebris obsita inhorreat,
Ut nil provideant, quo moveant pedem;
Tum vestigia per lubrica corruant,
Caedente aethereo terga satellite.
7 Namque illi exitio dispositos meo
Caelarunt laqueos, inque meum caput
Congessere, nihil tale merens, probra;
8 Ast illos laqueus mox suus implicet,
Et, quas jam pedibus nexuerant meis
Excepti insidiis, compositam mihi
Vertant in proprium perniciem caput.
9 Mens at nostra Deo gestiet auspice,
Nec fonte ex alio laetitiam hauriet,
Quam quo certa salus, vitaque profluit.
10 Ipsa ossa exilient, quoque valent, modo:
Quis, dicent, Deus o, quis similis Tibi?
Qui fractis inopem viribus eripis
Ex hostis manibus viribus integri,
Nec praedas agere, aut exuvias sinis
Victorem timido demere pauperi.
11 Cum causam implacido judice dicerem,
Testes composito crimine callidi
Surgunt, & scelerum, quorum ego conscius
Mi nunquam fueram, me faciunt reum.
12 Haec tot pro meritis praemia reddere
Curavere, bonis ut viduae omnibus
Esset nil animae jam reliquum meae.
13 Cum multa afficerer saepe molestia,
Squalenti illuvie, ac sordibus obsitus,

Et

Et veste ingrediens tristis in horrida;
Producta domui membra diu fame;
Lassavi precibus sydera plurimis,
In nostros iterum, quae fluerent sinus,
Coelestique animum munere spargerent;
14 Quin ipsos etiam talis in aemulos,
Tam miti ingenio, tam pius extiti,
Qualis fratribus, aut esse sodalibus
Vix umquam potui; Mater ut incubat (a)
Languenti lacrymis uvida filio,
Me luctu implicitis non secus hostibus
Demisi illacrymans, ac gremio fovens.
15 Contra illi miseris gaudia casibus
Captantes, lateri se agglomerant meo,
Et multo lacerant verbere nescium.
16 Coeptis at mediis ecce supervenit;
Concursumque Deus dissipat impium;
Ad se non animus propterea redit.
En rursus rabies: Caedere quem flagris
Aegre destiterant, nunc onerant probris,
Et sannas patulis rictibus ingerunt,
Atque in me rabidis dentibus infremunt.
17 Quando haec aspicies? Hanc, Deus, improbis
Hanc educ animam faucibus; unica haec
Ne detur cupidis praeda leonibus.
18 Solvam pro meritis tunc ego gratias
Ingenti in populo, quo innumerabiles,
Ut Te concelebrent, conveniunt pij;
19 Hostes dum modo ne funere gaudeant
Nostro, qui immeritum perdere gestiunt,
Flagrantes odio, luminibus tamen

Blan-

(a) S. Hier. ex Hebr. quasi lugens mater, tristis incurvabat.

Blandis perfidiam condere callidi;
30 Sunt visi speciem pacis amabilem
Mecum compositis fingere vocibus,
Iram sed latebris cordis in intimis
Caelantes, tenui murmure ganniunt;
Et versant tacitos, queis capiar, dolos,
Vivo ut coeca ciens sulphure murmura (a)
Rimis flamma cavis subter humum latet;
31 Tectus non ita post prosiluit furor:
Diductis rabidi faucibus allatrant,
Et buccis revomunt virus hiantibus:
Quod votis fieri optavimus omnibus,
Euge Euge hoc avido lumine vidimus.
32 Scis me vera loqui; Cuncta fidelibus
Spectasti haec oculis. Rumpe silentia
Jamdudum, miserum neu procul abjice.
33 Surge, & judicio, quo premor, ac meae
Causae adjunge animum; rectus, & Arbiter.
34 Rem pro justitia fac dirimas tua,
35 Ne nostra tumidi clade superbiant
Hostes, laetitia pectus & ebrii
Sic plaudant animae naufragio meae:
Euge! infra exanimos ille jacet greges;
Euge! illum cupida fauce voravimus;
36 Imo ipsis facies inficiat rubor,
Qui nostris agitant gaudia de malis;
Nec solum facies, velet at insolens
Illis tota pudor corpora, qui meis
Sese magnifice cladibus efferunt;
37 Ast illis bene sit, plenaque jugiter
Effuso exiliant pectora gaudio,
Queis cordi integritas est mea; vindicem

(a) Hebr. super scissuras terrae.

Et certent Dominum tollere laudibus,
Quos pacis ſtudium ſollicitat meae.
28 Indulgens ſimili tunc ego gaudio,
Te juſtum merito carmine concinam;
Atque in perpetuum nulla fluet dies,
Quin ſignata tuis laudibus inſonet.

PSALMUS XXXV.

Dixit injuſtus ut delinquat &c.

1 *Summam impiorum malitiam, Dei miſericordiam, & juſtitiam, bonorum felicitatem deſcribit.*

2 IMpius inſanas agitans ſub pectore curas,
Conſtituit foedis animum corrumpere culpis,
Non etenim juſta penſantem lance nocentes
Cogitat eſſe Deum, metuit nec vindicis iras.
3 Quin ſpectante ipſo, fraudes, & coepta peregit
Subdola: ſed non haec oculis Deus aſpicit aequis
Diſſimulans; Tectam falſo ſub pectore vulpem
Detegit, atque odiis uſque inſectatur acerbis.
4 Ille autem indignis addens verba improba factis
Nexuit ore dolos, nilque eſt, niſi iniqua, profatus.
Vis arcana animum quamvis percelleret aequi,
Quamvis conſiliis monitor non deeſſet amicis:
Naturae vocem ſuadentis recta refugit,
Formari ſtudio nil ſe meliore laborans.
5 Languida componit molli dum membra cubili,
Inſomni ſolitas meditatur pectore noxas;
Et quaecunque via, aut aperit quaecunque nocendi

Se ratio, huc animum, curaſque huc adjicit omnes.
Non illi turpis viſa, aut inamabilis ulla
Peccati facies, tanta eſt peccare libido.
6 Sed major Tibi, ſumme Parens, aequataque Caelo
Eſt pietas, nubes tua vincit, & evolat ultra
7 Juſtitia, excedunt ſummi ceu nubila montes.
Judicio quodcunque tuo decernis, ut alta
Nocte latet, multaque fugit caligine viſus!
8 Te liquet eſſe pium: Nec ſolum humana tueris
Corpora, ſed paſtu reficis jumenta parato.
Quanta tuae praebes pietatis pignora! quantis
Ingratos etiam cumulas, Pater optime, donis!
Hinc hominum genus omne tuis recubare ſub alis,
Implumes veluti pulli, feſtinat, ibique
Omne bonum, & largos jam nunc dulcedinis hauſtus
9 Aethereae ſperat, quae ſuavi pectora guſtu
Ebria perfundat, praeguſtandaſque propinet
Delicias, tua magna domus quibus affluit: illic
Largior undabit torrens, eademque voluptas
Potabit cupidos, quae Te ſatiatque, beatque;
10 Omnis enim Tu fons vitae, fons luminis idem,
Per quod inacceſſam fas nobis cernere lucem.
11 Egregia pietate tuos complectere, quotquot
Te norunt, Numenque tuum, Nomenque fatentur,
Juſtitiam & meritis reddentem praemia diſcant;
Queis cura eſt puram ſervare a crimine vitam.
12 Ne mihi ſeſe addat comitem, accedatque ſuperbus,
Neve manum admoveat, ſtatione aut cedere cogat
Impius, & coeco raptet per devia greſſu.
13 Namque ibi collapſi, quotquot furioſa libido
Egit praecipites, triſtem traxere ruinam,
Atque in perpetuum pulſi felicibus oris
Amiſſas nunquam potuere reviſere ſedes.

PSALMUS XXXVI.

Noli aemulari in malignantibus &c.

Praecepta ad bonos confirmandos, ne malorum falsa felicitate decipiantur, cum vera bona a Deo unice speranda sint.

1 NE tibi dirus amor, subeatque insana cupido,
Aemulus ut studeas improba facta sequi.
Lascivire vides si quando impune nocentes,
Ne mordax animum torqueat ira tuum.
2 Sole sub ardenti ceu prata undantia foeno,
Molle velut, siccis fontibus, aret olus;
Haud secus hos dicto citius languere videbis,
Et subito afflictos procubuisse solo.
3 Si felix cupis esse, Deo spes haereat omnis,
Et fluat exemplis vita peracta bonis.
Tunc cole securus terras, tunc otia carpe;
Ipse suas large suppeditabit opes,
4 Ille voluptatum, votorum summa tuorum
Ille sit, optatis annuet Ille tuis.
5 Si qua tibi acciderint, Domino refer omnia fidens;
Fidenti auxilium protinus Ille feret.
6 Tunc tua se integritas manifesto in lumine prodet,
In medium erumpent tunc benefacta diem.
Ore silens Domino cervicem subde jubenti;
Tantum humiles imo pectore funde preces;
7 Neu te discrucies, aura si dextra secunda
Fortuna injustum tollat ad astra virum.

8 Pone iras, tumidumque animo compesce furorem;
Culpa nihil, felix unde putetur, habet.
9 Impius exitio dabitur: mansura tenebit
Is bona, spes cui stat fulta juvante Deo.
10 Parva mora est; nusquam malus est; vestigia quaeras;
Sed nullo videas nulla relicta loco.
11 At patiens, mitisque animo, quoscumque crearit
Terra ferax, haeres certus adibit opes.
Condet & innubes tranquilla per otia soles,
Laetaque perpetuae tempora pacis aget.
12 Improbus innocuum studio observabit inani,
Et rabidis ringens dentibus ore fremet.
13 At Deus illudet stulto; nam prospicit illi
Fatalem interitus haud procul esse diem.
14 Agmine conferto gladium eduxere nocentes,
Suspendere arcu spicula certa suo;
Stat miserum, atque inopem jactis configere telis,
Innocuaque truces spargere caede manus.
15 Versus in auctores sed pectora sauciat ensis,
Et disrupta arcus cornua dissiliunt.
16 Praestiterit parvo contentum vivere justum,
Quam scelere aggestas condere divitias.
17 Namque erit, attrito jaceant ut robore sontes;
Utque Deo vigeant auxiliante, boni.
18 Innocuos probat ille dies, vitamque pudicam,
Datque frui patriis tempus in omne bonis.
19 Tristia non illos frangent, non turpis egestas,
Largaque in angusta suppetet esca fame.
20 Culpa malos perdet: male parto turgida honore
Cum caput extulerit gens inimica Deo.
Deficiet, veluti tenues vanescit in auras
Fumus, & ad nihilum, dum petit alta, redit.

21 Mutua saepe rogat, nec habet qui debita solvat
Improbus; at justus, quae bona donet, habet:
22 Ille beatus erit, cujus laudatur ab ore,
Ille miser, cujus laeditur ore Deus.
23 Hic hominem nutu reget, ac deducet euntem,
Per sibi monstratas ibit at ille vias.
24 Si cadat, haud tristi collidet membra ruina;
Supposita fulcit nam Deus ipse manu.
25 Cum mihi adhuc prima vernaret mala juventa,
Mox & ubi infecit cana senecta comas,
Nunquam desertum vidi aevum ducere justum,
Nec sobolem modicos ore rogare cibos.
26 Quin pius ingentes aliena in commoda gazas
Erogat, inde bona prole beatus erit.
27 Improba devita, sectare innoxia facta:
Perpetuo terras, & tua rura coles.
28 Chara Deo integritas: cultorem haud deseret aequi,
Salvus & aeternos exiget ille dies.
Injusti poenas sancto sub judice pendent,
Progeniesque patrum crimina clade luet.
29 At justis tellus habitanda obtinget in aevum,
Haeredi tanquam debita jure suo.
30 Innocuis meditata fluet sapientia labris,
Nec, nisi recta, sciet candida lingua loqui.
31 Divinas etenim volvit sub pectore leges
Vir bonus, incautum nec malus error aget.
32 Improbus hunc oculis transversum spectat iniquis,
Atque aliqua tentat posse nocere via;
33 Sed Deus haud hostis manibus permittet inultum,
Nec bona sub quovis judice causa cadet.
34 Quisquis es, ergo Deum specta, Divina verere
Jussa, dabit magno te frui honore Deus.

Per-

Perpetuis potiere bonis; poſt foeda nocentum
Funera, fortunas noveris ipſe tuas.
35 Vidi ego ſublimi ſurgentem vertice ſentem,
In Libani ſurgit cedrus ut alta jugis;
36 Sed vix praeterii, retro dum lumina verto,
Nulla erat ex tanto forma relicta viro.
Saltem impreſſa ſolo veſtigia conquiſivi,
Nec fuit inventus, quo ſtetit ille, locus.
37 Recti eſto cuſtos, ac ſervantiſſimus aequi;
Floret enim longa poſteritate pius.
38 Turba nocens nullo diſcrimine tota peribit,
Et ſoboles ipſi nulla ſuperſtes erit.
39 Juſtorum ſtat nempe ſalus in Numine nixa;
Protegit hos, ubi ſors ſaeviat atra, Deus.
40 Ille erit auxilio, ſalvoſque ex hoſte receptos
In ſe non fruſtra ſpem poſuiſſe ſinet.

PSALMUS XXXVII.

Domine, ne in furore tuo &c.

1 *Deplorat peccata ſua, miſeriaſque ex iis conſecutas exponit, Deique auxilium petit, quae & ad Chriſtum pro noſtris culpis patientem referri poſſunt.*

2 PArce, Deus, totum me contra urgere furorem;
Nec tua in exitio ſaeviat ira meo.
3 Fixa meis haerent penitus tua tela medullis,
Inque nova incubuit vulnera firma manus.

4 Ira mihi ante oculos astat tua; concutit artus
Terror, & est aegro in corpore nulla salus;
Foeda mihi scelerum obversatur imago meorum;
Horreo, nec trepidis ossibus ulla quies.
5 In caput insiliere meum mea crimina: Quanto,
Pressa superposito pondere terga gemunt!
6 Putruit, & saniem foedo vomit ulcus hiatu,
Indita dum celo vulnera stultus ego.
7 Heu miser, & prono curvatus corpore volvor,
Meque coquit totos anxia cura dies.
8 Me stimulis agit indomitis lasciva libido,
Languet & exhaustis viribus aegra caro.
9 Indolui; puduitque mei, moestoque petitos
Pectore rugitus ore gemente dedi.
10 Vota, Deus, Tibi sunt, animo quaecumque peregi,
Cognita, nec luctus Te latuere mei.
11 Eheu quanta calent agitato praelia corde!
Eheu me virtus pristina destituit!
Nil video, fugit ex oculis jam lumen ademtum,
Eripit optatum nox & oborta diem.
12 Quotquot erant aliquo mihi amoris foedere juncti,
Saeva mihi infesta bella tulere manu.
13 Arripuere fugam socii; violentior instat
Hostis atrox, nostroque imminet exitio.
Ast alii infensis animis mihi ficta locuti,
Per totos fraudes composuere dies.
14 Ipse autem vanis obstruxi vocibus aures,
Reddidit & nullum lingua retenta sonum;
15 Non aliter, quam si caneretur fabula surdo,
Nec possem in solitos nectere verba modos.
16 Sed quoniam posita est mihi Te spes omnis in uno;
Accipies voces Tu, Deus, aure meas:

17 Ne

17 Ne nostris, dixi, gratentur casibus hostes,
Qui magnas jactant, me titubante, minas.
18 Nec poenam fugio: pronum en in verbera tergum:
Heu merui; hic oculos vulnerat usque dolor.
19 Inque oculis est, & pleno scelus ore fatebor,
Una erit admissum cura piare nefas.
20 Interea at vivunt hostes, meque acrius urgent,
Inque dies odii crescit iniqua seges.
21 Haec mihi tot memores meritorum praemia reddunt;
Causa est, quod recti nitar inire vias.
22 Ah ne me solum, Pater alme, Deusque, relinque,
A latere offensus neve recede meo.
23 Affer opem, tua quae pietas, succurre jacenti,
O Deus, o rebus portus, & ara meis.

PSALMUS XXXVIII.

Dixi: custodiam vias meas &c.

1 *In suis malis, injuriisque, quibus appetitur, se brevitate vitae consolatur, & ad Deum suae calamitatis auctorem confugit.*

2 DIxi: statutum, ac mente decretum sedet
Meos in actus sedulo
Inquirere; omni & temperare a jurgio,
Ne lingua peccet lubrica.
Conviciis cum me improbus lacesseret,
Ori obdidi repagulum.

 3 Tuli

3 Tuli silens injuriam, ac iram premens
Nec justa verba protuli.
Dolor sed inde plus eo recruduit,
Quo tectus est silentio.
4 Novos repente pectus aestus concipit;
Faces & ira subjicit;
Nam dum malorum facta iniqua cogito,
Magno cor igne exaestuat.
5 Erupit at compressus in Voces dolor,
Et froena lingua reppulit.
Quo haec usque, dixi, perferam? Quis est, Deus,
Finis futurus, edoce.
Modus diebus quis statutus est meis,
Quid porro restat, noverim.
6 Anni breves labuntur; ante Te nihil
Est, quicquid esse existimor.
Et quisquis hujus lucis aura vescitur,
Quamvis honore fulgeat,
Quamvis superbo celsus in fastigio
Felicitate floreat,
Opibusque multis, ac bonis circumfluat,
Refertus est inanijs.
7 Quales oberrant per quietem imagines,
Quae mox in auras diffluunt,
Homo caducus haud secus dilabitur,
Fugaxque vita praeterit.
Frustra tamen sese irritis laboribus
Noctu, diuque macerat.
Opes acervat maximas, nescit tamen
Cui tot parata sint bona.
8 At quae mihi spes est, nisi solus Deus?
Tu solus es mihi omnia.

9 Ne-

9 Nexus meorum Tu resolve criminum,
Mala unde cuncta profluunt.
Tu me dedisti insanienti ludicrum,
Levique vulgo fabulam.
10 Ego dolorem condidi silentio
Auctore Te, factum sciens.
Absiste jam tandem novas infligere
Plagas, manumque contine.
11 Fractus potente concidi sub dextera,
Dum verberatum corripis.
Ob perpetrata nanque crimina asperis
Sontem flagellis atteris;
12 Facisque, curis irritis exercitus
Tabescat aeger spiritus,
Tabescit ut labore vano aranea,
Suaque tela absumitur.
Inanibus sed cuncta gens mortalium
Consumitur laboribus.
13 Mea, Summe Rector, vota pronis auribus,
Meosque fletus excipe:
Neu me silens contemne: Scis, ut advena
His solus oris exulem.
Alia, parentes factitarunt ut mei,
Migrabo visurus loca.
14 Remitte poenas, ut meae hoc solatium
Migrationis auferam.
Ne quando totus mergar atro funere,
In sempiterna oblivia.

PSAL-

PSALMUS XXXIX.

Expectans expectavi Dominum &c.

1 *Magno periculo ereptus Deo gratias agit, ac se ipsum devovet, & in posterum auxilium petit, eaque occasione ad Christi, & Ecclesiae dolores, & triumphos transgreditur.*

2 DUdum expectavi, Domino miserante salutem:
Tandem benignus ille votis annuit.
3 Audiit ille preces, barathroque eduxit ab imo,
Et sublevavit squalido haerentem luto;
Tum mea firmavit solida vestigia petra,
Rectaque gressus ponere edocuit via.
4 Afflatuque novum dedit in mea guttura carmen,
Carmen faventi concinendum Numini.
Aspicient multi, atque eadem sibi fata timebunt,
Deoque discent non minus confidere.
5 Felix, Divinum, cui spes fuit unica Nomen,
Vanasque non respexit ad fallacias.
6 Fecisti Tu multa, Deus, mirandaque solus,
Et cogitata nullus aequiparet tua:
Haec ego vulgavi, quanta est data copia fandi;
Sed cuncta non fas voce, nec numero assequi.
At majus nihil est, nihil est sublimius illo,
Quod nunc profunda mente tecum cogitas.
7 Non Tibi sacra placent, oblataque munera templis:
Alio litandum sacro, & alio munere.

Po-

Poscor Ego: hinc dociles jussis caelestibus aures,
Corpus ferendo mihi dedisti aptissimum (a).
8 Non holocausta petis, nec culpis rite piandis
Tibi vis ad aras immolari victimas?
En adsum, dixi: nostram, Pater, accipe vitam,
Totusque apertis hic eat venis cruor.
9 Sic Tibi stat, video; scriptum est fatale volumen,
Cujus priore sum notatus pagina;
Hic tua praecipitur mihi perficienda voluntas;
Ego libenter, quod jubetur, annuo.
Namque tuas medio descripsi pectore leges,
10 Quas publicavi maxima in frequentia;
Nec labia absistent unquam defessa loquendo:
Tu testis ipse, cuncta cui sunt cognita.
11 Justitiamque tuam tacito non pectore texi,
Nec veritatem, nec salutis pignora,
Indictam non sum pietatem passus, & illam
Tuam aequitatem facta librantem omnia.
12 At Tu, summe Parens, inter tot amara malorum
A me salubrem ne arceas opem procul.
Tu Pius, & Verax: Haec me tua Nomina tutum
In rebus usque praestiterunt asperis.
13 Nonne vides, miserum quot me infortunia stipant,
Modus nec ullus hisce, nec numerus malis?
Criminibus premor ipse meis, velut agmine facto,
Ut tanta multitudo visus obruat.
Non tot nostra volant fusi per colla capilli;
Heu opprimor, totusque me liquit vigor.
14 Flecte animum, Pater, & tantis me subtrahe poenis;
Tuere me, meamque vitam respice.
Ast illos pudor, & sceleris mens conscia turbet,
Qui destinarunt caede satiari mea.

(a) Graec. & Apost. Hebr. 10. Corpus autem aptasti mihi.

16 Oraque dejiciant turpi suffusa rubore,
Qui clade dicunt in mea: euge vicimus;
17 Laetitia exiliant, ac de Te gaudia captent,
Qui mente pura Te laborant quaerere;
Et semper rerum Domino sit gloria, dicant,
Qui gestiunt per Te salutem consequi.
18 Me labor, & duris premit arcta in rebus egestas,
Mei gerit sed providus curam Deus.
Tu mihi praesidium, & rerum tutela mearum:
Ah ne morare ferre tot malis opem.

PSALMUS XL.

Beatus, qui intelligit super egenum &c.

1 *In suis aerumnis Christi patientis personam exprimit, cujus iniquam proditionem, & futuram gloriam exequitur.*

2 FElix, quisquis in indigum
Intendens oculos, auxilio levat!
Hunc, atri ut venient dies,
Aerumnis miserans eripiet Deus.
3 Servetque incolumem, precor,
Et det post cineres esse superstitem;
Florentem cumulet bonis,
Permitti arbitrio nec sinat hostium;
4 Si morbo implicitus gravi
Fors tristi jaceat languidus in thoro,
Olli pharmaca temperet
Lenitura malum. Tam bonus es, Deus,

Ut ſtrata Ipſe tua manu
Verſes, aeger ubi mollius incubet:
5 Proin dixi: Pietas tua
Me dulci, Genitor, munere recreet;
Mentis vulnera ſauciae,
Sana, quam ſtimulis lancinat acribus
In Te commeritum ſcelus.
6 In poenam ſatis eſt, ac ſuper hoſtium
Immanis rabies, preces
Qui diras adhibent: Quando erit, ultimam
Ut vitae hic videat diem,
Et nomen tenebris mors ſimul obruat?
7 Quod ſi limina quiſpiam
Intravit tacitus, lumine livido
Actus diſpiciens meos;
Certus me laqueis prendere, crimina
Eſt commentus inania,
Congeſſitque dolos mox ſibi noxios;
8 Exin proſiluit foras
Narrans unanimis falſa ſodalibus.
Gens de me invida detrahit,
9 Miſcens colloquia, & plurima murmurans,
Ac peſtem mihi comparat;
Collata in medium conſilia inſtruit,
Ut me intercipiat dolo.
Num ſemper jaceam? Perpetuus premat
Nunquid depoſitum ſopor?
Non ſic eveniet: Cui gravis irrigat
Somnus languida lumina,
Nunquid ſe excutere, ac ſurgere negligat?
10 Surgam, me excutiam: Tamen
Magnis interea cladibus opprimor.

Qui

Qui mecum ſocialia
Pacis perpetuae foedera junxerat,
Cui confidere ſueveram,
Qui menſae ſocius diſcubuit meae,
Struxit praecipue dolos,
Me tentans poſitis nectere retibus.
11 Sed tandem pietas mei
Te tangat, Genitor, meque tot obrutum
Duris caſibus excita.
Tunc illis referam debita praemia,
Et dignam meritis vicem.
12 En audis: vel in hoc novi ego, quam Tibi
Sim curae, ut ſtudeas mihi,
Quod noſtro haud referet gaudia funere
Noſtri ſanguinis inſtitor.
13 Tu me, quod ſceleris noveris integrum,
Foviſti patrio ſinu;
Quin magno imperio praeficis, omnibus
Aſtantem Tibi ſaeculis.
14 Sit jugis patrio gloria Numini,
Fidus quod colit Iſrael.
Sic ſic eveniat, nec precer irrita.

PSAL-

PSALMUS XLI.

Quemadmodum desiderat cervus ec.

1 *Sive ad captivitatem Babylonicam respiciat, seu potius ad exilium, in quo versabatur a Saule exagitatus, omnino animae ad Caelum aspirantis desideria exprimit.*

2 CEu sitiens aestu, longoque per avia cursu
Fessus ad optatas cervus anhelat aquas,
Anxia tot curis, tantisque erroribus acta
Sic mea Te solum mens sitit aegra, Deus;
3 Mens sitit aegra Deum, vivum, sua gaudia, fontem:
Quando erit, optato detur ut ore frui?
4 Nocte, dieque mihi rigui sunt pabula fletus,
Dum Deus ille tuus saepe rogamur, ubi est?
5 Sed spe jam nunc praecipio laetabile tempus,
Tantaque mens inter gaudia mersa natat,
Cum penetrale sacrum, populo comitante, subibo,
Quaeque colit praesens limina Sancta, Deus;
Hic ego laetitiae voces, laudumque ciebo,
Qualibus est festas mos celebrare dapes.
6 Cur te, anime, excrucias, gemitus cur fundis inanes?
Cur turbas luctu gaudia nostra tuo?
Fide Deo: jam tempus erit cum, lumina, dicam,
Praesens nostra beas, o mea vita, Deus.
Sed redit ad luctus animus; me debilem, egenum
Cogitat, atque iterum solvitur in lacrymas,
Una,

Una, Deus, superest mihi Te meminisse voluptas;
    Hic, ubi Judaeis finibus exul ago;
Hic ubi Jordanes placido secat agmine campos,
    Arvaque non jam oculis visa decora meis;
Hic ubi se Hermonius modico mons vertice tollit,
    Exilium solus Tu mihi triste levas.
8 Me mala nexa malis prope jam mersere, procellam
    Imbre novo foetam rupta procella ciet.
Tu sonitu horribili Caelum discludis, aquarum
    Agmen & immensum praecipitare jubes.
Quotquot in aeriis pendebant nubibus imbres,
    In nostrum missi desiliere caput.
9 En redit alma dies: tandem miseratus amico
    Discussit vultu nubila tetra Deus.
Sed licet obductis nox ingruat atra tenebris,
    Illi & in obscura cantica nocte canam;
10 Inque sinu, taciteque orans: Tutela salutis
    Unica Tu, dicam, praesidiumque mihi es:
Cur nunc, aut quae Te capiunt oblivia nostri:
    Aut quid ago tristes, hoste premente, dies?
11 Debilitata labant longo dum membra labore,
    Illudit nostris gens inimica malis.
Et mihi per solidas jactat convicia luces:
    Nunc Deus ille tuus, nunc tuus ultor ubi est?
Cur te, anime, excrucias, gemitus cur fundis inanes?
    Cur turbas luctu gaudia nostra tuo?
Fide Deo: jam tempus erit cum, lumina, dicam,
    Praesens nostra beas, o mea vita, Deus.

PSALMUS XLII.

Judica me Deus, & discerne &c.

Appendix, & quasi epitome Psalmi superioris, eadem continens vota liberationis, & spem futurae felicitatis.

ME judica, causamque discepta meam,
Summae aequitatis Arbiter;
Gente e maligna, & sycophantae e fraudibus,
Calumniisque me eripe.
2 Tu fortitudo, Tu meum robur, Deus:
Cur me precantem rejicis?
Cur, Te vidente, tristis incedo, ac gemens,
Dum me acer hostis opprimit?
3 Emitte ab alto luminis radium tui,
Et veritatis lampada;
Haec me praeibunt horrida in caligine,
Rectaque deducent via;
Scandam tui sic sancta montis culmina,
Temploque succedam tuo;
4 Sacrasque ad aras gaudii auctorem mei
Pia salutabo prece;
Nunquam caducae qui mihi florentia
Refert juventae tempora.
5 Tunc blanda curvi fila tangam barbiti;
Tuasque laudes concinam.
Et confitebor Te, Deus, Deus meus;
Tua & retexam munera.

Quid ergo, triſtis anime, quid ſic angeris;
Quid me inquietum ſic habes?
6 Spes in Deo repone, mox & debitas
Illi rependam gratias;
Dicamque: Tu ſalutis, & pacis Dator,
Meuſque Tu ſemper Deus.

PSALMUS XLIII.

Deus auribus noſtris audivimus &c.

1 *Praedicit calamitates Judaeis illatas, ſive in captivitate Babylonica, ſive in tempore Machabaeorum ab Antiocho Epiphane, & in iis Eccleſiae calamitates praeſignat; quas ab Imperatoribus paſſura erat, pro quibus Deum implorat, vetera ejus beneficia commemorans.*

2 AUdiimus, Deus, & noſtras pervenit ad aures
Fama vetus: priſci nobis retulere parentes,
Elapſis quae feciſti memoranda diebus,
Et quae praeſtiteras olim ſenioribus annis.
3 Quotquot erant terra hac, gentes tua dextra profanas
Expulit, & certa noſtros ſtatione locavit;
Tu populos fruſtra obſtantes certamine duro
Fregiſti, atque alias egiſti quaerere ſedes.
4 Non etenim potuere bona regione potiri
Vi propria Abramidae, nec eos ſua dextera texit;
Sed tua pugnantes manus inſuperabilis armis

Ju-

Juvit, & invictum quo polles robore; Vultus
Affulsit lux alma tui, viresque, animosque
Addidit auspicio tanto; Tibi namque fovere
Hanc libuit gentem populis magis omnibus unam.
5 Tu Rex, Tu nostri imperii moderaris habenas,
Tu Deus, incolumis per Te servatur Iacob.
6 Per te, impacatus quoties tentaverit hostis
Praelia, per liquidas sparsum jactabimus auras,
Cornibus excussos ceu taurus in astra maniplos;
Quippe Tui clypeo protecti Nominis omnes
Speremus, valido quotquot nos marte lacessant.
7 Non etenim certo spes nostra innititur arcu,
Non stricto stat in ense salus;
8 Tu saepe cruento
Marte lacessitos servasti ex hostibus unus,
Et qui nos odiis divexavere protervis,
Turpia cum multo egisti dare terga pudore.
9 Si qua unquam nostris accedet gloria fastis,
Tota tua est, & tota tuo referenda favori;
Tu semper, Nomenque tuum, laudesque canendae.
10 Nunc autem averso indignans nos despicis ore,
Et fieri insani pateris ludibria vulgi:
Non jam progrederis nostras, velut ante solebas
Ante acies, laetas rapiens in bella phalanges.
11 Terga sed instanti per te dare (a) cogimur hosti,
Qui nostras populatur opes, aurumque repostum
Diripit, & spoliis incedit onustus opimis.
12 Dat miseras ferro strages, & inertia passim
Corpora sternit humi, caesarum more bidentum;
Ast alios cogit diversas quaerere terras,
Undique dispersos;
13 Nullo divendimur aere

(a) S. Hier. vertisti terga nostra hosti.

Gens tua, nec magno mutantur corpora, quaevis
Charior est merces;
14 Vicinis fabula nostris
Jam sumus, & cuncti miseris illudere certant
Finitimi;
15 Vertunt nos in proverbia gentes
Infensae, quatiuntque caput, rictusque resolvunt;
16 Ipse, meum ante oculos cui semper dedecus haeret,
Demitto tacitos vultus, rubor inficit ora,
17 Nec valeo populi dicteria ferre procacis,
Et conjuratas in nostra opprobria linguas.
18 Omnia nos haec damna sumus, gravioraque passi:
Atqui nulla tui subiere oblivia nobis,
Nec pravis unquam tua jura infregimus ausis.
19 Postquam pacta fides tecum, tibi foedere firmo
Haesimus, & retro mens nunquam aversa recessit,
Nec per diversos flexit vestigia calles (a),
20 Ut nos in tantos tetro sub carcere luctus
Conjiceres, mortis nosque atra involveret umbra.
21 Quod si Divinum nostro unquam pectore Nomen
Excidit, aut aliena manus ad Numina passas
Sustulimus:
22 Deus haec nescit, nec quaerere curat?
Ille Deus, cui mortalis penetralia cordis
Cuncta patent, nullique animi latuere recessus?
Testis es ipse, Deum Genitor, quae prima malorum
Semina, quae fuerit tam dirae pestis origo.
Te propter caedes nos quottidiana fatigat,
Ceu pecudes sacras raptae mactantur ad aras,
Et tepido infixos respergunt sanguine cultros.
23 Surge age; quid dormis? Quaenam Te incuria nostri
Lon-

(a) S. Hier. & non declinaverunt semitae nostrae.

Longa tenet? ſurge, & nos ne patiaris inultos,
Atque opis expertes, donec nos ultima mergant
Exitia.
24 Averſo cur ſic nos ore tueris,
Nec curas inopes, tantis ac fletibus actos?
25 Aſpicis ut foedo ſpargamus pulvere frontem
Semianimes, totoque affixi corpore terrae
Volvamur, veniam gemitu, auxiliumque rogantes?
26 Surge Deus, fer opem miſeris, atque eripe cladi
Per quaecumque tuum commendat gloria Nomen.

PSALMUS XLIV.

Eructavit cor meum &c.

1 *Epithalamium, quo Chriſti cum Eccleſia nuptiae celebrantur, quas in connubio Salomonis cum Filia Pharaonis clariſſime adumbrat.*

2 FAuſta cano, pleno congeſtaque pectora Vates
Verba foras rumpo, non me meus incitat ardor,
Sed major vis intus agit; Me Numen amicum
Implet, ego aethereo dico me, meaque omnia Regi;
Nam veluti calamus ſcribenti reddere fidus
Verba ſolet, ductumque ſequi dextramque moventem,
Divino haud aliter nutu mea lingua movetur.
3 Rex Caelo demiſſe, Tibi quae forma venuſto
Ore ſedet! Quae hominum facies huic aemula certet?
Dulcibus eloquii quae ſtillat gratia labris!

Haec Genitor Tibi dona dedit; Te, maxime Princeps,
Aeterno Deus, ipse Deus cumulavit honore,
Multiplicique tuum ditavit munere pectus.
4 Ergo veni, tuaque illa, quibus victoria paret,
Tela move, laterique potens accingere ferrum,
Unde tibi species, augustaque frontis honestas
Crescit,
5 Et adversos, Heros fortissime, in hostes
Progredere auspicio laeto, ac tibi debita dudum
Regna cape, ac totum tua jura ostende per orbem.
Quem plus sceptra decent? non Te veracior, aut Te
Mitior est alter, nec Te servantior aequi.
Te virtus innata reget; Tua dextera cunctos
Expediet casus, & Te per prospera ducet.
6 Scilicet horrendas praeacuta cuspide vibras,
Hostis & haesuras transfixo in corde sagittas.
Hinc populos late cernes, aut plangere terram
Vulnere confossos multo, aut victricibus ultro
Advolvi genibus, faciendaque poscere jussa.
7 Aeternum tua regna manent, Deus, & tua sedes [a]
Saeclorum seriem vincet: regis aequa potenti
Sceptra manu, & justa populos ditione coerces.
8 Justitiae Tibi solus amor, scelera omnia justo
Exagitas odio, & facta aversaris iniqua.
Propterea [b] Deus ille tuus Te prae omnibus unum
Regem constituit, sacroque perunxit olivo
Tempora, quo plenae afflavit nova gaudia menti.
9 Hinc bene totus oles, divinoque unguine fragras,
Hinc myrrha, atque aloe, & casia Tibi regia vestis
Diffluit, & suavem late diffundit odorem;

Quo-

(a) Manifestum testimonium de Christi Divinitate.
(b) Deus Pater.

Quo domus, & Lybico implentur distincta elephanto
Limina; Progressaeque adeo e conclavibus aureis
Conspicuae, regum soboles, lectaeque puellae
Obsequiis Te circumstant, studioque frequentes,
Officiosa cohors; Mulcent tibi gaudia pectus
Interea, tantoque Tibi gratatis honore.
10 At dextrae Conjux astat Regina, decorum
Auro cincta latus; fluit aurea palla maeandro
Multiplici illusa, & vario circumdata limbo.
11 Nunc aures adverte tuas huc, Regia Virgo,
Huc intende animum, monitoris & accipe voces;
Jam patriam antiquam, ac deserti tecta parentis,
Teque parum dignas hinc jam oblivifcere terras (a).
12 Captus amore tui, pulchraeque cupidine formae
Rex magis ardebit, flammas & pectore toto
Concipiet; tuus ille idem Dominusque, Deusque;
Cui flexo cunctae procumbent poplite gentes.
13 Te quoque Sidoniae venient invisere matres
Munera portantes, Te supplice voce rogabunt,
Quotquot divitiis, & magno nomine pollent.
14 At quae regalem commendat gloria nuptam,
Intus corde sedet: miro spectanda decore
Est animi facies: Hanc ornamenta decentem
Efficiunt pretiosa magis; fulgentius ambit
Extremas aurum sinuosae cycladis oras,
Pictaque acu Phrygia, varioque intexta colore
Hanc melior vestis propriis virtutibus ornat.
Hoc cultu insignis sponsi procedet ad aedes;
Virginei tum pompa chori numerosa sequetur,
Et quae pone legunt Dominae vestigia, longo
Ordine ducentur lectae Tibi, Sponse, puellae

(a) Gentium partes.

Corpore praestantes,

16 Magno & conclavia plausu
Intrabunt, totis fervebunt gaudia tectis,
Aeternique alacres visent templa aurea Regis.
17 Nec Tu digressu mentem labefacta parentum,
Regina, incedas; damnum generosa rependent
Pignora, gentis honos, & lecti fructus honesti.
His neque sunt metae rerum, neque tempora; late
Imperium sine fine regent, terrasque per omnes
18 Jura dabunt, recolentque tuum, Rex maxime, Nomen,
Extollentque tuas aeterno carmine laudes,
,, Et nati natorum, & qui nascentur ab illis;
Hinc cuncti passim populi tua jura vereri
Assuescent, meritosque Tibi persolvere honores,
Ultima perpetuos peragent dum saecula cursus.

PSALMUS XXXXV.

Deus noster refugium, & virtus &c.

1 *Praedicit liberationem Ecclesiae a persecutione infidelium, quam fortasse adumbrare vult in liberatione sua ab inimicis, & Judaeorum a captivitate.*

2 ESt nostra virtus, & columen Deus,
Idem procellis portus in asperis,
Quae nos per infestas malorum
Exagitant, rapiuntque Syrtes.
3 Si terra vastis concita motibus
Nutet, revulsos sedibus infimis

Absorbeat montes profundum,
Impavidos ferient ruinae.
4 Fragore magno caerula personent,
Turbentur undae, ac Sydera proluant;
Altosque vi magna frementes
Concutiant scopulos procellae;
5 At lene labens fluminis impetus
Dilecta Caelo moenia recreat,
Sanctae Sionis, consecratque
Haud dubium sua templa Numen.
6 In urbe praeses stat media Deus:
Quos illa casus, quas timeat vices,
Quam pervigil prompto tuetur
Praesidio Deus ipse custos?
7 Gentes profanas sternit humi pavor;
Et Regna summo barbara culmine
Detracta procumbunt, tremitque
Terra, simul dedit Ille vocem.
8 At nostra ductat bellipotens Pater
Vexilla, cujus mille acies latus
Stipant; Jacobique Numen
Nos animo jubet esse tuto.
9 Orbis venite e finibus ultimis,
Regisque summi facta tuemini:
Quae mira patravit, silere
Bella jubens ad utrumque solem!
10 Diffringet arcus, spicula conteret,
Rumpetque acuta cuspide lanceas,
Et scuta acervabit futura
Suppositis alimenta flammis.
11 Vacate ab armis, inquit; in otio
Videte quantus sim Deus. Omnibus

Extollar in terris, per omnes
Transiliet mea fama gentes.
12 Hic nostra ductat bellipotens Pater
Vexilla, cujus mille acies latus
Stipant; Jacobique Numen
Nos animo jubet esse tuto.

PSALMUS XLVI.

Omnes gentes plaudite manibus &c.

1 *Sive in Arcae asportatione ad montem Sion, sive in ejusdem reportatione post insignem victoriam, sive in Templi iterum aedificati dedicatione, scriptus credatur hic psalmus, totus fere est in praenunciando Christi ad Caelum ascensu, ejusque regni propagatione.*

2 Tollite aeternum super astra laetis
Plausibus Regem, populi per omnes
Dissiti terras, agitate festa
Gaudia voce.
3 Ille sublimi solio refulgens
Dejicit gentes humili pavore;
Ille Rex magnus ditione terram
Temperat omnem.
4 Ille victrices agitans catervas
Regna subjecit, populosque nobis,
Jussit & nostras genibus minores
Lambere plantas.

5 Nos

5 Nos ſibi legit proprios, ſuoque
Jure poſſedit, ſpecieque captus
(a) Optimi Jacob, ſibi ſempiterno
Junxit amore.

6 En triumphali ſuper aſtra curru
Victor aſcendit; tremulus tubarum
Clangor, & vocum ſtrepitus canentum
Impulit auras.

7 Pſallite; immenſum celebrate Numen;
Pſallite; invictum celebrate Regem:
8 Imperat terris Deus; eleganti
Pſallite cantu.

9 Tempus & quondam veniet, ſubactae
Cum pati diſcent nova Regna gentes:
Nunc Deus Caelo reſidet, ſuaque
Regnat in arce.

10 Quem Deum eſt Abram veneratus, illum
Barbari oratum coeunt tyranni (b);
Unus eſt cunctis Deus, una ſacra,
Ritus & unus.

Quanta terreſtres levat aura Divos (c)
Quos per adverſos generoſa virtus
Expedit caſus, Superiſque magno
Aequat honore!

PSAL-

(a) I. e. Populi Judaici.
(b) Vocatio Gentium.
(c) I. e. Apoſtolos juxta Chryſoſt. vel ut alii, Principes terrae nos ex acceſſu ad Chriſtum virtute, & gloria auctos.

PSALMUS XLVII.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis &c.

1 *Laudat Deum ob Jerusalem iterum aedificatam post captivitatem Babylonicam, & sub hac figura ob Ecclesiam, aversa Idololatria, constitutam.*

2 MAgnus, & immensa populorum laude canendus
Est Deus: Hoc Urbis testantur moenia sacrae,
Quae sancto super attollit fastigia monte.
3 Totius huic late assurgunt confinia terrae,
Et faustos gaudent educi ad sydera muros;
Tum Monti plaudunt, gelidam qui vergit ad Arcton,
Et laterum objectu Boream, & glacialia pellit
Flamina, ne placidum contristent frigore Caelum;
Et magni Regis celebrant sermonibus Urbem.
4 Illius augustis Divina potentia tectis
Clarescet, proprioque Deus se lumine prodet,
Cum muros Urbis, sacrasque tuebitur arces
Numine, & obducta circum amplexabitur umbra.
5 Ecce autem extremi cunctis regionibus orbis
Insurgunt Reges infesti, Urbique minantur,
Collectis simul agminibus: dum praelia tentant
Impia, jam flectunt animos, & coepta retractant,
6 Mirati tantam Caelo se attollere molem,
Tantaque cernentes illic miracula rerum;
7 Quin ipsis turbata pavor per pectora serpens
Insi-

Insinuat, gelidusque coit formidine sanguis,
Coecus & ima tremor penitus discurrit in ossa;
Dilanians & tota dolor sic viscera mordet,
Foeta velut mulier partum enixura laborat.
8 At tu ventoso permiscens turbine pontum,
Instructas armis puppes, ac mole timendas,
Quales merce graves quae Tharsica littora tentant,
Illides scopulis, & fractas gurgite merges.
9 Accipiunt promissa fidem; Quod prisca futurum
Temporibus seris cecinere oracula Vatum,
Cernimus impletum Divini Regis in Urbe,
Urbe, Deus quam ultro legit sibi noster habendam,
Extruxitque suis manibus, stabilemque locavit,
Et firmo dedit aeternum fundamine niti.
10 At sese, Deus, in medio Tua maxima templo
Effudit Pietas voce exorata precantum:
11 Utque tuum extremas pervadit Nomen in oras,
Sic tua per cunctas resonant praeconia terras.
Justus ubique audis, aequam tua dextera lancem
Exigit, & meritis poenas, vel praemia reddit.
12 Ergo age, laetitia sancti juga summa Sionis
Exiliant, Judaeque nurus, castaeque puellae
Laetitiam ingeminent, tua dum, Deus optime, cernent
Judicia, adjutosque pios, fractosque nocentes:
13 Saxa, viri, ferte, & validis hanc moenibus urbem
Cingite, & aggeribus circumvallate Sionem.
Scandite mox turres, populosque ciete remotos,
Ut stupeant opibus florentem, ac civibus Urbem.
14 Huc animos, quaeso, huc totas advertite curas,
Nil ut praesidii, aut apti muniminis absit;
Tum tectis optate locum, sibi quisque laboret
Limi-

Limina sortitus; Populo sic aucta frequenti
Ferveat Urbs, veniens ut gloria manet in aevum,
Et, genitor natis opera immortalia narret
Numinis, ad seros veniat dum fama nepotes;
15 Et Deus hic, dicat, Deus hic est noster, eritque,
Postera dum certo volventur saecula gyro:
Perpetuo nos Ille reget, casusque per omnes
Imperii semper nostri tractabit habenas.

PSALMUS XLVIII.

Audite haec omnes gentes &c.

1 *Hominum vanitas in caducis rebus sectandis.*

2 Audite gentes, quoquot estis; auribus
Haurite, quotquot estis orbis incolae,
3 Seu filii terrae, inclytis majoribus
Seu creti in oras prodiistis luminis,
Dives, simulque pauper aeque attendite:
4 Praecepta vobis profutura proloquar,
Diuque mente cogitatas intima
Voces, refertas proferam prudentia.
5 Audita sabor: me Magister doctior,
Summus Magister, menti & intimus meae
Ante edocebit, quem libenter audiam
Dictata sacris implicantem ambagibus;
Excepta & inde verba pronis auribus
Vobis canente mox recludam barbito.
6 Torquebit atra quid paventem me die?

Ini-

Iniqua facta; si qua vitae ad exitum
Sim persecutus devis vestigis.
Haec me obsidebunt, atque cingent undique
Quam maximas adductum ad usque angustias.
7 Quicumque fidunt plurima potentia,
Magnaque rerum gloriantur copia,
8 Non hos vel ipse frater, ut sese vadem
Pro fratre tradat, vendicare sit potis.
Quid alius? Haud mortalium quisquam queat
Juvare, nec placare muneribus Deum,
Quo praestitutos proroget vitae dies,
9 Redimere nec pecunia periculum.
Nunquam quietis improbus laboribus
Frangetur, aeternumque divexabitur (a);
10 Brevi sed evoluta vita tempore
Finem videbit, transilire quem nefas.
11 An ille mortis non timebit spicula,
Cum videat ipsis funus efferri bonis?
Sed innocentes una, & improbos simul
Mors aequa nullo conteret discrimine.
12 Tot aggeratas mox opes laboribus
Ignotus haeres possidebit immemor.
Illis sepulchra tunc futura sunt domus
Colendae in aevum; splendida haec palatia
Sunt possidenda glorioso pulveri,
Donec genus mortale propagabitur;
Et sola, saxis sculpta quae reliquerint;
Aut aere, terris indita aut olim suis (b),
De tam superbis vix manebunt nomina.
13 Usque adeo honore cum supremo excelleret,
Suae

(a) Ita S. August.
(b) S. Hier. vocaverunt nominibus suis terras suas.

Suae ipſe vixit dignitatis immemor
Mortalis, & ſe beſtiis fecit parem,
Mores earum, ac aemulatus indolem.
14 Haec, qua nocentes ambularunt, ſemita
Deducit illos in ruinas maximas.
Sed gloriantur, ſed ſibi ſtulti placent,
Et foeda plenis facta buccis praedicant.
15 At mox, macello duci inertes ut ſolent
Oves gregatim, & ſponte adactum gutturi
Excipere ferrum, ſic & illi tartara
Detruſi ad ima, aeterna Morti pabula
Cedent, cruentis conterenda dentibus.
Aeterna Juſtis cum dies illuxerit,
Fractos domabunt, & coercebunt malos,
Dominoſque, quos tulere, tunc ſervos prement:
Opibus quod illi collocabant in ſuis,
Tunc conſeneſcet omne praeſidium; ruet,
Qua ſic in altum ſe efferebant, gloria,
Poſtquam profundas viderint Stygis Domos.
16 Sed me Deus ſua prehenſum dextera
Tenebricoſo educet ex Orci ſinu,
Animamque caecis hanc cavernis eruet.
17 Ne pertimeſcas improbi potentiam,
Quamvis domi coegerit magnas opes,
Multaque abundet, ac tumeſcat gloria.
18 Dies migrandi cum ſuprema advenerit
Nil ille ſecum rebus ex tot auferet,
Ipſumque parta non ſequetur gloria.
19 Caeli favore blandientis ebrius
Multis beatos ducit in bonis dies,
Dum vita ſuperat; inde cuncta deſerunt:
Te laudibus depraedicat, tunc ſcilicet,

Cum

Cum dona larga effuderis manu, Deus (a),
Adversa ubi incidant, paratus obloqui.
20 Hinc ad parentes demigrabit impios,
Quorum nefanda est aemulatus crimina,
Funestae eamdem mortis ingressus viam,
Lumenque nunquam dulce conspicabitur.
21 Usque adeo honore cum supremo excelleret,
Suae ipse vixit dignitatis immemor
Mortalis, & se bestiis fecit parem
Mores earum, ac aemulatus indolem.

PSALMUS XLIX.

Deus Deorum Dominus &c.

Futurum Judicium praenuntiat, & Judaeos ex Sacrificiorum legalium reprobatione ad Spiritalem Dei cultum in novo Testamento exercendum disponit.

1 Rex hominum, Divumque ingenti voce locutus
Intonuit, terramque citans ad jussa silentem
2 Accit, Eoo qua Phoebus ab aequore surgit,
Quaque sub Hesperiis decedens mergitur undis.
Olli pulchra Sion sedes; hinc prodit, & alte
Emicat, egregio late spectabilis ore.
3 Praescriptum jam tempus adest, cum luce refulgens
Conspicua, Deus adveniet, manifesta daturus
Signa suae majestatis; non ille silebit,
Ut quondam, placidoque inerit clementia vultu;

(a) Alii aliter.

Sed longos Caeli tractus, maria omnia, terras
Late omnes simul involvens populabitur ignis,
Raptaque fumabunt stridentibus omnia flammis
Ipsius ante oculos; totum simul undique mundum
Horrida concutiet, fundoque evertet ab imo
Tempestas.
4 Superos Caeli convexa tenentes (a),
Mortalesque omni terrarum parte vocatos
Judicii testes ascriptoresque jubebit,
Pectora fida sibi, ac lectam secernere gentem
Coetibus immistam invisis, turbaque nocentum.
5 Ergo agite, & populos ex omni parte fideles
Cogite, Caelicolae, qui foedera rite colentes
Pacta Deo, sanctas adolerunt thuribus aras,
Oblato verax confessi munera Numen.
6 Tum vero horrifico Caelum omne fragore tonabit,
Justitiam, & magni testatum Judicis iras.
Nunc age, Te, gens appellat Judaea; tibi ipse
Ecce Deus loquitur, monet & praevertere damnum:
7 Huc aures adverte tuas, memorique reconde
Pectore, quae moneo, Israel: Tibi certa salutis
Consilia, & nostra quae stet sententia mente,
Ipse Deus, Deus ipse tuus, nunc ordine pando.
8 Non ego te, sacris quod non altaria fument,
Accusem, nec nostra vacent quod templa cruore
Caesarum pecudum: semper mihi munera libas
Multa focis, semper pingues holocausta per aras
Multa ardent, sacros multa imbuit hostia cultros.
9 Quid tum? non vitulos mihi de praesepibus altis
Eductos, raptosve tuis ab ovilibus agnos
Posco dari.
10 Quotquot sylvis stabulantur opacis,

(a) Ita Hier. & Augustinus.

Quotquot & aeriis jumenta in montibus errant,
Sunt mea; Me validi Dominum novere juvenci,
11 Me pictae volucres; qua nidos arbore figant,
Quas habitent ſedes, ubi tuta cubilia ponant,
Novi ego; Me terrae fruges auctore creantur,
Pullulat omnis ager, gravidis & canet ariſtis.
12 Si quando eſuriam, non a te pabula poſcam;
Eſt meus, & fructus totus mihi parturit orbis,
Effundit pleno quos dives Copia cornu.
13 Nunquid ego e ſecto carnes mihi tergore tauri,
Aut pateras hirci ſpumantes ſanguine ſumam?
14 Solve Deo laudes: hoc eſt mihi honore litandum;
Et ſuſcepta Deo fac reddas vota fidelis;
15 Cumque tibi fortuna dies adduxerit atros,
Me venerare, piaque meum prece Numen adora
Ipſe adero, & ſalvum te per diſcrimina rerum:
Expediam, tu me digno celebrabis honore.
16 Haec ubi dicta piis, tum vero affatur iniquos
Sic Deus, & tali compellat voce nocentem:
Quid leges, inſane, meas, quid foedera jactas,
Quid mea jura crepas lingua temerata profana?
17 Interea rectos odiſti, perfide, mores,
Et mea ſub pedibus contemptor juſſa dediſti.
18 Seu tibi fur, turpis ſive obvius eſſet adulter,
Te furi ſocium jungens avertere praedas
Tentaſti, in partem ſceleris te accepit adulter;
19 Verba venenatis vomuiſti livida labris,
Callidus aſtuta fraudes contexere lingua;
20 Interdumque ſedens ignava per otia quemvis
Dente laceſſebas, mordacique ore latrabas,
Foedere ſive foret, ſeu quis tibi ſanguine junctus.
Saepe dolos etiam malecauto, & ſubdola plantis

Retia tendebas, captus quibus ille periret.
Haec tu cum faceres, tacito tamen omnia vultu
Sustinui dudum, nec longa silentia rupi.
21 Sed frustra tibi me similem, scelerique faventem
Finxisti demens: Te contra denique tollam
Increpitans vocem & statuam tua crimina coram,
Et tua te multo traducent facta pudore.
22 Audite, atque animis haec alte insigite vestris
Vos, quibus ex animo Deus excidit, atque cavete,
Ne vos securos nimis, ac nil tale timentes
In jus abripiat, neu poenas exigat ultor,
Quin aliquis validae possit subducere dextrae.
23 Placatura meum laudes sunt hostia Numen;
Hae sternunt iter ad Superos, ubi prima salutis
Causa, Deus, clara dat sese in luce videndum.

PSALMUS L.

Miserere mei Deus secundum magnam &c.

1 *Post Bethsabeam adulteratam, & Uriam caesum, a Nathan Propheta reprehensus, & ad se reversus, peccatum deflet, & Dei clementiam implorat.*

2 PEr quae magna Tuo pietas in pectore regnat,
Summe Pater, casus ah miserare meos;
3 Et, quae multa tuis patuit clementia factis,
A me patratum deleat una nefas.
4 Ablue, si qua manent sceleris vestigia nostri,
Et cunctas imo e pectore terge notas.

5 Heu culpam agnosco: Quo vertam lumina, semper
Criminis ante oculos haeret imago meos.
6 In Te peccavi solum, tua Numina laesi,
Conscius es, sceleris testis & ipse mei.
Arguor hinc merito, & si ausim contendere tecum
Judicio, melior causa futura tua est.
7 Quid faciam? Mihi culpa haeret vel matris ab alvo,
Et foetu intumuit plena nocente parens.
8 At mea simplicitas fuco praetexere verum
Nescia, visa aliquo digna favore fuit.
Hinc tua, quae multa tegitur Sapientia nocte,
Hinc mihi sunt animi sensa reclusa tui.
9 Hyssopo me sparge; sacra lustrabor ab unda,
Intactas vincam lotus & inde nives.
10 Sentiet, & dulci sensu mens laeta fruetur,
Et contrita novus serpet in ossa vigor.
11 Aspectu scelerum vultus averte meorum,
Et quocumque premor crimine, solve reum.
12 Cor mihi finge novum, novus intra viscera surgat
Spiritus, obliqua nescius ire via.
13 A facie ne, quaeso, tua me projice, sancta
Neu me destituat Numinis aura tui.
14 Laetitiam antiquam reparata redde salute,
Firmet & egregius membra refecta vigor.
15 Tunc ego vulgabo in populum tua facta nocentem,
Discet & inde tuas impius ire vias.
16 Me cruor accusat fusus: Tu me exime noxa,
O Deus, o animae vita, salusque meae,
Tunc mea, quam justa culpas pietate remittas,
Incipiet laeto pandere lingua sono.
17 Quae scelus astrinxit, labiis Tu vincula solve;
Ibunt in laudes ora soluta tuas.

18 Si Tibi mactatis placuissent ſacra juvencis;
Ara boum multa perlita caede foret.
Sed Te non ſacro delectat victima fumo,
Victima odoratis rite cremata focis.
19 Hoſtia grata Deo mens eſt ſcelus omne peroſa;
Anxiaque, admiſſo crimine, corda placent.
20 Da veniam; charae hoc praeſta, Deus alme, Sioni,
Per me fac munus ſentiat illa tuum.
Ut Solymae cecidere meo prope moenia caſu,
Sic venia aſſurgant pene refecta mea.
21 Tunc accepta Tibi pia ſacra; & dona ferentur,
Tunc cadet ante tuos hoſtia grata focos.
Convenient populi, vituloſque a lacte recentes
Imponent aris, lecta piacla, tuis.

PSALMUS LI.

Quid gloriaris in malitia &c.

1 *Reprehenſio Doeg Idumaei, qui calumniatus eſt Da-*
2 *videm, & Achimelech Sacerdotem apud Saul,*
& cauſa fuit, cur multi perirent, & poenae
comminatio calumniatoribus. I. Reg. 22.

3 QUid gloriaris, improbe factis potens,
Fortiſque ſolo in crimine?
4 Dudum ſub alta mente conceptum ſcelus
Lingua nocente parturis.
Caecum doloſo infligis ictum vulnere,
Acuta ceu novacula.

5 No-

5 Nocere cunctis, profuisse nemini,
Tibi mente defixum sedet.
Iniqua vident plus tibi mendacia,
Quam justa verba proloqui.
6 Quaeque in ruinam credulos voces agunt,
Dolosa lingua, has deligis.
7 Sed in tuum convertet exitium caput
Deus ille vindex criminum:
Te clade ab imo vertet extrema obrutum,
Exterminabit & domo;
Cogetque patriis migrare sedibus
Extorrem, egentem, ac exulem;
Tum siqua restant in solo ex te germina,
Imis revellet stirpibus.
8 Justus jacentem cernet, & casus feri
Horrescet ad spectaculum;
Mox & cachinnis ora solvet, talibus
Illudet & te vocibus:
9 En qui faventem nil moratus est Deum,
Securus omnis auxilj,
Sed in bonorum lubrica affluentia
Sibi spes inanes condidit.
10 At ipse Divina educatus in Domo
Aura faventis Numinis
Vigebo, ramis crescit ut feracibus
Oliva felici solo.
Nam semper aluit me Dei benignitas
Sperata in omne saeculum.
11 Hinc debitas Tibi usque solvam gratias
Ob facta, Numen, talia;
Tuoque semper collocabo in Nomine
Spes haud futuras irritas;

Bonum, ac salubre id esse, qui periculum
Fecere, testantur pii.

PSALMUS LII.

Dixit insipiens in corde suo &c.

Deplorat humani generis insipientiam, optat captivitatis Babylonicae finem, & Christi adventum.

1 INsipiens tacito dixit sub corde susurrans:
Nullus in orbe Deus;
2 Hinc scelere, hinc probris sordescit vita pudendis;
Nullus ubique bonus.
3 Prospexit Deus e Caelo, si sanior ullus,
Si cui cura Dei est.
4 Deliquere omnes, scelus est opus omnibus unum,
Nullus ubique probus.
5 Nunquam ergo sapient, nunquam meliora sequentur,
Qui modo crimen amant?
Mos quibus est tenues avido consumere dente,
Triticeam ut Cererem;
6 Nec meminere Deum aversum seu flectere votis,
Sive vocare prece.
Inde timor, vel nulla subest ubi causa timoris:
Conscia mens trepidat.
Nam quos afflatu populi levat aura secundo,
Hos Deus attenuat.
Aspernante Deo, vulgi ludibria facti
Ora pudore notant.

7 Quis

7 Quis dabit, Iſacidis felici ut ab urbe Sionis
Prodeat alma ſalus?
Cum Deus exolvet captos, & Patria cives
Accipiet reduces,
Tunc totum veteris genus exultabit Iacob,
Laetaque poſteritas.

PSALMUS LIII.

Deus in nomine tuo ſalvum me fac &c.

1 *Cum Ziphaei Davidem apud ſe latentem Sauli de-*
2 *tuliſſent, & ipſe magno cum exercitu inſtaret,*
in tanto periculo ad Deum confugit.

3 ME tuum tantis, Deus, e periclis
Nomen educat; tua magna virtus
Judicis ritu mea facta lance
Ponderet aequa.
4 Te pium ſperem, modo noſtra vultu
Vota pacato excipias, tuaſque
Praebeas imo tibi corde fuſis
Vocibus aures.
5 Gens ſtudet noſtris inimica damnis,
Fortis & caedem minitatur hoſtis,
Nec Deus vindex animo, nec ultrix
Ira recurſat.
6 Excubat noſtrae Deus at ſaluti,
Et fovet dulci gremio receptum;
Tuta ſub tanto mea ſe tuetur
Vindice vita.

7 Quae meo intentant capiti, fac hostes
Sentiant in se rediisse, cladem,
Per fidem oratus, mihi comparantes
Disjice gentes.
8 Tunc libens sacris operabor aris,
Et tuo laetos modulabor hymnos
Nomini, quo nil melius, nihilque
Sanctius usquam;
9 Quod mihi adversos superare casus
Sospiti, erecto dederisque vultu
Cernere afflictos, domitosque foedis
Cladibus hostes.

PSALMUS LIV.

Exaudi Deus orationem meam, & ne &c.

1 *Fugiens Saulem, seu Absalonem persequentem, Deum pro liberatione exorat, Christi patientis, hominis justi, & Ecclesiae ab impiis divexatae personam, & sensa exprimit.*

2 EXcipe, summe Pater, vultu mea vota sereno,
Neu spernas, humili quas damus ore preces;
Luctisonis faciles praebe clamoribus aures,
Nec concepta suo pondere vota vacent.
3 Quae mala me exercent, tacita dum mente revolvo,
Heu quot tristitiae fluctibus exagitor!
Territat insultans hostis me voce minaci,
Vexat & indignis impius usque modis.

4 In

4 In me conjiciunt probra mille, & crimina fingunt,
Inque meum frendens irruit ira caput.
5 Ima dolor sensu praecordia stringit amaro,
Instat vicinae mortis ubique timor.
6 Et timor, & gelidus totos tremor occupat artus,
Et lux ex oculis fugit amica meis.
7 Quis volucres, dixi, mihi tergo accommodet alas,
Prospecto quales hoste columba quatit?
Sic rapidis deserta petam, & nemora avia pennis,
Abditus & tuta sede quietus ero.
8 Arripui procul inde fugam, lucemque perosus
In solis mansi, delituique locis.
9 Atque hic auxilium solo opperiebar ab Illo,
Unde optata mihi est non semel orta salus,
Cum me turbato tempestas horrida fluctu
Mergeret, & trepido deficerent animi.
10 At, Deus, exitio audaces Tu merge profundo,
Atque infensa mihi disjice colloquia.
Vidi ego juratos in me concurrere cives,
Atque rebellantes vertere ad arma manus.
11 Impietas tota victrix dominatur in urbe,
Et vigil in muris nocte, dieque sedet;
In medio labor immeritos exercet iniquus,
Censetur numero fasque, nefasque pari;
12 Opprimit, & miseros jugulat grave foenus egentes,
Et fraus in toto regnat iniqua foro.
13 Quod si mecum odiis inimicus certet acerbis,
Offensas aequa tunc ego mente feram;
Si quicum fuerat mecum longaeva simultas,
Foeda ingessisset probra, trucesque minas,
Perfugium caecis quaesissem forte latebris,
Vitassem & capiti damna parata meo.

14 (a) At

14 (a) At mecum antiquo vivebas foedere junctus;
Qui nunc infidam prodis amicitiam.
Consiliis sic ipse tuis, & voce regebar,
Ut coeptis esses duxque, comesque meis.
15 Mecum communes epulas celebrare solebas,
Divinam unanimi relligione domum.
16 Fallaces, similesque tui mors occupet atra,
Mergat & infernis corpora viva vadis.
Cum vitiis habitant hi nempe penatibus iisdem,
Et media in coetu culpa frequente sedet.
17 Ast ego voce Deum multa, precibusque vocabo;
Incolumem cunctis eruet Ille malis.
18 Cum serus vesper, primus cum fulserit Eos,
Et medio cum sol egerit orbe rotas,
Aerumnas illi recinam, & mea tristia fata;
Audiet & voces protinus Ille meas.
19 Hanc animam mediis servabit ab hostibus, & me
Pace dabit, nullo praepediente, frui.
Quanquam illi infestis gladiis me cominus urgent,
Confertaque gerunt impia bella manu.
20 Audiet orantem, qui saecula cuncta praeivit,
Illos exanimi corpore sternet humi.
21 Consilia in melius nec enim revocare laborant,
Tergo impendentem nec timuere Deum;
Idcirco ultricem extendens in vulnera dextram
Praemia pro factis, quae meruere, dabit.
22 Hoc poscunt foedo violatae crimine leges,
Fractaque mutata pacta sacrata fide.
Sed Deus irato perculsos conteret ore;
Jam decreta alto pectore poena prope est.
23 Quisquis, es in Dominum simul omnes rejice curas:
Ne dubita, rebus consulet Ille tuis.

(a) Achitophel.

Justus in adversis rerum si fluctuet undis,
Non tamen aeternum dira procella fremet.
24 At Tu perpetua damnatos morte nocentes
In vada dejicies non remeanda, Deus.
Qui fraudes agitant, ferrum qui caede cruentant,
Tempora nec vitae dimidiata trahent.
Verum ego quidquid opis, quod fas sperare salutis,
Id, Deus, auxilio consequar omne tuo.

PSALMUS LV.

Miserere mei Deus, quoniam &c.

1 *A Saule profugus, & ex manibus Regis Achis per insaniae simulationem elapsus, & in speluncam abditus suam in Deo, ejusque promissis fiduciam ostendit.*

2 ADsis e Caelo, Deus, ac miserare jacentem,
Me proterit mortalis, ac pessum premit.
Pugnat atrox, odiis nunquam satiatus iniquis,
Instatque totos in meas clades dies.
3 Collatis multi coierunt viribus hostes,
Pede & superbo contudere jam caput.
4 Inde diem timeo, ut medium subit altior orbem,
Fidisque conor me tenebris abdere.
Sed spes in tanto me recreat una timore,
Spes in tuo quae stat locata Numine.
5 Te recolam compos voti, & mihi facta revolvens
Promissa, tantam laudibus fidem efferam.
Spes

Spes mihi firma Deus: mortalia nulla timebo,
Humana nec de me quid ira cogitet.
6 Dicta illi studiis carpunt, & facta malignis,
Unumque curant immerentem perdere.
7 Mecum habitant,fraudes simul alto corde recondunt,
Oculisque limis, quo pedem vertam, notant.
8 Sed velut hi nostram tendunt invadere vitam,
Sic his salutis non patet per Te via.
Quin potius justa consurges concitus ira,
Et dira vasta capita clade conteres.
9 Emensos Tibi narravi, Rex summe, labores,
Tu lacrymas Tibi ponis ante oculos meas.
10 Sic fore pollicitus fueras: inimica retrorsum
Jam, Te premente, gens feret vestigia.
Quo Te cunque die supplex in vota vocaro,
Expertus, esse Te mihi scio Deum.
11 Proin tua verba canam semper, carituraque certa
Nunquam fide promissa laudabo tua.
12 Me spes solatur Domino commissa potenti:
Homo haud timebo quid mihi paret mali.
13 Vota tuas reddam suscepta operatus ad aras,
Tibique dignas concinam laudes memor.
14 Namque animam hanc avidi servasti e faucibus Orci,
Mei stetere, fulciente Te, pedes.
Hinc Tibi me adnitar factis, dictisque probare,
Spirabilis dum vescar aura luminis.

PSAL-

PSALMUS LVI.

Miserere mei Deus miserere mei &c.

1 *Saulem fugiens, & in spelunca Engaddi abditus petit a Deo liberationem a persecutione, ejus bonitati confidens, & Christum praesignat.*

2 SUmme Deus; miserare aegrum, miserare dolentem:
Scilicet in Te uno spes mihi tota sita est.
Spes est una, tuis requiescere posse sub alis,
Impia dum scelerum tempora praetereant.
3 Imus ego summum clamore ciebo Tonantem,
Multa dedit larga qui mihi dona manu.
4 Misit enim Caelo auxilium, me ex hoste recepit,
Et mea damna illi vertit in opprobrium.
5 Justitia, & Pietas celeres tua lapsa per auras
Hanc animam ex avidis faucibus eripuit.
Nam, quales catuli pastorum caede leonum,
Sanguine certarunt ora rigare meo.
Horrida adhuc turbant pavidum simulacra soporem,
Exterretque oculos tristis imago meos.
Nunc etiam dentes acuunt; sunt lurida dentes
Spicula; quaeve arcu missa sagitta volat.
O quae mordaci infligunt fera vulnera lingua!
Hanc gladium, aut gladio dixeris esse parem.
6 Te, Deus, aetherea noscant super arce tonantem,
Et tua per totam gloria regnet humum.

7 Aspi-

7 Aspice; caeca meis posuerunt retia plantis,
Conati ad terram detrahere exanimem.
Quacunque ingrederer, ducta scrobe semita clausa est,
Fossa sed auctores obruit illa suos.
8 Quae Tibi cunque placent, Deus, en me ferre paratum;
Aequa mente feram, quae Tibi cunque placent.
Quidquid & acciderit, grato Te carmine dicam,
Et faciam similes reddere plectra modos.
9 Surge anime, & solitum jam pectore concipe Numen,
Jam resides chordae surgite, surge chelis.
Discutiet primus noctis cum Lucifer umbras
Corripiam molli membra refecta thoro,
10 Et tua vulgabo in cunctas praeconia gentes,
Audiet & cantus ultima terra meos.
11 Nam tua se Pietas super ardua sydera tollit,
Justitia & nubes transvolat aerias.
12 Ergo tuum late resonet super aethera Nomen;
Et tua per terras fama perennis eat.

PSALMUS LVII.

Si vere utique justitiam &c.

1 *Arguit impios consiliarios Saulis, omnesque injustos, eisque maturam poenam denuntiat.*

2 SI lingua verax justitiam crepat,
Si justa vobis ex animo placent,
Recta elocuti, recta vestris
Judiciis, homines, probate.

3 At

3 At vos maligno crimina pectore,
Molimini, mox vertitis improba
Ad ausa dextras, & venustis
Instruitis malefacta verbis.
4 Stulti vel ipso matris ab ubere
Transversi aguntur; prima crepundia
Culpae est rudimentum, strophasque
De tenero meditantur ungui;
5 Qualis veneno turgidus emicat
Serpens, vel aspis surda, volubili
Quae novit obturare cauda,
Ne sonitu feriantur, aures,
6 Frustraque solers arte veneficus
Arcana in auras carmina murmurat;
Non cantiones illa curat,
Nec magicis capitur susurris;
Talis quoque illis seu furor insidet,
Seu pervicacis durities fera
Cordis, nec ullis edomanda
Alloquiis, monitisque nullis.
7 Horum retundet vulnificos Deus
In ore dentes, saeva rudentium
Molas leonum praepotente
Conteret, excutietque dextra.
8 Aqua ut citato labitur agmine,
Sic & nocentum desinet impetus:
Jam Numen arcum, jam tetendit
Tela feras domitura vires.
9 Cera ut propinquis liquitur ignibus,
Sic dissipatus defluet impius:
Descendit en ignis, nec almum
Deficiens videt ille Solem.

10 (a) Spi-

10 (a) Spineta duris caesa bipennibus,
Cum nondum adultis rhamnus aculeis
Sylvescit, ut flammis vorantur,
Ante diem caditis scelesti,
Vivosque vindex ira vorat.
11 Pius
Laetatur ultus facta nocentia,
Fusoque respersus cruore,
Caede manus lavat impiorum.
Vox una cunctis: Praemia si capit
Probata virtus, est Deus, est Deus,
Mortalium qui facta librat
Quique vicem meritis rependit.

PSALMUS LVIII.

Eripe me de inimicis meis &c.

1 *Domi suae a Saulis Satellitibus custoditus, & ad necem quaesitus, Dei auxilium implorat, inimicis supplicia praedicit, quae omnia in Christum conveniunt a Judaeis exagitatum, eorumque justam punitionem.*

2 DEus, cruentis me tuere ab hostibus
Adversus insurgentibus;
3 Me de nocentum manibus educ, obsecro,
Caedi paratis impiae
4 En me plagis cepere ceu venaticis (b),
Magnisque adorti viribus

(a) S. Hieron Antequam crescant spinae vestrae in rhamnum.
(b) Graec. venati sunt.

Dein irruerunt: Conscium testor tuum
Numen, Deus Sanctissime,
5 Non culpa, & aliquo crimine id factum meo;
Sum totus extra noxiam.
6 Exurge, Teque da mihi sis obvium,
Meosque casus aspice;
Tu, cui cohortes militant Caelestium,
Tu verus Israel Deus,
Descende, cunctis jus daturus gentibus,
Expende vitas omnium;
Neu parce iniqua facta perpetrantibus,
Pietas nec ulla molliat:
7 Ad se redibunt, cernere incipient diem,
Surgente sed jam vespero.
Tunc sero sapient; nulla se ostendet via,
Vel spes salutis perditis.
Sed esca egentes circuibunt oppidum,
Canes velut famelici.
8 Nunc interim de me loquuntur impia,
Et ore verba glutiunt;
Enses eorum inesse labris dixeris,
Sic lingua acuta vulnerant.
Nam nos quis, ajunt, mussitantes audiit,
Dictisve testis adfuit?
9 Sed Tu, Deus, ridebis hos; teruncii
Gentes vel omnes non facis.
10 Tu tota nostrae causa fortitudinis,
Et tutor, & custodia;
Tu sospitali me recepisti sinu,
Deus ter, & quater meus.
11 Quae me praeivit hactenus, Pietas tua,
Omne praeibit tempore.

12 En auguror: Poenas Deus me cernere
Dabit luendas hostibus.
Ah parce cladi, parce populares meos
Vel sic merentes perdere,
Ne obliterata forte nostrae funditus
Gentis memoria intercidat.
Potius tua disperde eos potentia
Terras per omnes exules,
Summoque honoris dejice e fastigio,
Defensor o noster, Deus.
13 Illos peregit proprius sermo reos,
Et verba condemnant sua.
Qui jam superbos extulere spiritus,
Captiva colla deprimant:
14 Dira execrati, fraude mentiti mala
Fama arguentur publica,
Cum versa flammis urbs ruet voracibus,
Deique ab ira concidet,
Nec amplius Judaea gens erit, vetus
Nec Abrahami gloria.
Regnare in Israele tunc scient Deum,
Cunctisque terrae finibus.
15 Ad se redibunt, cernere incipient diem,
Surgente sed jam vespero.
Tunc vero sapient; nulla se ostendet via,
Vel spes salutis perditis.
Sed esca egentes circuibunt oppidum,
Canes velut famelici,
16 Passim vagantes parca quaerent pabula
Terras per omnes exules;
Explere longam si denegetur famem,
Sortem querentur asperam.

17 Tuam canam sed ipse fortitudinem,
Quandoque primum luxerit.
Tuamque gaudens efferam clementiam
Majore dignam carmine,
18 Ad Te receptus quod mihi, & portus fuit
Atro in malorum turbine.
Te nostra dicent plectra, Te, vindex meus,
Te vita, Te salus mea.

PSALMUS LIX.

Deus repulisti nos &c.

1 *Per occasionem belli, quod Davidi intercessit cum*
2 *Philistaeis, Moabitis, Syris, & Idumaeis, a quibus fuerat lacessitus, Dei opem implorat, sibique victoriam auguratur, quae Christo, & Ecclesiae accommodari possunt.*

3 JAm satis abjecti, Deus, a Te, immania passi,
Absumptique sumus; Tua nos ita perculit ira,
Tantorum ut facies dira, ac miseranda laborum,
Sit quoque visa Tibi.
4 Magna commota malorum
Diluvie, & crebro Terra haec attrita sub ictu
Horret adhuc, laceroque ostentat corpore plagas (a).
Tu, quae fecisti, demum lethalia sana
Vulnera. Nonne vides? Longo turbata dolore
Ingemit, & moestas versat sub pectore curas.
5 Saevitum satis est; populo sat dura dedisti

(a) Hebr. scidisti, vulnerasti.

Fata tuo; aufteri bibimus fat triftia vini
Pocula, quae fucco fauces, & vifcera torquent;
Jam fapere incipimus, jam vitae poenitet actae;
6 Novimus: intentis finuofi cornibus arcus,
Servitio Tibi devinctis non vana dedifti
Signa volaturae quondam per inane fagittae,
7 Viter ut impendens fatum Tibi chara propago.
Ergo me ferva incolumem, mihi porrige dextram,
Sancte, tuam, pronifque has auribus excipe voces.
8 Audior: En noftro fundit fe pectore Numen,
Suggerit en voces, fanctoque in Vate profatur:
Victor ego, imperioque potens Samaritidas Urbes
Partibor, quibus & tentoria fixit Iacob,
9 Limite metabor valles, Galaditis & ora
Tota mea eft, fervit victi mihi terra Manaffis,
Belligeris & foeta viris Ephraimia noftrum
Tutatur regio caput, & me robore firmat;
10 Accepit mea jura tribus quoque regia Judae,
Regum progenies, Regumque futura creatrix;
Nec jam ferre jugum provincia tota Moabi
Detrectat, gleba quae fpes alit ubere noftras,
Et vefcas noftrae carnes in fercula menfae.
Nec fatis haec; Libet & campis victricia figna
Figere Idumaeis, domitas curfare per Urbes;
Jamque peregrinae pofcunt mea foedera gentes,
Aera Philiftaei jam vectigalia pendunt.
11 Quid mihi vincendum reftat? Quis ducet, ubi arces
Munitae furgunt, atque urbs fortiffima bello?
Quis me per mediam victorem ducet Idumen?
12 Quis, nifi Tu noftrae, Deus, Arbiter unice fortis,
Cui tunc cum libitum res eft evertere noftras,
Defertos liquifti, inopefque, atque omnium egenos?
Tu-

Tuque adeo in bella egrediens non robore nostro,
Non armis fidis, non cinctis aere catervis,
Sat propria virtute potens, magni agmnis instar.
13 Ergo, namque potes, Tu nobis rebus in arctis
Opportunus ades; vanum est aliunde salutem
Sperare, humanis, & fidere viribus. Isto
14 Freti praesidio magna, & praeclara geremus;
Ille premet, nostros & funditus eruet hostes.

PSALMUS LX.

Exaudi Deus deprecationem meam &c.

1 *Oratio seu Davidis in exilio, seu populi in captivitate, seu hominis Justi cujusvis, seu Christi, seu Ecclesiae in malis suis Dei opem poscentis, & ad Caelestem patriam aspirantis.*

2 VOces precantis excipe,
Summae Deus clementiae,
Intende mentem supplici.
3 Terrae ultimis e finibus
Clamoribus te maximis
Rebus vocavi in asperis,
Dum cor mihi tabesceret
Doloris aegritudine;
In arce munitissima
Tu me locasti sospitem;
4 Dubiae per anfractus viae
Tu praebuisti Te ducem;

Tu ſpes mihi certiſſima,
Tu dira contra praelia,
Adverſus hoſtes impios
Turris fuiſti ahenea.
5 Ergo tuis Sacrariis
Semper morabor abditus;
Sub matre ceu pullus pavens
Alis cubabo ſub tuis,
Tuaque ab umbra protegar.
6 Tu vota, Tu ſemper preces
Audire ſuetus es meas,
Meus ter, & quater Deus;
Mihique, quotquot & tuum
Nomen verentur, & colunt,
Jam deſtinatum deferes
Haereditatis maximae
Perenne patrimonium.
Mens auguratur praeſcia:
7 Regis Tibi cariſſimi (a)
Vitae ampliabis terminos,
Dies diebus aſtruens,
Annos & uſque protrahes
De ſtirpe ſtirpem in alteram.
8 Jamque Ille ſummo Numini
Aeternus aeterno aſſidet
Et obtinet per omnia
Commune regnum tempora.
Huic quanta ſit clementia,
Et quanta dictis veritas,
Quis quaerat, aut quis aeſtimet?
9 Tuo ergo, Sancte, Nomini

De-

(a) i. e. Chriſti.

Devota pangam carmina
Omni canenda saeculo,
Tibique vota debita
Reddam diebus omnibus.

PSALMUS LXI.

Nonne Deo subjecta erit &c.

1 *Se ipsum ad patientiam in adversis, & confidentiam in Deo adhortatur, nosque item Deo, non divitiis fidere docet.*

2 NUm Dei subdi imperio negabit
Spiritus noster? sed enim per illum
Gaudeo parta, fruar & perenni
Usque salute.
3 Hic mihi semper Deus, hic salutis
Auctor, hic vitae columen caducae;
Nulla me tanto quatiet ruina
Numine nixum.
4 Quandiu infestis inimica telis
Agmina, in me unum ruitis? cupido
Tanta quae, nostrae rabiesque caedis
Incitat omnes?
Qualis est hoste in fragili triumphus?
Sicut acclinis paries ruinam
Si det impulsu, lapidesve nullo
Glutine juncti.
5 Invidet nostro fera gens honori,
Meque eo tendit spoliare; cursum

Plus ego intendo, ſitis aegra fauces
Torret anhelas.
Ore blanditi phalerata ficto
Verba contexunt, nec avara laudum;
Interim diras animo precati,
Damna minantur.
6 At Dei ſcitis animus verendis
Serviat noſter; patiens, ſilenſque
Hinc opem ſperet: Deus una nobis
Vita, ſaluſque eſt.
7 Vindice hoc, nunquam ſtatione cedam,
Nulla me vincet facies malorum;
8 Hic ſalus, hic eſt decus omne, ſpeſque,
Praeſidiumque.
9 Fidite huic, omnes populi, quot eſtis,
Votaque, & curas animo repoſtas
Fundite ante Illum, Potis Ille certam
Ferre ſalutem.
10 O genus mendax, homines, doloſa
Cuncta penſantes trutina, ſimulque
Arte fallendi, quaſi vanitatis
Foedere, juncti.
11 Auſa ſpem nulli faciant iniqua,
Nullus & rapto male parta quaerat;
Affluant gazae, procul eſto avari
Cura peculi.
12 Eſt Deus certo ſemel ore fatus,
Et manet dictis; duo me docentem
Audii: ſumma eſt Pietas, Tibique
Summa Poteſtas.
Tu, Deus, vitae medius ſedebis
Arbiter noſtrae, meritis daturus

Prae-

Praemia, aut poenas; ſibi quiſque ſortem
Fingit agendo.

PSALMUS LXII.

Deus Deus meus, ad te de luce &c.

1 *Cum fugiens Abſalonem lateret in deſerto Idumaeae, ſeu verius Judaeae, deplorat exilium ſuum, & deſiderium praeſefert videndi non tam terrenam patriam, quam Caeleſtem, qua in re omnium juſtorum deſideria exprimit.*

2 TE primis vigilans mane novo, Deus,
Exquiro ſtudiis; impatiens ſitit
Te mens, imo etiam Te caro geſtiens
Ambit, multiplici tacta cupidine.
3 Deſertis profugus verſet ut in locis,
Qua nulla eſt hominum trita ſolo via,
Nullus manat agris fons ſitientibus,
Has inter latebras, luſtraque inhoſpita,
Viſus ante tuos tam prope conſtiti,
Quam ſi ſancta tuae tecta colam domus;
Virtutemque tuam, quantum homini datur,
Vidi, & conſpicuam lumine gloriam,
Admirans animo;
4 Proin pietas tua,
Quae vita eſt potior, laudis erit ſeges
Noſtrae, Te labiis rite canentibus.
5 Dum grato aethereae munere perfruar
Lucis, fauſta Tibi deprecer omnia,

Et Nomen memorans, atque iterans tuum;
Ad Caelum geminas saepe feram manus.
6 Adjectisque utinam viribus auctior
Divino hic vigeat munere spiritus,
Ceu distenta adipe, ac pinguia plurimo,
Florent egregio corpora robore!
Solvens ora tuis tunc ego laudibus
Testabor memori gaudia carmine.
7 Si, cum fessa thoro membra reponerem,
Te nunquam immemori pectore depuli,
Cum primum roseum sol referet jubar,
Te semper recolam pectore sedulo,
8 O & praesidium, & dulce decus meum,
9 Pullis ut volucris mollibus incubat,
Illi laetitia gutture gestiunt,
Alis lene cubans, sic ego sub tuis
Vocali retegam gaudia gutture.
Post Te currere, Te prendere gestiit
Mens desideriis icta fidelibus,
Suscepitque adeo me pietas tua
Dignata auxilio tendere dexteram.
10 Qui nostris avidi cladibus imminent,
Conatu hanc animam surripere irrito
Tentarunt: Erebi ad regna dolentia
11 Detrusi, gladiis triste minantibus
Tradentur, rabidis escaque vulpibus.
12 At Rex dextro agitans gaudia Numine
Fulgebit domitis inclytus hostibus;
Tum quicunque bonum rite colunt Deum,
Et Nomen pavidi ter venerabile
Jurant, exanimos nil veriti Deos,
Tollentur meritis undique laudibus.

Tunc

Tunc tristes hominum prava loquentium
Pallebunt facies, oraque garrula
Torpebunt, stupido pressa silentio.

PSALMUS LXIII.

Exaudi Deus orationem meam, cum &c.

1 *Dei auxilium petit contra adversariorum calumnias, quas irritas fore praedicit, sive id de Davide, sive de Christo intelligatur.*

2 AUre precor, facili, Deus, excipe vota rogantis,
Et pavidum immani vindica ab hoste caput;
3 Eripe me coetus e seditione maligni,
Quaeque scelus meditans plurima turba colit.
4 Nam veluti gladios, linguas acuere procaces,
Intentusque manu lethifer arcus inest.
Insidiis tecti, scelus, expediere sagittas,
Innocuum feriant ut sine teste latus.
5 Continuo at posito torquebunt tela timore;
Sic sedet immotum pectore consilium.
6 Mentita fraudes specie, dixere, tegamus:
Quis valet occultas detegere insidias?
7 Plurima commenti sunt crimina; inania vero
Crimina successus non habuere suos.
8 Quae fuerit molitus homo sub corde profundo,
Ridet, & assurgit clarior inde Deus.
9 Torta manu hostili ceciderunt tela sine ictu,
Irrita, ceu pueri spicula missa manu;
Cassa-

Caſſaque ceſſerunt pravae convicia linguae;
Verſaque in auctores mox rediere ſuos.
10 Quicunque aſpiciunt, caſu turbantur acerbo,
It gelidus cunctis ima per oſſa timor.
Tunc miranda Dei narrabunt facta, ſimulque
Conſilia agnoſcent non bene nota prius.
11 Tunc placitura Deo celebrabit gaudia juſtus,
Ejus & in certa ſpem ſibi ponet ope;
Et recti cultor, culpaque immunis ab omni
Pro meritis laudum praemia digna feret.

PSALMUS LXIV.

Te decet hymnus &c.

1 *Inducuntur Hieremias, & Ezechiel Prophetae, ſive ipſe populus Judaicus orans liberationem a captivitate, & reditum in Jeruſalem, quibus figuris & liberationem generis humani a captivitate Daemonis, & infidelium converſionem ab Idolorum cultu, & hominis juſti a miſeriis vitae ereptionem deſignat.*

2 TE decet feſto celebrare cantu
In ſacra excelſae, Deus, arce Sion,
Et Tibi auguſta Solymae ſub aede
Solvere vota.
3 Has, precor, voces miſeratus audi:
Omnis exemplo ſtimulata noſtro
Gens tuas, qua qua patet orbis, aras,
Templaque adibit.

4 Jus datum late sceleri, nefasque
Fasque permistum luimus merentes:
Tu pius noxis, pariterque poenis
Solve precantes.
5 Ille ter felix, tua quem voluntas
Legit, ascitum numero tuorum,
Cui Tibi sacri celebrare detur
Atria templi!
6 Quanta nos illic bona, quae voluptas
Nos manet pleno potienda voto!
Quae redundantes opulenta rerum
Copia pascet!
Sanctitas circum tua templa vestit,
Hic nihil pravum; nihil hic iniquum;
Turba miratur, sacer & paventem (a)
Concutit horror.
7 O salus nobis, Deus, una cunctis
Spes ad extremas ubicunque metas
Pertinet tellus, procul & refusum
Murmurat aequor,
Has preces audi:
8 Tua magna virtus,
Quaque praecinctus graderis, potestas,
Firmat immotos, stabilitque vasto
Pondere montes.
Tu procellosi vada salsa ponti
Fluctibus misces, agitasque ventis,
Et cava undarum resonare pulsu
Littora mandas.
9 Si qua contristent tua signa Caelum,
Pallidus gentes pavor occupabit,

Quot-

(a) Hebr. pro *mirabile* habet *terribile*.

Quotquot extremis habitant repoſtas
Finibus oras.
Sol ubi primo radiabit ortu,
Aſtra ubi dulcem referent ſoporem,
Tempora alternans peragrabit orbem,
Blanda voluptas.
10 Reſpicis terras, bibulaſque glebas
Imbre perfundis, riguoque rore,
Fundit & largos opulenta cornu
Copia fructus.
Vitrei lympha trepidante campos
Alluunt amnes hominum daturos
In cibum fruges: ea firma rerum
Foedera ſancis.
11 Qua levi rivus properat ſuſurro,
Pura pubentes aqua lactat herbas;
Surgit hinc laetum, viget & ſalubri a-
ſpergine germen.
12 Orbis exacti revolutus anni
Per vices ſentit tua dona certas,
Et tui foetu, gravidoque turgent
Ubere campi.
13 Quin & inculti ſpecioſa vernat
Forma deſerti, viret herba ſcabras
Nata per rupes, varioque rident
Gramine colles.
14 Candido it pratis aries amictus
Vellere, hunc denſae pecudes ſequuntur;
Quae gregem ſupplent, geminoſque lactant
Ubere foetus,
Ima frumenti gravidis ariſtis
Fluctuat vallis, Tibi cuncta feſto

Per-

Personant plausu, Tibi cuncta dicunt
Carmine laudem.

PSALMUS LXV.

Jubilate Deo omnis terra, psalmum &c.

1 *Omnes homines invitat ad gratias Deo agendas ob servitutem depulsam tum a Judaeis, tum ab universo humano genere.*

2 LAetitiae date signa nova, atque attollite plausus,
Terrigenae, quotquot sol spectat uterque recurrens,
Et summum celebrate Deum, Nomenque verendum
Dicite, percussis aptantes carmina nervis,
Illius ut dignas evulget gloria laudes.
3 Dicite: Summe Opifex rerum, quam mira, sacroque
Digna metu dextrae sunt inclyta facta potentis!
Quanta Tibi virtus! non credat barbarus hostis
Impia mentitus de Te, atque indigna locutus;
Prodentur convicta tuis mendacia factis.
4 Cuncta Tibi psallat tellus, Teque omnis adoret
Gens meditata tuum concordi carmine Nomen.
5 Huc populi properate omnes, & magna videte
Gesta Dei: Quam terribilis, quamque Ille profundis
Consiliis hominum casus, ac fata gubernat!
6 Ut loquitur, jussum cedit mare, & arida tellus
Apparet, qua fluctus erat; dant flumina latam
Sponte viam, & sicco pede trajiciuntur euntis.
Hinc

Hinc nostri plausus, hinc nobis omnis ab illo
Laetitia.
7 Ille sua semper virtute regendum
Obtinet imperium, gentesque altissimus omnes
Aspicit: Impune haud illi contendere quisquam
Audeat, aut frontem contra ostentare rebellem, (a)
Neu propria nimium fidat virtute superbus;
8 Quin potius cuncti magnum celebrate Tonantem
Per terras populi, & toto praeconia mundo
Spargite;
9 Qui per tanta meam discrimina vitam
Expediit, dedit & firmos consistere gressus,
Nutantem haud passus misero procumbere casu.
10 Heu quantae, Rex summe, vices, heu quanta probarunt
Nos mala! Quam variae tulimus ludibria sortis!
Ceu faber argentum succenso explorat in igne,
Torquet & ardenti conflatum saepe camino.
11 Vincta diu duris onerasti colla catenis,
Pressa fatigasti sub iniquo pondere terga,
Et domini famulis insultavere feroces;
12 Denique per flammas nobis via facta, per undas,
Donec in optata fessis considere terra
Posse datum.
13 Gaudens ergo tua templa subibo,
Atque holocausta feram sacros adolenda per ignes,
Votaque persolvam conceptis edita verbis,
Et labiis deprompta meis, sub mole malorum
Cum gemerem:
14 Te votorum damnatus adibo,
15 Lectaque procumbet sacra Tibi caesa bipenni
Vi-

(a) Chald. legit rebelles.

Victima; succensis aries mactabitur aris
Thure vaporatis multo, tum sanguine terram
Cornibus auratis taurique, hircique rigabunt.
16 Huc o adeste omnes, animosque advertite vestros,
Qui Superum colitis Regem; Memorare juvabit,
Quae mihi contulerit, quantis cumulatus ab Illo
Muneribus fuerim; quid enim sine Numine possem?
17 Ipso dante, Deum magno clamore vocavi,
Ejus & in laudes exultans ora resolvi.
18 Verum siqua meo labes in corde lateret,
Nequicquam vanis lassarem sydera votis.
19 Sed Deus insontem audivit, mentemque precantis
Vocibus intendit.
20 Deus euge, o Maximus euge
Ter Deus, aversa qui non mea reppulit aure
Vota, nec abjecto pietatem adhibere negavit.

PSALMUS LXVI.

Deus misereatur nostri &c.

1 *Messiae adventum optat, ac praedicit.*

2 LOngis misertus nos levet malis Deus,
Suisque donis muneret;
Suique clarum lumen oris proferat,
Opemque fessis afferat.
3 Ut terrae in hoc errore inextricabili,
Quae ducat ad Te semita,
Cernamus, omnes ut sibi per Te datam,
Deus, salutem intelligant.

4 Populi perennes Tibi rependant gratias
Tanto obligati munere;
5 Agitentque inusitata gentes gaudia,
Quod cuncta recte judices,
Mundumque sanctis institutum legibus,
Ad saniora dirigas.
6 Populi rependant gratias: Tandem suum
Jam terra Fructum protulit.
7 Suis Deus nos affatim ditet bonis,
Noster secundet nos Deus,
Caelestium Dator ille munerum suis
Ditet bonis nos affatim,
Eumque terrarum ultimi fines colant
Pleni sacra formidine.

PSALMUS LXVII.

Exurgat Deus &c.

1 *Decantat utriusque Testamenti Mysteria, & sub veteribus figuris Christi victoriam, in Caelum ascensum, Ecclesiam per Apostolos stabilitam declarat.*

2 EXurgat Deus, exurgat: Procul illius acti
Dispereant hostes, & atrocia quotquot in illum
Exercent odia, aspectu perculsa verendo.
3 Terga fugae mandent; Tenues ut fumus in auras
Vanescit, mollis vicino ut liquitur igni
Cera, Dei objecto pereant sic ore nocentes.

4 At

4 At gens justa hilares epulas, festasque choreas
Concelebret, praesente Deo, licitaque fruatur
5 Laetitia. Summo laudes cantate Tonanti,
Felices populi, Caelo dilecta propago,
Carmine & invictum super aethera tollite Nomen.
Caelesti reserate viam, ac decedite Regi (a),
Qui celso invehitur supra mortalia curru,
Mortalesque vices, mortisque ferocia jura;
6 Est Illi Dominus nomen: celebrate triumphum
Insolitum, ante oculos magni Victoris, & ora;
At contra insano turbati corda pavore
Aspicient hostes flammantia lumina Regis,
Exitium sibi triste, ac fata extrema parantis,
Dum miseros clemens, charisque parentibus orbos
Asciscit natos, litesque expendit iniquas,
Queis inopes torquet viduas praedator avarus.
7 Jam solio sedet Ille suo, sua Regna triumphans
Jam tenet; inde facit subjectis otia terris,
Concordesque animos aeterno foedere jungit;
8 Quique catenato gestabant vincula collo,
Nexibus educit validi virtute lacerti;
Quique adeo scelerum lutulenta in faece putrescunt
Defixi penitus, ceu condita membra sepulcris,
Aspera corda, suae temere obluctantia legi,
Hos quoque ab interitu revocat miseratus acerbo,
Eductosque umbris vitales tollit in auras.
9 Scilicet ille idem Deus es, quo gens tua longam
Praeteriit monstrante viam, desertaque vasta,
Te comite intravit;
10 Tum terra tremoribus acta
Subsiluit validis, & toto vertice Sina

(a) Christo in Caelum ascendenti.

Fumos volvit agens, tua cernens cominus ora;
Tum placidus gravidis ſtillavit nubibus imber,
Caeleſtique dape Abramidas, & languida pavit
Agmina, Te longos populi miſerante labores.
11 Sed nunc gentem aliam, cujus Tu diceris haeres (a),
Sponte tua meliore paras pius imbre fovere,
Muneribuſque aliam ditas potioribus Urbem.
Haec etiam attrita eſt (b) quondam, fractiſque labavit
Viribus; at laetis coepit floreſcere rebus
Auxiliis firmatá tuis. Huc undique cunctae
Concurrent gentes, ſparſas in ſepta reducit
Paſtor uti pecudes.
12 Illo ſecurus ovili
Grex tuus inveniet, quae Tu delecta paraſti
Paſcua, caeleſtique famem ſolabitur eſca;
Tanta tuum in miſeros mollit clementia pectus.
13 Dein ſua (c) legatos vulganda ad juſſa miniſtros
De ſe narrantes, de ſe praeclara loquentes
Vi multa, Deus ipſe dabit majore tonare
Eloquio, infundetque labris ſua verba diſertis.
14 At Rex (d), chara Deo ſoboles, quem prae omnibus unum
Diligit ardenti ſtudio, cui mille phalanges
Sunt praeſto, exuvias, & capta ex hoſte trophaea,
Vi nulla, nullo Martis terrore, ſuorum
Virtuti tribuet, quo regia tecta decore
Ornentur cumulata novo. Comes addita tanto
Turba Duci, jam nunc Urbi tranſcripta futurae,
15 Macte animi, magno te quippe auctore tueris.
Sor-

(a) Chriſtianum Populum, & Eccleſiam.
(b) Ob perſecutiones.
(c) Apoſtolos.
(d) Chriſtus.

Sorte data esse homini nosti duo (a) foedera, genti
Quae Deus ipse suae vario pro tempore scripsit:
Haec si respiciens, foedus venereris utrunque,
Utraque si Divina animum tibi pagina firmet,
Ad cumulum summi nihil (b) Urbi deerit honoris;
Quae sic fulgebit, ceu tota nitens argento,
Et dorsi pennas pallenti concolor auro
Splendescit, spatians adverso in sole columba.
16 Electos Proceres, Judaeae lumina gentis,
Omnipotens Rex secernit, qui rebus agendis
Praesideant, Urbisque datas moderentur habenas.
Tum populi, juga (c) Selmonis per opaca vagantes,
Agrestes populi, morum squalore relicto,
Aequabunt candore nives.
17 Est ille Deo mons
In primis charus, pinguissimus ubere glebae.
Ubera lacte ferunt illic distenta capellae,
Illic laeta viget foecundae copia terrae.
Quid pingues alibi certatis quaerere montes?
Ille Deo solus placet, illic & sua templa,
Et certas posuit ventura in saecula sedes.
18 Dena triumphalem circumstant millia currum,
Quo Deus invehitur, terras delapsus in imas;
Illa suo Regi testantur gaudia festo
Carmine, laetitiaque fremunt, humerosque volentes
Subjiciunt; Tali vectus sedet Ille quadriga
Sinae consistens in verticibus sacratis.
19 At Tu, certa Dei Proles, Supera alta petisti
Captivos tecum ducens, & sponte sequentes,

(a) Duo Testamenta. Mira hic interpretationum varietas. Nos Belarm. & antiquos PP. fere omnes sequimur.
(b) Ecclesiae.
(c) Ecclesia ex gentibus congregata, quae monti Selmon asperrimo sed mox quasi in uberrimum mutando, comparari videtur.

Nobile servitium, moestis quos ducta sub umbris
Vincla coercebant; summaque in sede locatus
Magna accepisti pro factis munera, nulli
Vel concessa prius, vel concedenda per aevum,
Quae mox ipse ultro regeras mortalibus aegris;
His etiam, Superum qui lucida templa tenentem
Non credunt regnare Deum, Caeloque tonare.
20 Jo Regnator, dicamus, ter bonus jo
Regnator Divum, atque hominum; cunctisque diebus
Olli pro meritis referatur gratia tantis.
21 Nempe dabit cursu fluere omnia laeta secundo
Ille Deus nostrae fons, principiumque salutis;
Nam multos servare, & aperta pericula lethi
Propulsare Illi proprium est; Hoc vindice cunctas
Est vitare vices, certamque evadere mortem.
22 At si quis tumida contra cervice feratur
Impius, adversaque velit concurrere fronte,
Confringet caput indomitum, frontemque superbam
Conteret, & sparsos foedabit pulvere crines.
23 Hoc fore pollicitus quondam: Qui pinguia, dixit,
Rura colit Basani, illum felicibus oris
Abstractum avellam, mox in ventosa profundi
Aequora projiciam, tumidoque in gurgite mergam.
24 Tuque adeo hostilem madefacta per arva cruorem
Gens mea, calcabis pedibus, lingetque tuorum
Lingua canum: nostris dicta haec sors hostibus esto.
25 Aspicient tua gesta Deus, partosque triumphos,
Magnum admirati, cui tanta potentia, Numen,
Numen idem, Regemque meum, quem Regia Caeli
Sancta tenet, sancta regnat qui solus in aula
26 Carmina Victoris peragent praeconia: Primi
(a) Rectores populorum aderunt, cantusque movebunt,
Psal-

(a) Principes Ecclesiarum.

Psallentumque choris numeris, ac voce praeibunt.
Caelicolae modulos recinent, Caelum omne sonabit
Vocibus, ac fidium cantu, quas pectine docto
Turba Puellarum (a) citharas pulsare perita
Tanget, & ad resonas aptabit carmina chordas,
Felices Animae, Superis decus addita Pubes.
27 Vox cunctis erit una: Deum celebrate canendo,
Et Domini laudes coetus memorate per omnes,
Quas Israelis pronum est e fontibus haustas
Promere libando, memoresque revolvere fastos.
At Proceres inter, sequitur quos turba canentum,
28 (b) Beniamides astat, Caelum qui mente pererrat,
Egregius Juvenis, (c) Judae tum clara Propago,
Invictique genus (d) Zabulonis, & inclyta bello
Pectora, Nephtalidae. Deus o, tua perfice coepta,
29 Virtutique tuae, suscepto praecipe ut instet
Gnava operi, jube & esse ratum, Te auctore quod actum
Hactenus est, propria & nobis tua munera serva.
30 Convenient Solymam Reges, Templumque sub altum
Dona ferent, Tibi Divini indicentur honores,
31 Ast hominum (e) portenta, feras per pigra latentes
Stagna palustris aquae, calamisque, & arundine tectas,
Clamore excitas in lucem erumpere coge,
Atque ex insidiis in apertum conjice bellum.
Ceu quondam indomiti, facto simul agmine, tauri
Imbelles agitant vitulos, foetasque juvencas,

(a) Animae sanctae in Caelum a Christo ductae.
(b) S. Paulus e tribu Beniamin.
(c) Jacobus, Simon, Judas Apostoli.
(d) Caeteri Apostoli e Bethsaida, Urbibusque ad sortem Zabulon, & Nephtali pertinentibus.
(e) Haereticos, seu Ethnicos, seu Daemones.

Totaque vesano miscent armenta tumultu,
Sic illi ingenio audaces, ac robore fisi
Incautos pravis animos, ac mobile vulgus
Consiliis stimulant, & in una sede coacti, (tes
Concilium horrendum, populos arma arma fremen-
Sollicitant, cupidosque infanda ad bella lacessunt,
Ut sede exturbent omni, coetuque piorum
Quemque bonum, cujus duris exercita virtus
Enituit, veluti argentum fornace probatum.
32 Infroenes, quae bella volunt, Tu disjice gentes;
Interea missi Aegypto (a), pacemque rogantes
Legati advenient; sed & illos munera portans
Praeveniet sacranda Deo, veniamque precata
Finibus Aethiopum extremis gens usque profecta.
33 Omnia, quae totum floretis Regna per orbem,
Eja Deo laudes, & summo dicite Regi,
Eja Deum fidibus celebrate, & carmine fausto,
34 Qui Caeli volucri curru superevolat arces,
Prima renascentis qua panditur orbita solis.
Ecce dabit Deus ipse sonum, dabit ipse loquendi
Vimque,animumque,suas dabit ipse in carmina voces,
Et dabit ipse suis virtutem ac pondera dictis.
35 Munificum celebrate Deum, percurrite fando,
Contulit Isaciae quae plurima munera genti.
Scilicet & tempus veniet, cum luce refulgens
Illius in summis majestas, gloria, virtus
36 Nubibus eniteat, largeque impensa beatis
Ordinibus Divum se mira potentia pandat.
Tunc Deus Isacidum lectae fortissima plebi (b)
Pectora, nec duris frangendam casibus unquam
Vir-

(a) Conversio Gentium.
(b) Electis.

Virtutem dabit. Ergo Deo laus, fama, decusque
Personet, ac terras late vulgetur in omnes.

PSALMUS LXVIII.

Salvum me fac, Deus &c.

1 *Quamvis fortasse respiciat captivitatem Babylonicam, clare tamen praedicit Christi cruciatus, Judaeorum eversionem, Ecclesiae aedificationem.*

2 ME, Deus o, serva: superantibus obruor undis,
Pota vias animae jam prope claudit aqua.
3 Hei mihi, fixa haerent crasso vestigia limo,
Lapsantesque negant sistere posse pedes.
Provehor heu pelago; veni jactatus in altum;
Horrida saevit hyems, meque procella vorat.
4 Fessa fatigavi longis clamoribus ora,
Nec vox est raucis faucibus ulla super.
Lumina deficiunt, intabescuntque tuendo,
Expecto Caeli dum miserantis opem.
5 Plures se glomerant hostes, quam fronte capilli,
Ulla nec injusti causa subest odii.
Invaluere, animis qui me insectantur iniquis,
Et quae non feci crimina, morte luo.
6 Quae mihi stultitia objicitur, quae crimina, nosti;
Scis ut me faciat non mea culpa reum.
7 Ne saltem, ne sint illis mea probra pudori,
Spes quos una tuo nixa favore tenet.
Nostraque ne clades animos, studiosaque frangat
Pectora conantum Te reperire, Deus.

8 Te propter ludus ſum vulgi, & fabula factus,
Noſtra verecundus ſparſit & ora rubor.
9 Fratribus ipſe meis veluti peregrinus & hoſpes,
Proh ſcelus! ignotus fratribus ipſe fui.
10 Me tua cauſa premit; labes ea prima malorum,
Quod me magna domus cura tuae coqueret;
Quaeque in Te audaci vomuere opprobria lingua,
Converſa in noſtrum nunc rediere caput.
11 Squalidus, abſumptus macie jejunia traxi,
Mecum velato multa gemens capite.
Aſt illi inſanis laxarunt ora cachinnis,
Opprobrioque mihi vel dolor ipſe fuit.
12 Horridus inceſſi ſetoſo indutus amictu;
Tunc quoque me ludos fecit iniqua cohors.
13 Judicia in portis ſoliti exercere ſedentes
Colloquia in noſtrum conſeruere caput.
Pocula ſiccantes largo ſpumantia vino
Laeto inter cyathos me cecinere ſono.
14 Verum ego voce, Deus, Te ſupplice compellavi:
Quod placitum eſt, miſeris jam dare tempus adeſt.
Ut pius es, noſtras audi miſerate querelas,
Ut verax, veniat fac mihi pacta, ſalus.
15 Ne penitus coeno infigar, quo pene ſepultus
Obruor, auxilio Tu mihi tende manum.
Tende manum, atque odiis hoſtilibus eripe, & imis,
In quibus haereſco jam periturus, aquis.
16 Ne me tempeſtas rapiat furioſa, profundum
Neu ferar undoſis in mare vorticibus;
Neu ſuperimpoſito putei clauſa oſtia ſaxo
Spem mihi praecidant quamlibet effugii.
17 Exaudi mea vota, Deus; clementia ſpondet
Hoc tua, cujus adhuc vena benigna fluit.

Per, quae multa tuo pietas e corde redundat,
Aspice me, hoc tantum; caetera dicet amor.
18 Ne a famulo avertas ora indignata rogante:
Heu crucior! votis heu cito adesto meis.
19 Hanc animam specta jam pene extrema ferentem,
Hanc serva e mortis faucibus incolumem.
Hostes ne nostra victores clade triumphent,
Eripe me; cumulet nec mea damna pudor.
20 Ipse vides nostrae quae sint dispendia famae,
Ipse vides, quantus stet rubor ante genas.
21 Ante tuos astant oculos, quibus opprimor, hostes:
Me labor heu quantus, quantaque probra ma-
Dudum expectavi, nostri comes esse doloris (nent!
Qui vellet; nec quem tangeret, ullus erat.
Quaesivi, alloquiis qui solaretur amicis,
Qui mea mulceret pectora, nemo fuit.
22 Fel fuit esca mihi, mordax mihi potus acetum,
Cum mea torreret viscera dira sitis.
23 Ast illis sua mensa epulis instructa paratis (a)
Elisam frangat, restis ut arcta, gulam;
Haec (b) scelerum poenas repetat, perdatque meren-
Et grave dejectos mergat in exitium. (tes,
24 Ex oculis lucem eripiat nox atra tenebris,
Et prono spectent corpore semper humum.
25 Laxatis totum froenis effunde furorem,
Et tua comprensos hauriat ira sequax;
26 Squaleat abductis regio deserta colonis,
Et vacuae sileant, nullo habitante, domus.
27 Quem Tu contuderas, insultavere jacenti,
Atque nova addiderunt vulnera vulneribus:

At

(a) i. e. Sacri Libri, quibus Judaei abutuntur.
(b) Praedictio excoecationis Judaeorum.

28 At Tu criminibus fine & hi nova crimina nectant,
Nulla Tibi hos unquam gratia conciliet.
29 Impia radantur viventum nomina ab albo,
Impia, nec Sanctis adnumeranda choris.
30 Solus, egenus, inops altum premo corde dolorem,
Sed mihi Te, Deus, eft vindice parta falus.
31 Ergo tuum memori celebrabo carmine Nomen,
Te merita fupra fydera laude feram.
32 Plus laus illa Deo vitulo eft placitura novello,
Cui frons prima tumet cornibus, ungue pedes.
33 Haec inopes videant, inopinaque gaudia captent,
Exemplo fperent & meliora meo.
Quaerite mente Deum, gens dura exercita forte:
In mediis requies haec erit una malis.
34 Audivit Deus afflictos, recreavit egentes,
Nec fprevit vinctos compede crura gravi.
35 Hunc Caelum laudet, tellus, vada caerula ponti,
Quotquot & in vafto gurgite monftra natant.
36 Servabit Deus auguftae facra tecta Sionis,
Et cernes urbes furgere, Juda, novas.
37 Illa fede alii figent fibi tecta coloni,
Et veteres haeres alter adibit opes.
Has genitor natis, tradentque nepotibus illi,
Florebitque Deo dedita pofteritas;
Aeternas illa fedes fibi ponet in urbe,
Si quem Divini Nominis urit amor.

PSAL-

PSALMUS LXIX.

Deus in adjutorium &c.

1 *Sive Christi in Cruce salutem corporis sui, sive hominis justi suam defensionem precantis sensa exprimit.*

2 Adesto, adesto adjutor, ac vindex meus;
Opem, Deus, fer ocyus;
3 Illique ferus occupet rubor genas,
Qui me laborant perdere;
4 Victi facessant, ac pudore absterriti,
Qui damna nostra cogitant;
Cedant retrorsum turpiter, quotquot mihi:
Euge euge, clamant; vicimus.
5 Illi triumphent, efferantur gaudio,
Qui Te requirunt unice;
Et qui paratam a Te salutem diligunt,
Dicant: Deo sit gloria.
6 En pauper aevum duco, & omnium indigens:
Tu me benignus adjuva.
Tu liberator, Tuque custos es meus:
Ultra moram ne protrahas.

PSAL-

PSALMUS LXX.

In te Domine ſperavi &c. 2.

1 *Continuata Abſalonis defectione, David jam ſenex ſuam in Deo ſpem, Dei in ſe beneficia commemorat, ejus auxilium implorat, cujus ſe laudes praedicaturum pollicetur, normamque praebet Deum pro ſalute obſecrandi.*

2 IN Te, Rex ſuperum, ſpem poſui meam;
Spe nunquam poſita tam bene decidam.
Tu pro juſtitia protege me tua,
Torque e caſibus eripe.
Tu voces placidis auribus excipe,
Tu me lethi avidis extrahe faucibus,
Tu cuſtos vigil, ac praeſidium, Tuo
Fac me Numine ſoſpitem.
3 Tu noſtrum columen, perfugium, ſalus,
4 Tu me de manibus ſubtrahe noxiis,
Quae ruptis violant omnia legibus,
Et fas, juraque negligunt.
5 Tu virtus animi, Tu patientia,
Annis Tu mihi ſpes a juvenilibus,
6 Tu robur validum matris ab ubere,
Tu patrocinium mihi.
7 Te ſemper memori gutture concinam
In laetis pariter rebus, & aſperis;
Id multis ſimile eſt prodigii; at tui
Vis tantum auxilii valet.

8 Laudum magna meis copia largiter
Exundet labiis: Quae tua gloria,
Quantus sisque Deus, carmine perpeti
Dicam, quotquot eant dies.
9 Ne me, quem senium debile conficit,
Ne, quaeso, abjicias. Aegra relanguit
Jam virtus gelidi corporis: Ultimo
Ne me tempore deseras.
10 Hostes colloquiis me exagitant suis,
Et qui munierant ante mihi latus,
Versis nunc studiis insidiantibus
Jungunt consilia hostibus.
11 Illum, ajunt, stomachans destituit Deus:
Nunc tempus facili marte lacessere,
Nunc colla impositis nectere vinculis;
Non est, qui eripiat malo.
12 Ah me ne fugias, neve abeas procul,
Neu linquas inopem praesidii, Deus:
Jactatum miseris aspice casibus,
Et tende auxilio manum.
13 Illos deficiat vis, pudor occupet,
Qui hanc tentant animam nectere fraudibus,
Illis & facies inficiat rubor,
Qui cladem mihi comparant.
14 In Te sed mihi spes semper erit sita,
Laudes usque tuas laudibus astruam,
15 Semper justitiam, & quae miseris salus
Est per Te data, concinam.
16 Doctrinae in studiis inscius, ac rudis,
Divinae impavida mente potentiae
Secreta ingrediar, justitiae modo
Vim mecum reputans, tuae.

Unus

17 Unus Tu teneris doctor ab unguibus
Formasti monitis me docilem tuis:
De Te mira ideo nunc, & in ultima
Vitae tempora proloquar.
18 Dum fractus senio deficiam gravi,
Ne me destituas, inclyta brachii
Donec facta tui post genitis canam,
Seris atque nepotibus.
19 Dicam magnificae signa potentiae,
Dicam justitiae, quae super ardua
Caelorum edideris, quantaque feceris:
Quisnam Te aequiparet, Deus?
20 Quantis, & quoties me quoque cladibus
Vexasti! Unde tuo non sine Numine
Emersi superas luminis ad plagas
Terrae e sedibus infimis.
21 Versis nunc vicibus, plurima congeris
In me magnifica munera dextera,
Et me vultu alio leniter intuens
Detergis mihi lacrymas.
22 Jus verumque adeo, quod colis integre,
Arguto fidicen pectine concinam;
Vocalis citharae Te recinet sonus,
O Sancti Deus Israel.
23 Te dicam labiis, & simul efferar
Dulci laetitia; carmine gestiet
Nostrae vox animae mortis ab unguibus
Servatae auxilio tuo.
24 Nulla deinde tuam justitiam die
Indictam patiar, cum pudor, ac dolor
Elata obtuderit corda minantium
Extremum exitum mihi.

PSALMUS LXXI.

Deus judicium tuum regi da &c.

1 *Capta occasione a Salomone regnum auspicante, cui sapientiam & felicitatem precatur, statim ad Christi adventum transgreditur, ejusque regni propagationem, gloriam, felicitatem vaticinatur.*

2 O Qui regnorum eventus, ac fata gubernas
Consilio sapiente, hominum qui jura decoro
Ordine dispensas, & justo foedere sancis,
Judicii ad praescripta tui, Deus optime, Regi
Da populos moderari; & sceptra paterna petenti
Nunc primum Regis soboli da scribere leges
Justitia dictante tua, quo froena recentis
Imperii, rerumque datas bene tractet habenas,
Et Tibi devotae gentis componere lites,
Et miserae discat causas, & commoda plebis
Momentis pensare suis.
3 Pax aurea Caelo
Descendat nostros praesens invisere montes,
Et populos opulenta beet, collesque per istos
Justitia incedat, palla succincta nivali,
Et recti studium & mores inspiret honestos.
4 Te rectore, novus (verum mens auguret opto)
Rex inopes, quoscunque potens injuria vexat,
Judicio absolvet, custos rectissimus aequi,
Atque inopum natos digna, atque indigna ferentes
Eripiet capitis, fortunarumque periclo;

L Qui-

Quiquae ſacramentis fallax contendat iniquis,
Crimine deprenſo, victum, abjectumque remittet;
5 Dum ſol ignipedes obliquo aget axe jugales,
Lunaque per certos reparabit cornua menſes,
Aeterno nixus ſolio manſura tenebit (a)
Imperia, uſque hominum dum ſe nova ſaecla propagent.
6 Ceu quondam in vellus (b) nocturnus decidit imber,
Ceu ſtillat teneras ros matutinus in herbas
Deſcendens lapſu tacito, guttiſque minutis,
Haud ſecus Ille Dei nutu demiſſus ab alto
Imperium in magnum, terras delapſus in imas
Adveniet ſonitu nullo;
7 Naſcetur & una
Juſtitia, & Pax alma, & pleno Copia cornu,
Quae totum fauſtis hilarent ſucceſſibus orbem,
Dum praeceps Caelo det Luna refixa ruinam.
8 Qua primis Phoebus radiis Eoa colorat
Aequora, qua feſſus ſe gurgite mergit Ibero,
(c) Quaque gelu canet Tanais, Scythiciſque pruinis,
Solibus exuſti extrema ad confinia mundi,
Nullae Illi poſitae metae, vel tempora rerum;
9 Imperium ſine fine reget, genibuſque minores
Ante Illum Aethiopes procumbent, oraque terra
10 Demittent hoſtes pavidi, ac veſtigia lingent.
Tharſenſes venient extremo a littore Reges
Munera portantes; venient, circumflua ponti
11 Quos claudit, pelagoque procul ſtrepit unda refuſo;
Atque Arabum Reges, & dites thure Sabaei
Dona ferent; Terras late quicunque per omnes
Sceptra tenent, Olli generoſae inſignia frontis

(a) Hic ſpiritu aſſurgit ad Chriſtum.
(b) Judic. 6
(c) Vid. Bellar.

Regia submittent, & quotquot ubique locorum
Sparsae habitant gentes Victoris jura subibunt.
12 Ipse autem nexos, & dura compede vinctos,
Queis non auxilium, non spes erat ulla salutis,
Eximet injusta domini ditione potentis.
13 Tunc inopi, ac misero veniam, pacemque roganti
Annuet indulgens, ipsoque a limine lethi
Eductas hominum vitas servabit egentum.
14 Institit exactor durus, foenusque poposcit,
Usurasque graves, & leges dixit iniquas
Pauperibus, miseras animas pro foenore pactus;
Has redimet bonus, & laqueis exolvet avaris;
Et sibi non viles magno dignatus honore,
Haud sinet indignis ultra sordescere probris.
15 Vivet, florebitque potens, Arabumque fodinis
Eductae mittentur opes, aurique metalla;
Tum positis passim templis, fumantibus aris
Sacraque, Divinique Ipsi indicentur honores,
Ejus & aeterno Nomen celebrabitur aevo.
16 Immensae incipient per ditia surgere messes
Jugera, frumentis ipsi pinguescere montes,
Inque jugis laetae se culmo attollere fruges,
Ut Libani assurgunt nemoroso vertice cedri;
Urbs tota undabit populis, & civibus Urbis
Compita fervebunt, ac turba tecta frequenti,
Ceu foeni spisso pubescit gramine tellus.
17 Cuncta sonet tanti Regis per saecula Nomen,
Omnia quod vincat durando saecula, donec
Ignifera Phaebus lustrabit lampade terras.
Cunctae olim gentes passim Divina per Illum
Munera suscipient, felices Numine tanto,
Cunctae immortale extollent Nomenque, decusque.

18 Vivat jo Deus Isacidum, Deus ille per aevum
Regnet jo, qui magna facit, mirandaque solus.
19 Divinum Nomen, Majestatemque verendam
Laudibus exornent, quotquot sunt, ante fuere,
Quotquot erunt, seris olim volventibus annis,
Illius & totum majestas impleat orbem,
Omnis & augusto resonet de Nomine tellus:
Annue, summe Parens, & Numine vota secunda.

PSALMUS LXXII.

Quam bonus Israel Deus &c.

Hortatur, nequis errore se labi sinat, si malos videat prospera uti fortuna, bonos adversa, cum exitus spectandus sit in utrisque.

1 QUam noster bonus est Deus
In rectos animi, & criminis integros?
2 Imprudens ego lubricis
Effusus pedibus quam prope corrui,
Et vestigia passibus
Nutarunt dubiis firma parum solo!
3 Indignatio me mala
Transverso abripuit tramite devium,
Dum pravos hominum greges
Securos video longa per otia
Soles condere candidos.
4 Non mortem memores respiciunt suam,
Non vitae spatium breve;
Si sors dura levi vulnere sauciet,

Non his plaga diu ſedet;
Admoto propere ſed medicamine,
Totus diſcutitur dolor.
5 Non caſus hominum, fata nec aſpera,
Communeſque ferunt vices;
6 Hinc verſant tumidos pectore ſpiritus,
Elatique ſuperbia
Contemnunt reliquos, & nihili putant;
Hinc ſe ſordibus inquinant,
Et marcent vitiis omnibus obſiti.
7 Ex pinguedine plurima,
Qua diſtentus adeps diffluit, improbae
Tot ſordes ſcelerum ſcatent;
Fortunaque ſua dulciter ebrii
Multis luxuriant bonis,
Et ſe flagitiis omnibus obruunt;
Quae mox inſita pectori
Corrumpunt Animae nobilem originem,
Rectique indita ſemina,
Illoſque efficiunt diſſimiles ſibi,
Culpis & ſimiles ſuis.
8 Secum quaeque animo peſſima cogitant,
Quaeque & peſſima dictitant;
Nec tecti haec latebris, ſed loco ab edito,
Et luce in media canunt;
9 Quin audent ſuperis ora procacia
Inferre Arcibus, & Deum
Impura intrepidi voce laceſſere:
Cuiquam neſcia parcere
Terram omnem petulans lingua perambulat:
10 Advertens animum pius
Succenſet populus, nec ſibi temperat,

Illos aurea tempora
Cernens ad ſenium protrahere ultimum;
11 Et ſermo hic hominum fremit:
Spectat noſtra Deus? Cura ea ſcilicet,
Is vexat ſuperos labor.
12 En ut divitiis affluat omnibus
Gens deterrima moribus.
13 Fruſtra dixi & ego, mens mea nullius
Commiſſi eſt ſibi conſcia;
Et fruſtra innocuis coetibus additus
Abſterſi maculis manus;
14 Inter dura tamen totus abit dies,
Hora ut nulla vacet malis.
15 Quae mecum reputo, ſi temere eloqui
Imprudentibus audeam,
Damnem progeniem, Summe Pater tuam,
Et gentem Tibi deditam,
Quae nec fracta malis, commoda nec ſequens
Mores innocuos colit.
16 Haec inter dubito; pluraque noſcere
Conantem labor implicat.
Caligat tenebris obſita mens ſuis
Verum cernere neſcia,
17 Dum ſuccedam adytis, quae Deus incolit,
Vultuque irradiat ſuo.
Hic fata incipiam noſſe noviſſima,
Quae demum nocuos manent.
18 Quod nempe inſidias tendere callidi
Fraudes nexuerint bonis,
Idcirco inſidias Tu quoque comparas,
Queis capti pereant mali;
Caſu praecipites dejicis & gravi,

Dum

Dum se attollere gestiunt.
19 Ut soli, utque inopes! Quae facies nova?
Quae rerum subitae vices?
Omnes deficiunt divitiae, ac decus,
Ipsi deficiunt simul.
Huc demum improbitas hos sua perpulit,
Culpaque intereunt sua.
20 Ceu, fingit cumulos cui sopor aureos,
Inter ditia somnia
Exurgit vigilans, & vacua manu
Auras prensat inutiles,
Sic, quando emeritos excipiet pios,
Rex Caeli, tua Civitas,
Quae rerum species, vanae & imagines
Mentes ludificant leves,
Ventos diffugient in volucres, super
Usquam nil erit impiis.
21 Sed flammis mihi cor quod melioribus
Nunc felicius ardeat,
Quam cum pestiferas prava animo faces
Indignatio subderet;
Quod mutata mihi pectora sentiam,
Nec sim, qui fueram prius,
Quod mentis stolidus subsideat tumor
Nil se cernere consciae,
22 Jumentumque humeris ceu subiens onus,
Totum me dederim Tibi,
Tecumque unanimis semper eam comes,
Omne id muneris est tui.
23 Prensasti timidam Tu mihi dexteram
Sustentans dubios gradus,
Per virtutis iter dux meus, & comes

Me nutu moderans tuo;
Ornaſti eximia denique gloria
Exceptum patrio ſinu.
24 Quid pulchri in ſuperis eſt mihi ſedibus,
Quid tellure ſuper boni,
Te praeter? Quid ego abs Te volui, aut velim?
25 En deſiderio Tui
Artus deficiunt ſemianimes, caro
Vix ſe languida ſuſtinet;
Tabeſcenſque tua cor face liquitur,
Noſtrae o vita animae, Deus,
Aeternumque bonum ſaecla per omnia.
26 Quicunque a Te abeunt procul,
Illos interitus perpetuo manet;
Nam Tu cladibus obruis
Omnes, pollicitam qui violant fidem.
27 At me haerere Deo juvat,
Et ſperare pium, ſalvus ut inclyta
28 Ejus facta canam, frequens
Ad portas Solymae qua populus coit.

PSALMUS LXXIII.

Ut quid Deus repulisti &c.

Praevidens mala, quae Judaei passuri erant vel a Nabuchodonosor, vel a Tito, & Vespasiano, vel potius, ac verius ab Antiocho Illustri, ea hic deplorat, Deique implorat auxilium.

1 QUid tantum, Pater alme, furis? Semperne repelles,
Inque tuum semper saeviet ira gregem?
2 Esto memor populi Te sub ductore coacti,
Ultima quem generis fecit origo tuum.
Ille Tibi pretio est emptus; Tu proprius haeres,
Atque haec est juris portio terra tui.
Hic Tu sceptra tenes; Tuus est mons ipse Sionis,
Hae Tibi sunt sedes, haec Tibi certa domus.
3 Quid tantum tumuere hostes? Jam brachia tolle,
Elata & valida cornua frange manu.
Quae scelera, & clades, quae foeda, ac dira dedere,
Numini ubi surgunt limina sacra tuo!
4 Qui Te, arasque tuas odere, immane furentes
Inter solemnes (a) infremuere choros.
Quaeque solent portis urbis victricia signa
5 Affigi; summo conspicienda loco,
Turribus affixere sacris, monumenta triumphi,
Nec templi ratio est ulla, nec nulla Dei.
6 Ex-

(a) Ita S. Hier.

6 Excindunt poſtes, & ferro clauſtra refringunt,
Caedua ut adducta ſylva bipenne cadit.
Omnia dejciunt: ſonat hic impacta ſecuris,
Hic geminans ictus aſcia ligna dolat.
7 Injiciunt templo flammas, adytumque verendum
Per ſcelus inceſtant, ſparſaque ſacra ſolo.
8 Convenere omnes ſcelerum ſibi foedere juncti,
Atque animo haec ſecum conſtituere ſuo:
Numinis ignoti ſolemnia feſta quieſcant,
Nullus & in toto ſit ſacer orbe dies.
9 Quod nunc perfugium, quae nunc fiducia nobis?
Signa negat praeſens, quae dabat ante, Deus.
Nullus adeſt, fundat qui ſacra oracula, Vates;
Nos jam gens Caelo non bene nota ſumus.
10 Quem, Deus, ad finem inſultans ſeſe efferet hoſtis?
En furit atque iras aſperat ille tuas.
11 Quid laevam cohibes? Dextram quin exeris ultor?
Quidve foves medio lentus utranque ſinu?
12 Verum age, Rex noſter, Deus omni antiquior aevo
Signa patrocinii non dubitanda dedit.
13 Terrarum in medio, ſpectantibus undique circum
Gentibus, eſt illo nata ferente ſalus.
Tu mare diducto ſolidaſti, Maxime, fluctu,
Quo ſerpentigenum merſa natant capita;
14 Per Te audax Phario frons eſt effracta Draconi,
Aethiopum & jacuit praeda relicta feris;
15 Per Te rupta ſilex ſcatuit torrentibus undis,
Fluminaque in ſicco (a) magna dedere viam:
16 Per Te aurora ſuos, per Te ſol extulit ignes,
Pendet ab arbitrio noxque, dieſque tuo.
17 Tu terrae extendis fines, Tu purpureum ver
Pingis, & aeſtivo ſydere findis agros.

(a) Ethan ſignif. fortem, ſeu magnum, ſc. Jordan.

18 Hoc alta maneat Tibi mente, quod exprobrat hostis,
In Nomen demens invehiturque tuum.
19 Ne, quaeso, ne trade feris Te rite colentes,
Neve relinque inopes immemor usque animas.
20 Foedera cum nostris antiqua parentibus icta,
Respice, & astrictam non semel ante fidem.
Obscurum genus, & terrae gens filia nostras
Per scelus invasit facta opulenta domos.
21 Pauper inops voto ne a Te discedat inanis
Nominis in laudes ibit & ipse tui.
22 Surge, Deus; Tua causa monet; Jam suscipe causam
Ipse tuam, jam jus ipse tuere tuum.
Volve animo tua probra memor, tua probra refelle,
Quae totos recinit gens malesana dies.
23 Sacrilegas hominum nunquam obliviscere voces;
Aeterno in Te odio corda superba tument.

PSALMUS LXXIV.

Confitebimur tibi Deus &c.

1 *Admonet homines, ut juste vivant, & superbiam deponant, quod judicium Dei severissimum immineat.*

DIALOGUS.

INTERLOCUTORES.

Populus justus, Deus, Propheta.

2 *Pop. jus.* Dicemus meritis Te, Bone, laudibus;
Te, Nomenque tuum voce vocabimus,
3 Et narrabimus alto,
Quae miranda facis, sono.

Deus. Opportuna mihi lux ubi venerit,
Judex in solio tetricus aureo
Aequa lance librabo
Quicquid nunc homines agunt.
4 *Pop. jus.* Aspectum omne solum solvitur ad tuum,
Tabescunt homines, quotquot alit solum.
Deus. Sed virtute columnae
Stant nixae penitus mea.
5 *Proph.* Factis, dixi, igitur parcite noxiis,
Neu fastu tumida extollite cornua,
6 Offensuraque Numen
Verba audacia mittite.
7 Nam nulla effugii ex occiduis plagis,
Eoisve aperit se via, montium
Desertove recessu;
Judex cuncta replet Deus.
8 Hunc affligit humi, illum altius evehit,
Iraque tenet pocula dextera
Vino plena meraco,
Tetris mista liquoribus.
9 Jamque huc, jamque alio invergit, & impios
Epotare luem lethiferam jubet:
Faex teterrima restat;
Omnes inde bibent mali.
10 Ereptus mediis ast ego cladibus
Venturis referam nuntia saeculis,
Jacobique Patris Deo
Fundam perpetuum melos!
11 *Deus.* Caelo erecta hominum vana furentium,
Jactantumque minas frangam Ego cornua:
Dignis Justus ad astra
Extolletur honoribus.

PSAL-

PSALMUS LXXV.

Notus in Judaea Deus &c.

1 *Dei potentiam celebrat ob infractos Judaeae hostes, ac fortasse ob praevisam Sennacheribi caedem tempore Ezechiae factam, sed altiore, ac veriore sensu ob victoriam Christianorum, ac praesertim Electorum de adversariis reportatam.*

2 CAelo imperantem, ac terrigenis Deum
Judaea novit; Nominis inclyti
Praeconia haud vulgata passim
Isacidae celebrant frequentes.
3 Sibi Ille certam constituit domum
Pacatae in Urbis moenibus; & sacro
In vertice excelsi Sionis,
Quas coleret, sibi legit arces.
4 Illinc & arcus perculit hostium,
Nervis vibrantes tela valentibus,
Et scuta, & enses, & paratas
Bella manu renovare turmas.
5 Tu mira terras spargis in infimas
E sempiternis lumina Montibus:
Amente bacchantum furore
Corda pavor tremefacta turbat.
6 Vir aggeratis divitiis potens,
Somno sepultus stertuit ut gravi,
Mox excitatus nil prehendit,
Sed vacuas modo captat auras.

7 Vix increpantem Te, Deus, audiit,
Cum merſus umbris triſtibus occubat,
Qui nuper exultans, & acri
Vectus equo furibundus ibat.
8 Te Terror anteit, Te ſequitur Metus:
Quis aequa Tecum praelia conſerat?
Succenſus ira cum rebelles
Exagitas, nihil eſt ſalutis.
9 Horrente Caelo, judicium minax
Indicis orbi; Terra tremoribus
Concuſſa magnis, mox timendo
Conticuit ſtupefacta viſu,
10 Cum jam paratus judicio Deus
E ſede vindex ſurgeret aurea,
Ut damna perpeſſos iniqua
Eriperet manibus nocentum.
11 Hinc pro ſalutis munere debitas
Soſpes rependet gens Tibi gratias,
Laeto & triumpho Te per omne
Cura memor celebrabit aevum.
12 Vovete, veſtro & reddite Numini
Concepta verbis vota fidelibus,
Qui rite circum provoluti
Muneribus cumulatis aras.
13 Placate votis terribilem Deum,
Summos potentem ſternere principes,
Delere reges, & ſevero
Regna ſupercilio movere.

PSAL.

PSALMUS LXXVI.

Voce mea ad Dominum &c.

1 *Exemplo ſuo docet publicas, & privatas ferre calamitates, occaſione fortaſſe capta, vel a captivitate Babylonica, vel ab Antiochi perſecutione, vel ab alia quapiam Judaeorum calamitate, vel ab humana miſeria generatim, cujus per Chriſtum reparationem praedicit.*

2 REgem Deorum voce clamavi mea,
Deum vocavi; aures vocatus praebuit.
3 Duro malorum dum gravarer pondere,
Deum requirens, nocte multa ſupplices
Caelo tetendi cum prece effuſa manus,
Nec me fefellit irrita expectatio.
4 Quare omne refugit aegra mens ſolatium,
Deumque ſolum cogitare me juvat,
Qua cogitatione ſola recreor.
Haec dum revolvo, mecum & ipſe deputo,
Magna liqueſcit ſpiritus dulcedine.
5 Nondum excubaret prima cum cuſtodia,
Diſcuſſi ab oculis pervigil ſomnum meis:
Tam multa vitae cogitans diſcrimina,
Turbatus alto conſtiti ſilentio.
6 Hic anteactos mente percurri dies,
Et priſca ſaecula ultima ex origine
Tuis referta ſemper auxiliis meo

Ani-

Animo revolvi, luctuum solatia.
7 Per inquietae longa noctis ocia
Cum fluctuante multa corde differens,
Aegrumque versans hinc & inde spiritum,
Mecum loquebar:
8 Itane tam bonus Deus
Abjiciat omne nos per aevum, ac negligat?
Nunquamne vultu mitiore arrideat?
9 Suamne semper subtrahat Clementiam
Nobisque, filiisque, tum nepotibus?
10 Aegrosne sublevare dediscet Deus,
Iraque victus usitatae flumina
Pietatis alto continebit objice?
11 Afflatus aura sed superni luminis
Dixi: recepto nunc revixi spiritu,
Quando innovatus incipit vitae tenor;
Meliore cudit nunc metallo tempora,
Vicesque mutat Regis excelsi manus.
12 Haesere nostro fixa semper pectori,
Quae magna summus opera patravit Deus;
Semperque primo repetam ab usque exordio,
13 Quae Tu edidisti, mira, rerum Conditor;
Tuaeque facta quaelibet potentiae,
Diaeque mecum mentis inventa exigam.
14 Tuae instituta cuncta providentiae
Directa sunt ad sanctitatis regulam.
Tantam quis unquam aequare magnitudinem,
Aut se Deo conferre quis nostro potest?
Tu magna solus, mira Tu solus facis.
15 Perspecta cunctis gentibus virtus tua,
Interminatae & summa vis potentiae,
16 Qua dura longae servitutis vincula
Cervice populi depulisti de tui Ja-

Jacobo, Josephoque ducentis genus.
17 Videre Te marini ab alto gurgites,
Videre fluctus hinc, & inde penduli,
Tuique majestate vultus territi
Cepere rapidam vortices proni fugam,
Et pontus alto motus intremuit sinu;
18 Ingenti aquarum mox sonore refluum
Consueta rursus aequor opplevit loca
Late redundans; inde ruptis nubibus
Vis magna aquarum cum fragore maximo
Ruens, supernis miscet infernas aquas;
19 Strident per auras igne torto fulmina,
Caelum per omne mugiunt tonitrua,
Fractosque currus obruunt, sparsas rotas;
Nimbos coruscant inter atros fulgura,
Tellus tremit quassata magnis motibus,
Nutatque, fundamenta & ima concutit.
20 Via est profundo tunc aperta in aequore,
Lataeque patuerunt per undas semitae,
Te transeunte; nec, reductis fluctibus,
Pedum tuorum permanent vestigia
Ulli legenda, sed nec ulli cognita.
21 Moses, & Aron praefuere, Te tuas
Ducente turmas, & docente semitas,
Vigil sequentem pastor ut ducit gregem.

PSALMUS LXXVII.

Attendite popule meus &c.

Dei in populum Judaicum beneficia, ejuſque ingratum ſemper animum a Moiſis ad ſua uſque tempora commemorat, & Chriſti regnum adumbrat.

1 LEgibus attentam noſtris advertite mentem,
Gens mea,& his pronas intendite vocibus aures:
2 Certa per implexas ambages ora reſolvam
Obſcuris vera involvens; ab origine rerum
Coecis retruſa in tenebris, & nocte profunda
Obruta fatidicus Vates oracula pandam;
3 Quaeque vetus noſtras perduxit rumor ad aures
Facta, canam, multos ad nos delata per annos,
Quae priſci nobis enarravere parentes,
4 Nec poſt ſe genitos, prognatoſque inde nepotes
Sunt paſſi ignorare, Dei memoranda docentes
Geſtaque, virtuteſque, & dignas carmine laudes,
Quaeque ſuae oſtendit toties miracula genti.
5 Principio proprium ſibi foedere junxit Jacob,
Iſacidis & jura ſuos teſtantia ſenſus
Conſtituit, tabulis, & ſaxo inſcripta fideli.
6 Quanta dehinc noſtris mandavit patribus, illi
Ex ſe progenitis ut pernoſcenda renarrent,
Et ſtirpe ex una ſtirps deinceps altera diſcat,
Inde alii ex aliis nati, & qui deinde ſubibunt!
7 Scilicet in ſolo quo ſpem ſibi Numine ponant,
Tan-

Tantorum, & memores operum Divina laborent
Jussa avidis haurire animis, curaque fideli.
8 Improba majorum ne forte exempla secuti
Per transversa ruant, & justi Vindicis iras
Extimulent. Gens illa quidem perversa, procaxque,
Insincera fuit cui mens, & nescia recti,
Atque ipsi malefida Deo.
9 Florentis Ephremi (a)
Heu genus infidum, magna ac praeclara professum
Nec dictis stetit, & partes nutavit in omnes,
Mutavitque fidem, qua sese obstrinxerat ante;
Qualis in arma cohors primo ruit impete belli,
Jam sinuat validis contentum viribus arcum,
Jam tela intendit, jam signat vulneris ictum;
Mox ubi pugnandi tollit cava buccina signum,
Fervet Martis opus, miscent fera praelia turmae,
Illa fugam celerat, tergumque obvertit in hostem;
10 Magnifica haud aliter frangit promissa, Deique
Perfida gens sanctas audet contemnere leges;
11 Nec benefacta memor reputat; nec munera tanta,
Tanta nec ostentata sibi, tam miraque signa.
12 At Deus ante ipsos oculos, atque ora parentum
Mira Canopaeis, atque ante incognita terris
Edidit, immensos Tanais qua prospicit agros;
13 Aequoreas perrupit aquas, fluctusque reductos
Continuit, veluti conclusas utribus undas,
Et sicci incolumes duxit per aperta profundi;
14 Perque diem piceam jussit praecedere nubem,
Et praelucentes noctu praecurrere flammas.
15 Ingrederentur iter cum per deserta viarum,
Vexaretque sitis fessos, e rupe liquentes

(a) i. e. Prop. Heb. quia tribus Ephraim erat numerosissima.

Elicuit latices; veluti tellure profunda
16 Cum lacus erumpit, sic Ille e pumice vivo
Torrentes eduxit aquas, largeque fluentes,
Flumina ceu rapidis campos stringentia lymphis;
17 Et tamen infestis iterum convicia linguis
Fuderunt, justasque Deum compellere in iras
Sunt ausi, latices iterum cum terra negaret,
18 Rursus & insanos agitarunt mente furores,
Tentaruntque Deum votis audacibus, escas
Cum peterent, cupidi delinimenta palati;
19 Atque oblatrantes: Nunquid, dixere, potestas
Tanta Deo? Nunquid per inhospita, & aspera saxa
Et steriles glebas potis est apponere mensas,
20 Optatasque parare dapes? si rupibus undas
Traxit, & e sicco percussi viscere saxi
Manavit jussus liquor, atque undantia ripis
Flumina, num poterit nobis & adorea liba
Instruere, atque suos mensis explere paratis?
21 Audiit indignans, aversatusque rebelles
Reppulit abs sese Dominus; Tunc ignis Jacob
Improviso arsit castris, populumque procacem
Magna ex parte Dei descendens Ira voravit,
22 Quod dictis adhibere fidem, ac Divina negarent
Promissa audire, ac Caelo sperare salutem;
23 Et tamen insuetum jussit de nubibus imbrem
Depluere, astriferi reseravit & ostia mundi,
24 Ambrosiasque dapes, missasque ex aethere fruges
Vescendas dedit,
25 Et pretiosa cibaria Divum
Mandere mortali licuit, largeque profusas
Delicias, quantum ferret cujusque libido.
Nec satis; ingratae mulcens fastidia gentis

Luxuriemque gulae satiari carne rogantis,
26 Dispulit Eois flantem de partibus Eurum,
Africus & Libycis praecepit ut excitus oris
27 Vasta [a] coturnicum sparsam trans aequora nubem
Cogeret, Arabiaeque adverteret agmine tanto,
Quam multus vento glomeratur in aere pulvis,
Aut maris in sicco densatur littore arena.
28 In media affusae liquidum per inane volucres
Castra pluunt, motis circa tentoria pennis.
29 In praedam vulgus ruit omne, epulisque paratis
Est exempta fames, & amor compressus edendi,
30 Expletusque furor, ventrisque insana libido.
Sed dum jam voto potitur; cupidoque petitas
Ore vorat carnes, haerent dum dentibus escae;
31 Ecce superveniens descendit turbine magno
Ira Dei, populumque avidum simul occupat, illos
Praecipue, quibus uncta nitet caro pinguior; atro
Implicita est morbo Jacobi lecta juventus.
Talibus affecti poenis commissa luerunt,
32 Auctorem tantorum operum, quod credere Caeli
Noluerint Regem; Hinc illis properata repente
Mors super incubuit, volucri velocius umbra
33 Vitae praeteriere dies, annique citato
Impete, nec quicquam valuit fatale morari
Exitium.
34 Cum saeviret Deus ultor, & aequas
Expeteret poenas, aversum flectere Numen
Supplicibus tentant votis, veniamque precari;
35 Continuo ante aras veniunt, animoque recursat
Nota Dei pietas, miseris hanc saepe fuisse
Auxilio, hanc arcem, portumque patere malorum.

(a) Numer. c. 11.

36 Sed licet ore pio testentur mitis amorem
Numinis, ipsi etiam vanae mendacia linguae
Obtrudunt, ipsi certant illudere Caelo.
37 Non animo syncera fides, non cura colendi
Rite Dei, & leges, jurataque pacta tuendi.
38 Ipse autem, ut pius est, populi miseratus iniqui
Crimina, non parva poenas ex parte remisit,
Nec vel sic meritos radicitus extirpavit;
Quin etiam magna victus pietate, furorem
Avertit, froenoque graves compescuit iras;
39 Namque animo subiit, fragili quam condita limo
Membra gerant, vitamque levem, quae tempora velox
Omnia transmittit, nunquam ad decursa revertens.
40 Oh quoties justas acuerunt Vindicis iras
Deserta regione viae, stimulosque furori
Admorunt obtrectantes sitientibus arvis,
41 Et pactam fregere fidem, quantum Ille valeret
Tentantes, sanctumque ausi contemnere Numen!
42 Scilicet immemores Dextrae omnipotentis, & acti
Temporis, infestum procul a cervice tyramnum
Cum repulit, servoque exemit vincula collo;
43 Perque Pharaetonias rerum miracula terras
Edidit, & latis in magnae Taneos agris,
44 Flumina tinxerunt atro cum sanguine ripas,
Et rigui passim manarunt sanguine fontes,
Et cupida infectas sitis exhorresceret undas;
45 Praeterea infestas ingenti examine muscas
Immisi, gracili laedentes corpora dente,
Ranasque in mediis salientes undique tectis,
Quae laribus pulsos vacuos egere per agros;
46 Erucae (a) plantas lapsu repsere per altas,

(a) Juxta vers. S. Hieron.

Et pubeſcentes carpſerunt arbore fructus;
Terra proruptae ſalıere per arva locuſtae
Paſſim vaſtantes ſata laeta, boumque labores;
47 Horridus e Caelo lapidoſa grandine nimbus
Decidit, & ſpiſſo contrivit verbere vites,
Decoxitque gelu moros, canaeque pruinae;
48 Quin etiam tanto crepitans ruit agmine grando
Fulguribus commiſta, ſimul percuſſa perirent
Ut jumenta, voraxque agros incenderet ignis.
49 Sic poenas repetens irae laxavit habenas
Ipſe ſuae, multaque explevit caede furorem;
Tum furiae ultrices imo ex Acheronte vocatae,
Verbere & armatae dextras, tortoque flagello
Sparſerunt clades, ac ſemina dira malorum.
50 Ira diu infrendens, duriſque coercita vinclis
Subſtitit, obnitens fruſtra; tandem, objice rupto,
Ipſa viam late ſibi fecit, & impete magno,
Qua data porta, ruit, nec caedi, odioque pepercit,
Quin vitas hominum pariter, pecudumque cruento
Demeteret ferro, caſuque involveret uno.
51 Aegypto in tota quae prima parentis ab alvo
Prodierat proles, praematuruſque laborum
Fructus, quem Chamiae ſtirpis foeta arva crearant,
Occidit, & luctu populos turbavit acerbo.
52 Tunc qualis clauſo pecudes educit ovili
Opilio, populum Phariis miſeratus ab oris
Ipſe ſuum Deus eduxit, deſertaque lectum
53 Traxit in arva gregem, trepidoque, & cuncta paventi
Spemque, animoſque dedit; nullus timor urget euntem,
Poſtquam ſubmerſi perierunt fluctibus hoſtes.
54 Mox ad felices oras, monteſque ſacratos,

Devotoſque ſibi tot feſſum errore viarum
Adduxit, montes, victo quos hoſte recepit,
Ipſe ſua ante acies committens praelia dextra;
Ipſe feras pepulit gentes, deſertaque tecta,
Et vacuos ſortitus agros, ſua cuique colenda
Arva dedit, ducto partitus jugera fune;
55 Et quibus ejecti ceſſerunt ſedibus hoſtes,
Attribuit tecta Iſaciis habitanda colonis.
56 En iterum in ſolitos erumpit turba furores,
En iterum tentatque Deum, dictiſque laceſſit,
Nec ſacras curat leges, nec foedera ſervat,
57 Seque alio avertit, pactiſque manere recuſat.
Uſque adeo pravos ſoboles imitata parentes,
Nil aliud, niſi prava ſapit, niſi prava profatur,
Ceu male diſtortis vitioſus cornibus arcus,
Quo miſſae nunquam ſignum tetigere ſagittae.
58 Quin etiam colles auſa eſt celebrare profana
Relligione ſacros, rituſque oblita vetuſtos,
Aemula ſacrilegas ſimulacra locare per aras,
Nil verita aeterni ſuccendere Vindicis iras.
59 Audiit haec Deus, & populum contempſit inertem,
Et tumidum elati fregit caput Iſraelis.
60 Tum ſedem, ſoliumque ſuum, quod fixerat alta
Ipſe Silo, e cunctis ſibi lecta ſacraria terris,
Quae coleret mediis miſtus mortalibus, ultro
Reppulit indignans:
Quicquid virtutis in illo,
61 Quicquid erat decoris populo, victoribus omne
Permiſit, praedamque rapaci tradidit hoſti.
62 Objecit gladiis gentem, quam jure tenebat
Praecipuo, nihil hanc, nihil & ſua regna moratus.
63 Hoſtili periit flamma conſumpta juventus,

Atque immatura praereptae morte puellae,
Seu prius extincto protractae in vincula sponso
Non habuere, piis lacrymis qui fata levaret;
64 Nulla Sacerdotes pietas, non infula texit,
Quo minus imbuerent sceleratum sanguine ferrum;
Et viduae raptis infanda clade maritis,
Collacrymant solae, sua quisque ob funera luget.
65 At tandem, lento ceu victus lumina somno
Lumina jam cyathis, & largo marcida vino
Vir validus membris, & vastae robore molis,
Excutitur Deus, & casus respectat acerbos.
66 Inde genus morbi postica in parte [a] pudendum
Hostibus immisit, poenaeque opprobria jussit
Perpetuo e fulvo pendere expressa metallo.
67 Verum & Josephi stirpem non aequus, ut ante,
Fovit, & ex illa tentoria sede refixit,
Fortis Ephraimi nec dictam nomine gentem
Assumpsit, regni cui demandaret habenas;
68 Sed Judae genus ascivit, montemque Sionis
Jucundum sibi prae reliquis:
69 Ibi nobile templum
Templum augustum, ingens, feriens & culmine nubes,
Rhinocerotis uti surgit de vertice cornu,
Extruxit Solyma in magna, quam condidit Urbem
Omnia fatali mansuram in saecula lege.
70 Tum sibi Davidem legit, dum pastor apertis
Ducit oves stabulis, sequiturque ad pascua foetas,
71 Pasceret ut cretam Jacobi sanguine gentem,
Et populum regeret proprio sibi jure dicatum.
72 Ipse autem simplex animo, rectusque sequentem
Pavit, & infestae per cuncta pericula vitae
Consilioque, manuque gregem bene providus egit.

(a) 1. Reg. 5.

PSALMUS LXXVIII.

Deus venerunt gentes &c.

Deplorat Hebraeorum calamitates ſub Antiocho, & caeteris Regibus tempore Machabaeorum, & Eccleſiae ſub Imperatoribus Ethnicis.

1 IN tua jura, Deus, gentes venere profanae,
Templaque ſacrilega ſunt temerata manu;
Illaque divitiis Urbs quondam foeta, viriſque
Jam nulla antiqui ſigna decoris habet;
Sed lapidum eſt cumulus, tugurique ignobile culmen,
Maceria aut hortis addita pomiferis.
2 Gens ſacris addicta tuis, inhumata per agros
Corpora, praeda feris, alitibuſque jacent.
3 It cruor, & Solymae, ceu flumine, moenia lambit,
Nec, tumulo exanimes qui tegat, ullus adeſt.
4 In nos finitimae fundunt convincia gentes,
Fabula vicinis, ludibriumque ſumus.
5 Quem, Deus, ad finem tua ſaeviat ira, tuuſque
Ardeat, ut vento concita flamma, furor?
6 Sunt gentes quae Te ignorant, tua jura recuſant;
Effunde hic irae froena ſoluta tuae.
Sunt & regna tuum nunquam implorantia Nomen:
Huc vindicta ſuo pondere tota ruat.
7 Nunc ſata Jacobo ſtirps ore abſumpta voraci eſt,
Et vacuus ſqualet, quo ſtetit ante, locus
8 Ne vetera infenſum Te noſtra piacula reddant;
Ex animo pietas deleat illa tuo.

Ultima praeveniat jam jam properantia fata;
Heu premimur, nimiis obruimurque malis.
9 Affer opem, Deus, una salus; Sic gloria vivat
Non peritura tui Nominis; affer opem.
Per Nomen quaeso, quo non praestantius ullum,
Placatus nostris sis face criminibus;
10 Ne forte in nostro laetatae funere gentes:
Illorum, possint dicere, Numen ubi est?
Neve ea barbaricas didatur fama per urbes,
Et videant tantum lumina nostra malum.
11 Te petit ultorem caedes miseranda tuorum,
Quique fluit sparsus foeda per arva cruor;
Et dolor, & gemitus cervice indigna trahentum
Vincula conspectum perstrepat ante tuum.
Relliquias serva, & caesorum pignora patrum,
Namque potes; quid non dextera magna valet?
12 Vicino septemgeminas ex hoste reposce
Poenas, inque sinum damna redire jube,
Quaeque in Te stulta fudere opprobria lingua,
In meritum recidant fac modo versa caput.
13 Nos tuus at populus, Tibi gens devota, tuus grex
Dicemus laudes tempus in omne tuas;
Dumque aliis alii succedent ordine nati,
Dicet ubique tuum nuncia Fama decus.

PSAL-

PSALMUS LXXIX.

Qui regis Israel &c.

1 *Praedicitur captivitas primum sub rege Assyriorum Salmanasar, deinde sub Nabucodonosor, & liberatio Hebraeorum, quae figurae fuerunt captivitatis nostrae, & liberationis per Christum.*

2 QUi fidum regis Israel,
Hos pronis gemitus auribus excipe;
Qui Joseph genitos agis,
Ut solers tenerum pastor agit gregem;
3 Qui subnixa nitentibus
Alis terga super Caelituum sedes,
Prodi obtutibus Eprahim,
Prodi Beniamidis conspicuus tuis,
Manassisque nepotibus,
Sublimisque tua surge potentia,
Huc spectandus & adveni,
Ut nos e miseris casibus eximas.
4 Nos postliminio domos (a)
Ad nostras revoca, moribus ad bonam
Frugem compositis: Age,
Moerentes placido respice lumine,
Vultum detege amabilem;
Vivemusque tuo munere sospites.
5 Bellorum Deus Arbiter,
Quid tantum famuli supplicibus tui

(a) Juxta duplic. explicationem.

Indignabere vocibus?
6 Quid potus lacrymae, quid lacrymae cibus?
Quid nullus lacrimis modus [a]?
7 Bellum finitimis perpetuum ſumus,
Noſtris ludus & hoſtibus.
8 Nunc verſis animis in melius, Deus,
Magne exercituum Deus,
Nos longe poſitis finibus exules
In dulcem patiam reduce.
Optatam faciem pande, precor, tuam,
Nobis unde aderit ſalus.
9 Translatam Phariis e regionibus
Plantaſti Tibi Vineam,
Vellenſque indigenum ſemina gentium,
Seviſti ſolo in ubere.
10 Cuſtos perpetuus, cultor eras vigil,
Tu Dux, Tuque comes tuis.
Depacti penitus malleoli infimas
Fixerunt ſcrobibus fibras,
Laetis omne ſolum viribus horruit:
Summorum juga montium
11 Texit pampineis umbra cadens comis;
In faſtigia palmites
Vicere aerias verticibus cedros;
Pubens vinea brachia
12 Extendit pelagi litus ad ultimum [b],
Et propagine pertigit,
Euphrates tumido qua fluit alveo.
13 Quid nunc funditus eruta
A Te maceries ſparſa jacet ſolo?

Et

(a) In menſura magna Hebr. Tripliciter Hier. & Chald.
(b) Deuter. 11.

Et quotquot viam obambulant,
Hanc uvis viduant ſuave rubentibus (a)?
14 Rictu vaſtat & horrido
E ſylvae latebris progrediens aper,
Laetis paſtaque vitibus
Saevit fulmineis trux fera dentibus?
15 Rex exercituum Deus,
De Caelo huc placido reſpice lumine,
Hanc circumſpice Vineam:
16 Quaeque a Te propria eſt conſita dextera,
Cultu hanc perfice ſedulo;
Cuſtodemque (b) adeo reſpice Vineae,
Humani generis Virum,
Auctum divitiis, robore praeditum,
Charum praecipue Tibi.
17 Hanc flammae populant ſtirpitus erutam
Squallentem illuvie, ac ſitu;
Praedones oculis torva tuentibus
Cum Tu terrueris ſemel,
Ceu tacti trifidis fulminis ignibus,
Demerſi exitio cadent.
18 Tantum Illum placido protege Numine
Inter nos genitum Virum,
Vim, roburque tuae non leve dexterae,
Dilectum penitus Tibi,
Quem tu multiplici munere divitem,
Feciſti Tibi proprium,
19 Adjuncti lateri nos comites tuo
Nulla dividimur vice.
In Te noſtra ſalus, vitaque; Nos tuum
No-

(a) Philiſtaeos, Aſſyrios, & praecipue Nabuchodonoſor Regem intellige.
(b) i. e. Chriſtum Eccleſiae cuſtodem.

Nomen saepe vocabimus.
20 Nos ergo Assyriis e regionibus,
Virtutum Deus, abstrahe:
Da Te conspicuum; nostra aderit salus.

PSALMUS LXXX.

Exultate Deo adjutori &c.

1 *Adhortatur populum ad festos dies rite celebrandos, ac praesertim Neomeniam mensis Septembris, quae erat omnium celeberrima, dicebaturque festum tubarum, tum beneficia commemorat, ob quae celebrantur, ejusque negligentiam, & infidelitatem reprehendit.*

2 INstaurare Deo publica gaudia,
Custodi Isacidum plaudite Numini:
3 Eja aptum modulis promite canticum,
Pulsandum eja mihi cedite tympanum,
Nervosque, & citharam tangite tinnulam;
4 Festa mense novo clangite buccina,
Vobis tam celebri, tamque sacro die.
5 Hoc nempe Isacidis relligio jubet,
Hanc legem Isacidis ipse tulit Deus;
6 Josephi sobolem jussit id exequi,
Cum primum Pharias deseruit plagas,
Ignotaeque sonum vocis ab ardui (a)
Sinae verticibus desuper audiit.
7 Illius gravibus terga laboribus

(a) Ita August. Hier. Theod. Euthym.

Subduxit miserans Caelicolum Pater,
Cum sub ponderibus fessa fatiscerent,
Et plenis gemerent brachia corbibus,
Nunc coctos lateres, nunc madidum lutum
Sub duri imperio subveherent heri.
8 Antiquos memora, te Deus arguit,
Gens ingrata, dies. Rebus in asperis
Clamasti, & gemitus supplicis audii;
Adduxi piceis nubibus abditus
Nimbis foetam hyemem, quae simul obrutos
Currus, aque equites im mare volveret:
Tentatura tuam (sic placuit) fidem
Te defecit aqua: hic jurgia perstrepunt,
Commotis populi seditionibus,
Ut rupe exiliens hinc aqua traxerit
Nomen.
9 Nunc animos arrige, gens mea;
Quod sit consilium, quae mihi mens, tibi
Testatum esse volo, nescia ne sies:
10 Si nostris docilem vocibus, Israel,
Te ultro praebueris, nullus erit recens,
Externusque Deus, cui facias sacra,
Gentes Numinibus quae faciunt suis.
11 Unus sum Dominus, sumque Deus tuus,
Qui te Niliacis ex regionibus
Eduxi, miseroque eripui jugo:
Jam si quid cupias amplius, expete,
Neu desideriis sit pudor, aut modus,
Omnis te faciam voti Ego compotem.
12 Aures his refugas vocibus improbus
Avertit populus, non animum Israel
Intendit monitis recta jubentibus;

Qua-

13 Quare hunc arbitriis deserui suis,
Ut vitae teneat, quam libeat, viam.
14 Si dicto hic populus mî foret audiens,
Gens Judaea vias si tereret meas,
15 Vires ex facili contererem hostium
Fortasse, iisque meas injicerem manus,
Quicunque exagitant Isacidum genus.
16 Verum gens toties pacta Deo fidem
Hostiles animos induit, & suis
Mendax pollicitis haud stetit: Ultio
Illam certa manet saecla per omnia.
17 Has poenas repetunt tot data munera
Ingratis, simila quos Deus optima,
Pavitque eximia fruge, feracibus
Lecta jugeribus, mellaque ab asperis
Saxis elicuit sponte fluentia,
Explendae faciles delicias fami.

PSALMUS LXXXI.

Deus stetit in Synagoga &c.

Hortatur Judices, ut juste judicent.

1 QUasi in Deorum concilio, sedens
Subsellia inter publica Judicum,
In judices exercet ipsos
Arbitria intemerata Numen.
2 Quousque lites pondere non suo
Libratis? inquit; Quidve nocentium

Superba respectatis ora,
Donaque, deteriore causa?
3 Pupillus ad vos si veniat, suum
Jus consequatur; Pauper, & infima
De stirpe prognatus probatam
Obtineat sine fraude causam.
4 Vinclis egenum judicialibus
Sententiarum vos ope solvite,
Ne forte circumventus astu
Insidiis pateat malorum.
5 Quorsum ista jacto? Nil sapiunt, nihil
Et scire curant, in tenebris pede
Incerto oberrant, & libido
Res hominum furiosa miscet;
Fas omne, & aequum rumpitur, omnia
Turbantur, ordo nullus; ab infimis
Radicibus convulsa tellus
Jam penitus ruitura nutat.
6 Vos rebus olim praeficiens: Dii,
Dixi, estis omnes, Diva ab origine
Prognata proles; summa vobis
Pene meae similis potestas.
7 Communis at vos conditio manet
Mortalis aevi; vos quoque semitas
Calcabitis lethi, & ruina
Principibus simili cadetis.
8 Tu surge, Numen; Tu vice judicis
Defungere aequi, & crimina discute
Mortalium: Cunctae subibunt
Imperii tua jura gentes.

PSAL-

PSALMUS LXXXII.

Deus quis ſimilis erit tibi &c.

1 *Populus Judaeus a barbaris nationibus oppreſſus Dei auxilium petit, quo praenuntiatur Eccleſiae ſtatus à Gentibus primum, mox ab Haereticis, demum ab Antichriſto oppugnatae.*

2 QUis eſt, vel eſſe par Tibi poteſt, Deus?
Quid ergo ceſſas? Quid premis ſilentio,
Paterıſque inultas improborum injurias?
Ah ne quieſcas, neu Tibi ultra temperes.
3 Tibi ecce gens infeſta motus excitat,
Tubiſque clangit, tetra & inflat claſſica,
Contraque Te ſuperba frontem ſuſtulit,
4 Contraque populum conſilia capit tuum,
Peſtemque ſanctis cupida molitur viris:
5 Venite, dixit, infra & omnes mortuos
Mandemus iſtos, atque nomen Iſrael
Premat ſepultum ſempiterna oblivio.
6 Coetu id coacto cogitarunt impii
Concordibus juncti ſimul ſententiis;
Iniere contra Te ſceleſta foedera
7 Jurata Idume, & Iſmaelis agmina,
Toriſque caſtris fit tumultus; convenit
8 Una Moabi, & Agaris dirum genus,
Gebalis, Ammoniſque prava natio,
Et Amalechi gens fera, & Philiſtios

Quicunque aratro barbari vertunt agros,
Finesque quotquot incolunt Sidonios;
9 Se junxit illis Assur, auxilium ferens
Lothi parentis optimi stirpi impiae.
10 Hos clade eadem perde, & exitio pari,
Ac perculisti Madianis agmina,
Caputque clavo fixum adacto Sisaram,
Jabinque regem, qua rapax Gisson ruit.
11 Periere in Endor ambo, agris cadavera
Sanie insepulta, tabo & atro diffluunt.
Pinguescit unde terra, ceu pingui fimo.
12 Duces eorum perde, sicut Orebum,
Zebumque, Zebeamque regem, & Salmanam,
13 Duces eorum, qui minantes dixerant:
Deo dicata vendicemus limina
Haereditatis jure nobis debita.
14 Devolve eos, ut volvitur praeceps rota,
Disperge, stipulam ventus ut spargit levem;
15 Qualisque sylvis ignis incubit vorax,
Celsasque victor comprehendit arbores,
Strident, favillas evomuntque incendia,
Qualisque siccum flamma foenum in montibus
Absumit, alte fumus ater volvitur;
16 Talis furente concitatus impetu
Illos adurge, iraeque magnitudine
Exterritos percelle, proturba, opprime.
17 Pudore vultus impudentes infice,
Teque invocare, Nomen & discant tuum.
18 Porro obstinati, & Te timere nescii
Multo erubescant, atque turbentur magis,
Maneatque inusta saeclum in omne infamia,
Pereantque mersi sempiterno funere,

Sero-

19 Seroque tandem sentiendo intelligant,
Dominum vocari jure, & esse Te omnium,
Regnumque terris Te obtinere in omnibus.

PSALMUS LXXXIII.

Quam dilecta Tabernacula &c.

1 *Seu David ab Absalone pulsus, seu populus Babylone captivus suum exprimant desiderium in patriam redeundi, Deique tabernaculum visendi, certe sub hac imagine, ac fortasse in primis vota refert hominis justi ad Caelestem patriam aspirantis.*

2 REx o summe, latus stipant cui mille phalanges,
Quam jucunda mihi sunt tua templa, Deus!
3 Aestuat, aspiransque avidis sacra ad atria votis
Mens desiderio deficit aegra suo.
Exultat, vivique Dei cor gestit amore,
Quin motus sequitur cordis & ipsa caro.
4 Invenit tutos sibi passer in arbore nidos,
Turtur habet pullis frondea tecta suis:
At mihi securus tua sunt altaria nidus
Rex, Deus, armipotens, Rexque, Deusque meus.
5 Felices Animae, tecum tua tecta colentes,
Quae recinent Nomen tempus in omne tuum!
6 Ille etiam felix, cui Tu spes una salutis,
Qui Tibi praesidium credidit omne suum!
7 Hunc Deus ipse docet semper procedere porro,
Et nunquam fesso tendere in alta gradu,

Valle & in hac, quam luctus habet, lacrymaeque dolentum
Carpere virtutis summa tenentis iter;
Donec ad optati conscendat culmina Montis,
Metam difficilis quem dedit esse viae.
8 Afferet auxilium qui legem condidit, idem:
Viribus his fidens ulteriora petet.
Nitendo magis atque magis vis crescet, & ardor,
Dum se Rex Divum monstret in Arce Sion.
9 Rex, Deus, omnipotens, audi mea vota, tuasque
Huc adverte aures, Rex, Deus, Isacidum.
10 Aspice nos, o praesidium, tutelaque nostra,
In faciem Regis lumina flecte tui.
11 Una dies praestat Superis in sedibus acta,
Quam terrae in miseris millia multa plagis;
Praestat Divinos abjectum habitare penates,
Quam sub polluta prima tenere domo.
12 Una Deo cordi est pietas, verumque: Paratum
Ex illo auxilium, gloria certa venit.
13 Nec benefactorum quisquam mercede carebit,
Qui trahit innocuos, ac sine labe dies.
Ter quater o felix, Rex o fortissime, quisquis
Spem sibi in auxilio credit inesse tuo!

PSAL-

PSALMUS LXXXIV.

Benedixisti Domine &c.

1 *Commemorata liberatione a captivitate Aegyptiaca, orat pro liberatione a Babylonica, sive rectius pro liberatione generis humani a captivitate Diaboli, pro qua, veluti jam peracta, initio gratias agit.*

2 Pietate tandem victus antiqua, Deus,
Terram beasti munere optato tuam,
Gemensque dura servitute, vinculis
Jam liberasti triste Jacobi genus;
3 Tuae remissis ultro genti, admiserat
Quaecunque per socordiam, piaculis,
Alta obruisti cuncta nocte crimina.
4 Aestus tumentes pristinae iracundiae
Ad lenitatis transtulisti gratiam,
Ira reflectens incitatum spiritum.
5 Deus, salutis causa nostrae, devios
Ad te reduce, mentem & inspira bonam,
Alioque transfer, quicquid irarum est super.
6 Nunquid tuus nos semper urgebit furor,
Traducta & ira stirpe ab una in alteram
Nullis feretur terminis coercita?
7 Sed Tu, Deus, pacata vertens lumina
Reddes fugacem semivivis spiritum,
Tuaeque plebi optata gignes gaudia.

8 Nobis tuam jam pande jam clementiam,
Tuumque nostrae da salutis Vindicem.
9 Est Numen in me: Quid loquatur audiam;
De pace nam loquetur, quam suis parat,
Qui vel probe vixere, vel certe studene
Ad se redire, ac saniora persequi.
10 Salus propinquat jam Deum timentibus,
Jam nostro in orbe praepotentis Numinis
Versatur, incolitque terras Gloria;
11 Non asperata fronte rugis Veritas
Placabili fit obviam Clementiae;
Sibique dextras copularunt mutuas,
Pax, Aequitasque alterna jungunt oscula;
12 Tellure jam prognata surgit Veritas,
Justitia Caelo conspicanda prodiit.
13 Benignitatem Dominus ostendet suam,
Suumque terra nostra Fructum proferet,
Fructum sine ullo procreatum semine,
Afflante Caelo ex integro solo editum.
14 Praecedet Illum candida Innocentia,
Probitasque, cunctarumque Virtutum chorus;
Sic aevi inibit Ille mortalis viam.

PSALMUS LXXXV.

Inclina Domine aurem tuam &c.

Precatio Davidis cum amaro eſſet animo, & Divinae conſolationis imploratio.

1 FLecte aures, Pater alme, tuas ad vota precantis:
Pauper ego, atque omni Te rogo nudus ope.
2 Hanc animam ſerva tot ab hoſtibus undique cinctam;
Nam Tibi ſum ſancta relligione ſacer.
O multum dilecte, tuum, precor, aſſere ſervum,
Qui ſpes in Te omnes, auxiliumque locat.
3 Ah luctus miſerare meos, miſerare labores:
Clamavit totos Te mea lingua dies.
4 Ad Te animum curis aegrum, gemituque levavi:
Tu vera curas, dilue laetitia.
5 Suavis enim, mitiſque Tibi natura; vocato
Multa tuo pietas Nomine ubique fluit.
6 Excipe vota, Deus, facili, quae fundimus, aure
Excipe, ſubmiſſo quas damus ore, preces.
7 Quo me cunque die duri invaſere labores,
Ad Te clamabam, Tu mihi fautor eras.
8 Nulla tuis valeant conferri ingentia facta,
Nulli Te valeant aequiparare Dii.
9 Quotquot utroque jacent Caeli ſubvertice gentes,
Quas tua Divina condidit arte manus,
Advenient, flexoque Tibi ſe poplite ſiſtent,
Et decora extollent Nominis alta tui.

10 Magnus es, & miranda tuae molimina dextrae,
Solus es Omnipotens, solus es ipse Deus.
11 Tu dux esto viae, trepidantes Tu rege gressus;
Ingrediarque tuum, Te duce, tutus iter.
Gaudia mens agitet, timor at mea gaudia sanctus
Temperet, & verear Nomen, amemque tuum;
12 Tunc meritas toto referam Tibi pectore grates,
Nomen & usque tuum, sit modo vita, canam.
13 Magna in me pietas tua scilicet extitit; Orco
Eductum, penitus qua specus alta jacet.
14 Nunc iterum instaurata movent mihi bella nocentes,
Et validae coeunt in mea damna manus.
In caput hoc coetus conjuravere potentes;
Nulla illis de Te cura, timorque subit.
15 Tu pius, & patiens, miseris succurrere promptus,
Veraxque, & fidei, pollicitique tenax:
16 Respice me, famulique tui miserare labores,
Queis ego deficior (a) viribus, adde tuas.
Me serva, & tantis trepidantem educe periclis:
Sum tuus, ancilla progenitusque tua.
17 Auxilii da signa tui felicia: Cernat
Hostis, & ad terram deprimat ora pudor.
Cernat praesidio mihi Te venisse faventem,
Solamen nostris, perfugiumque malis.

PSAL-

(a) Hebr. Fortitudinem tuam.

PSALMUS LXXXVI.

Fundamenta ejus &c.

1 *Civitatis Jerusalem, qua Ecclesia designatur, laudes canit, & gentium vocationem praedicit.*

2 Fundata Sanctis montibus (a)
In astra surgit Civitas:
Portas Deus plus inclytas
Almae Sionis diligit,
Vetusta quam dilexerat
Abramidum tentoria.
3 Praeclara de te praecinit,
Deo dicata Civitas,
Qui nostra dio lumine
Afflat Sacer praecordia,
Intusque fatur Spiritus:
4 Non inquit, uni condidi
Haec nationi moenia.
Jam nunc mihi sese objicit
Aegyptus (b) ipsa, cladibus,
Ac servitute Abramidum
Superba; se mihi objicit
Babylon quoque ipsa, non semel
Spoliis meorum ditior.
Regnis ab his, & undique

Po-

(a) Intelligit Ecclesiam.
(b) Raab Hebraea vox significat *Superbum*; quo Interpretes intelligunt *Aegyptum*.

Populos vocabo barbaros,
Qui Me, Meique gloriam
Discent fateri Nominis.
En exteris e finibus
Huc nationes confluunt,
Tyrique regna ditia,
Simulque fuscus Aethiops,
Sanctaque in Urbe considens.
5 (a) O mira res, o res nova,
Omnem prope excedens fidem!
Quemquam ne posse dicere
Almae Sioni: Moenibus
Ex his in auras prodiit
Homo, Deusque Altissimus,
Et Urbis idem conditor?
Hoc ipse sed testabitur
6 Deus verendis litteris,
Ascripta ubi extant nomina
Tum gentium, tum Principum;
Queis gloriatur civibus
Dilecta Caelo Patria.
7 Illic perenni gaudio
Omnes triumphant incolae,
Laetos, & instaurant choros.

PSAL-

(a) Ita Aug. Hier. Theodor. Euthim. Alii aliter. Vide Bellar. in hunc vers.

PSALMUS LXXXVII.

Domine Deus ſalutis meae &c.

1 *Hominis aerumnis confecti, ac praeſertim Chriſti patientis ad Deum deprecatio.*

2 DEus, ſalutis auctor, ac parens meae,
Noctu, diuque maximis,
Opem rogans, Tibi aſtiti ejulatibus:
Tandem penetrent, obſecro,
3 Ad te preces, & ſupplicis clamoribus
Aures benignus admove.
4 Meus malis hinc inde confluentibus
Circumvenitur ſpiritus,
Et vita Mortis appropinquans finibus
Pene ima viſit tartara.
5 Illiſque vulgo comparandus cenſeor,
Lethaea qui ſulcant vada,
6 Ope ut juvandus nulla, & inter mortuos,
Vitalium exſors munerum;
Iiſque par, qui jam ſepulchris occubant
Confoſſi adacto vulnere,
Quos immemor jam negligis, nec amplius
Manu gubernas provida.
7 Demiſſus ecce ſum lacus ad infimos,
Umbraſque Mortis pallidas.
8 Vel Tu furoris incitatus impete
Me perculiſti innoxium,

Tuo-

Tuosque, quotquot ira fervet fluctibus,
Meum impulisti in verticem;
9 Fecisti, ut omnes me mei relinquerent,
Abominatum ceu caput;
10 In hostium sum dura vincla traditus,
Nec ulla jam datur fuga;
Soloque fixae, ac prae dolore languidae
Intabuerunt pupulae.
Voces manusque Tibi die tota, Deus,
Vitam precatus sustuli:
11 Voles inusitata nunquid edere
In mortuos miracula?
Aut hi medentum suscitati pharmacis
Tuis vacabunt laudibus?
12 Ecquis sepulchri sub tenebris conditus
Tuam canat clementiam?
Aut veritatem praedicet quisquam tuam
Demersus inferna Styge?
13 Tot mira, in orbe quae facis, carentibus
Die videri num queunt?
Aut aequitatis signa cognosci tuae
Oblivionis in domo?
14 Ad Te, Deus, clamare festino, diem
Praecurro surgentem prece,
Ut imminentia occupem pericula,
Tuamque gratiam aucuper.
15 Precationem quid repellis irritam,
Vultum quid avertis tuum?
16 Inops ego, durisque sum laboribus
Prima a juventa exercitus;
Honore vix elatus, imo decidi
Repente turbatus solo.

17 In

17 In me tua ira erupit, invasit gravis
De mente dejectum timor,
18 Qualisque vis immensa aquarum, turbidis
Absorbuit nimbis caput,
Circumque fusus, undique affluentibus
Obsedit usque fluctibus.
Nec quisquam amicus adfuit, vel proximus,
Qui me levaret in malis.

PSALMUS LXXXVIII.

Misericordias Domini &c.

1 *Populi Dei in captivitate positi desiderium, ut Christus multo ante promissus adveniat, ubi commemoratis promissis Davidi factis de ejus regno in perpetuum duraturo, nec illis in Davidis temporali regno impletis, petitur, ut in Christo vero, ac sempiterno Rege, de quo illa intelligenda erant, impleantur.*

2 QUae pietas, &quanta Deo, quam firma per omnem
Saeclorum seriem victuro carmine pandam;
Ore meo natis, tardisque nepotibus edam,
Summe Pater, quam sis verax, dictisque fidelis,
3 Nam fore pollicitus fueras, mansura per aevum
Ut Pietas Caeli super alta assurgeret arce
Ceu vastam in molem, stabili quae condita saxo
Impleat aethereas muris ingentibus oras.
Illic promissisque fides constabit, & illic

Consilii inviolata tui Decreta manebunt
Mente reposta alta, solidoque inscripta adamante.
4 Foedera, dixisti, nullos violanda per annos
Dilectae genti statui, servoque fideli
Davidi in primis: Olli sacra pacta revelans,
His mea juravi testatus Numina verbis:
5 Posteritas aeterna tuo de semine creta
Nascetur, sedemque tuam transmittet habendam
Et genitor nato, & sero dein iste nepoti,
Mox hic post genitis, dum se ultima tempora
volvent.
6 Sed quid ego haec? Quae mira facis, Rex maxime Divum,
Tota renarrabit Domus omnipotentis Olympi.
Et Superi assensu extollent, plausuque secundo;
Inque tuae laudes fidei laeta ora resolvent,
Et Te veridicum, sancte & tua dicta tuentem
Conventu in magno recinent, populoque piorum.
7 Ecquis enim nubes super, & super ardua Caeli
Culmina sese ausit summo conferre Tonanti?
Ecquis Caelicolas inter sese audeat uni
Aequiparare Deo?
8 Summis quem laudibus omnes
Exornant Caeli cives, Regemque fatentur
Concilio Divum in medio. Spectandus in aureo
Ille sedet solio insistens, magnusque, potensque
Majestate gravis, formidatoque verendus
Aspectu totam complet terroribus aulam,
Et medius magna Superum stipante caterva
Hinc latus, atque illinc, unus superemınet omnes:
9 Quis similis Tibi, bellorum Deus arbiter? Unus
Cuncta potes; Tu vera vides, Tu vera profaris,
Lu-

Lumine Te circum liquido nitet undique Verum.
10 Tu maris imperitas altum aſſurgentibus undis,
Tu tempeſtates cohibes, fluctuſque furentes,
11 Tu faſtus reprimis tumidos, ſterniſque ſuperbos
Vulnere ceu ſubito dejectos; fortia tollis
Brachia, & invicta perdis virtute rebelles.
12 Eſt Caelum omne tuum; Tibi ſervit & ultima tellus;
Terrarum hunc, quacunque patet, tua condidit orbem
Dextera, terrarum & quidquid complectitur orbis.
Tu mare, Tu ventos feciſti, Eurumque, Notumque,
Et Boream, ſeptem ſubjectaque regna trioni;
13 Occiduuſque Thabor, aurorae obverſus & Hermon
Laetitia exiliunt, & moto vertice nutant,
Auctoriſque ſui venerando in Nomine plaudunt,
Tantum dextra valet tua, tantum aeterna poteſtas.
14 Sed ſit dextra potens ſane tua, ſumma poteſtas
Laudibus illa quidem immortalibus extollatur;
At jus, atque aequum ſedem Tibi firmat, & alte
Fultam ſuſtentat, decoratque inſigne tribunal;
15 Aurea te cultu Pietas, Verumque colore
Fucatum nullo, vultu praecedit honeſto:
O gens ante alias fortunatiſſima, quae Te
Laudibus, & digno novit celebrare triumpho!
16 Huic tuus affulget radianti lumine vultus,
Et vitae praemonſtrat iter, quo ſub duce certas
Diſcet inire vias,
17 Et tanto Nomine laeta
Sancta per integras agitabit gaudia luces;
Tuque adeo vires mira bonitate, decuſque,
Imperiumque dabis, vectamque ad ſydera tolles.
18 Ejus enim Tu praeſidium, Tu robur, & omnis
Gloria virtutis; Teque aſpirante, ſubactis
O Ho-

Hostibus, erecta feriemus sydera fronte.
19 Noster enim vindex Deus est; nos Ille suorum
In numero ascripsit, suscepitque Ille tuendos
Rex sibi devoti sanctissimus Israelis.
20 Principio sanctis clara Te in luce videndum
Vatibus ostendens, & operta oracula pandens:
Huic Ego constitui populo, magnoque futurum
Auxilio misi, dixisti, in rebus iniquis
Egregium virtute virum, belloque potentem,
Et populo ex ipso lectum, de gente meorum,
Quem sorte evexi ex humili, solioque locavi;
21 Quippe meum reperi longo post tempore servum
Davidem; hunc Regem dixi, & sacro unguine levi.
22 Olli praesto aderit mea semper dextera; vires,
Sufficiamque animos, fortemque ad praelia reddam.
23 Non illi quisquam audebit contendere bello
Hostis, & infesto nihil unquam Marte nocebit
Impius, atque iras frustra exercebit inanes.
24 Ipse ego in adversos procedam comminus hostes,
Agmina disjiciam, manabunt sanguine campi,
Vixque fuga pauci rediment, pedibusque salutem.
25 Nusquam illum mea destituet pietasque, fidesque,
Nomine & armatus nostro discrimina vincet
Cuncta, triumphalem decorabit laurea frontem,
Crescet & auspicio firmata potentia nostro.
26 Quin etiam validam extendet super aequora dextram,
Fluminaque insuetas discent gestare catenas.
27 Tu Pater, ille mihi dicet, Tu Numen, in omni
Tu vindex casu, tutelaque certa salutis;
28 Contra Ego non me illi Patrem inficiatus, honore
Dignabor tanto, quantus decet ordine primum
Ex me progenitum cuncti prae regibus orbis

Excelſum magis, & lata ditione potentem.
29 Aeterna, & vicibus nunquam mutabilis ullis
Servata eſt illi pietas mea; firmaque pacta,
Quae ſemel edixi, non aetas ulla reſolvet:
30 Ac dum perpetuo volventur ſaecula lapſu,
Uſque nova illius prodibit ſemine proles,
Et firmum late imperium, ſoliumque tenebit,
Dum gemino alternas luces Sol dividet orbi.
31 Quod leges ſi forte meas oritura propago
Deſerat, & ſcitis procul erret devia noſtris,
32 Si mea polluerit ſacra, ſi mandata refringat,
Haud impune feret;
33 Sublata Ego crimina virga
Ulciſcar, plagiſque luent commiſſa merentes;
34 Sed mea non patri pietas ſe ſubtrahet unquam,
Nec patiar mea verba fide, eventuque carere,
35 Pacta nec infringam; quae ſum ſemel ore locutus
Veridico, rapidis tradam non irrita ventis.
36 Juravi per ſancta ſemel mea Nomina: vanus
Non ero Davidi, nec ficto mentiar ore.
37 Illius aeternum durabit ſemen, & alto
38 Ante meos oculos ſolium fulgebit honore
Perpetuum, & rerum vicibus violabile nullis,
Fulget ut in medio Titan altiſſimus orbe,
Lunaque, cum pleno reparavit cornua menſe,
Aut nubes inter variata coloribus iris,
Foederis antiqui monimentum, ac teſtis Olympo.
39 At Tu, ſumme Parens, verborum pene tuorum
Oblitus, populumque tuum, ſtirpemque futuram
Projicis indignans, ac deſpexiſſe videris
Averſus (a), Regemque tuo unguine delibutum

(a) Jechoniam, & Sedeciam ductos Babylonem.

Heu procul ignotas ejectum extrudis in oras.
40 Servo olim condicta tuo, & jurata resolvis
Foedera (a); Sacrati capitis diadema decorum
Polluis, abjectum terra, pedibusque premendum;
41 Vinea jam periit, periit circumdata sepes
Stirpibus evulsa ex imis; munimen ab omni
Quod fuit ante metu, metus est nunc totus, & horror.
42 Quisquis praetereat, gravidos de vite racemos
Diripit, illudunt vicini; & scommata jactant.
43 Tu vires dextris hinc inde prementibus addis,
Tuque animos victori, & gaudia sufficis hosti;
44 Propugnatorum gladios, velut ante solebas,
Non ope sustentas, nec se defendere bello
Conanti, infestasque acies depellere Regi
Auxilio venis, & solum, nudumque relinquis.
45 Nulla illi jam mundities, jam nulla supersunt
Ornamenta, rudi sordet velatus amictu,
Elisa ad terram jacet atro in pulvere sedes
Regia, nulla super regni vestigia restant.
46 Ut sperata brevi clausisti tempora meta,
Contracti ut fluxere dies! pudor occupat aegrum,
Turbatumque, hominumque oculos, lucemque timentem!
47 Quem, Deus, ad finem tantum indignata retrorsum
Lumina torquebis, populumque aversus egentem
Despicies? Tantae ne animis caelestibus irae
Ardescunt, veluti laxis immissus habenis
Cuncta vorat, semperque furit violentior ignis?
48 Quid tantum exitio incumbis? Quae vita, memento,
Nostra sit, utque dies brevis aevi limite claudat.

Nun-

(a) Vid. Bellar.

Nunquid enim frustra mortales vivimus, a Te
Aeternam in cladem, truculentaque fata creati?
49 Quisnam hic perpetuo vivet, nec dura subibit
Jura necis, quis non Manes descendet ad imos?
50 Nunc ubi prisca, Deus, pietas tua, nunc ubi quondam
Davidi promissa fides, jurataque pacta?
51 At reputa, quantis patet, urgeturque tuus grex
Opprobriis, quam foeda vomunt convicia gentes,
Quae nostro contenta sinu sine voce premuntur:
52 Insultat tuus, & nobis, Deus, exprobrat hostis,
Quod data nempe Tuo per verba gravissima Regi (a)
Sic fuerit mutata fides, indignaque tantis
Reddita sit meritis merces.
53 Sed gloria semper
Justa Deum, quaecunque illi sint visa, sequatur.
Sic precor, eveniat: Nutu, Deus, omina firma.

PSALMUS LXXXIX.

Domine refugium factus es nobis &c.

A pluribus tribuitur hic psalmus Moysi, quod & Versio vulgata praesefert.

Vitae brevitatem, caeterasque miserias per peccatum inductas describit, Deique misericordiam implorat.

1 PErfugium, Deus, es nobis discrimine in omni
Majorum ab aevo posteros ad ultimos.
2 Cum nondum aerias superarent vertice nubes
Educta Caelo montium cacumina,

(a) Juxta duplicem exposit.

Cum nondum tellus, nondum consisteret orbis,
Ab alio in aliud saeculum regnas Deus.
3 Parce hominum genus indignis permittere curis,
Ut sempiternis obsolescat sordibus.
Gens tibi chara sumus: Tua nos ea dicta petebant:
Consilia mentem ad saniora vertite.
Heu miseri! Nihil hic longum perdurat in aevum,
Brevisque vita, & aura abit fugacior.
4 Mille licet tribuas annos, Tibi quantula summa est!
Hesterna qualis lapsa, quae fugit, dies,
5 Aut quales, quas nocturnus vigil excubat, horae;
Ut sint putandi tam breves anni nihil.
6 Herba novo veluti florescit mane, caditque
Mox vesperi, senescit, ac statim aruit.
Vita die haud aliter floret mortalis in uno,
Tum consenescit, aret, ac demum occidit.
7 Nam tua sic meritos ad lethum compulit ira,
Citaeque mortis tradidit terroribus.
8 Nostra tuum contra posuisti crimina vultum,
Et cuncta clara in luce vitae tempora.
9 Inde dies lapsu contracti abiere fugaci,
Perculsi & ira cessimus fatis tua;
10 Vitaque se vano exercet consumpta labore,
Aranea ut se tela inani eviscerat.
Bis septem lustris humanae clauditur orbis
Vitae, aut bis octo, si quis est valentior;
Ulterius si quid, nihil est, nisi debilis aetas,
Laborque varius, inquietus & dolor.
Tunc subeunt mites anni, fastusque remittit,
Et spiritus fit usque castigatior.
11 Quis tua quid valeat, digne satis aestimet, ira,
Ejusque, prae timore, pondus exigat?
12 Nunc

12 Nunc ostende tuam, tribuat quae munera, Dextram,
Sapientiaque quos Tua erudiveris (a).
13 Verte oculos: (semperne illos avertere certum est?)
Tuisque servis redde Te placabilem.
14 Lux veniet, veniatque precor, qua nos tua totos
Cunctis diebus impleat Benignitas.
15 Qualia tunc animos mulcebunt gaudia nostros,
Qualis voluptas influet tunc pectori!
Tunc actos moerore dies meminisse juvabit,
Annosque, dura vidimus quibus mala.
16 Ore tuos placido famulos, quos ipse creasti,
Respecta, & illis procreatos dirige;
17 Nosque tui illustra Divino lumine vultus,
Manuumque facta quaeque nostrarum rege.

PSALMUS XC.

Qui habitat &c.

Adhortatio ad fiduciam in Dei auxilio collocandam.

1 QUem Deus, firma velut arce tectum,
Numine adjútor valide tuetur,
Regis immensi Superum quiescet
Tutus in umbra;
2 Is Deo dicet: meus esto vindex,
Esto Tu nostrae columen salutis;
Ille mî solus Deus; est in Illo
Spes mihi, eritque.

(a) Vid. Bellarm.

3 Ille venantum laqueo implicatum,
Jamque mactandum caput expedivit,
Et mihi cavit; mala ne impiorum
Facta nocerent.
4 Macte virtutis! Scapulis obumbrans
Te suis condet, patulasque supra
Porriget pennas placidoque somnos
Pectore duces.
5 Ejus, ut pando clypei sub orbe,
Te fides circum teget; inde noctis
Inter obscurae varios timores
Tutus abibis.
6 Seu die intortae volitent sagittae,
Sive nocturnis lateant in umbris,
Torva seu incurset, mediaque luce occurrat Erymnis.
7 Mille procumbent latus ad sinistrum,
Millia ad dextrum data dena letho;
Te leves stridens jaculum per auras
Stringere parcet.
8 Ipse tum cernes oculis, quid ultor
Saeviat Numen, meritaque sontes
Clade percelli, scelerumque dignas
Solvere poenas.
9 Grande te Nomen tegit: Es mihi una
Spes, Deo dixti; stat in arce summa
Forte munimen, tibi bella contra
Cuncta paratum.
10 Nulla te invadent mala, nulla Pestis
Triste te circum quatiet flagellum,
Sed tuis longe, metuens ferire,
Sedibus ibit.

11 Rex

11 Rex poli alatam Superum cohortem
Ad tuum jussit latus excubare,
Quaque iter tendas, comitem tuarum
Esse viarum.

12 Illa sublimem manibus levabit;
Forte ad extantes lapidum salebras
Ne pedem offendas, & humum caduco
Corpore plangas.

13 Aspidem supra, & tumidum veneno
Regulum forti gradiere passu,
Et premes torvum pedibus Leonem,
Sive Draconem.

14 Spem mihi hic omnem, Deus inquit, uni
Credidit; Cunctis adero in periclis
Tutor, ac vindex: Mihi quae sit ipso in
Nomine virtus,

Is probe novit;
15 Prece me vocabit
Flebili, advertam miseratus aurem;
Quin nec indigni socius doloris
Esse recusem.

Fluctibus mox e mediis malorum
Sospes eductus, placidoque portu
Conditus, per me celebri nitebit
Auctus honore.

16 Tum dies illi numerare longos,
Tum dabo nostrum sine nube vultum
Cernere, & quicquid fluit hoc in omnes
Fonte salutis.

PSAL-

PSALMUS XCI.

Bonum eſt confiteri &c.

1 *Canendus die Sabbati, quo diſcat populus Dei laudibus vacare ob creationem praeſertim, caeteraque magna Dei opera, & poenas impiis infligendas.*

2 NUnc eſt canendum, laudibus eſt Deus
Nunc efferendus; pſallere carmine
Nunc feſto oportet, Rex Deorum,
Atque tuum celebrare Nomen.
3 Tu mane primo, Tu, & pietas tua
Dicenda, claro ſplendidior die,
Tu nocte ſera, Veritaſque
Illa ſacris latitans tenebris.
4 Nunc temperatam cum fidibus decem
Teſtudinem, nunc promite nablia,
Intendite & vocalis aurea
Fila lyrae, ſocianda cantu.
5 Meo voluptas quanta animo influit
Tuae intuenti facta potentiae,
Caelumque, terrarumque molem,
Totque tuae monimenta Dextrae?
6 Praeclara quam ſunt, quae facis, Artifex
Divine rerum, magnifica manu!
Quae cogitas, quam ſunt profunda
Conſilia, & penetranda nulli!

7 Quam

7 Quam moliaris grandia, noſcere
Rerum imperito non homini datum,
Nec mente complecti, ut ſagaci
Judicio modereris orbem.
8 Poſtquam nocentes prodierint ſolo
Repente, & altum ſuſtulerint caput,
Ceu prata pubeſcens inumbrat
Luxuria viridante foenum,
9 Ictu reciſi mox ſubito cadent,
Per cuncta merſi funere ſaecula:
Tu ſempiterno ſolus aevo,
Perpetuo fruerisque regno.
10 Tui en peribunt, ecce tui, Deus,
Hoſtes peribunt; pulveris in modum.
Diſperſi in auras; differentur
Quotquot agit ſcelus omne coecos.
11 Ego at ſupino, rhinoceros velut,
Erecta tollam vertice cornua,
Tardaque confectum ſenecta
Multa Dei Pietas fovebit.
12 Fruſtra frementes deſpiciam minas,
Et fama noſtris afferet auribus,
Qui Marte me injuſto laceſſunt,
Hos ſubita periiſſe clade.
13 Ceu palma Idume floret in ardua,
Juſtus vigebit; ceu Libani jugis
Attollitur procera cedrus,
Ille caput ſuper aſtra condet;
14 Non glareoſo conſitus in ſolo,
Divinae at ipſis aedis in atriis,
Imo aede in ipſa, germinabit
Flore decens, locupleſque fructu.

15 Mox

15 Mox ad senectam proferet ultimam
Dies; senectus sed viridis, sui
Sed plena succi, nec satiscens
Viribus, & patiens laborum,
Ut testis oris nuntiet omnibus,
16 Quam rectus orbi Rex Deus imperet,
Iniquitas ut nulla sancti
Judicii rata Jura laedat.

PSALMUS XCII.

Dominus regnavit, decorem &c.

Dei potentiam commendat ob mundi creationem, vel reparationem per Christum, cujus regni, id est Ecclesiae fundationem, describit.

1 REgno potitur perpetuo Deus;
Decoro amictus lumine gloriae,
Virtute & accintus potente
Forte latus, patuit quis esset.
Olim Ille terram pondere condidit
Suo libratam, nullus ut impetus,
Hanc nulla vel momenta possint
Sede sua removere molem.
2 Jam tum perennem, summe Opifex, Tibi
Sedem parasti: Tu prior omnibus
Es saeculis, semper futurus,
Qualis es, & fueras per aevum.
3 Immissa terris flumina murmure

Ma-

Magno sonabant,
4 Flumina fluctibus
Altis tumebant, inquieto
Unda frequens fremuit tumultu.
Immane, quantos tum mare volveret
Montes aquarum: mira Dei tamen
Caelo tonantis vox superbum
Littoribus pelagus coercet.
5 Tua ergo certam dicta fidelibus
Probata signis inveniunt fidem:
Tu Sanctus es, sanctasque semper
Quas habitas, decet esse sedes.

PSALMUS XCIII.

Deus ultionum Dominus &c.

Petit, seu praedicit extremum impiorum supplicium.

1 ILle ultor scelerum, terribilis Deus,
Ille ultor Dominus, nil remorantibus
Vindictam objicibus, liber ab omnibus
Poenas sontibus exigit.
2 Tu, qui facta hominum singula judicas
Insistens solio celsus in arduo,
Quae sunt promeriti, redde agitantibus
Magnos pectore spiritus.
3 Quis fastu gravidis sit pudor impiis,
Captandaeque modus crimine gloriae?
4 Quid tantum ore fluant, quid mala praedicent
Buccis facta tumentibus?

5 Atqui illi populum, Tute vides, tuum
Sunt ausi opprobriis mille lacessere,
Et quem legitimo jure Tibi arrogas,
Vexarunt miseris modis.
6 Indigno vidua est dedita funeri,
Et pupillus inops; Sanguine perfidam
Sparsit caesus humum, si quis inhospitis
Oris appulit advena.
7 Sic secum tacito pectore mussitant:
Nullis haec oculis aspiciet Deus,
Nullis, quem celebrant Isacidae Deum,
Haec intelliget auribus.
8 Stulta o gens hominum, jam sapere incipe,
Vecordemque animo pone libidinem,
Quae coecat miseram, sed melioribus
Mentem consiliis rege.
9 Is, qui nos bibulis muniit auribus,
Non vocum sonitum, stipes ut, accipit,
Qui nostris oculos frontibus indidit,
Non ipse omnia perspicit?
10 Qui gentes scelerum non semel arguit
Poenis edomitas, quique scientiae
Omnis fons homini est, is sapiet nihil,
Nec quenquam peraget reum?
11 Quid volvant homines pectore, inanibus
Ut curis animum discrucient suum,
Illo Rex Superum lumine dispicit,
Quo circumspicit omnia.
12 Felix, ad solidam quem sapientiam
Formaris, monitis erudiens tuis,
Et praecepta, Deus, nosse salubria
Legis cui dederis tuae!

Quo

13 Quo turbata malis pectora mulceas
Caeleſti eloquio, donec ad infimum
Sit depreſſa ſolum foſſa, nocentium
Quam ſenſim exitio excavas.

14 Gentem non etenim deſtituet ſuam,
Aut impune ſinet cladibus obrui
Gentem, jure ſuo quam ſibi vendicat
Ille ultor ſcelerum Deus;

15 Donec judicio Juſtitia ultimo,
Spectanda in medio lumine prodeat,
Quam juxta aſſideant laeti hominum chori
Fas, aequumque colentium.

16 At nunc auxilio quis veniet mihi
Tot contra furias dira frementium?
Quis contra inſidias, quae latus obſident,
Addet ſe ſocium mihi?

17 Ni me praeſidio protegeret Deus,
Hoſtes heu miſero tot capiti imminent,
Noſter tartareis ut prope ſpiritus
Demerſus tenebris foret.

18 Heu dixi quoties: Lubrica corruunt
Jam veſtigia! Sed ſuſtinuit tua
Lapſantem pietas, o Deus, atque opem,
Qua tunc indigui, tulit.

19 Quantae multiplici vulnere ſaucium
Strinxerunt animum ſolicitudines,
Tantum deliciae mox recreant tuae
Dio nectare ſpiritum.

20 Quid (a)? Commune tibi nunquid Iniquitas
Inſiſtit ſolium? difficiles feras
Ut leges, neque ſtet magna fidelibus
Merces dicta laboribus?

(a) Alii aliter legunt, & explicant.

21 Hic mos judicibus scilicet improbis:
Justos insidiis excipiunt viros,
Quos circumveniant criminibus, pium
Certi effundere sanguinem.
22 Sed contra insidias, atque pericula
Nobis praesidio dexter adest Deus:
Hic immota sedet, firmaque nititur
Spes, quae pectora roborat.
23 Culpas Ille suas vertet in impios,
Et poenas repetet flagitiis pares;
Perdet sic meritos exitio Deus,
Ille ultor scelerum, Deus.

PSALMUS XCIV.

Venite, exultemus Domino &c.

Omnes invitat ad Deum laudandum, eique morem gerendum, ne sicuti pervicaces Hebraei a Terra promissa, ita ii a Caelo excludantur.

1 VEnite, amici, adeste: Promamus Deo
Concepta mente gaudia;
Festos salutis nostrae amico Numini
Laetosque ducamus choros;
2 Dura ultionis occupemus tempora,
Admissa fassi crimina,
Semperque pronam supplici clementiam
Grato efferamus carmine;
3 Rex nempe magnus, magnus est noster Deus,
Rex est Deorum maximus.

4 Potentia Ille ſceptra terrae ad ultimos
Extendit uſque limites.
Minata Caelo montium cacumina
Subjecta proſpectat ſibi;
5 Immenſus illi paret Oceanus, ſuos
Et ſponte fluctus ſubjicit;
Namque Idem & undas procreavit, aridam
Idemque terram condidit.
6 Adeſte: Flexo procidamus poplite
Tanto advoluti Numini;
Ante Ejus ora, nos qui in auras edidit,
Flendo expiemus crimina.
7 Eſt noſter Ille Dominus, ac noſter Deus;
Nos populus Illius ſumus,
Et grex, ſuis quem nutrit Ille paſcuis,
Oveſque, quas manu regit.
8 Hunc te vocantem ſi quis hodie audiveris,
Corda obſtinata ne geras.
Vocem obſeratis, Ipſe ſic infit, meam
Ne reſpuatis auribus,
9 Veſtris quod olim factitatum eſt patribus,
Iras mihi aſperantibus,
Me quando per deſerta tentarunt loca,
Dictis adorti audacibus.
Verum meam ſenſere tum potentiam,
Opera intuentes grandia.
10 Per bis vicenos gente cum dura mihi
Annos negocium fuit,
Semperque, dixi, hi vera aberrant a via
Acti improba libidine.
11 Meas tenere noluerunt ſemitas,
Meiſque juſſis obſequi.

Per Numen illis sed Ego juravi meum (a),
Justo furore percitus,
Terrae quietis a beatae finibus
Semper futuros exules.

PSALMUS XCV.

Cantate Domino canticum novum, cantate &c.

Quamvis hunc psalmum David composuerit, cum reduceretur Arca in montem Sion, & Esdras eum cani jusserit, cum templum post captivitatem iterum aedificaretur, certum est in eo praedici adventum Christi, ejusque regnum.

1 NOn audita prius fundite cantica,
Qui terrae varias incolitis plagas;
Terra omnis, Domino carmina concine,
2 Laudes eximio concine Nomini:
Quae nostro generi parta redit salus,
Illo authore, novis, quotquot eunt dies,
Ad vocum numeros laudibus insonet;
3 Vulgate in populos tam bona nuncia,
Ejusque ad superos tollite gloriam,
Quam gentes tenebris tristibus obsitae
Discant; Quaeque facit mira, habitabilis
Extremis regio finibus audiat.
4 Magnus quippe Deus, dignis & omnibus
Ornari omnigeno carmine laudibus;
Idem terribilis, cum medio stetit

(a) Numer. 14.

Divum in concilio, ac voce minax tonat.
5 Verum quae populi Numina barbari
Sacro thure colunt, non ea Numina,
Sed tristes Furiae, quas Stygiis foras
Emisit tenebris Tartareum Chaos.
Ille unus Deus est, Qui superas domos;
Qui Caeli explicuit magna volumina;
6 Ante Ipsum, solio dum sedet aureo,
Laudum materies ampla perennium,
Miro dispositum visitur ordine,
Quod mens nulla potest fingere pulchrius;
Et rerum facies mille decentium;
Augustisque adytis undique sanctitas,
Perstringitque oculos magnificentia.
Vos, urbes, populis cultaque barbaris,
Longe sepositis oppida finibus,
7 Vos certate Deum tollere honoribus,
Cultuque eximio; debita Nomini
Divino officia, & reddite gloriam.
8 Delectas gregibus ducite victimas,
Sacratisque pedem ponite in atriis;
Vosque ante ora Dei sternite cernuos;
Casta & vestibulis oscula figite.
9 Ante Ejus faciem sedibus excita
Omnis terra suis subsiliat, sacros
Et confessa Deum concipiat metus.
Regnavit Dominus, dicite gentibus,
Cunctis, dicite, jo, regnat jo Deus.
10 Terram Ille imperio condidit, ac regit;
Nullae quam moveant sede sua vices;
Vitas Ille hominum, criminaque integro
Scrutans judicio, nil sinet abditum.

11 Jam Caelum insolita laetitia fremat,
Jam terra exiliat concita gaudio,
Jamque aequor tremulis fluctibus adsonet;
Et quantum aequoreis fluctibus innatat,
Dum tanti facies conspicitur Dei.
Judex ecce Deus, ecce Deus venit;
En gaudet viridi laetus ager solo,
Pingui, & laetus ager quidquid alit solo;
12 En motae umbriferis saltibus arbores
Plaudunt, en quatiunt alta cacumina;
Judex namque venit, ecce Deus venit,
Terras arbitriis corrigat, ut suis.
13 Aequum terrigenis Ille paventibus
Reddet judicium, parcere nescia.
Suspendet populos in trutina, suis
Poenam ut pro meritis, praemia vel ferant.

P S A L M U S XCVI.

Dominus regnavit, exultet terra &c.

David, interfecto Absalone, in regnum restitutus, inde occasionem capit describendi regnum Dei, vel Christi post judicium, quando hostibus plane prostratis, in summa gloria, & tranquillitate regnabit.

1 AEterna victor regna tenet Deus:
Tellus utroque a cardine concita
Exultet, & sparsae per omnem
Insulae Oceanum triumphent.

2 Caliginoſis undique nubibus
Stipatur: adſtans Juſtitia horridum (a)
Fulcit tribunal, Veritaſque,
Nixae humeris rigidae ſorores.
3 Alte ſedentem de ſolio emicans
Praecedit ignis vortice fumido,
Circumque ſerpens, diſſipatos
Inſequitur violentus hoſtes.
4 Torta ut rubenti fulgura dextera
Luxere, terror gentibus ingruit;
Vidit perhorreſcens, ſimulque
Exiluit tremefacta tellus.
5 Cera ut propinquis liquitur ignibus,
Vultu minaci ſic juga montium
Extabuerunt, tota tellus
In cineres reſoluta ſedit.
6 Illum ipſa juſtum ſydera praedicant,
Orbeſque, jugis quos rotat impetus;
Cunctiſque Divina explicavit
Gloria ſe populis videndam.
7 Iis ora turpis dejiciat pudor,
Qui ſculpta adorant, vanaque Numina,
Mutiſque fruſtra gloriantur,
Spemque ſibi poſuere ſignis.
8 At vos honorem ſucciduo genu
Deo, beati reddite Caelites:
Audivit; Aſſenſu faventum
Laeta Sion, fremituque fervet.
Judaeque alumnae, fidae Animae Deo,
Teſtantur altis gaudia plauſibus,

(a) Juſtitia, & Judicium Firmamentum ſolii ejus; Ita S. Hieron., & Hebrae.

Quod lance justa ponderaris
Res hominum, intemerate Judex.

9 Tu regna late, maxime Principum,
Extendis, omnes Tu superemines,
Quicunque Divorum beato
Aethereum bibit ore nectar.

10 O quisquis unum, caetera negligens,
Amore casto prosequeris Deum,
Quod odit Ille, & tu perosus,
Omne malum, scelus omne vita.

Deus suorum Numine dextero
Vitas tuetur. Frendeat impius
Telis obarmatus; minaces
Effugient sine fraude dextras.

11 Justis renidens jamque oritur dies,
Quam nulla nubes, nullaque nox teget,
Et corde recti laetiores
Incipiunt agitare luces.

12 Tuae sit auctor laetitiae Deus,
Gens justa; dignis dic age laudibus (a)
Ter Sanctum, & acceptam referto,
Quam tribuit tibi, Sanctitatem.

PSAL-

(a) Juxta dupl. sensum.

PSALMUS XCVII.

Cantate Domino canticum novum, quia mirabilia &c.

Sub specie salutis a Deo Judaeis allatae salutem humano generi a Christo partam canit; ejusque primum, & secundum adventum praedicit.

1 PAngite Divino nova carmina pangite Regi,
Qui mira solus edidit.
Illius afflictum servavit Dextera mundum,
Sanctique virtus Brachii.
2 Cunctis conspicuam terris dedit esse salutem,
Suo paratam munere;
Justitiamque suam densa caligine tectam
Cunctis retexit gentibus.
3 Prisca subit pietas, & menti pacta recursat
Cum stirpe Jacobi fides.
4 Jamque omnes terrae fines videre salutem
Auctore partam Numine.
5 Quaelibet ora Deo laudes date, fundite carmen,
Choris vacate, & psallite;
6 Psallite nunc cithara, dulci nunc psallite voce,
Tubae & sonore ductilis;
Cornea nunc auras strepitu tuba vibret acuto,
7 Deoque coram ludite;
Audiat, & motis exultet fluctibus aequor,
Et quidquid aequor continet;

Denique terrarum totus quoque gestiat orbis,
Et orbis omnes incolae.
8 Flumina tum manibus plaudent, montesque supini
Excelsa motabunt juga
Ante Dei faciem, supera qui labitur arce,
De toto ut orbe judicet.
9 Omnes Ille homines trutina suspendit in aequa,
Jus redditurus singulis.

PSALMUS XCVIII.

Dominus regnavit, irascantur populi &c.

Post regnum in domo Davidis stabilitum, sive ut aliis placet, post Judaeos Babylone reductos, hortatur ad regnum Dei agnoscendum, eumque adorandum, exemplo majorum, qua in re Ecclesiam praecipue respicit, ubi Dei regnum maxime floret.

1 DEus triumphans regnat: Inutili
Infrendeant ira, & trepido fremant
Gentes rebellantes tumultu:
Regnat jo, Deus ille regnat;
Qui terga Divum desuper insidens
Premit volantum, regnat jo Deus:
Repugnet indignata tellus,
Insolitos cieatque motus.
2 In arce praesens Ille Sionia
Quam magna magnus jura habet imperî!
Quam

Quam celsus assurgit! ter ampla
Ut populos ditione froenat!
3 Magnum ergo Nomen, depositis minis,
Pacem precati laudibus efferant,
Nomen tremendum, terque Sanctum,
Nomen idem venerentur aequum;
Namque aequitatem Rex amat; hoc decus
Illi arrogavit Regia dignitas;
Tu jura, Tu mores regendis,
Rex sapiens, populis dedisti:
4 Quantaque mundum justitia ordines,
Qualique sontes judicio premas,
Testes Jacobi nepotes;
Et merito data cuique merces.
5 Laudate nostrum, gens hominum, Deum,
Et qua verendos sede (a) locat pedes,
Pronis adorate advoluti
Corporibus; locus iste sanctus.
6 Ejus fuerunt praepositi sacris
Moses, & Aron; Hunc Samuel prece,
Votisque fusis invocavit,
In numero eximius piorum.
7 Verbis rogabant supplicibus Deum,
Praebebat aures Ille rogantibus,
Atraeque sub nubis columna
Dicta dabat veneranda tectus.
Ipsi imperantis jussa facessere,
Servare leges & sibi traditas
Pro se laborabant, sacrorum
Nec patrios violare ritus;
8 Tu deprecantum vota libens, Deus,
Exaudiebas, auxilium ferens,

(a) i. e. Arca foederis.

Injurias &, ſi quis illos
Laederet, haud patiens inultas.
9 Deum ergo noſtrum tollite honoribus,
Et quo dicatam monte tenet domum,
Pronis adorate advoluti
Corporibus: Deus iſte ſanctus.

PSALMUS XCIX.

Jubilate Deo omnis terra, ſervite &c.

Adhortatio ad Deum laudandum.

1 OMnis terra, Deo prome age gaudia,
Teſtare obſequium laetitia tuum,
2 Ejuſque ante verendos
Conſpectus hilaris veni;
3 Hunc rerum Dominum, hunc eſſe ſcias Deum,
Qui nos e nihilo condidit erutos:
Non nos fecimus ipſi,
Qui ſemper fuimus nihil.
4 Nos Ejus populus, nos ſumus optimi
Paſtoris pecudes altae in ovilibus:
Illi ſolvite grates,
Intrantes ſacra limina.
Feſtis pulſa ſonent atria canticis,
Et laudes patrio pangere Numini:
Pro ſe quiſque laboret,
Quamvis non meritis pares.
5 Tam dulcis Domini Nomen amabile
Laetis ad Superos tollite plauſibus:

Nil est suavius Illo,
Et jucundius est nihil.
Durat perpetuis vivida saeculis
Illius Pietas; per varias vices
Usque immota manebit
Ejus candida Veritas.

PSALMUS C.

Misericordiam, & Judicium &c.

Boni Principis, & Patris familias officia suo exemplo describit.

1 TUam, Deus, clementiam,
Et aequitatem judicis,
Qua temperas mortalia,
Et temperari praecipis,
Est exequi mens carmine.
2 Sed voce tunc apta canam,
Pectens sonantem barbiton,
Tunc sanctioris optima
Vitae instituta intelligam,
Dum Tu mihi optatissimam
Opem ferens adveneris
Illapsus imo pectori.
3 Ego innocentem quolibet
Vitam peregi a crimine
Domesticis in sedibus,
Nil unquam iniquum cogitans,

Ima

Imo & perosus improbos,
Qui sacra jura verterent.
4 Pravum maligno pectore
Qui cor foveret, ad meum
Accessit haud comes latus,
Et nulla mecum foedera
Inivit, aut commercia.
A me recessit impius
Meis iniquus moribus:
Nescire finxi, hujusmodi
Alienus a sodalibus.
5 Quicunque nostris auribus
Tacite insusurrans, alterum
Falsi arguebat criminis,
Hunc angue pejus oderam.
Qui despicatus caeteros
Tumebat arrogantia,
Quique improba cupidine
Opes avaras aggerans
Insaniebat, hunc meae
Dignabar haud mensae cibis.
6 At si qui ubique gentium
Fidem colebant, lumine,
Blando intuebar, annuens,
Mecum ut sederent; integer,
Et labe nulla sordidus
Mihi administer adfuit.
7 Quicunque per superbiam
Sese insolenter efferat,
Trabibus sub iisdem, vel meae
Vetabo versetur domi;
Qui fraudulentis abdita

Ver-

Verbis struit mendacia,
Praesentis ora non tuli,
Aversa torquens lumina.
8 Cum prima sese proderet
Adulta nondum iniquitas,
Mora remota, protinus,
Quotquot fuerunt improbi
In hisce regni finibus,
Ferro necandos censui,
Omnes sacratis ut Deo
De Civitatis moenibus
Exterminarem noxios.

PSALMUS CI.

Domine exaudi orationem meam, & clamor &c.

1 *Hominis in luctu, ac moerore positi, sive is Christus sit, sive populus captivus, sive poenitens peccator, ad Deum oratio, in qua generis humani reparatio, & Ecclesiae aedificatio praedicitur.*

2 COelituum Divine, preces, Rex, accipe nostras,
Clamor & hic vultus obstrepat ante tuos.
3 Ne faciem avertas, aures sed flecte benignas,
Quae mihi cunque malis fulserit atra dies.
Qua Te cunque die moesto clamore vocaro,
Ocyus ah votis annue supplicibus.
4 Nam veluti tenues abit ater fumus in auras,
Sic volucres vitae praeteriere dies;

Et mea sic arent exhaustis carnibus ossa,
Ligna velut tepidis injicienda focis.
5 Ceu foenum, nimio quod sol percusserit aestu,
Langueo, corque arens non suus humor alit.
Idcirco dulces mensas oblitus, & escas
Vix traxi longa languida membra fame.
6 Sic gemitu fessus, singultuque ilia duxi,
Haereat ut siccis ossibus atra cutis.
7 Protraxi luctus, solis ceu plorat in arvis,
Quae proprio pullos sanguine pascit, avis,
Semirutaeque domus ceu summo in culmine bubo
Per noctem querulo carmine triste gemit;
8 Ante diem evigilans, tecta ut super alta domorum
Solivagus passer, multa dolens gemui.
9 Turba mihi lingua insultans inimica procaci
Per totos fudit probra pudenda dies;
Quique mihi verbis assentabantur amicis,
Jurati in nostrum mox coiere caput,
10 Quod cinerem donis sparsum cerealibus essem,
Mistaque cum lacrymis pocula diluerem.
11 Sed tua me facies, tuaque ira exterret: in altum
Erigis, allisum dejicis inde solo.
12 Jamque mei fugere dies, ut mobilis umbra,
Arui, & aestivo ceu solet herba cane.
13 Tu, Deus, aeternum vivis, monimentaque dextrae
Magna tuae nulla sunt peritura die.
14 Tempus adest: surgens tandem miserebere Sion;
Afflictae dextram tendere tempus adest.
Nunc aequata solo, lapidumque informis acervus
Illa nihil priscae nobilitatis habet:
15 At confusa tuis placuerunt rudera servis,
Et pietate animos inclyta terra movet.

16 Jam-

16 Jamque tuo diſcunt palleſcere Nomine gentes,
Et tua jam reges fama timore quatit.
17 Tecta renaſcentis ſtruxit reparata Sionis,
Spectanduſque ſuo ſtabit honore Deus.
18 Excepit populi tandem pia vota dolentis,
Nec miſeras dura reſpuit aure preces.
19 Haec diſcant ſeri ſcriptis mandata nepotes,
Atque eat in laudes ſtirps oritura Dei.
20 Nos ſupera rerum Dominus proſpexit ab arce,
Et placida ad triſtem lumina flexit humum,
21 Quo gemitum audiret crudelia vincla trahentum,
Pignoraque extincto ſolveret orba patre.
22 Ergo Deus tota celebretur in urbe Sionis,
Et Solyma illius laude recuſſa ſonet.
23 Huc ſimul accurrent reges, populique frequentes,
Ut Dominum vera relligione colant.
24 Cum Solyma (a) floreret adhuc armiſque, viriſque,
Et virtute vigens, imperioque potens,
Jam tum animo brevia haec reputans: Ediſſere, dixit,
Tempora des vitae, quantulacunque, Deus.
25 Ne mea dimidio rumpas fatalia curſu
Stamina: in aeternos ſtat tibi vita dies.
26 Principio terram vaſta Tu mole creaſti,
Condidit aethereos & tua dextra globos:
27 Illi ceu veſtis ſenio tenuata, peribunt;
Neſcius at mortis, Tu ſine fine manes.
28 Mutatus velut interdum renovatur amictus,
Sic mutata illis forma ſuperveniet.
Ipſe manes idem, nullo mutabilis aevo,
Nec tua labendo tempora deficiunt.
29 Servorum tua regna colet ſtirps ſera tuorum,
Omnis & aeterna in ſaecula poſteritas.

(a) Juxta S. Auguſt.

PSALMUS CII.

Benedic, anima mea, Domino, & omnia &c.

Exponit beneficia Dei erga electos, & ad ejus bonitatem laudandam sese excitat.

1 DIc laudes, anime o, precor, merenti
Laudes dic, anime, optimo Tonanti;
Quin cor, viscera, & intimae medullae,
Et quidquid penitus latet repostum
Intra me, Illius inclytum celebret
Nomen, Nomen amabile, atque Sanctum.
2 Dic laudes, anime: heu quid heu moraris?
Noli tot benefacta, totque dona,
Quibus te cumulavit, usque & usque
Et nova adjiciens, & ampliora,
Delere ex animo, & pati sepulta.
3 Culpis Ille tot improbeque factis
Tuis se facilem, piumque praebet;
Morbos Ille tuos fovet salubri,
Et lenit medicamine, & latentem
Arcet visceribus, fugatque pestem;
4 Ille te per iter tenebricosum
Pallentes vetuit subire Manes,
Orci faucibus erutum rapacis;
Ille incredibili benignitate
Et summa pietate, dimicanti
Aeternas tibi praeparat coronas;
5 Et desiderium tuum omne cunctis;

Quae mentem ſatient, bonis abunde
Implebit, nihil ut ſuperſit ultra
Optandum, nihil & tibi expetendum.
Quin pennas aquila ut vetus novare,
Florentem induere & ſolet juventam,
Vires tu quoque ſic tuas novabis,
Et non deciduam indues juventam.
6 Haec Dei pietas, benignitaſque
Praebebit tibi munera, Ille mitis,
Et clemens Dominus, bonaeque cauſae
Judex optimus, ut malis inique
Oppreſſos tueatur innocentes.
7 Leges Ille ſuas, ſuaeque ſancta
Mentis conſilia optimo bonorum
Moſi ſcire dedit, bonique Iacob
Dilectae ſoboli, quid ipſe vellet,
Teſtatum ſatis, ac ſuper reliquit.
8 Mitis Ille animi, bonus, benignus,
Et multum patiens, piuſque multum,
Si noſtris vitiis paſumper iras
Accendi patitur,
9 Tamen perennes
Manere haud patitur ſuos furores,
Nec ſemper ſtrepitu gravi minarum
Tonans, exanimat metu miſellos,
10 Nec nos promeritis premit flagellis,
Poenam aut flagitiis parem rependit.
11 Quantum ſe aeterei levant in altum
Orbes, deprimiturque ad ima tellus,
Tantum Ejus pietas in alta tendit,
Atque hoc firmior, ampliorque creſcit,
Quo quiſquam metuit magis minantem.

12 Quam longe occiduis remotus oris
Distat Sol oriens, procul repellit
A nobis, removetque quidquid usquam
Est adhuc male, turpiterque factum.
13 Ut natos genitor bonus, piusque
Peccantes miseratur, ac remittit
Armatas rigido manus flagello,
Sic culpis hominum sui timentum,
Quas natura parum imbecilla cavit;
Rex Divum veniam dedit misertus.
14 Novit, quam fragili luto, & caduco
Nostra est ficta caro, subitque menti,
Nos nihil, nisi pulverem, fuisse.
Foeni est vita hominum virentis instar;
Ut flos in medio renidet agro,
Sed mox deciduis comis relanguet,
Sic florent hominis dies fugaces;
15 Et vitae instabilis volucris aura
Labitur rapido citata cursu,
Et nunquam remoratur, & priorem
Ad locum remeare nescit unquam.
16 At Dei pietas perennis omni
Semper extitit aevo, eritque semper,
Si quis hunc colere, ac timere curet.
17 Quin & justitiae, ac fidelitatis
Ejus pignora sentiet propago
Bono semine procreata, & inde
Omnis posteritas futura, servet
18 Modo ut foedera cum Tonante pacta,
Atque alte memori reposta mente
Ejus jussa revolvat, & fideli
Illa mox studio exequi laboret.
19 Nam sedem sibi in arduo locavit

Caeli vertice, profpicitque cuncta
Factorum Deus aeftimator aequus:
Et gentes dominatus inde in omnes
Terras imperio regit potenti.
20 At vos, Caelicolae, optimo Tonanti
Laudem dicite, quotquot eftis, omnes
Virtute eximii, atque praepotentes,
Ejus juffa faceffere expediti,
Ut vox attigit imperantis aures;
21 Laudem dicite, quotquot eftis, omnes,
Virtutis Superae, Dei adminiftrae,
Quae praefto imperiis adeftis, atque
Promptae perficitis quod Ille juffit.
22 Vos Divinae opera univerfa Dextrae,
Vos veftrum celebrate Conditorem,
Per quotquot dominatur Ille terras;
Tuque dic, anime o precor, merenti
Laudes dic, anime, optimo Tonanti.

P S A L M U S CIII.

Benedic, anima mea, Domino: Domine Deus &c.

Docet Divinam laudare potentiam, fapientiam, providentiam ex rerum creatarum difpofitione.

1 DIc, Anime, aeterno laudes, & carmina Regi:
Plus nimio, & Sancte Parens, praeftantia magnum
Facta probant;
2 Tua Te totum praeconia cingunt,

Te vestit decor ipse tuus, Te lux tua totum
Ambit, & in clamydem nativo purpurat ostro.
3 Tu superos orbes, vastaeque volumina molis
Imperio extendis, lato ceu bellica campo
Explicat expansa miles tentoria pelle;
Tu super aethereas oras, convexaque Caeli
Condis aquas; volucres texunt Tibi nubila currus,
Et rapidas junctis submittunt curribus alas
Quadrijuges venti, cursuque per ardua tendunt,
Froenaque concutiunt, & quas moliris, habenas.
4 It lateri agglomerata cohors Caelestis, ad omnes
Quae gnava apparet nutus, ac jussa facessit (a)
Ocyus, aeriis volitant quam flamina campis,
Aut serpit quam flamma vorax, tardataque nullis
Objicibus, partes victrix discurrit in omnes.
5 Per Te firma manet nullo fundamine tellus
Ponderibus librata suis, & tempore nullo
Inclinanda, suos current dum saecula in orbes;
6 Huic super incumbunt, adopertamque undique cingunt,
Et super abruptos, excelsa cacumina, montes
Expatiantur aquae;
7 Tremefactae ast inde recedunt
Voce tua, ac, veluti tonitrus reboante fragore,
Diversae passim fugiunt, pavidaeque residunt.
8 Tum celsi assurgunt montes, campique patenti
Aequore subsidunt, & quos Tu cunque dedisti,
Cuncta tenent sortita locos;
9 Tu quippe tumentes
Imperio compescis aquas, & limite clausas,
Quem transire nefas, obluctantesque coerces,
Ne

(a) Ita Diony. Hier. Theod. Euth. Vid. Bellar., & Tirin.

Ne rurſus merſas involvant gurgite terras.
10 Tu riguos nutu fontes convallibus imis
Elicis, & ruptis mandas prorepere rivos
Montibus, obliquis anfractibus erumpentes;
11 Inde ferae, pecudeſque bibunt, onagrique rudentes
Decurrente ſitim gaudent reſtinguere lympha.
12 Propter eam pictae quaerunt ſibi certa volucres
Hoſpitia, & nidos fingunt in rupe cavata,
Et tacitas mulcent arguto carmine ſylvas.
13 At ſuper aerios montes, eductaque Caelo
Culmina deciduos demittis nubibus imbres,
Unde rigetur humus ſitiens, & munere large
Exaturata tuo, gleba ferat ubere fructum;
14 Inde parata virent jumentis pabula, foenum,
Inde olus omne, herbaeque humanis uſibus aptae;
15 Inde ſeges, gravidae fruges, & mitia vina
Dilutura graves hominum de pectore curas;
Inde oleum, facies quo ſplendeat unctior, inde
Laeta Ceres, feſſas revocans in corpora vires.
16 Quin ipſae irrigua gaudent aſpergine plantae,
Et melius Libani frondent in vertice cedri,
17 Quas Deus ipſe, hominum non ulla induſtria ſevit;
Illis & nidos, & fida cubilia ponunt
Arboribus volucres;
18 Verum altior ardea (a) cunctis
Majora in ſummo ſibi tecta cacumine figit,
Dux avium, & pura per ſudum veſcitur aura;
Per montes fugiunt pavidi, jugaque ardua cervi,
Petraque contractos latebris abſcondit echinos.
19 Ille Opifex rerum momentis omnia certis
Diſpoſuit; noctis ſignat data tempora Luna,

 Et

(a) Ἐρωδιὸς Plin. eſt ardea; aliis ciconia, aliis fulica.

Et Sol occiduas descendere novit in undas.
20 Tu tenebras Coelo inducis, nox humida circum
Funditur, & furvis terram complectitur alis:
Antra ferae passim linquunt, saltusque pererrant
Huc illuc discurrentes, perque arva vagantes.
21 Dat stimulata fame, praedaeque cupidine capta
Rugitus fulvi soboles generosa Leonis;
Sortitoque datas escas exquirere gestit
Impatiens;
22 Primo cum Sol prospexerit ortu,
In sylvas coeunt, & nota cubilia rursus
Diversae repetunt.
23 Stratis tunc mane relictis
Prodit homo, & solitos gnavus renovare labores
Exercetque diem, & magno conamine nitens
Urget opus, seras dum provehat Hesperus horas,
24 Quantus es, & quantis tua summa potentia factis.
Rex Divine, pater! sapienti cuncta creasti
Consilio, passimque tuo de munere tellus
Plena viget, tua sunt, totus quae continet orbis;
25 Hi tractus maris ingentes, quod brachia longo
Margine terrarum, & sinuosas porrigit undas,
26 Innumerique illic pisces, & mista pusillis
Corpora magna, novae facies, & grandia cete;
Nedum illic celeres findunt vada salsa carinae,
Verum etiam immanis, puppique onerosior omni
Caerula quae vasta Balena per aequora mole
Ludit, & exultim ponto fera corpora jactat.
27 Scilicet haec etiam pelagi gens humida solum
Te spectat, tribuas ut convenientia certis
28 Pabula temporibus, quae Te mox dante parata
Colliget. Ut plenam referas ad munera dextram,
Cun-

Cuncta vigent, propriisque bonis satiata fruuntur;
29 Sin autem faciem avertas, incerta ferentur
Abscessu turbata tuo; Tu munera vitae
Eripies, omnique statim defecta vigore
Natalem in cinerem, rupta compage, redibunt.
30 Cumque iterum Tu vitales afflaveris auras,
En iterum plenis repunt animalia terris,
Et genus instaurant, & dulcia pignora gignunt,
Et reparat faciem tellus renovata priorem.
31 Gloria perpetuum vigeat Divina per aevum,
Et Deus ipse oculis opera admiranda recensens
Gaudeat, & dextrae sibi plaudat honore potentis;
32 Ille Deus, qui terram oculo si spectet acerbo,
Protinus illa tremens utroque a cardine nutat;
Si digito attingat montes, mora nulla, favillas
Eructant montes, & toto vertice fumant.
33 Ergo Deo laudes recinam, dum vita manebit,
Illius & nostrae resonabunt Nomine chordae.
Illum voce canam, dum spiritus hos reget artus.
34 Atque utinam placeant ipsi mea carmina! Certe
Ipse meum solamen erit, mea sola voluptas,
Deliciaeque meae, meaque omnia gaudia solus.
35 At si quis furiis animi stimulatus iniqui
Detrectet laudes Domini, ac praecepta recuset,
Terra illi fruges, afflatus deneget aer,
Nominis infandi vestigia nulla supersint.
Tu vero, Divinus Amor quem molliter urit,
Dic, anime, aeterno laudes, & carmina Regi.

PSALMUS CIV.

Confitemini Domino, & invocate &c.

Narrat beneficia populo Dei praestita.

1 LAudibus exornate Deum, Nomenque vocate,
Et magna nuntiate facta terris.
2 Carmina Ei resonent, & pulsae pectine chordae,
Et quae peregit mira, praedicate;
3 Illius ornato de Nomine quaerite laudem;
Laetetur, Illum quisquis optat unum.
4 Quaerite corde Deum, nec vos ea cura fatiget,
Ejusque vultum quaerite usque, & usque;
5 Et memori versate animo, quae mira patravit
Portenta, quales condiditque leges.
6 Vos Abrahae genus, & gens Illi obnoxia, vosque
Prognati Jacob, gens & Illi amica.
7 Hic Deus est, quem nos Coelo regnare fatemur,
Deque universa judicare terra.
8 Ipse sui memor usque fuit per saecula pacti,
Verbique, quo omni se obligavit aevo,
9 Quod cum Abraham quondam pepigit, juravit & Isac,
10 Mox Israeli fore ratum spopondit:
11 Jura tibi, dicens, tribuam Cananitidos orae,
Haereditatis ut tuis relictae,
12 Parvus erant illi numerus, terramque beatam
Vix advenae, ac paucissimi tenebant.
13 Mox aliam ex alia gentem profugi peragrarunt (a),
Regnumque ab altero alterum immigrarunt;

(a) Abraham Gen 12. & 20. Isaac. 26. Jacob. 30. & 31.

14 At nulla est passus fugitivis damna creari,
Vetuitque, reges increpans, nocere (a):
15 Parcite sacratos homines mihi tangere dixit,
Meosque Vates laedere abstinere.
16 Ingruit atra fames, terram & bacchata per omnem (b)
Frumenti ubique quod fuit, voravit;
17 Praemisit Deus ipse Virum, solamen egenis,
Venundatusque servus est Joseph.
18 Illius indigna sonuerunt compede crura,
Ferrique pondus anxium gravavit,
Acciperent dum dicta fidem;
19 Nam afflaverat illum
Divina vox, accenderatque mentem.
20 Tum Rex innocuo crudelia vincla resolvit,
Et liberum permisit ultro abire;
21 Regalemque domum mandavit deinde regendam,
Rerumque fecit arbitrum suarum,
22 Ad sua quo regni proceres exempla doceret,
Senes & ad prudentiam erudiret;
23 Tunc Pharias senior terras intravit Jacob,
Novusque Chami haesit plagis colonus;
24 Tunc numero Isacidae crevere, ac viribus aucti,
Ipsis ut hostibus magis valerent.
25 Conversis arsere animis odia improba vulgo,
Deique servis mox dolos pararunt.
26 Misit at Ipse suum tanto in discrimine Mosen,
Eique Aronem junxit administrum.
27 Illis signa dedit, portentaque mira patrare,
Aegypto in omni, Chamiaque terra.
28 Condidit inductis late Caelum omne tenebris (c),
Implente Mose, quidquid Ipse jussit.

(a) Pharaonem Gen. 12. 17. & Abimelech Gen. 20. 2.
(b) Gen. 37.
(c) Vid. Bellar.

29 Flumina volverunt atrum polluta cruorem;
Suisque in undis occidere pisces;
30 Informes terram ranae scatuere per omnem,
Et ipsa pervasere tecta regum;
31 Dixit, & infestae complerunt aera muscae,
Cunctisque ciniphes angulis volarunt;
32 Impete nunc vasto caelo ruit horrida grando,
Nunc fertiles adussit ignis agros;
33 Vinea, decusso & caruit ficulnea fructu,
Et ligna edaci sunt vorata flamma;
34 Dixit, & innumerae campis saliere locustae,
Eruca spissis & frequens catervis,
35 Atque omne absumpsit per prata virentia foenum,
Omnesque terrae devoravit herbas.
36 Pignora percussit letho primo edita partu,
Primosque fructus irriti laboris;
37 Argentoque suos, auroque eduxit onustos,
Fuit nec ullus morbus, ullus aeger.
38 Illis Aegyptus secum est laetata profectis,
Incesserat formido tanta pectus;
39 Praemisitque ducem picea de nube columnam,
Ignemque nocte praenitere jussit.
40 Cum petiere escas, venit demissa coturnix,
Famesque caelesti dape est repulsa:
41 Disrupit petram, latices scatuere liquentes,
Soloque ierunt arido fluenta:
42 Fixus enim sermo Divina in mente manebat,
Quem servum ad Abraham fecerat fidelem.
43 Sic Phariis populum terris eduxit ovantem,
Gentemque lectam multa gestientem.
44 His laetas populorum oras permisit habendas,
Et exterarum gentium labores,

45 Il-

45 Illius ut ſtudio ſervent praeſcripta fideli,
Ejuſque legem mente pervolutent.

PSALMUS CV.

Confitemini Domino, quoniam bonus 1. &c.

Judaei Babylone captivi Dei miſericardiam implorant, ſuam, patrumque improbitatem, animumque ſemper beneficiorum immemorem confitentes, & pietate, quam toties experti fuerant, unice freti.

1 GRates referte liberali Numini,
Quo cogitari melius haud quicquam poteſt,
Cujuſque in aevum permanet clementia.
2 Sed quis Dei fando explicet potentiam,
Omneſque laudes hominum ad aures perferat
Non ea mihi vis, mentis aut integritas.
3 Beatus aequum quiſquis, ac bonum colit,
Et facta rectam ſingula ad normam exigit!
In hujus ore digna laus Deo ſonat;
Dei invocare nos decet clementiam.
4 Noſtri memento, quoque gentem proſequi
Tuam ſoles amore, nos complectere.
5 Ut intueri detur illa, quae tuis
Paraſti amicis, & gregi electo, bona;
Communibuſque indulgeamus gaudiis,
Perennibuſque Te efferamus laudibus,
Et quem dicaſti proprium Tibi, gregem.

6 Cul-

6 Culpis parentum nos novas adjecimus,
Tuasque leges, atque jussa solvimus,
Manusque multo crimine inquinavimus.
7 Aegyptiis cum cederent e finibus
Nostri parentes, mira, quae patraveras,
Portenta non dispicere noverunt satis,
Obliviosо & excidere pectore,
Quae Tu dedisti signa tot clementiae;
Rubrique propter ipsa ponti littora,
Interfluenti cum propinquarent mari,
Te exasperarunt corda dejecti metu,
Tantoque, tam bonoque diffisi Deo.
8 Sui sed Ipse Nominis pro gloria
Fuit salutis auctor immerentibus,
Suam palam quo ostenderet potentiam.
9 Undis tumens, minaxque ut increpuit mare,
Statim pavens recessit, atque exaruit.
Sui per profundas fluctuum voragines
Transduxit illos, ceu per arentes vias,
10 Et liberatos hostium de faucibus
Salvos abire jussit, & tyrannidis
Jugum superbae depulit cervicibus.
11 Mox persequentes pontus hostes obruit,
Tantaeque cladis nec remansit nuncius.
12 Veracibus tum credidere vocibus,
Deique laudes sustulerunt carmine.
13 Sed haec cito fuere: Tanta Numinis
Oblivioni tradidere munera,
Nec explicari tota providentiae
Sivere coepta, summi & orsa consilî,
Ad destinatum dum venirent exitum.
14 Cum per remota tenderent iter loca,

Stul-

Stultae obsecuti plurimum cupidini
Optata petierunt sibi illico dari,
Nil veriti in arenti Dei potentiam
Tentare solitudine;
15 Et tamen dedit
Eis petita, ventris & libidinem
Explevit escis ad gulae fastidium.
16 Dein Mosis iras concitarunt jurgiis (a)
Castris in ipsis; non Aaron infulae
Texere, dignitatis aut insignia,
Quin impiis incesserent ipsum probris.
17 Statim profundo terra hiatu scinditur,
Dathanque perduellem, & Abiron vorat,
Et quae scelestum turba stipabat latus;
18 Exarsit ignis, & manum rebellium
Invasit omnem; flamma stridens volvitur,
Ardentibusque corripit sontes globis.
19 Mox & juvencum condidere fusilem
Prope ipsa Horebi sacra montis culmina,
Et obtulere thura signo sculptili;
20 Deumque verum, gloriam ac decus suum,
Mutare non sunt veriti inani imagine
Turpis juvenci, foenum, & herbas pascere,
Assueti, & immugire opacis vallibus;
21 Deum at salutis vindicem (proh dedecus!)
22 Qui tot Canopo, ac tanta prodigia edidit,
Qui mira fecit omne per Chami solum,
Qui clade atroci rubra complevit freta,
Oblivione obliterarunt impia.
23 Tantas Deus non jam ferens injurias,
Est funditus minatus illos perdere;

Fe-

(a) Numer. 16.

Fecisset ac profecto, ni in discrimine
Tanto sequester ante justum vindicem
Moses amicus summus, ac fidus Deo
Stetisset, iram ut imminentem averteret,
Tanta rebelles ne ruina involveret.
24 Nec pervicax hic constitit vecordia:
Ausi beatas sunt plagas contemnere (a)
Lactis scatentes, atque mellis copia,
25 Verbis nec adhibuere Divinis fidem,
Obmurmurantes in suis tentoriis,
Deique jussis abnegantes obsequi.
26 Armatam in illos ense fulmineo manum
Erexit ultor, certus omnes sternere
Ignota per deserta, & arentes plagas,
27 Semenque pravum dissipare, ac gentibus
Mistum profanis, exterisque finibus
Extorre, egens, inglorium disperdere.
Nova hic vetustis addidere crimina,
28 Et accolarum gentium contagio
Foedis initiati sacris Beelphegor
Abominandis victimarum carnibus
Se polluerunt, quas Diis inanibus
Devoverant, vitaeque cassis lumine,
29 Deum execratis provocantes ritibus.
Tum multiplex ruina, strages plurima (b),
Multi interempti principes suspendio.
30 Sed Phinees furore justo concitus
Contra scelestos acer ultor constitit,
Mucrone stricto, & caede in impia pius
Iras Dei placavit, & clades stetit.

31 Stu-

(a) Numer. 13.
(b) Numer. 25.

31 Studio aequitatis id peractum, judice
Caelo, est putatum, semper & putabitur,
Mortale dum proseminabitur genus.
32 En rursus itur in tumultus, & Dei (a)
Odia excitant sopita, aquae ob penuriam
Ad jurgia incitati; Id habuit anxium
33 Mosen; miser confectus aegritudine,
Vesana iniqua mente verba pertulit.
34 Ad haec diserte eis Deus praeceperat (b),
Gentes ut omnes funditus disperderent (c);
Nec paruere talibus dictis tamen,
Nec perdiderunt quos Deus mandaverat.
35 Quin & profanis inquilini gentibus
36 Sese institutis imbuerunt turpibus,
Signisque earum servire inanibus,
Quae res malorum semen, ac seges fuit.
37 Tunc immolarunt filios, ac filias
Diti Sacratas, atque Averno victimas;
38 Et innocenti polluerunt sanguine
Aras nefandas, interemptis liberis,
Quos Chananaeis immolaverunt Diis,
39 Tellusque rubuit inquinata caedibus,
Et impiorum obscoenitate rituum;
Sic, conjugalem quasi thorum qui pulluunt,
Fidem obligatam prodidere Numini,
Commenta amantes persequi nefaria.
40 Actus furore tunc suis succensuit
Divinus Ultor, gentem amicam respuens,
Haereditatem abominatus & suam;
41 Tum barbaris addixit illos gentibus,

Ma-

(a) Numer. 20.
(b) Deuter. 7. Jud. 2.
(c) Vide Bellar.

Manusque vinctos in feroces tradidit;
Victoribusque subdiderunt hostibus
42 Proterva colla, qui per insolentiam
Eis labores intulere plurimos;
Victique suerunt hoste sub durissimo
Mentis superbae flectere arrogantiam.
43 Ex impotentum saepe victorum manu
Hos liberavit. Sed quid inde? Audacibus
Factis ad iram concitaverunt Deum
Rursus rebelles, rursus & rebellium
Frontes retusae sunt in ipso crimine.
44 Demum gravatos sub laborum pondere (a)
Respexit Ille, & ore jam sedatior
Voces dolentum supplices exaudiit;
45 Rursusque pactum venit in mentem vetus,
Pietasque mire tanta pectus perculit,
Ut poeniteret pene de merentibus
Sumpsisse poenas.
46 Usus indulgentia
Hos sublevavit in malis, spectantibus,
Mirantibusque, qui modo illos ceperant.
47 Jam perge porro sospites serva Deus,
Sparsosque tot per nationes barbaras
Sedes in unas parte ab omni congrega,
Grates agamus ut potenti Nomini,
Tuisque laeti gloriemur laudibus.
48 Deo Israelis sit perennis gloria
Ab usque primis saeculis ad ultima;
Dicatque junctis populus omnis vocibus:
Eveniat, haec o vota fortunet Deus.

PSAL-

(a) Exod. 3.

PSALMUS CVI.

Confitemini Domino quoniam bonus. 2. &c.

Judaeos adhortans, ut Deo gratias agant, multis malis liberati, ac beneficiis affecti, ampliora in nos collata designat, quae ad animae salutem pertinent.

1 Dicite jo laudes Domino; namque optimus Ipse est,
Et pietas manet Ejus in aevum;
2 Dicat turba frequens Illo eripiente, recepta
Ex hostis ditione superbi,
Et quos diversa passim regione vagantes
Nunc sedem revocavit in unam,
3 Unde oritur Titan, ubi currus mergit anhelos,
Qua Boreas, qua spirat & Auster.
4 Errarunt solis profugi, atque arentibus arvis,
Nec certum invenere receptum;
5 Dira fames fessos, ardens sitis hauserat artus,
Jamque exanguia membra jacebant:
6 Ad Dominum in duris clamarunt casibus; Ille
In rebus subvenit egenis;
7 Recta deinde via certam deduxit ad Urbem,
Et fida statione locavit.
8 Ergo Deum laudet Pietas sua, miraque dona,
Queis mortale genus cumulavit.
9 Oblatis namque Ille cibis jejunia pavit,
Optataque famem expulit esca.

10 Carceris in tenebris clausi, ac paedore sedebant,
Atque inopes pede vincla trahebant;
11 Quod Domini verbis ausi obtrectare fuissent,
Consiliumque Dei dare pessum;
12 Corda sed aerumnis cessere audacia: fracti
Ecce jacent, spes nulla salutis.
13 Ad Dominum in duris clamarunt casibus; Ille
In rebus subvenit egenis;
14 Eduxit tenebris clausos, & carceris umbra,
Et manicas, & vincula rupit.
15 Ergo Deum laudet Pietas sua, miraque dona,
Queis mortale genus cumulavit.
16 Ferratos postes, vectesque refregit ahenos,
Carceris atri claustra revellit.
17 Emersos vitiis, pravoque e calle reductos
Est gremio complexus amico;
Nam scelera aerumnas illis peperere, malisque
Dejecere solo exanimatos.
18 Expavere cibos stomachi fastidia lassi;
Jam prope erant nigra ostia Lethi (a):
19 Ad Dominum in duris clamarunt casibus: Ille
In rebus subvenit egenis.
20 Reddidit aegrotis operosa Voce salutem,
Eduxitque e faucibus Orci.
21 Ergo Deum laudet Pietas sua, miraque dona,
Queis mortale genus cumulavit.
22 Olli sacra ferant, meritae & libamina laudis,
Atque hilares facta inclyta vulgent.
23 Qui pelagi inductis findunt vada salsa carinis,
Atque in gurgite multa laborant,
24 Hi Domini aspiciunt opera admiranda potentis,
Quae medio facit Ille profundo.

(a) Forte cum a serpentibus ignitis admorsi aegrotarent. Num. 21.

25 Dixit; & en actae vento sonuere procellae,
En tolluntur in aera fluctus,
26 Sydera nunc feriunt, nunc Tartara ad ima dehiscunt,
Frigida torpent corda pavore,
27 Turbatis titubant animis, velut ebrius; omne
Languet consilium, ars deficit omnis.
28 Ad Dominum in duris clamarunt casibus; Ille
In rebus subvenit egenis.
29 Horrida tempestas placidam se vertit in auram,
Et fluctus siluere frementes.
30 Laetitia exoritur, pelago languente; petitum
Jam portum tetigere carinae.
31 Ergo Deum laudet Pietas sua, miraque dona,
Queis mortale genus cumulavit.
32 Cuncta Illum laudet plebs una in sede coacta,
Et proceres, patrumque Senatus.
Cum libuit, rerumque vices, & fata novavit,
Cuncta loco, cuncta ordine movit.
33 Flumina siccavit, riguisque scatentia rivis
Arva in siccas vertit arenas;
34 Frugiferoque solo salsugo inolevit amara
Ob scelera importuna colentum.
35 Desertis at stagna locis induxit aquarum,
Et scatebras arentibus arvis.
36 Compulit huc inopes, magnas & condidit urbes,
In quibus illi tecta tenerent:
37 Severunt agros, junxerunt vitibus ulmos,
Et sobolem, foetusque crearunt;
38 Aspirante Deo, numero crevere frequenti,
Et foetura greges supplevit;
39 Mox iterum ad paucos rediere, urgente malorum
Pondere contriti, atque dolore.

40 Principum honor nullus, quos veri inscitia vulgo
Ridiculos facit, & malus error;
41 Ast inopes Deus adjutans pascitque, fovetque,
Et rebus solatur in arctis;
Et laetos auget numerosa prole penates,
Ceu denso plenas grege caulas.
42 Haec Justi aspicient, ac Caelo gaudia tollent;
Muto astabunt ore nocentes.
43 Quis sapiet, memorique haec alte pectore condet,
Totque Dei pia munera noscet?

PSALMUS CVII.

Paratum cor meum, Deus &c.

1 *Davidis, seu populi Hebraei victoriae praedicuntur, quibus eae significabantur, quas Ecclesia tulit.*

2 AD tuos adsum, Deus, ecce nutus
Obsequens: nullum fugio laborum
Pondus; est casus mihi cor paratum
Ire per omnes.
Otia in laetis agitare rebus
Me jube, aut tristes tolerare clades;
Voce Te dicam, fidiumque cantu
Sorte in utraque.
3 Surge, mens ardens, mea surge plectrum
Gloria, & denis age surge nervis
Apta testudo: Juvat ante primam
Psallere lucem.

4 Summe Te cantu, Moderator orbis,
Te feram fama populos per omnes;
Audient cunctae tua personantem
Carmina gentes.
5 Magna se Caelo Pietas, & ultra
Provehit, totum tua tranat orbem
Veritas, penna metuente solvi
Nubila findens.
6 Te decet dignis super astra tolli
Laudibus, clemens Deus, atque verax;
Et tua aeternum volitet per omnes
Gloria terras.
7 Vitet ut duros, duce me, labores
Grex tuus, dextram mihi sospitalem
Porrige, & voces placido rogantis
Excipe vultu.
Jam Deus sortes cecinit futuras
Vate me:
8 Victas ego laetus oras
Dividam, & terrae Samaritis omnes
Partiar urbes.
Valle, qua fixit sua castra Jacob (a),
Limitem ducam;
9 Meus est Manasses,
Galaad totus meus est, meique
Portio regni;
Praesto adest pollens Ephraim, mihique
10 Regius Judas sua colla subdit;
Spes Moab nostras fovet, arva aratro
Pinguia vertens;
Quin Idumaeis quoque signa campis
Inferam Victor: Mea jura poscunt

(a) Gen. 33.

Exterae gentes, & amica mecum
Foedera jungunt?
11 Quis sit invictas mihi dux ad arces,
Quisve Idumaeas penetrare in urbes
Donet, & tantis superare fretos
Viribus hostes?
12 Nonne Tu, curam posuisse nostri
Visus, assurges, velut ante, vindex,
Nilque egens nostris opibus, nec armis
Signa praeibis?
13 Tu Ducis partes, validique functus
Agminis, casus prohibe sinistros:
Spes in humanis opibus locatur
Vana salutis.
14 Nos Dei freti auxilio geremus
Fortia, & seris memoranda saeclis;
Ipse nos ausos agitare bello
Conteret hostes.

PSALMUS CVIII.

Deus laudem meam ne tacueris &c.

1 *Quamvis videatur per modum imprecationis Doeg Judumaei, Achitophel, aliorumque, qui Davidem apud Saulem in invidiam vocaverant, mala praedicere, haec adversus Judam proditorem, Judaeosque Christi persecutores dicta accipiuntur.*

2 MEam sileri ne sine innocentiam:
Effare; quid taces, Deus?
3 Laxavit ora in me dicacia improbus,
Vaferque fraudes nectere.
Condire dulcis melle linguae hic assolet
Latens venenum pectore;
Sermonibusque felle, & odio perlitis
Innoxium circumlatrat;
Movetque, ceu facto agmine, injustissima
In immerentem praelia.
4 Amare quem decebat, obtrectat mihi,
Illi precabar dum bona.
5 Odium pro amore, pro bonis refert mala
Humanitatis immemor.
6 Talem Deus, Tu comprime; & illi additus
Durus tyrannus imperet;
Dextraeque semper astet implacabilis
Cruenta Erymnis cum face.
7 Cum se severum sistet ante Judicem,
Damnatus inde prodeat;

Cum fundet humiles ore polluto preces,
Id detur etiam crimini;
8 Paucos dies enumeret; alter munere
Illi abrogato gaudeat;
9 Orbi gemant, parente adempto, filii,
Amisso & uxor conjuge;
10 Instabilis alias transferatur in plagas
Proles, cibosque quaeritet,
Et dirutis (a) ejecta de penatibus
Abire cogatur procul;
11 Pecuniae inhians foenerator improbus
Scrutetur abstrusas opes;
Quod irrito labore comparsit miser,
Id praeda cedat exteris.
12 Quocunque sese vertat implorans opem,
Sit nullus adjutor malis;
Nemo misertus audiat suspiria,
Pupilla quae proles trahet;
13 Nati breves intercidant, cum liberis
Nomen parentis occidat;
14 Paterna semper refricentur crimina,
Poenas luat dum filius;
Antiqua nullis expientur hostiis
Delicta matris impiae;
15 Deo sed astent semper, implacabiles
Et semper iras asperent.
16 Nihil supersit de scelestis, nullaque
Vel nominis vestigia.
Immitis hoc crudelitas animi meret,
Pietatis & cor nescium.
17 Nam persecutus pauperem, ac mente anxium,
Morti immerentem tradidit.

(a) Graec. Septuag. De ruinosis habitationibus suis.

18 Mala ille amavit, ergo sibi habeat mala,
Bona odit, & careat bonis.
Sese ipse cunctis stultus infortuniis
Involvit, ac paene induit.
Manabit ima pestis usque ad viscera,
Ceu pluvia terrae infunditur;
Ipsis & illabetur intus ossibus,
Ceu pinguis insinuat liquor;
19 Haec semper illi, tanquam amictus, haereat,
Ceu zona, praecingat latus.
20 Deus haec rependat iis, mihi qui detrahunt,
Meumque latrant in caput.
21 At Tu rogatus per tuum Nomen, Deus,
Descende partes in meas.
Sperare suavis hoc jubet pietas tua
Semper parata supplici;
22 Me libera mendicum, & omnium indigum,
Cordi medere saucio.
23 Ut mobilis declinat umbra vesperi,
Sic vita dilapsa est mea;
Hinc inde per diversa jactatus loca
Nusquam, ut locusta, substiti;
24 Genua labascunt languida a jejunio,
Exsucca macrescit caro.
25 Sum factus hosti ludus: Afflictum videt,
Et quassat irridens caput.
26 Vindex adesto, Domine; meque sospitem
Fac pro tua clementia.
27 Sciantque cuncti, opus tuae esse dexterae,
Quibus laboravi malis.
28 Hostes mihi improba ingerent opprobria,
Ornabis at Tu gloria.

Tum

Tum me prementes ſerus inceſſet pudor;
Servus tuus laetabitur.
29 Dicteriis qui me laceſſunt turpibus
Pudore muti torpeant,
Pudore toti contegantur, paenula
Ut conteguntur corpora;
30 Deum ſed ipſe praedicabo laudibus
Coetu in ſrequenti aſtantium,
31 Quod pauperis dextrae adſtitit, me ſoſpitem
Ut hoſtibus ſubduceret.

PSALMUS CIX.

Dixit Dominus Domino meo &c.

Chriſti Regnum, & Sacerdotium, Divinam ejus generationem, ac praecipuas dotes exprimit.

1 AFfatus Dominum ſic Deus eſt meum:
Dextrae, Gnate, meae proximus aſſide,
Hoſtes dum pedibus ſubjiciam tuis
Fractos, ac ſine viribus.
2 Alta ex Arce Sion ſceptra potentiae,
Rex Divine, tuae extendet ad ultimas
Oras Rex Genitor: Nunc domitis age
Victor gentibus impera:
3 Jam princeps fueras prima ab origine,
Cum Virtus tua, cum gloria prodiit;
Te ſancti in medio luminis ex mea
Alvo progenitum edidi;

(Tali

(Tali Te alloquio prosequitur Pater)
Cum nondum nitidum protulerat jubar
Primus purpureo lucifer aethere,
Primamque attulerat diem.
4 Juravitque adeo: (nec, variantibus
Saeclis, polliciti poeniteat sui)
Esto perpetuo tempore Pontifex
Ritu Melchisedech sacer.
5 Dextrae, Summe Pater, Filius assidet;
Jam fert indomitis praelia regibus,
Jamque iras acuit, jamque solo dedit
Colla infracta rebellium.
6 Jus cunctis veniet reddere gentibus,
Implebitque hominum fata nocentium
Extremo exitio, plurimaque hostium
Ad terram capita atteret.
7 Mortale Ille quidem ingressus iter, bibet
Torrente e tumido sanguineas aquas;
Defunctus miseris denique casibus
Ad Caelum caput eriget.

PSAL-

PSALMUS CX.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, in consilio &c.

Dei laudes exequitur, tum quas Hebraei pro tot beneficiis debebant, tum quas Christiani ob majora beneficia debent.

1 TOto pectore debitas
Laudes jure Tibi persolvam, Deus,
Circumstante meum latus
Sancto concilio labe carentium,
Et stipante frequentia
Ingentis populi.
2 Grandia Numinis
Existunt opera, omnibus,
Quos summus statuit Conditor, usibus
Apta, & composita affabre.
3 Laudum materies maxima, & inclyta
Fabri magnificentia,
Rebus mirifice splendet in omnibus,
Quas in lumina protulit.
Saeclorumque vices per varias manet
Ejus justitiae tenor;
4 Sed quovis monimentum aere perennius;
Admirandaque pignora
Ardentis studii proposuit suis
Clemens, atque pius Pater;

Quod

5 Quod ſeſe obſequio rite colentibus
Caelo pabula miſerit.
Nunquam icti immemorem foederis arguent
Delabentia ſaecula.
6 Quam multa egregiae ſigna potentiae
Oſtendit populo ſuo,
7 Poſſeſſa ut dominis arva ferocibus
Illi mancipio daret.
Rectum eſt judicium, candida veritas,
Quicquid Rex Superum facit;
8 Cunctorumque fide ſunt rata temporum
Quaecunque Ille jubet ſemel;
Conſiſtunt ſolido namque ea pondere,
Jus aequumque quod addidit.
9 Jam miſit, populo detraheret ſuo
Qui ſervilia vincula;
Cum ſeris ſtatuit condere poſteris
Aeternum nova foedera.
Sancto, ac terribili eſt Nomine praeditus
Sanctus, terribilis Deus.
10 Omnis principium, ac fons ſapientiae
Eſt ſanctus Domini timor.
Doctrinae ratio eſt optima, noverit
Quod quiſque, hoc opere exequi.
Id quiſquis ſtudeat gnaviter aſſequi,
Hujus Fama perennibus
Laudes jam properat tradere ſaeculis.

PSAL-

PSALMUS CXI.

Beatus vir, qui timet Dominum &c.

Viri boni felicitatem describit.

1 FElix, salubri qui trepidus metu
Casta potentem mente colit Deum;
Ejusque perfecisse jussa
Sedulus impatienter optat.
2 Hic auspicatis sub penetralibus
Parvos videbit ludere liberos;
Nam sancta florebit propago
Muneribus cumulata Caeli.
3 Circumfluentes divitiae domum
Faustam beabunt, veraque gloria;
At rebus incorrupta laetis
Integritas Domini manebit.
4 Si tempora atris nubibus horreant,
Dulce in tenebris exoritur jubar;
Nam justus, & clemens amica
Luce pium Deus ipse mulcet.
5 Hinc ille in omnes comis, & improbis
Ignoscit ultro, & commodat indigo
Petita, sermonesque cunctos
Judicio sapiente condit;
6 Nec dimoveri magnanimae statu
De mentis ulla se patitur vice;
7 Post fata vivet sempiternus,
Perque virum volitabit ora;

Non obloquentis dicta procacia
Vulgi timebit; tela licet volent
Infecta lethali veneno,
Innocuum violare parcent.

8 Parata dextro fidere Numine
Mens est; id illi robur, & aes triplex;
Nunquam timebit, dum retusos
Despiciat requietus hostes.

9 Gazas egenis commodus erogat
Large profusas; Quod benefecerit,
Non longa delebit vetustas,
Invida nec violabit aetas.

Honore florens, atque opibus potens
Attinget alto sydera vertice,
Celsisque sublimem quadrigis
Gloria non peritura tollet.

10 Videbit, ira ardebit & impius,
Atrisque frendens dentibus, ac fremens
Livore tabescet maligno,
Irrita sed rabies peribit.

PSALMUS CXII.

Laudate pueri Dominum &c.

Hortatur Dei cultores ad ipsum laudandum.

1 LAudes, o Pueri, terrigenum Patri,
Laudes Caelicolum dicite Principi,
Illiusque verendo
Laudes dicite Nomini.

2 Divino reſonent Nomine tempora,
Quae nunc praetereunt, quaeque dehinc fluent,
Donec ſera rotentur
Aeterno ordine ſaecula.
3 Qua Sol purpureis exoritur rotis,
Qua mox Heſperio gurgite tingitur,
Vox diverſa ſupremum
Nomen laudibus efferat.
4 Cunctis omnipotens gentibus imperat
Terrarum Dominus; fulget amabili
Caeleſtes ſuper orbes
Ejus Gloria lumine.
5 Quis noſtro ſimilis, proximus aut Deo,
Qui ſummo reſidens culmine, Caelites,
6 Mortaleſque catervas
Infra ſe poſitas videt?
7 Coetus Ille inopes ex humili loco
Attollit miſerans, fataque corrigit,
Limoſoque jacentem
Tollit pulvere pauperem;
8 Mox illum Superis ordinibus jubet
Aſcribi, & populi principibus ſui,
Divorumque ſedentem
Sancto in concilio locat.
9 Matrem progenie ſed tumidam ſua
Mox orbam vidua deſerit in domo,
Implentemque penates
Fruſtra queſtubus irritis.

PSAL-

PSALMUS CXIII.

In exitu Iſrael &c.

Decantat mirabilia opera, quae Deus fecit, dum educeret filios Iſrael de Aegypto in Terram promiſſam, ut populum confirmet in veri Dei cultu, & Idolorum execratione.

1 CUm gens Niliacis Iſacidum plagis
Exiret, gravibus libera vinculis,
Jacobique Domus barbara, vindice
Caelo, regna relinqueret,
2 Jam tum ſancta Deo progenies fuit
Gens Judaea, piis dedita ritibus,
Jam tum certa ſuis regna in Abramidis
Caeleſtum tenuit Pater.
3 Ut vidit pelagus, corripuit fugam
Aſpectu pavitans, & vada ſubtrahens;
Jordanes trepidas flumine refluo
Undas in caput impulit;
4 Montes ſubſiliunt, ut petulans ſolet
In campis aries, attoniti metu
Colles exiliunt, ut tener exilit
Agnus prata per herbida.
5 At quae cauſa fugae? quae, Mare, te rapit
Vis, tantuſque timor? Cur refluentibus,
Jordanes, properas fluctibus, & vagum
Ad fontem revocas pedem?

6 Quid vos inſolitis motibus incitat,
Montes, ut celeres ſaltibus arjetes?
Quis, colles trepidi, vos agit impetus,
Laſcivi ut ſobolem gregis?
7 Conſpecti facie territa Numinis
Tellus intremuit; Numinis inclyti,
Quod Jacob coluit, mota perhorruit
Majeſtate ſupercilj.
8 Duris ille Deus rupibus elicit
Fontes, & ſubitos pumicibus lacus;
Ejuſque imperiis vitrea flumina
Sicco proſiliunt ſolo (a).
1 Ne nobis, Deus o Maxime, gloriam,
Nobis immeritum ne tribuas decus;
Solum digna tui gloria Nominis,
Dignum fac vigeat decus.
2 Clareſcat pietas illa vetus, tuis
Et quae pollicitis eſſe ſolet, fides,
Ne forte in populos ſermo eat exteros:
Illorum eſt ubinam Deus?
3 In Caelo Deus eſt noſter, & omnia
Sunt quaecunque animo viſa ſuo, facit;
Nil illum prohibet, nullaque maximae
Fixa eſt meta potentiae.
4 At quae ſacrilegis thuribus impiae
Gentes ſigna colunt, aurea lamina,
Argentique fuit maſſa, in imaginem
Conflata artificis manu.
5 Ore aſtant patulo, muta ſilent tamen,
Stant defixa oculos, nil oculi vident,
6 Non aures ſonitus pulſat inutiles,
Nares olfaciunt nihil;

(a) Hic ſecundum Hebraeos incipit alius pſalmus.

7 Palpandi eſt manibus non data copia;
Immotis pedibus non licet ingredi,
Nec vocis ſtrepitus, claraque murmura
Muto e gutture prodeunt.
8 His fiant ſimiles, qui faciunt Deos,
Quos votis onerent, quique aliquod ſibi
Sperant auxilium talibus ex Deis
Senſu, & mente carentibus.
9 Jacobi at ſoboles freta Deo ſtetit,
Illique ipſe fuit praeſidio Deus;
10 Aronis domui ſpes Deus, & fuit
Ejus praeſidium Deus;
11 Turba omnis Dominum rite colentium
Spem cunctam Domino credidit unico,
Nec fruſtra cecidit, nam fuit unicus
Ipſi praeſidio Deus.
12 Nos ſemper memori pectore conditos
Certo fovit adhuc auxilio Deus;
Noſtrumque in gremium plurima contulit
Larga munera dextera;
Jacobique genus, tum genus editum
Arone innumeris auxit amans bonis,
13 Tum quantum eſt hominum, qui metuunt Deum,
Summus, ſeu foret infimus.
14 Multo voſque adeo munere compleat,
Vos, veſtroque ſatos ſemine liberos,
15 Vos terrae ille Deus conditor, & poli
Multo munere compleat.
16 Ille in ſydereis, quos ſibi condidit,
Caeli verticibus conſpicuus ſedet,
At terreſtre ſolum, quod penitus jacet,
Humano generi dedit.

 17 Non

17 Non Te caſſa, Deus, lumine corpora
Laudant, nec Stygios qui ſubeunt lacus:
18 Nos vita fruimur, nos Tibi plaudimus
Nunc, & ſaecla per omnia.

PSALMUS CXIV.

Dilexi, quoniam exaudiet Dominus &c.

Gravi aliquo malo liberatus Deo gratias agit, & hominis ſalutem aeternam ſitientis, ac tot periculis ſeſe eripi poſtulantis, ſenſa exprimit.

1 AMavi; amantis ſeſe amantior Deus
Precationem exaudiet.
2 Intendit aures quando jam ſuas mihi,
Duro vocabo in tempore.
3 Lethalibus conflictor heu doloribus,
Extrema me pericula
Circumſident, hiantibus ne devorer
Rapacis Orci faucibus.
Malis, doloribuſque victus, talibus
Deum voco clamoribus:
4 Ah libera me, quaeſo. Clemens eſt Deus,
Juſtuſque, ſed clemens magis.
5 Miſeretur ergo, mente ſi quis ſimplici
Se, parvus ut puer, gerat;
6 Namque hos tuetur. Ipſe mente parvulus
Jam nunc ſolutus ſum malis.
7 Convertere, anime, requiem & aſpira ad tuam;
Aſpirat & Deus tibi,

8 Qui morte vitam hanc, lacrymis haec lumina,
Hos arcuit lapsu pedes.
9 Ergo placere semper adnitar Deo,
Dum lucis oras incolam.

(a) PSALMUS CXV.

Credidi, propter quod locutus sum &c.

Suam in Deo fidem in adversis praestitam, ac deinceps praestandam praedicat, Dei ope fretus, pro qua se gratum fore spondet.

10 STat Divina fides animo; proin vera locutus
Ab impiis sum multa perpessus mala.
11 Tunc ego mentis inops, externatusque dolore
Dixi:. Placent mortalibus mendacia.
12 At tot pro meritis, queis me Pater optimus auxit,
Illi referre quid ego possim gratiae?
13 Hunc calicem, succo teter qui spumat amaro,
Mihi salutis unde causa provenit,
Accipiamque libens, fundumque exhauriam ad imum,
Deumque rebus invocabo in asperis;
14 Tum Domino memor exolvam solemnia vota
Coram frequenti turba Eum colentium.
15 Nec mortem timeam; Nimis est pretiosa Deo mors,
Subire pro Illo quam pii solent viri.
16 Servus ego, Rex magne, tuus, Deus optime, servus
Tuus, tuaque natus ancilla puer.

(a) Apud Hebraeos cum superiore conjungitur.

17 Aſpera rupiſti mihi vincula; Munera laudis
Tibi immolabo, Te vocabo Nomine.
18 Tum Domino memor exſolvam ſolemnia vota
19 Coram frequenti turba Eum colentium,
Qua ſacra Divini conſurgunt atria templi,
Qua media multis, Solyma, ferves civibus.

PSALMUS CXVI.

Laudate Dominum omnes gentes &c.

Hortatio ad Deum laudandum.

1 LAudes dicite maximo Tonanti,
Gentes undique, quotquot eſtis, omnes;
Illum tollite laudibus frequentes,
Qui cunctas, populi, tenetis oras.
2 Illius Pietas, Benignitaſque
Nos ſervat, reficit, fovet, tuetur,
Magnis pignoribus rata, atque firma;
Tum veri ſtudium, fidelitaſque
Promiſſis manet uſque, & uſque, & ultra
Omne perpetuo manebit aevum.

PSAL.

PSALMUS CXVII.

Confitemini Domino, quoniam bonus &c. 3.

Cum Arca foederis in Montem Sion reportaretur, vel cum Israel post captivitatem Babylonicam hostes suos contrivisset, David, & populus Dei beneficia canit, sed illud potissimum, quod Christum Ecclesiae caput constituerit, tanquam angularem lapidem, qui duos quasi parietes, unde Ecclesia consurgit, Judaeos scilicet, & Gentiles, conjungeret.

1 PRomite digna Deo, populi, praeconia laudum,
Nam bonus est, ejusque omni Clementia saeclo
Permanet:
2 Hoc omnis vox personet Israelis:
Est bonus, Illiusque omni Clementia saeclo
Permanet;
3 Aronis genus inde frequentibus instet
Vocibus ingeminans: Bonus est; Clementia saeclum
Ejus in omne manet;
4 Repetat gens tota colentum
Rite Deum: Bonus est ter, & amplius; Illius omni
Vivit, & aeternum vivat Clementia saeclo.
5 Nempe ego cum rebus moerens versarer in arctis,
Voce Deum supplex, ac fletibus appellavi:
Audiit orantem Clemens, & aperta reductum
In loca, me angustis anfractibus extricavit.

6 Ille mihi auxilio est: Quid vis humana minetur,
Quidve paret, nil vel metuo, vel scire laboro;
7 Ille mihi auxilio est: Cuncti stent cominus hostes
Viribus infensis, cunctos ego despicer hostes;
8 Praestat enim fidisse Deo, quam quaerere vanas
Suppetias hominum, & mortali credere vitam;
9 Praestat praesentem a Domino sperare salutem,
Quam sua Principibus committere, seque tuendum.
10 Omnes me circum glomerarunt agmina gentes;
Omnes Divino perculsas Nomine vici;
11 Illae me instructis iterum obsedere catervis,
Divinoque iterum prostratas Nomine fregi.
12 Praelia vi multa instaurant, urgentque frequentes,
Ardentesque animis, quot circum florea rura
Effunduntur apes, aut quantus vepribus ignis
Stridet, & indomitis raptos ardoribus ambit;
Ast ego Divino munitus Nomine contra
Processi, & multo poenas cum sanguine sumpsi.
13 Nec tamen absistunt; magna nituntur opum vi,
Ut stantem impellant; verum, pendente ruina,
Jam proclinatum, devexo & pondere pronum
Me Deus excepit, sustentavitque cadentem.
14 Hic virtus, roburque meum, mea gloria; certa
Hoc auctore, salus, felix & adorea venit.
15 Inde mihi vitam fremitu gratata receptam,
Justorum vox, & festo testata fragore
Laetitiam, insonuit tectis, atque impulit auras.
16 Dextera virtutem exeruit Divina, subacto
Dextera me Divina dedit dominarier hosti,
Dextera virtutem exeruit Divina potentem.
17 Non ego non moriar, vivus, pollensque, vigensque
Magna salutiferi narrabo gesta Tonantis;

18 Qui

18 Qui licet inflicto me castigaverit ictu
Interdum indignans, meque ad meliora reflectens,
Extrema non sustinuit me perdere clade.
19 Augustas reserate fores, ac pervia justis
Limina, Custodes;
20 Juvat his succedere tectis,
Et Domino dignas cantu persolvere grates.
Hac iter est; haec porta Dei deducit ad aedes,
Huc gens justa subit;
21 Laudes Tibi, Maxime Divum,
Hic recinam, facili mea vota quod hauseris aure,
Et dederis per Te parta gaudere salute.
22 Ille (vices rerum o versae!) Lapis (a) ille, superbi
Quem modo structores illustria tecta parantes
Detrusere foras, nullis velut usibus aptum,
En Lapis ille novae fastigia continet aedis
Parietibus super impositus, qua nectit utrumque
Angulus, & geminos junctura copulat una.
23 Hoc Deus hoc fecit: magnum, ac mirabile, nostri
Quod stupeant oculi, grata novitate fruentes.
24 Haec est alma dies, quam summo adduxit Olympo,
Et sacram esse sibi voluit, propriamque dicavit
Ipse Deus; festa celebremus gaudia luce,
Purior & laetis resonet concentibus aether.
25 Salve, magne hominum Vindex, Rex optime, salve,
Prospera cuncta refer;
26 Salve (b) qui Nomine missus
Divino, ad nostram venis in tua regna salutem.
Haec e sacrato vobis Mysteria templo
Pandimus, o populi.
27 Nobis Deus ipse videndum

(a) i. e. Christus.
(b) Hebrae. *Osanna*; i. e. Salve.

Se dedit, & clara manifestus luce refulsit.
Solemnem celebrate diem, templumque coronis
Cingite, & obtentu ramorum umbrate virentum
Postesque, murosque sacros extantia ad usque
Cornua, protendit quo se Arae extrema crepido.
28 Es mihi Tu Deus, & grates Tibi jure rependam;
Es mihi Tu Deus, & laudes Tibi carmine dicam,
Teque canam, facili mea vota quod hauseris aure,
Et per Te parta dederis gaudere salute.
29 Promite digna Deo, populi, praeconia laudum,
Nam bonus est, Pietasque omni manet Illius aevo.

P S A L M U S CXVIII.

Beati immaculati in via &c.

Encomium Legis Divinae, & hortatio ad eam servandam.

1 O Ter felices, omni qui labe carentes,
Ad Domini leges vitam agere instituunt,
2 Et memori qui mente Dei praescripta volutant,
Et quibus est solum quaerere cura Deum.
3 At quicunque animum factis corrumpit iniquis,
Excedit rectis, quas docet Ille, viis.
4 Hoc Tibi decretum, Deus, haec tua certa voluntas,
Quae jubeas, multa sedulitate coli.
5 O utinam nostrae spectent huc denique curae,
Ut moveam certos ad tua jussa gradus!
6 Tunc sapiam, tunc me nunquam malus auferet error,
Nota mihi fuerint cum tua dicta satis.

7 Jure igitur recto dicam Tibi pectore laudes,
Justitiae didici quod sacra jura tuae.
8 Haec servare mihi certa est sententia: Tu me
Ne modo destituas, auxiliumque neges.
9 Quisquis enim primo mores castigat ab aevo,
Qui faciat, servet ni Tua dicta memor?
10 Te cunctis studui curis exquirere; ne Tu,
Qua tua perficiam jussa, negaris opem.
11 Illa quidem memori sub pectore condita servo,
Ne quo in Te fiam crimine forte nocens.
12 Sic aeterna tuum comitetur gloria Nomen,
Me, Tibi quae possint facta placere, doce.
13 In labiis semper tua lex mihi, semper in ore,
Usque tua e nostro gutture verba sonant.
14 Legem implere tuam mihi summa, & sola voluptas,
Gaudet ut aggestas inter avarus opes.
15 Ergo tua intentus semper praecepta facessam,
Mente tuas relegam nocte, dieque vias;
16 Sanctam animo legem nunquam cessante revolvam;
Nec tua ab immemori pectore verba fluent.
17 Hoc mihi da, revoca moribundum ad lumina vitae;
Inde colam sancta jussa verenda fide.
18 Luce nova hanc oculis obductam disjice nubem;
Miraque dispiciam lege retrusa tua.
19 Inscius his versor peregrinus, & advena terris:
Ne me, quae dederis jussa, latere sinas.
20 Lex tua votorum ratio est, & summa meorum;
Hanc cupio quovis tempore plus cupere.
21 Indociles animos damnas: Vae sontibus, a Te
Quos procul errantes mens malesana rapit;
22 At mihi dant probro, Tibi quod parere laborem:
Tu dele indignam, quae mihi inusta, notam.

23 Con-

23 Consedere viri, coetusque habuere potentes,
Plurimaque in nostrum disseruere caput;
Ast ego contempsi coetus, & inania verba,
Et tua mi solus jussa fuere labor.
24 His mens invigilat meditando exercita curis,
Solicito haec verso pectore consilia.
25 Haeret iners animus terrae: tellure jacentem
Erige; sit vitae lex tua norma meae.
26 Me Tibi confessum vitae male facta prioris
Audisti; Nunc quae sint mihi agenda, doce.
27 Pande viam, (quam me ire jubes, virtutis; in illa,
Ut mira est, curram, nec labor iste gravet.
28 Interdum fesso obrepit torporque, soporque:
Eloquii stimulos Tu mihi subde tui;
29 Fac retraham cautos pravo de tramite gressus,
Pro pietate tua fac tua jura sequar.
30 Nam statui veri rectos insistere calles,
Nec memori tua lex excidit ex animo.
31 Hanc sequor, hanc toto complector pectore: Tu spes,
Quam Tibi commisi, ne sine vana cadat.
32 Nam quoties animum mihi Numine confirmasti,
Incessi rapido per tua jussa pede.
33 Praecipe qui legum via sit calcanda tuarum;
Hoc mihi stat vitae carpere semper iter.
34 Tu lumen menti praefer, scrutabor ego illas
Sedulus, & penitus cordis ad ima premam.
35 Esto viae mihi dux tua per praecepta volenti
Currere; currere enim per tua jussa volo.
36 Huc curas converte meas, subrepat habendi
Ne sitis, atque auri non satianda fames.
37 Flecte meos oculos, ne vana illudat imago,
Perque tuas alacrem da properare vias;

38 Eloquiumque tuum famuli ſub pectore conde,
Cui veniat cuſtos ſanctus in oſſa timor.
39 Quod ſi quid titubem, me infamia quanta ſequetur!
Hoc, Deus, hoc aufer, quod timeo, opprobrium.
40 Dulce Tibi ſervire; hoc votis omnibus opto,
Hoc ut perficiam, fer mihi dexter opem.
41 In me deſcendat Pietas tua, pactaque quondam
(Si tua non poſſunt fallere verba) ſalus.
42 Si detur virtus probro, haec reſponſa reponam
Hoſtibus: In verbis ſpem mihi ineſſe Dei.
43 Talia jactanti ne verba ex ore revellas,
Spes etenim dictis ſtat mihi nixa tuis.
44 Hinc tua ſervabo ſtudio decreta fideli
Perpetuos, ſuperet dum mihi vita, dies;
45 Et tua tam cupido praecepta ardore capeſſam,
Lata ut noſter amor ſe putet ire via.
46 De Te me reges ſaepe audivere loquentem,
Libera nec preſſit degener ora pudor.
47 Saepe agitans animo mecum tua dicta peregi,
Quae miro inflammant pectus amore meum.
48 Mox opus aggreſſa eſt, dilectaque juſſa faceſſit
Jucundo nunquam feſſa labore manus.
49 Eſto memor, quae Tu famulo promiſſa dediſti:
Haec faciunt animos, ſpemque timentis alunt.
50 Haec me ſpes aegrum rebus ſolatur in arctis,
Atque tuum vires adjicit alloquium.
51 Inſtant, irriſumque vocant ad prava ſuperbi;
Lege tamen timui devius ire tua.
52 Semper enim menti haec alte defixa tenaci
Haeret, & in cunctis me levat una malis.
53 Deficio, gelidusque artus mihi concutit horror,
Cum video hanc ſtultos deſeruiſſe greges.

54 Haec

54 Haec mihi, quando his errabam peregrinus in oris;
Carmen, & exilii dulce levamen erat.
55 Ipsa tuum referunt noctis mihi somnia Nomen,
Imperiisque tuis advigilare juvat.
56 Idque adeo factum, legum decreta tuarum
Quod fuerint studiis unica meta meis.
57 Omne bonum mihi Tu, Deus, es; sententia menti
Haec sedet, ut quidquid jusseris, ipse sequar.
58 Ergo ad Te supplex veni, auxiliumque poposci:
Ah miserere, tuis vocibus adde fidem.
59 Namque ego dum vitae rationem exquiro regendae,
Verti non dubios ad tua jussa pedes.
60 Haec ego sum quovis pacto servare paratus,
Nec labor, aut nimium coepta operosa movent.
61 Ferrea culparum quamvis me vincula nectant,
Non tamen ex animo lex violata cadit.
62 Quin etiam media surgo de nocte, Tibique
Grates pro talis munere legis ago.
63 Mecum omnes sentire reor Te rite colentes;
Cura servantes & tua scita pari.
64 Si pius es, pietate tua si terra redundat,
Pande, Tibi morem qua ratione geram:
65 Accepere fidem tua dicta, Altissime Regum;
Mitis es in servum nempe, bonusque tuum:
66 Esse bonus per Te discam, prudensque, sciensque,
Pondus enim dictis sum ratus esse tuis.
67 Nondum abjectus eram, cum Te, Pater Optime, laesi;
Hinc didici nostro cautior esse malo.
68 Tu bonus es; Bonitatem oro succurre per istam,
Quaeque Tibi placeant, semper obire doce.
69 Crescit adhuc rabies, & vis furiosa superbis;
At studeo monitus corde fovere tuos.

70 Lac

70 Lac veluti tepidum permista coagula durant,
Haud aliter vitiis corda proterva rigent;
At mihi cum subiit tua lex, meditataque sedit
Pectore, cor mollit, duritiemque domat.
71 Me quibus exagitas, sunt infortunia tanti,
Ut vel sic discam, quae facienda jubes.
72 Argenti, atque auri plusquam defossa talentum
Millia multa, mihi lex pretiosa tua est.
73 Me finxit tua dextra: Operi succurre, bonamque
Da mentem, ut discam, quae Tibi cunque placent;
74 Cultoresque tui capiant me gaudia viso,
Quod spes promissis stet mihi certa tuis.
75 Novi ego, ut aequato libres examine lances,
Causaque justa fuit, cur miser ipse forem.
76 Nunc pietas tua me foveat, soletur & aegrum,
Ut Domini ad nutus omnia servus agam.
77 Te mihi redde pium, pariter mihi vita redibit;
Semper enim nostra lex tua mente sedet.
78 Dispudeat temere me divexasse superbos,
Noster erit, quicquid jusseris, usque labor.
79 Quotquot Te metuunt, duce me, potiora sequantur,
Et qui sermones edidicere tuos.
80 Da puro servare tuas mihi pectore leges,
Ne serus damnet non bene facta pudor.
81 Saepe animus per Te impatiens sperare salutem
Deficit; at verbo spes redit inde tuo.
82 Defecere tuis pendentia lumina verbis:
Quando erit ut mihi opem, dicere visa, feras?
83 Videris arentem contractis pellibus utrem,
Quem gelida in pratis forte pruina coquit;
Non secus exhaustum me longo arescere dices
Moerore, oblitum non tua jussa tamen.

84 Ad meà damna dies quot restant? En erit, ut qui
Me vexant, poenas, Te repetente, luant?
85 Vana mihi cecinere homines commenta nocentes;
Non ita me leges erudiere tuae.
86 Hic verum omne latet: dant illi subdola frustra
Verba mihi; Insidiis ne opprimar, affer opem.
87 Quam pene ad terram me dejecere loquendo!
Deserui monitus non tamen ipse tuos.
88 Per, Tibi quae pietas, vires animumque ministra;
Tunc ego, quae sancto dixeris ore, colam.
89 Verbo extructa tuo Caeli stetit ardua moles,
Inque sua aeternum mobilitate manet;
90 Lege tua ex una surgens subit altera proles,
Statque tua in tota posteritate fides;
91 Lege tua vacuo desedit in aere tellus,
Constat & imperiis, stabit & usque tuis;
Lege tua alternae succedunt ordine luces;
Cuncta potens magna sub ditione premis.
92 Me nisi lex tua fulciret, meditata frequenter,
Pondere (a) corruerem forsitan ipse meo.
93 Nulla tuas animo evellent oblivia voces:
Illic praesidium, robur & omne mihi est.
94 Sum tuus: Incolumem duris subduce periclis;
Unica de jussis est mihi cura tuis.
95 Ut me dejicerent, expectavere nocentes;
Sed tua mi fuerant cognita dicta satis.
96 Optima quaeque suos vidi contingere fines;
At tua quam lato limite jura patent!
97 Excitat o quantos tua lex mihi, Numen, amores!
Quam volupe est totos hanc reputare dies!
98 Hostibus inde meis rerum prudentia major
Me regit: Illa oculis praevia semper adest.

(a) S. Hier. Ies. Praefats.

99 Inde omnes praeeo, qui me docuere, magistros:
Ingenium nobis lex meditata facit.
100 Inde feror senibus multo sapientior ipsis,
Quod tua scrutari dogmata cura fuit.
101 Nulla per obliquos flexi vestigia calles,
Ingressus recta per tua jussa via.
102 Ex illa nec transversum discessimus unguem;
Vox tua me in sancto continet officio.
103 Dulcia quam sapiunt nostro praecepta palato!
Dulcia sunt illis Attica mella minus.
104 Illa meam claro sparserunt lumine mentem,
Inde odio, scelerum quicquid ubique, mihi est.
105 Illa meos nitida praecedunt lampade gressus,
Suntque per obscuras praevia taeda vias.
106 Ergo testatus statui inviolabile Numen;
Justitiae ad normam cuncta referre tuae.
107 Sed premor heu nimia dejectus mole malorum;
Erige me, atque oris fac rata dicta tui;
108 Sint rata, sponte mea quae sum facienda professus;
Ut faciam, Tibi quae sint placitura, doce.
109 Mille objecta patet semper mea vita periclis;
At tua nil animo evellere jussa potest.
110 Insidias, laqueosque mihi posuere nocentes;
Sustinui a placitis nec procul ire tuis.
111 Haec sunt jure mihi patrimonia parta perenni,
Haec mihi sunt verae semina laetitiae.
112 Haec animum induxi aeternum inviolata tueri,
Quod sperem studii praemia magna mei.
113 Odi perversum vulgus, gentemque nefandam,
Mirificoque tuae legis amore flagro.
114 Tu mihi perfugium; Tu casu adjutor in omni;
Quae mihi spes, verbis nititur illa tuis.

115 Ite procul, procul hinc greſſus removete, maligni;
Juſſa Dei ſtudio ſunt recolenda meo.
116 Excipe me, ſic pollicitus, lucemque reviſam;
Ne ſine, ut in celeres ſpes eat iſta notos.
117 Ipſe veni auxilio; poſt victa pericula ſoſpes
Quicquid mente geram, lex tua ſemper erit.
118 Spernis enim, & merito, tua qui decreta refringunt,
Tantum auſi laeva mente agitare nefas.
119 Quod mihi ſunt viſi fas omne abrumpere fontes,
Inde tuae major legis inarſit amor.
120 Tu penitus ſanctum mihi cordi infige timorem:
Judicii heu timeo jura ſevera tui.
121 Jus ſemper colui, nec vi, nec fraudibus uſus:
Ne delatorum fraudibus objiciar.
122 Crimina neu forte affingant mihi falſa ſuperbi,
Officium famulum (a) dirige ad omne tuum.
123 Lumina deficiunt ſperatae intenta ſaluti,
Promiſſique tui certa videre fidem.
124 Te famulo, qualem tua vult Clementia, praebe,
Meque adeo, qualem juſſeris, eſſe doce.
125 Servus ego Tibi ſum; Tu mentem inſpira, animumque,
Ut praecepta mihi tradita noſſe queam.
126 Tempus adeſt, meritas cogas ut pendere poenas,
Qui leges auſi ſunt violare tuas.
127 Contra ego, pluſquam aurum, ſimilemque topazion
auro,
Quae jubeas, pretio quolibet empta velim.
128 Idcirco huc animum, curaſque intendimus omnes,
Odimus & vetiti criminis omne genus.
129 Lex tua res mira eſt, mirum eſt, quodcunque jubetur;
Meque adeo haec alta volvere mente juvat.

130 Haec

(a) Hebr. *dirige* pro *ſuſcipe*.

130 Haec dum aperis, claro mens lumine collustratur,
Ante diem & pueris lux, ratioque venit.
131 His inhians, avido duxi auras ore salubres,
Mirifico legis captus amore tuae.
132 Aspice me, quaque in populum tua sacra colentem
Esse soles, illa me pietate fove.
133 Tu mea flexanimis vestigia dirige verbis,
Inque animo regnet nulla libido meo.
134 Nulla mihi officiant hominum, Te vindice, probra,
Exequar amota quin tua jussa mora.
135 Servum sparge tuum Divini lumine vultus,
Morigerumque tuis legibus esse doce.
136 Nam mea flebilibus manarunt lumina rivis,
Rumpere quod leges ausa fuere tuas.
137 Justus es; & justo disponens ordine cuncta,
Justa jubes;
138 Verax, omnia vera doces.
139 Hinc quoties verba oblitos tua conspicor hostes,
Urit atrox animum cura, dolorque meum.
140 Igne velut purgata (a), nitent tua nescia labis
Eloquia; hinc famulo cara fuere tuo.
141 Parvus ego, & nullis, fateor, majoribus ortus
Sum puer; at legis sum memor usque tuae.
142 Justitia aeternum constat Tibi firma per aevum,
Inque tua verum lege, bonumque latet.
143 Hanc meditor, tantis licet undique deformatus
Aerumnis; curas haec meditata levat.
144 Haec justa est, haec aeterna manet: Tu mentis acumen
Da mihi, ut hanc possim discere; sospes ero.
145 Ad Te clamores imo de corde cientem
Audi; ut quae doceas, hac ego scruter ope.

(a) Hebr. pro *igneum* habet *Igne examinatum*.

146 Clamavi: ſerva miſerum, Pater optime, ſerva,
Ut tua contento juſſa labore colam.
147 Praeveni haec iterans Phoebaeae lampadis ortus,
Spes erat in verbis tanta repoſta tuis.
148 Ad Te oculos primo vigilans de mane levavi,
Mente tua incumbens totus in eloquia.
149 Per pietatem oro, clamorem ſupplicis audi,
Perque fidem, dulci da mihi luce frui.
150 Qui me conturbant, ſceleri quanto arctius haerent,
Hoc a lege magis longe abiere tua;
151 Tu prope ſemper ades, Tu vel fugientibus inſtas;
Nil, niſi vera jubes, nil, niſi vera probas.
152 Cum primum tua jura animo comprendere coepi,
Perpetuo haec novi pondere firma fore.
153 Caſus cerne meos, & iniquae ſubtrahe cladi;
Hoc tua lex noſtro in pectore fixa meret.
154 Tu cauſam cognoſce meam, tutare ſalutem,
Proque tua vitam Tu mihi redde fide.
155 At ſpes nulla malis, ratio, & via nulla ſalutis;
Hoc tua lex tota e pectore lapſa meret.
156 Multa Tibi pietas, Deus optime; Redde jacenti
Redde animum, careant nec tua verba fide.
157 Magna inſectantum premor, urgentumque caterva,
Nec vis a placitis avocat ulla tuis.
158 Quin illos video ſacra jura reſolvere, & angor,
Angor io, atque aegrum culpa aliena facit.
159 Aſpice, me quanto tua lex inflammet amore:
Ah tua languentem me recreet pietas.
160 Verum dictorum caput eſt, & ſumma tuorum,
Juſtitiae & ratio non peritura tuae.
161 In me homines quanquam conjuravere potentes,
Non tamen hi faciunt, ſed tua verba metum.

162 At

162 At tua verba mihi faciunt quoque gaudia, sicut
Qui spolia e victis hostibus ampla tulit.
163 Acrius hinc odiis, scelus aversatus, inarsi,
Et majore tuae legis amore flagro.
164 Quaeque dies septemgeminas Tibi dicere laudes,
Meque tuis vidit plaudere judiciis.
165 Qui tua jura colunt, pax illis aurea ridet,
Et nihil, offensam cur vereantur, habent.
166 Inde mihi a Te uno libet expectare salutem,
Et tua jussa ipsis diligo plus oculis.
167 Haec animus nunquam violanda putavit; amabat
Plus ea sese ipso, aut si quid amabilius.
168 Omnia servavi, quod Te mihi semper adesse,
Et tanto scirem singula teste geri.
169 Ascendant mea vota tuas, mitissime, ad aures,
Promissamque tuae da mihi lucis opem.
170 Excipe pacato, quae deprecor, ore, malisque
Eripe me, tua ne pondere dicta vacent.
171 Ast ego tunc grato laudes Tibi carmine pangam,
Cum fuero nutus doctus obire tuos.
172 Tunc tua vulgabo gentes oracla per omnes,
Teque jubere tuis non nisi justa, canam.
173 Tende manum, meque in mediis tutare periclis;
Certum est, quae jubeas omnia, velle sequi.
174 Te cupio: per Teque data gaudere salute,
Et versare animo quae Tibi cunque placent;
175 Teque adeo laudare, mihi dum vita manebit,
Auxilioque meis lex tua rebus erit.
176 Erravi, fateor, qualis, pastore relicto,
Devia dumosis saltibus errat ovis;
At servum Tu quaere tuum, profugumque reduce;
Non animo penitus lex tua lapsa meo est.

Oris peregrinatur ah nimis diu
Haec vita inhoſpitalibus.
6 Mihi alma pacis cum placerent otia,
Odere pacem barbari;
Sermonis & cum quaererem conſortia,
Movere iniqua praelia.

PSALMUS CXX.

Levavi oculos meos in montes &c.

Conſolatur Peregrinos aſcendentes Jeruſalem, ſive intelligat Judaeos adhuc in captivitate degentes, ſive juſtos ad caeleſtem Patriam aſpirantes, perpetuamque Dei cuſtodiam promittit.

INDUCITUR PRIMO LOQUENS

Peregrinus, deinde Propheta.

1 *Peregr.* LUmina in ſummos lacrymoſa montes
Suſtuli, ſanctam ſpeculatus Urbem,
Unde tot nobis veniet malorum
Dulce levamen.
2 Namque opem duris feret Ille rebus,
Aſtra qui finxit, ſtabilemque terram:
Proph. Sic erit prorſus: Peregrine, vanos
Mitte timores.
3 Te per incertos regat Ille calles,
Haud tuos paſſus titubare greſſus;
Nec,

Nec, tibi ſemper vigilans, ſopore
Lumina claudat;
4 Lumina haud claudet reſoluta ſomno,
Qui ſui ſervat genus Iſraelis,
Feſſus & nunquam vigilem remittet
Pectore curam.
5 Te Deus ſervat, tua vita cordi,
Et ſalus illi eſt; latus ille dexter
Ad tuum incedit comes, & ſequaci
Te tegit umbra;
6 Unde nec ſolis, medios per aeſtus,
Lampas ardentis faciem perurat,
Luna nec noctu caput inſalubri
Frigore laedat.
7 Te Deus cunctis procul a periclis
Arcet; & caſus utinam ſiniſtros
Arceat ſemper, tibi tuta ſemper
Vita trahatur!
8 Seu pedes quoquam tuleris, referre
Inde ſeu greſſus libeat, viarum
Haereat ſemper comes Ille eunti,
Seu redeunti.

PSAL-

PSALMUS CXXI.

Laetatus sum in his, quae dicta &c.

Describit pulchritudinem, & excellentiam Jerusalem, ad quam reverti optabant, & sperabant Hebraei, quae ad nostram de Caelesti Jerusalem spe referenda sunt.

1 O Me beatum! quae mihi gaudia
Sensus inundant! o bona nuncia!
Sedes revisemus paternas,
Et Domini omnipotentis aedem.
2 Laeti recursant nunc animo dies,
Cum Civitatis moenia liberae
Obivimus tuti, tuisque
Constitimus, Solyme alta, portis (a).
3 Haec illa felix est Solyme, omnibus
Communis olim, charaque Civitas,
Sic ordinata, ut cuncti in una
Urbe bonis fruerentur iisdem.
4 Illuc per annos ter stata singulos
Ad sacra multae conveniunt tribus:
Sic lege praescriptum Israeli,
Rite Deum ut celebrent faventem.
5 Illic daturi jura petentibus
Sedere Reges, Davidis inclyta
De gente creti, patrioque
Imperio, atque opibus potiti.

(a) Hebr. In portis tuis.

6 Pacem ergo, Cives, & bona Patriae
Adjuncta paci cuncta precamini:
Pax, Fauſtitaſque te beata
Soſpitet, & tibi amore junctos;
7 Pax alma muris involitet tuis,
Et laeta cornu divite Copia
Fortunet excelſas potentum
Larga domos, procerumque turres.
8 Amor meorum nonniſi Civium,
Fratrumque, junxit quos mihi charitas,
Pacem precari me ſubegit,
Sancta tibi, Solyme, tuiſque;
9 Et illa ſummo ſacra Domus Deo,
Quae tangit alto nubila culmine,
Ad vota me adduxit, petentem
Cuncta tibi bona provenire.

PSALMUS CXXII.

Ad te levavi oculos meos &c.

Sub imagine Populi a Babyloniis proceribus oppreſſi, hominis juſti injuriam patientis vota exprimit.

1 AD Te lumina ſuſtuli,
Qui Caelorum habitas templa nitentia.
2 Lugens ſervus ut aſſolet
Caedentis domini cernere dexteram,
Uda ut fletibus aſpicit
Sublatum dominae in verbera brachium;

Poenam ancillula deprecans;
Sic nostri, ingeminans vulnera dum ferit,
Respectant oculi Deum,
Iras si pietas leniat asperas.
3 Jam nos mitior aspice,
Jam nostri pietas Te moveat, Deus;
Facti nam satis heu sumus
Cunctis ludibrium, & fabula gentibus;
4 Nostram jam satis heu pudor
Infecit faciem, pectus & obruit;
Nostra heu plus nimio jocus
Vita est divitibus, ludus & impiis
Laeta sorte tumentibus.

PSALMUS CXXIII.

Nisi quia Dominus erat in nobis &c.

Populus Hebraeus gratias agit Deo ob superatas aerumnas, quas in captivitate, vel deinde in Civitatis, & Templi instauratione passus fuerat; quae conveniunt Ecclesiae post persecutiones.

1 PRaesente nobiscum Deus
Nisi fuisset Numine,
Ereptus infortunio
2 Nunc dicat omnis Israel,
Praesente nobiscum Deus
Nisi fuisset Numine

3 Cum nos feroces maximo
Gentes furore invaderent,
Vivos hiante forsitan
Absorbuissent gutture;
Cum saeva nostris imminens
Arderet ira cladibus,
4 Forsan profundo gurgite
Mersos malorum turbida
Hausisset unda naufragos.
5 Torrentem ab imbre turgidum
Magno supinis impete
Jugis ruentem montium,
Secumque volventem omnia
Sylvae fragore maximo,
Impune transnatavimus.
Nobis Deus sed dextero
Nisi adfuisset Numine,
Fortasse inenatabiles
Ingressi in undas, ultimum
Jam duceremus spiritum.
6 Regi supremo Caelitum
Summas agamus gratias,
Immanibus furentium
Qui bestiarum dentibus
Nos esse praedam noluit.
7 Ut passer e venantium
Vinclis solutus evolat,
Sic vita nostra arctissimis
Est expedita nexibus:
Confracta sunt jam vincula,
Nos liberati abivimus.
8 Adjutor adfuit Deus,

Eju-

Ejusque Nomen inclytum,
Qui templa Caeli altissima,
Imasque terras condidit.

PSALMUS CXXIV.

Qui confidunt in Domino &c.

Hortatur ad fiduciam in Deo collocandam, & in firmitate Urbis Jerusalem Ecclesiae firmitatem designat.

1 QUicunque dextro Numine nititur,
Nullis movetur casibus asperis,
Vertex ut immotus Sionis
Vim Boreae, furiasque ridet;
2 Stat omne in aevum, qui Solymae incolit
Vallata celsis moenia montibus;
Munimen at majus suorum,
Perpètuo Deus ambit Urbem.
3 Non Ille semper sceptra nocentibus
Permittet, insons se ut doleat premi
Impune, felicique dextram
Incipiat scelerare culpa.
4 Bonis secundo Numine ades, Deus,
Et mente rectis:
5 Prava sequentium
Gregem scelestis ultor addet,
Et simili feriet ruina.

Sed

Sed Israelis laeta nepotibus,
Praecincta flavas Pax olea comas
Arrideat, plenoque cornu
Fundat opes, animosque nectat.

PSALMUS CXXV.

In convertendo Dominus &c.

Praevidens tempus, quo Cyri decretum de solvenda captivitate Judaeorum promulgatum est, eorum exponit laetitiam, quae illius figura fuit, cujus participes erimus cum mala omnia evaserimus.

1 CUm Deus Hebraeae Babylonia vincula genti
Rupit, & in Patriam posse redire dedit,
Vix bene credidimus nobis, sunt illaque visa,
Qualia quae fingit gaudia vana sopor (a);
2 Laetitia at pleno mox exundavit ab ore,
Et festo increpuit lingua soluta sono.
Cum gentes haec audierint: Quam grandia, dicent,
Quotque illis tribuit dona fruenda Deus!
3 Dona fruenda Deus vere dat grandia nobis;
Tantaque ab hoc uno gaudia fonte fluunt.
4 Quotquot adhuc reliquos Babylon, Deus, impia servat,
Fac reperant plenis Patria tecta viis.
Compita fervescant venientum undantia turba,
Quae multis simul e partibus acta ruat,

(a) S. Hier. vertit, *sicut somniantes*.

Qualis flante austro, pluviis, nivibusque solutis,
Monte ruit torrens, raptaque saxa rotat,
Semper & auctus aquis, collectis undique rivis,
Volvitur, & mersos cornibus urget agros.
Sat dedimus lacrymis: Versis in prospera fatis,
Ire nota incipiant candidiore dies.
5 Haud aliter, tristis qui terrae semina mandat,
Mox hilaris segetes plena per arva metet.
6 Moerebant inopes post semina jacta coloni,
Semina, quae mendax forte negabit ager;
Ast ubi collectos teret area plena maniplos,
Laetitia exultant, inter opusque canunt.

PSALMUS CXXVI.

Nisi Dominus aedificaverit domum &c.

Cum post captivitatem Judaei in templo, & Urbe reficienda laborarent, eos monet, ne nimium suae industriae tribuant, sed Deo nitantur, quod ad nostram institutionem pertinere maxime, credendum est.

1 FRustra extruendis allaborat aedibus,
Sudatque plurimum peritus artifex,
Nisi extruendis praesit aedibus Deus;
Urbisque servans alta propugnacula
Frustra tuendis excubat pro moenibus
Armatus, Urbem ni Deus custodiat.
2 Quid attinet labore vano conteri,

Quid

Quid ante lucem de thoro consurgere?
Nil anxii esse: cum quiete corpora
Curata fuerint, rursus ad opus surgite,
Qui per laborem plurimum arctum quaerere
Panem coacti, cum dolore vivitis.
3 Spes est Deo credenda: ubi Ille adduxerit
Suis, habet quos unice charissimos,
Secura pacis, otiique tempora,
Quanta iis bonorum, quam perennis suppetet
Quam parta nullo cum labore copia!
En, dulcis a Deo profecta haereditas,
Beat parentes multitudo liberum,
Fructusque felix ventre foecundo editus
Merces probatae justa virtuti datur.
4 Quales sagittae, quae valente dextera
Emissae ab arcu, certa portant vulnera,
Sic fausta proles, quamlibet parentibus
Prognata dura sorte jactatis diu,
Florens vigebit, atque pollens robore,
Formidolosa vel superbis hostibus.
5 Beatus ille, cui dedere Caelites,
Votis faventes, filios pubentibus,
Velut sagittis qui pharetram impleverit (a),
Domum refertam cernere! His cinctus latus
Securus animi incedet, & nullus pudor
Perfundet ora cum dies advenerit,
Qua callidos refellet adversarios,
Spissae corona astante multitudinis,
Judicia quae frequentat, & certa die
Portas ad ipsas urbis in jus convenit.

PSAL-

(a) S. Hier., & Hebr. Implevit pharetram suam ex ipsis.

PSALMUS CXXVII.

Beati omnes, qui timent Dominum &c.

Hortatio ad pietatem, proposita ingenti virtutis mercede, quae in veteri testamento de temporalibus bonis erat, in novo de aeternis est intelligenda.

1 O Te beatum, qui Deum caste colis,
Ejusque calcas semitas!
2 Tuae labore quod manus paraverint,
Te nutriet fructu ubere.
Tibi bene est, eritque; cunctis affluis,
Et semper affflues bonis.
3 Qualis maritae juncta vitis populo
Uvis abundat dulcibus,
Sic prole multa te beabit abdita
Uxor domus in angulo;
Virentibusque ceu novella frondibus
Vigent olivae germina,
Venusta mensam sic tuam circumdabit
Florens corona liberum.
4 En ut bonis ditabitur quamplurimis
Timere qui novit Deum.
5 Haec largiatur, pluraque Ille munera
Tibi Arce de Sionia,
Solymaeque perfruare felicis bonis
Per cuncta vitae tempora.

6 Cernas tuorum liberorum filios,
Laetamque pace Patriam.

PSALMUS CXXVIII.

Saepe expugnaverunt me &c.

Judaeorum populus in nova templi, urbisque aedificatione a vicinis gentibus vexatus, hic inducitur sua mala, hostiumque insanos conatus, ac futuram destructionem describens, simulque Ecclesiae semper irritas oppugnationes.

1 SAepe immerentem prima ab origine
Vexavit acer me furor hostium:
Defuncta nunc demum periclis
Gens repetat genita Israele.

2 Saepe immerentem prima ab origine
Vexavit acer me furor hostium;
Sed nulla me clades, nec ulla
Frangere vis inimica quivit.

3 Incude ferrum tundit uti faber,
Lictor flagellis contudit impius
Sic terga plagis exarata (a),
Congeminans sine fine plagas.

4 At tempus instat, cum Deus hostium
Cervice fracta, supplicia exiget:
Pudore tunc victi retrorsum
Terga dabunt populi feroces,

Qui-

(a) Hebr. Supra dorsum meum araverunt aratores. Et S. Hier.

Quicunque ſanctam nunc odiis Sion
Premunt iniquis.
5 Immiſerabiles
Repente fortunae ſecunda
Deſtituet melioris aura,
Brevique raptos dejiciet ſolo
Matura clades;
6 Tecta velut ſuper
Areſcit enatum, priuſquam
Falce cadat reſecante, foenum,
7 Lectis nec implet brachia faſcibus
Meſſor, nec herbas agglomerat ſinu,
Qui colligit ſparſos maniplos,
Fruſtra opus aggrediens inane;
8 Nec hoſpes illa praeteriens via
Dicit: ſecundet vota favens Deus,
Ejuſque Nomen, quae precamur,
Auſpicio meliore firmet.

PSALMUS CXXIX.

De profundis clamavi &c.

In malis captivitatis Dei miſericordiam implorat, culparum remiſſionem ſperat, hominum redemptionem praedicit.

1 MErſus malorum fluctibus,
Deus, profundo e gurgite
Ad Te ejulatus ſuſtuli

Ruptos ab imo pectore.
Voces, Deus mitissime,
Audi gementis, & pias
2 Verbis precantis, ut soles;
Aures misertus commoda.
Neu Te minus placabilem
Admissa reddant turpia.
3 Aequo librata examine
Si cuncta penses crimina;
Quis nam severa Judicis
Tanti subire arbitria,
Quis sustinere vindicis
Torvam queat praesentiam?
4 Sed summa Te benignitas
Commendat, atque amabilis
Lex poenitenti pollicens
Veniam paratam criminum.
Haec spem meam lex excitat,
Mihi ut pium Te spondeam.
5 Promissa veracis Dei
Addunt mihi fiduciam,
Animusque noster in malis
Favente fidit Numine.
6 Vitae diebus omnibus
A mane primo ad vesperum
Favente fidat Numine
Tota Israelis natio.
7 Penes Deum clementiae
Fons est perennis; maximum
Nostrae salutis Ille habet
Pretium paratum;
8 Ille omnia

Ab

Ab Israelis posteris
Admissa quondam crimina
Magna piabit Victima.

PSALMUS CXXX.

Domine, non est exaltatum cor meum &c.

Suam praedicat modestiam, ut alios ad se imitandum alliciat.

1 INflata nunquam corda inani spiritu
Prae me tuli, Rex summe, nec sum lumine
Fastidioso despicatus caeteros;
Nec praedicavi gloriosa, miraque
De me, meis & ampliora viribus.
2 Sublime sensi si quid unquam, sustulit
Ventosa me si mentis arrogantia,
Depulsus ut de matris infans ubere,
Plorans parentis se reclinat in sinum (a),
Notas requirere & papillas nititur,
Frustraque se labore torquet irrito,
Sic anima Caelesti sueta nectari
Mea, inde pulsa det poenas superbiae;
Carensque nota lugeat dulcedine.
3 Ergo Israelis me sequuta natio
Sibi parum confisa, nec multum sibi
Tribuens, suas spes unice credat Deo
A tempore hoc ad ultima usque saecula.

(a) Vide Bellar.

PSALMUS CXXXI.

Memento, Domine, David &c.

Vel a Salomone compositus, cum aedificato templo Arcam Domini eo introduxit; vel a Davide in persona Salomonis post templum aedificatum ab eo concinendus; continetque desiderium Davidis templi aedificandi, & promissionem ei factam de Regno in ipsius domo stabiliendo; Quae omnia de mystico templo, idest Ecclesia, & Christi Regno, ejusque perpetuitate sunt intelligenda.

1 DAvidis memor esto, Deus, tecumque voluta,
Mitis ut in cives extitit ille suos.
2 Sic Domino fore juravit, sic Numini Jacob
Obstrinxit voti relligione fidem:
3 Non ego nota domus insistam limina nostrae (a),
Nec molli apponam membra levanda thoro,
4 Languida suffuso nec claudam lumina somno,
Nec nocturna premet tempora victa quies,
5 Donec facta Deo videam consurgere tecta,
Templaque sublimi conspicienda tholo,
Atque inventa piae sese offerat area moli,
Et locus, Isacii quem premat aula Dei.
6 Sedibus en nusquam certis peregrina vagatur
Arca, Deus propriam non habet ipse domum;

(a) Fa-

(a) 2. Reg. 7.

(a) Fama refert, terra manſiſſe Ephraitide quondam,
Pignoraque in Silo ſancta fuiſſe diu;
(b) Mox in ſylvoſis eadem deprendimus agris,
Juſſa Philiſtaeis finibus ire procul.
Jam certa ſtatione manent, optataque ſurgunt
Limina, habet ſtabilem jam Deus ecce domum.
7 Ergo Deo ſacram pavidi veniemus in aedem,
Affuſi ſancto, quo ſtetit Ille, ſolo.
8 His ſuccede, Deus, tectis, hac ſede quieſce,
Tuque, & ſancta ſimul foederis Arca tui.
9 Juſtitia incedat tectus, ceu veſte, ſacerdos,
Teſteturque ſacer gaudia feſta chorus.
10 Per fidum Tibi, Summe, caput Te Davidis oro;
Regis ne afficias ora pudore tui.
11 Namque Deus noſtro juravit vera parenti:
(Nec Divina ſolent verba carere fide;)
Parce timere; Tuo genitam de ſemine prolem
Imperii faciam ſceptra tenere tui.
12 Si tua progenies ſervarit foedera mecum
Pacta olim, leges audieritque meas,
Ipſa tuo aeternum ſolio ſubnixa ſedebit,
Indeque creta omni tempore poſteritas:
13 Nam Deus e toto ſibi vindicat orbe Sionem,
Hac una certam fixit in Urbe domum:
14 Haec, inquit, mihi ſit requies, has legimus aedes,
Hic ſedem ſtatui tempus in omne meam.
15 Munere & hic noſtro non funera conjugis uxor,
Damnaque deſerti ſentiet ulla thori;
Non modicas pauper captabit queſtubus eſcas,
Sed multa exiliet fruge, ciboque ſatur.

(a) I. Reg: 4. Alii aliter: vide Bellar.
(b) In agro Joſue Bethſamitae. I. Reg. 6.

16 Justitia incedet tectus, ceu veste, sacerdos;
Et festos ducet gens pia rite choros.
17 Hic Ego Davidis firmabo immobile Regnum,
Et Rex illustri Germine laetus erit.
18 Dejecti abscedent hostes, victique pudore,
Munere florebit victor at ipse meo.

PSALMUS CXXXII.

Ecce quam bonum &c.

Compositus, ut caneretur a Judaeis post solutam captivitatem simul concorditer habitantibus, & laudes concordiae continens.

1 EN quam salubre, quamque suave, mutuo
Fratres, coire foedere
Concordiae:
2 Tam suaviter spirat liquor
Unguenti, Aronis vertice
Diffusus, inque barbam lene defluens,
Summas & oras vestium
Collo alligatas;
3 Tam salubris decidit
Hermonis in cacumina
Ros mane primo, quique foecundat sacri
Totum Sionis verticem,
Montisque lactat utriusque gramina
Gregibus alendis optima.
Nam qui ligati charitatis vinculo
Vivunt simul concorditer,

His larga donat Rex supremus munera,
Vitamque sera in saecula.

PSALMUS CXXXIII.

Ecce nunc benedicite Dominum &c.

Pertinet ad eos, qui post Templi refectionem, in eo frequenter versabantur.

1 NUnc age, dic Domino laudes, & fausta precare
Turba dicata Deo,
Augustam celebrans aedem, sacraeque Tonanti
Atria sancta domus.
2 Tollite nocte manus adyta ad sacrata supinas,
Et celebrate Deum.
3 Quisquis is es, tibi cuncta sua det laeta Sione
Mundi utriusque Faber.

PSALMUS CXXXIV.

Laudate nomen Domini &c.

Laudes Dei.

1 SAncta gens, Divum famulata Regi,
Ejus in laudes age rumpe vocem,
Ejus augustum celebra canoro
Nomen honore;

2 Qui Deo sacras habitatis aedes,
Atria & sancti veneranda templi,
In Dei laudes nimium morantes
Solvite linguas.
3 Sic Deo dignum: Bonus Ille, & omni
Laude tollendus; celebrate Regis
Nomen aeterni: nihil esse nostis
Suavius illo.
4 Qui per immensum dominatur orbem;
Proprium fidi genus Israelis,
Legit, & certa sibi mancipatum
Lege dicavit.
5 Novi ego, ut magnus Deus est, ut omni
Major est noster Deus ille sensu,
Major & cunctis, sibi quae crearunt
Numina gentes.
6 Quae vel in Caelo facienda sanxit,
Quaeve per terras, vel aquosa regna,
Aequoris fusos & ubique tractus,
Omnia fecit.
7 Terrae ab extremis gravidas repente
Partibus nubes vocat, & nigranti
Mista demittit pluvia, & sonoris
Fulgura nimbis.
De suis ventos, & operta promit
Flabra thesauris; Rapidi solutis
Proruunt froenis, trepidoque Caelum
Murmure miscent.
8 Ille in Aegypti regione primas
Perculit proles, parilique caesos
Clade seu foetus hominum peremit;
Sive animantum;

9 Mi-

9 Miraque ostendit tibi signa, Memphi,
Impias contra Pharaonis iras,
Quem suis mistum famulis, equisque
Gurgite mersit.

10 Plurimas bello domitas cruento
Contudit gentes, validosque reges (a)
Clade percussit, furiosa contra
Arma ferentes.

11 Rex Amorrhaeus mihi Sehos esto,
Et Basanites mihi testis Ogus,
Quotquot & cunctis Canaanis oris
Regna steterunt.

12 Tum suis terras dominis relictas
Sorte divisit: sata laeta Jacob,
Victor invasit, secuitque falce
Non sua rura.

13 Magne Te Rector Superum, tuumque
Nomen aeternis vehet acta pennis
Fama; tantarum monumenta laudum
Saecula vincent.

14 Nam suum semper populum tueri
Perget, & justam teget Ille causam,
Et suis semper famulis benignas
Porriget aures.

15 Quae colunt stultae simulacra gentes,
Auro, & argento faber illa finxit:
Os habent, nullas tamen ore possunt
Edere voces;

16 Praedita & quamvis oculis, videre
Nil tamen possunt,

17 Neque pulsat aures
Ulla

(a) Numer. 21.

Ulla vox, nullus fovet & rigentes
Spiritus artus.
18 Fiat his demum similis, labore
Quisquis ingrato fabricare Divos,
Quisquis & fictis malesanus audet
Fidere Divis.
19 Omnis Aronis domus; Israelis
Omnis,
20 Et Levi, Dominumque quotquot
Axe regnantem colitis, merenti
Dicite laudes.
21 E Sion laudes resonent Tonanti,
Sede qui regni Solymis locata,
Hic amat dici Pater, atque Princeps
Voce suorum.

PSALMUS CXXXV.

Confitemini Domino, quoniam bonus &c. 4.

1 TErrae totius incolae,
Laudes dicite ter bono
2 Divorum, atque hominum Patri:
3 Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.
Omnes qui superat Deos,
Omnes qui Dominos regit,
Illum tollite laudibus:
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum;

4 Magna, miraque perficit
Solus,
5 Et superas domos
Solers condidit artifex,
6 Terramque in mediis aquis
Fixa mole locavit;
7 Magna flammifero dedit
Axe fulgere lumina,
8 Solem, qui revehat diem,
9 Lunamque, & vaga sydera,
Nox unde atra renidet;
10 Clade perculit impiam
Aegyptum, subita abstulit
Proles primigenas nece.
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.
11 Saevis progenitum Isaco
Exemit genus hostibus,
Collaque eripuit jugo
12 Fortis robore brachii,
Dextra & omnipotente;
13 Aequoris tumidos rubri
Jussit cedere gurgites,
14 Inde per medias aquas
Transmisit profugum gregem
Israel pede sicco;
15 Regis at Pharii caput,
Regni totaque robora
Iisdem fluctibus obruit:
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.
16 Mox deserta per avia
Traduxit populum suum;

17 Dira Regibus intulit
Magnis funera,
18 Perdidit
Fortes caede Tyrannos;
19 Regem Sehon Amorrhium,
20 Ogi sceptra Basanii
Vertit exitio pari:
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.
21 Terras inde prioribus
Ereptas dominis,
22 Suis
Sortito Isacidis dedit:
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.
23 Nobis rebus in asperis
Dexter adfuit,
24 Hostium
Subtraxitque tyrannidi.
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.
25 Unus Ille animantia
Curat omnia, providus
Escas sufficit omnibus:
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.
26 Summo Caelituum Deo
Laudes dicite, Principum
Laudes dicite Principi:
Illius Pietas manet
Omne firma per aevum.

PSAL-

PSALMUS CXXXVI.

Super flumina Babylonis &c.

Lamentatio captivorum apud Babylonem, Jeruſalem, Templique everſionem deplorantium.

1 SEdimus inviſos dirae Babylonis ad amnes,
Deciduo triſtes imbre rigante genas.
Nam tua, chara Sion, menti occurſabat imago,
Templaque divitiis illa ſuperba ſuis.
2 Urbe inerant media ſalices; ſuſpendimus illis
Nablia, jam nullos apta ciere ſonos.
3 At gens, colla jugo quae noſtra oneravit iniquo,
Nos, ſcelus, eſt feſtos auſa rogare modos;
Et quae nos patriis captos abduxit ab oris:
Dicite, ait, veſtrae carmina nota Sion.
4 Ergone, dum miſeros regio nos barbara ſervat,
Dicemus vero carmina ſacra Deo?
5 Si qua tui, Solyme, ſubeant oblivia nobis,
Fungi dediſcat munere dextra ſuo;
6 Haereat & ſtupido torpeſcens lingua palato,
Si mihi te quicquam dulcius eſſe queat.
7 At Tibi, ſumme Parens, ſubeant, quae fecit Idume
Perfida, cum Solymae venit acerba dies.
Sternite, clamavit, ſceleratae ſternite muros
Urbis, & ex imo vertite cuncta ſolo.
8 Ah Babylon Babylon, noſtra nunc clade ſuperba
Exilis; aſt eadem te quoque fata manent!

9 Felix,

9 Felix, qui factis tibi praemia digna rependet,
Et reddet meritas ob mala nostra vices;
Nescius & flecti duro puerilia saxo
Atteret e matrum corpora rapta sinu.

PSALMUS CXXXVII.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, quoniam &c.

Gratias agit Deo, quod precationem suam audiverit, qua fortasse Messiae adventum petierat, vel liberationem ab aliquo malo.

1 TE toto ex animo, Magne canam Deus,
Quod verba audieris, votaque supplicis.
2 Sancti rite memor sub penetralibus
Templi sacra Tibi carmina concinam,
Quae alternis recinant innumeri, meos
Circumfusi humeros, Caelicolum Chori;
Et, sit quanta tui gloria Nominis,
Dicam, quae pietas, quaeque tuis fides
Constet pollicitis; nam super omnia,
Quae sunt terrigenis indita nomina,
Nomen, quo haud aliud sanctius est, tuum
Fecisti eximia fulgere gloria.
3 Qua Te cunque die voce vocavero,
Aures ad gemitus supplicis admove;
Insuetus veniet per Te animo vigor,
Evadamque tuo munere fortior.

4 Cun-

4 Cuncti, qui populos imperio premunt,
Reges, Te meritis tollere honoribus
Discant; (insonuit nam tua barbaris
Vox, & fama volat didita regibus:)
5 Ingressique vias, quas docuit Deus,
Dicant unanimis carmina vocibus,
Et dignam Domini carmine gloriam.
6 Caeli Rex Superum vertice consider
Celsus, multipotens, omnia providens;
Hinc demissa pio lumine respicit;
Contra elata oculis prospicit eminus
Torvis, & facie tetricus aspera.
7 Si vivam mediis anxius in malis,
Si circum immineant mille pericula,
Cunctis eripies incolumem malis,
Servabis mediis inque periculis;
Nam pro me validas objiciens manus,
Compesces rabiem extrema minantium;
Illa & me faciet dextera sospitem,
Cui vis nulla potest firma resistere.
8 Sic vindex scelerum supplicia exiget
Pro me justa Deus; deficiet tua
Nam nunquam Pietas innumerabili
Annorum serie, Summe hominum Parens.
Ergo ne miseros despicias, tuae
Quos fecere manus, neve abigas procul.

PSALMUS CXXXVIII.

Domine, probasti me &c.

1 *Admonet genus humanum, Deum esse operum nostrorum rectissimum aestimatorem, omnia providentem, amicorumque suorum praecipuam curam gerentem.*

2 CUncta oculis, Deus alme, tuis sunt pervia; Totum
Me scrutatus, habes perspectum, animoque notatum,
Quicquid agam, quaecunque loquar, quae mente revolvam;
Seu sedeam lassus, seu pressa sedilia linquam,
Omnia Tu nosti;
3 Quicquid mens cogitat intus,
Tu procul aspectas oculis, animique latentis
Abdita pervadis;
4 Pergam quacunque viarum (a),
Quaque iter absolvam meta, qua sede quiescam,
Cuncta vides; nunc quicquid ago, multo ante videbas.
Nil mea lingua sonat, vox nulla erumpit ab ore,
Quin levis aura referre tuas festinet ad aures.
5 Omnia scis, vel quae nunc sunt, vel quae ante fuerunt;
Tu me eduxisti dias in luminis oras,
Artificique manu finxisti membra, simulque
Condita fulsisti, in nihilum ne lapsa redirent.
Quae

(a) SS. Aug. & Hier. ex Hebr.

6 Quae Tibi mente sedet, miranda scientia nostros (a)
Excedit sensus, tantumque assurgit, eoque
Progreditur, studio quo frustra ego nitar inani.
7 Quo me igitur vertam? quae me celare latebrae
Errantem, aspectuque tuo subducere possunt?
8 Sydera conscendam? Tu supra sydera regnas.
Infernas penetrem sedes? in sedibus illis
Ultor ades.
9 Si mane novo mihi sumere pennas
Detur, & immensos Caeli percurrere tractus,
Ac demum extremi consistere littore ponti,
10 Illuc me tua dextra vehet, mihi fulciet alas,
Meque tua in praeceps ruiturum dextra tenebit.
11 At circumfusae, dixi, fortasse tenebrae
Dent latebras, & me denso velamine condant.
12 Fallimur: ipsa diem nox efficit atra serenam
Me circa, & claro me lumine circumfundit,
Deliciasque meas, occultaque probra revelat (b).
Non etenim ante tuum spissa caligine vultum
Nigrescunt tenebrae, sed nox nitet aemula luci,
Nec tenebris vel lux distat, vel luce tenebrae.
13 Quae mea te lateant, cum Tu mea viscera primus (c)
Finxeris, &, coeca matris cum clauderer alvo,
Nostra laboraris primordia?
14 Jure rependam
Ergo Tibi laudes, mira quod in arte probaris
Grande magisterium, Teque acta per omnia magnum,
Attonitoque metu dignum: miracula rerum
Haec videt, atque oculis mea mens prope conspicit ipsis.

X 2 15 Abdi-

(a) Hier. ex Hebr. super me est scientia.
(b) Ita Bellarm. alii aliter.
(c) S. Hier. ex Hebr. orsus es me.

15 Abdita nulla Tibi nostri sunt corporis ossa,
Quippe tua compacta manu, cum ventre crearer
Materno abstrusus, confusaque corporis hujus
Compages, variis inter se partibus apta
Sub genitali arvo, & latebris coalesceret imis.
16 Mox imperfectum gravida intra viscera foetum [(a)],
Jam tum vitalique aura, formaque carentem
Lumina viderunt tua, & omni ex parte notarunt.
Namque expressa hominum cuncta exemplaria mente,
Non secus ac magno descripta volumine, servas,
Inque dies quotquot veniunt has lucis in oras,
Nullus abest.
17 Verum quisquis Tibi vivit amicus,
Illum quantus honor, me judice, quanta sequetur
Gloria, quamque potens, & quanto robore firmum
Imperium sine fine manet!
18 Numerare tuorum
Me juvat ingentem populum; numerare sed illos
Qui velit, enumeret positas in littore arenas.
Haec reputans somno excutior; me lumen obortum
Excitat, & Te pone sequi, Tecum esse, Tibique
Magne Parens, haerere jubet.
19 Si perdere sontes
Est certum Tibi, si haec animo sententia sedit,
Ite procul, procul hinc fera corda facessite, quotquot
Caedibus, & damnis pascit furiosa libido.
20 Prospera vos limis spectantes fata bonorum,
Haec tacito insani versastis pectore dicta:
Frustra illi modo florentes, rebusque secundis
Elati, quascunque, Deus, permiseris urbes
Obtineant; inde ejectos agitabimus armis

(a) Ita Hebr.

Perpetuo, nulla passi consistere terra.
21 Hos ego, qui Te odiis, Deus, insectantur iniquis,
Nonne odi? nonne exarsit suffusa medullis
Contra hostes gravis ira tuos, animumque peredit?
22 Quin illos odio, quo non violentius ullum,
Ultro aversatus, nullo mihi foedere jungi
Perpetiar, sua quos fecit mihi culpa inimicos.
23 Me scrutare, Deus; cordis secreta profundi
Inspice: non oculos devito cuncta tuentes;
In mores inquire meos, mea facta, measque
Curas, & studia, & varios cognosce labores.
24 Si quid inest pravum mihi forte, aut si quid iniquum,
Corrige, & obliquo revocans de tramite, recta
Me deduce via, qua aeternas itur ad Arces.

PSALMUS CXXXIX.

Eripe me, Domine, ab homine malo &c.

1 *David vel in persona propria Deum exorat adversus Saulem, ejusque ministros, vel in persona Christi, & Christiani populi adversus Diabolum, ejusque satellites.*

2 ERipe me populo, Deus immortalis, iniquo,
Eripe molitis impia coepta viris;
3 Qui tacito insidias animo mihi mille pararunt,
Instaurant totos & nova bella dies.
4 Ad solem ut serpens, linguas acuere vibrantes,
Utque aspis, labiis atra venena tegunt.

5 Me, Deus, e manibus serva, rabieque nocentum,
Subtrahe jactatis in mea damna minis.
6 Aggressi ad terram me deturbare superbi,
Mille mihi tectos composuere dolos.
Fune viam secus extento mihi coeca pararunt
Vincla, parum cautos implicitura pedes.
7 Versus ego ad Dominum: Deus es meus; accipe,dixi,
Quas Tibi submisso fundimus ore preces.
8 Tu virtus, Tu nostra salus: cum bella calerent,
Texisti nostrum, ceu clypei orbe, caput.
9 Ne patere incautum fallat me coeca libido,
Dedar & infestis hostibus ipse volens.
In me dira parant. Ne Tu me desere, neve
Cladibus exultet gens inimica meis.
10 Summa quidem fraudum, queis me circumvenit, ipsam (a),
Et quibus insanit, verba maligna, prement.
11 Desuper undabunt flammae, capita obruet ignis,
Nec de tot dabitur surgere posse malis.
12 Lingua loquax rebus nunquam est fruitura secundis,
Impius ad mortem per mala multa ruet.
13 Novi etenim,vindex quondam affore Numen egenis,
Ulturumque inopes,quos mala iniqua premunt.
14 Laudabit gens justa tuum, Deus optime, Nomen,
Incolet &, laeta quae loca fronte beas.

PSAL-

(a) Ita Bellar. & Titin.

PSALMUS CXL.

Domine clamavi ad te &c.

Petit ab se arceri peccata, & peccatores.

1 MAgnis vocavi Te, Deus, clamoribus;
Audi vocatus supplicem;
Audi vocatus supplicem, clamoribus
Quandoque Te vocavero.
2 Ut sacri odorum fumi in auras verticem
Acerra volvit thurea,
Ascendat ad Te grata sic precatio
Ardente fusa pectore;
Et cum supinas porrigam Caelo manus,
Jucundum id accidat Tibi,
Quam suave fumat, quod solemus vespere
Imponere in aras, Sacrum.
3 Ori obde nostro pertinax repagulum,
Firmumque labris objicem,
4 Ne cor meum maligna verba effutiat,
Vanoque culpas nomine
Praetexat, & se suave blandientibus
Deliniat mendaciis.
Cum perditissimis mihi mortalium
Nunquam sodalitas erit,
Electa mensis nec gulosis assidens,
Libabo eorum fercula (a).

(a) Hebr. *Non comedam cibum voluptatis eorum.* S. Hier. *Comedo in deliciis eorum.* Chald. *Conviviis.*

5 Peccavero si quid, misertus corriget,
Et increpabit vir bonus;
At verba, quae scelesti adornant, lenia,
Instarque olivi mollia,
Procul facessant: tali olivo non feram
Meum nitere verticem.
6 Quin, supplices cum fudero ad Deum preces,
Orabo id unum scilicet,
Optata eorum ne secundet, gaudia
Sed criminosa dissipet.
Et jam protervos pravitatis principes,
Duces, magistros criminum,
Magno gravatos colla saxi pondere
Mersos profundum absorbuit.
7 Quid nostra possint verba, fracti sentient
Ultro fatentes impii;
Sic crassior domatur unco vomere
Gleba, ac ligone rumpitur.
Sed interim instant; jamque nos fatiscimus
Fracti malorum pondere,
8 Et ossa ruptis dissipata nexibus
Ad ipsa Ditis ostia
Solo jacent, futura praedà hiantibus
Voracis Orci faucibus.
Ad Te, Deus, sed mortis ipso in limine
Jam pressa, jam natantia
Sub nocte lumina extuli, clemens Deus,
In Te locavi spem meam.
Ne, quaeso, ne sinas meis innoxium
Membris revelli spiritum.
9 A retibus mihi pararis libera
Pene implicatos jam pedes.

Vi-

Vide, in salebris prava molientium
Mea ne haereant vestigia.
10 Haec culpae amantes incident in retia,
Seque inscientes induent.
Me at ipse segregabo, ne consortio
Culpaeque, poenaeque implicer;
Donec parata evasero discrimina,
Quae nunc latus circumsident.

PSALMUS CXLI.

Voce mea ad Dominum clamavi &c.

1 *Cum fugisset a Saule ad Regem Achis, & ab hoc quoque male habitus abdidisset se in speluncam Odollam, Deum orat, ut a periculo liberetur.*

2 MEis Deum clamoribus
Vocavi, & ore supplici
Illius implorans fidem,
Rebus rogavi in asperis.
3 Et nunc ab imo pectore
Solus, remotis arbitris,
Effusa vota ante Illius
Expromo vultus, & mala
Ostendo, quae me sauciant,
Et dira pando vulnera,
4 Dum vita me jam deficit,
Jam me relinquit spiritus.

Sat cognitos habes, Deus,
Mores meos, nec omnia
Non facta, studiaque omnia.
Hac innocentiae via
Cum nil timens incederem,
Meis latentes gressibus
Laqueos parat gens impia,
Vim mox apertam suscitat;
5 At solus ipse ad dexteram
Respecto, si quid auxilj
Sese offerat; sed undique
Est solitudo maxima,
Et nemo sit mihi obviam,
Qui me vel ore noverit;
Spes ulla nec patet fugae,
Et nemo de me cogitat,
Vita aut laborat de mea.
6 Ad Te, Deus, quam maximos
Tunc ejulatus sustuli:
Tu nostra, dixi, es unica
Spes, & beata in Patria
Mihi parata haereditas.
7 Aures precanti commodas
Intende; depressus nimis,
Malisque sum pene obrutus.
Tanta caterva ab hostium
Me persequente libera,
Novis quae adaucta viribus
Incumbit in cladem meam.
8 Educ ab hisce me malis,
Quae me velut durissima
Clausum tenent custodia.

Jam

Jam me opperitur liberum
Gens justa, dum perennia
Mihi rependas praemia.

PSALMUS CXLII.

Domine, exaudi orationem meam, auribus &c.

Persecutionem Absalonis peccati sui poenam esse intelligens, ejus veniam poscit, & verae poenitentiae normam tradit.

1 HAs, Pater alme, preces, pronis haec excipe vota
Auribus: hoc fidei, justitiaeque tuae est.
2 Judicio noli mecum contendere; nemo,
Qui Te discepter judice, justus erit.
3 Urget atrox hostis, pugna & congressus iniqua
Jam toto exanimem corpore stravit humi.
4 Mox miserum in tenebris, & coeco carcere clausit,
Ut, quae vitali corpora luce carent.
Anxia tum quantae laniarunt pectora curae,
Quantus inundavit turbida corda dolor!
5 At prisci subiere dies, animoque recurrit
In nostros pietas illa vetusta patres;
In mentem rediere tuae facta omnia dextrae,
Oblatum miseris semper & auxilium.
6 Ergo animum spe confirmans, Tibi aperta tetendi
Brachia, consuetam voce precatus opem.
Aret enim sine Te, sitiens Te spiritus optat,
Ut pluviam aestivo sydere terra sitit.

7 Sit

7 Sit mora nulla; meas, Deus o, precor, accipe voces:
Deficio, atque animam jam moriturus ago.
Neu faciem avertas, similis ne forte nocenti
Sim turbae, Stygii quam rapit unda lacus.
8 Pulchra dies properet, qua Te sentire faventem
Incipiam; Est opibus spes mea nixa tuis.
Quam jubeas calcare viam, Tu lumine signa,
O desideriis meta petita meis.
9 Eripe me saevis, quibus urgeor, hostibus: ad Te
Confugio, o nostris portus, & ara malis.
Me servare doce, tua fert quodcunque voluntas;
Tu Deus: arbitrii me decet esse tui.
10 Me tuus afflatum Divina Spiritus aura
Ducet, & obliqua non finet ire via.
Ob Nomen revocata tuum mihi vita redibit,
Tanta Tibi in verbis, pollicitisque fides.
11 Tanta Tibi pietas, qua me discrimine certo
Educes, hostes disjiciesque meos;
12 Et qui me cruciant, praesenti hos funere perdes;
Namque ego sum servus, nec piget esse, tuus.

PSALMUS CXLIII.

Benedictus Dominus Deus meus &c.

Victoria Davidis adversus Goliath, qua significatur Christi, & Ecclesiae victoria adversus Diabolum, ejusque ministros.

1 IO triumphans, euge potens Deus,
Ad arma nostras qui erudiit manus,
Et certa contorquere bello
Tela rudes docuit lacertos!
2 Mihi Ille asylum, perfugium mihi
Est Ille, portusque; Ille salus mea,
Munimen, ac tutela praesens,
Inque meis columen periclis.
Spes omnis ejus praesidio stetit,
Ultro regendam qui mihi tradidit
Gentem meorum, subditamque
Imperiis dedit esse nostris.
3 Quid, summe Rector, quidnam homines sumus,
Te nosse nobis ut dederis? genus
Mortale quid totum est, habendum
In numero ut videatur ullo?
4 Homo est inani par prope imagini,
Vana intuentes quae specie capit;
Ejusque delabuntur anni,
Ceu volucri fugit umbra lapsu.
5 Descende Caelo; caerulei Tibi
Curventur orbes; Culmina montium

Continge dextra, verticosum
Igne vomentem populante fumum.

6 Ruptis coruscans fulgura nubibus
Terrore mentes concute turgidas;
Trisulca Te vibrante tela,
Corda pavor tremefacta sternat.

7 Vindex ab alto porrige brachium,
Meque ingruenti diluvio eripe,
Ac gentis eductum profanae
E manibus sine fraude serva;

8 Quae vanitatis, fraudis & artifex
Linguam erudivit fallere callidam;
Et caedibus suetam, & rapinis
In facinus rapit omne dextram.

9 Quiete parta, tunc ego concinam
Non usitato carmine Te, Deus;
Te nostra testudo loquetur
Docta decem resonare chordis.

10 Tu, qui salutem reddere Regibus
Soles, minantem qui capiti tui
Davidis ensem depulisti,
Subtrahe nunc iterum periclo;

11 Gentis profanae me eripe faucibus,
Lingua eruditae fallere callida,
Et fraudibus sueta, & rapinis
In facinus ruere omne dextra.

Nunc illa fortunae exilit ebria
Favore:

12 Lecti dulcia pignora
Florente pubescunt juventa,
Germina ceu fruticant novella.

Puella comptis crinibus auream
Induta pallam Sidonio nitet

Spectanda in ostro, ceu renident
Templa die decorata festo;

13 Differta largis horrea frugibus
Rumpuntur, auctas nec capiunt opes;
Majora poscunt, ampliora
Mox alia, atque alia extruuntur.

Foetura supplet lanigeros greges,
Inire quorum vix numerum queas,
Cum pastor egressos ovili
Pascua secum in opima ducit.

14 Armenta vasto pinguia corpore
Errant per agros; non paries timet
Firmus ruinam, nec rapaci
Dat faciles aditus latroni.

Non illa clamor per fora bellicus
Auditur; alto cuncta silentio
Pacata late conquiescunt,
Omnia laeta, timorque nullus.

15 Cui tanta genti contigerint bona,
Dicunt beatam; at fallit opinio:
Ille est beatus, cui bonorum
Summa Deus, Deus omnia unus.

P S A L M U S CXLIV.

Exaltabo te, Deus meus rex &c.

Laudatio Dei.

1 TE, Deus, audaci, Te, Rex Altissime, tollam
Carmine, cuncta tuum celebrabo in saecula
Nomen;
2 Nulla tua, quaecunque fluet, lux laude vacabit,
Tempora nulla tuo signata haud Nomine current,
Dum se perpetuos devolvent saecula in orbes.
3 Magnus enim Deus est, laude & dignissimus omni,
Nec Majestatis modus est, mensuraque tantae.
4 Proin homines, quotquot vel sunt, vel deinde
sequentur,
Vel geniti quondam surgent volventibus annis,
Facta tua, & quantis manifesta potentia rebus
Extiterit, multa semper cum laude loquentur.
5 Narrabunt, quam sancta tuae quamque inclyta
dextrae
Sint opera, ut miris niteat tua gloria signis;
6 Tum quam terribilis, quam sis virtute timendus
Hostibus, & quanto tua turbine saeviat ira.
7 Mox etiam pietate tua, & dulcedine mira
Perfusi, pleno gratas e pectore voces
Erumpent, memoresque aevo tua dona relinquent
Perpetuo testata; Tuis constantia dictis,
Promissisque fides, quae sit custodia recti,

Omnia

Omnia vulgabunt, & cantu gaudia prodent.
8 Quippe bonus, mitiſque Deus, patienſque, piuſque,
Omnibus & ſuavis;
9 Sed enim clementia cunctis
Egregie nitet in factis, atque omnia vincit.
10 Te tua, ſumme Pater, laudent ingentia geſta,
Teque canat, laudeſque tuas gens cuncta piorum.
11 Gloria quanta tui ſit, quanta potentia regni,
12 Omnibus hi pandent populis, quo ſumma poteſtas,
Qua Tu cuncta regis, ſit nulli ignota, tuique
Imperii diſcant omnes decora inclyta gentes.
13 Cuncta tuum ſeſe extendit per ſaecula regnum,
Dumque hominum ſemper ſibi ſuccedentia ſurgent
Semina, jura dabis toto dominatus in orbe.
Quam verax Deus eſt! Cunctis quae pondera verbis!
Quanta fides! Cunctis quae porro, quantaque factis
Integritas, foedae probitas & neſcia labis!
14 Ille ſuos firmatque manu, fulcitque labantes,
Ille ſolo eliſos, opis ac virtutis egentes
Erigit.
15 Hinc cunctorum oculi, Rex optime, ſolum
Te ſpectant; abs Te auxilium, pacemque petentes.
Pabula munificus cunctis Tu tempore praebes
Opportuna ſuo;
16 Laxas in opima benignas
Dona manus, plenumque tuo genus omne animantum
Munere, abeſſe nihil ſentit, quod vita requirat.
Quidquid mente Deus gerat, & quodcunque capeſſat
Conſilium, juſti numeris eſt omnibus auctum,
17 Quidquid agat, ſanctum eſt, & nulla labe notandum.
18 Si quis eum ex animo ſupplex in vota vocarit,
Protinus Ille vocatus adeſt, & vota ſecundat;

Si quis eum veritus caste colat, Ille libenter
Annuet optanti, prece & exorabilis omni
Cuncta dabit, quaecunque petet; cunctisque periclis
Ereptum, certa tribuet gaudere salute;
10 Ipse suis aderit dubio in discrimine custos,
At perdet male peccantes; & obesse vetabit.
11 Hoc mihi carmen erit; Tanti plena ora resolvam
Numinis in laudes, respondens assonet, aura
Quidquid vitali fruitur, Nomenque verendum
Perque omnes ferat aetates, perque omnia saecla.

PSALMUS CXLV.

Lauda, anima mea, Dominum &c.

1 *Praedicit renovationem Hierusalem post Babyloniam captivitatem, suadens, nequis in hominibus spem ponat, sed in Deo.*

2 DIc Deo laudes, anime: Ille totos
Est mihi vitae celebrandus annos;
Quamdiu hic degam, Dominum canoro
Pectine dicam.
3 Principum nullam fragili in favore
Spem, vel humanis opibus locetis:
Nulla mortali bene spes salutis
Creditur unquam.
4 Mors ubi nexus animae revellet,
Frigidus fient resoluta pulvis
Membra, tunc omnes fugient inani
Pectore curae.

5 Quem Deus Jacob tegit, ille felix;
Ille, cui ſpes eſt Deus una, Caeli
6 Conditor, terraeque, mariſque, & omni
Quicquid in orbe eſt,
7 Qui rata aeternum ſua dicta ſervat,
Damna qui paſſos recreat, fovetque,
Qui fame feſſos reficit parata
Providus eſca;
8 Ipſe captivis ſua vincla ſolvit,
Dat diem coecis reducem tueri,
Erigit fractos, patriumque juſtis
Praeſtat amorem;
9 Advena eſt ipſi, profuguſque curae,
Ipſe pupilli, viduaeque duram
Suſcipit cauſam, ſcelerumque pravas
Diſſipat artes.
10 Ipſe regnabit redeunte ſemper
Orbe ſaeclorum; Tuus ille, Sion
Alma, regnabit Deus ad remotos
Uſque nepotes.

PSALMUS CXLVI.

Laudate Dominum, quoniam bonus &c.

Hortatio ad laudandum Deum, tum ob alia, tum praesertim ob restitutam Hierusalem, in cujus aedificatione Ecclesia intelligitur.

1 LAudate Regem Caelitum: tales decet
Cantus cientem psallere;
Jucunda sit, tantoque digna Nomine
Nostro Deo laudatio.
2 Ille excitabit subrutae Hierusalem
Caelo inserenda moenia;
Et Israelis dissipatas undique
Partes in unum colliget.
3 Ille admovet fomenta corde sauciis,
Circumligatque vulnera;
4 Caelo recenset Ille sparsa sydera,
Et cuncta signat nomine.
5 Est magnus Ipse, magna virtus Ipsius;
Nec est modus sapientiae.
6 Mites recepit mitis, at tumidum scelus
Dejecit afflictum solo.
7 Hunc personate laudibus; nostro Deo
Pulsate vocales fides;
8 Qui condit atris omne caelum nubibus,
Imbresque terris dejicit,
Qui vestit herbis celsa montium juga,
Olusque fert mortalibus;

9 Jumenta latis, qui vagata pascuis
Virente nutrit gramine;
Implumibusque corvis se invocantibus
Petita praebet pabula.
10 At non equorum fortitudo, & insolens
Deo placet ferocia;
Suis nec homines viribus fisi nimis,
Pernicibusque cruribus;
11 Sed qui verentur mente dejecta Deum,
Quique Ejus indulgentia
Freti, Deo res, spesque concredunt suas,
Hos Ille solos diligit.

PSALMUS CXLVII.

Lauda Hierusalem Dominum &c.

Qui apud Hebraeos est continuatio superioris.

Laudat Deum ob beneficia populo suo praestita, quae perfectius Christianae Ecclesiae conveniunt.

12 Regalis Urbs Hierusalem,
Deum celebra laudibus
Tuum, Sionis Civitas,
Laudare ne cessa Deum.
13 Novo Ille te munimine,
Novoque sepsit robore,
Firmisque portarum seris
Vectes ahenos obdidit,
Multoque dites munere

Tuos beavit filios;
14 Tuiſque juſſit auream
Regnare pacem finibus,
Et laeta fluctuantibus
Foecundat arva meſſibus.
15 Sua Ille verba in ultimas
Emittit oras: Illico
Terras per omnes evolat
Divina vox pernicibus
Subvecta pennis, & ſua
Virtute complet omnia.
16 Ut alba lanae vellera,
Nunc candidas ſpargit nives,
Nunc inſtar atri pulveris,
Nebulas volucres aere
Effundit, aut algentibus (a)
Agros pruinis excoquit.
17 Nunc unda concreſcit gelu
Aſtricta, ducta in laminas
Glacies rigeſcit frigore,
Buccella tamquam ſectilis.
Heu quanta vis eſt frigoris!
Vim ferre quis tantam queat?
18 Verbum Deus ſed efficax
Emittit ore, ac protinus
Nives, pruinas, & gelu
Calore ſolvit igneo.
Spirabit Auſter humidus.
Ipſo jubente, & candidis
Gelu nivale montibus
Liqueſcet, inde flumina
Aquis adaucta defluent.

(a) S. Hier. pro *nebulam* vertit ex Hebraeo *pruinam*.

19 Haec caeteris; Sed unice
Dilecti Jacob posteris
Sua Ipse verba nunciat;
Sua Israelis filiis
Praecepta, suaque foedera,
Suasque leges tradidit.
20 Non omnibus tot praestitit,
Nec tanta nationibus;
Suaeque mentis abdita
Illis patere noluit.

PSALMUS CXLVIII.

Laudate Dominum de Caelis &c.

Invitat res creatas ad Deum laudandum.

1 Laudibus omne sonet Caelum, Supera ardua laudes
Dei canoris personent concentibus;
2 Caelicolae in laudes ora immortalia solvant,
Deumque laudet cuncta Virtutum cohors;
3 Sol Illum radiis, & Luna loquacibus, Illum
Stellaeque, Caeli & cuncta laudent lumina.
4 Supremique orbes, supremisque orbibus undae
Supernatantes Nomen ingens praedicent;
5 Cuncta Deum laudent: Ejus sunt condita voce
Cuncta: Ipse jussit, extitere & omnia.
6 Perpetua haec statuit, semperque integra manere;
Nec constitutum praetcribunt ordinem.
7 Laudibus hinc tellus resonet, tum grandia cete,
Tum nant profundo monstra quotquot gurgite;

8 Ignis, grando, nives, glacies, ventique furentes;
Quae intenta dictis omnia apparent Deo.
9 Tum montes, collesque humiles, plantaeque feraces,
Saltusque agrestes, saltuumque honor, cedri;
10 Tum pecudes, omnesque ferae, & quae corpora volvunt,
Pennis & auras quae secant volucribus;
11 Tum Reges, populique omnes, omnesque tyranni,
Terrisque quotquot jura dicunt judices;
12 Impubesque simul pueri, innuptaeque puellae,
Senesque misti juniorum coetibus,
Divinum laudent concordi carmine Nomen,
Sublime, celsum, cuncta vincens nomina.
13 Laudibus Illius Caelum, tellusque resultet,
Suam qui ad astra gentem gloria extulit.
14 Hymnis ergo decet coetum indulgere piorum,
Stirpem Israelis, proximum Deo genus.

PSALMUS CXLIX.

Cantate Domino canticum novum, laus &c.

Praevidens humani generis liberationem, & Ecclesiae Christianae victorias, ac praesertim eam, quam sancti in judicio de tyrannis, & improbis referent, bonos hortatur, ut Deo gratias agant; atque haec sub imagine triumphorum, quos Israelitae de hostibus reportarunt, adumbrat.

1 INsuetum Domino dic age canticum,
Gens addicta Deo; Namque pios decet
Conventus animis rite faventibus
Illum tollere laudibus.

2 Jacobi ſoboles laetitia fremat,
Vitae concelebrans Artificem ſuae,
Sioniſque agitent gaudia filii
Regis prae ſtudio ſui.
3 Ejus vociferans ingeminet chorus
Nomen, quo reboent concava tympana,
Cui deinde ad numerum cum fidibus decem
Concors barbitos aſſonet.
4 Semper de populo ſolicitus ſuo
Hunc praeſente Deus Numine protegit;
Manſuetiſque viris & decus, & ſimul
Vitae praeſidium afferet.
5 Ergo perpetua Gens Pia gloria
Exultans, patriis laeta aget aedibus,
6 Plenoque unanimes gutture concinent
Cauſam laetitiae Deum;
Iidemque ancipites vindice dextera
7 Stringentes gladios, exitium impiis
Indicent populis, diraque gentium
In ſe facta redarguent.
8 Captis injicient vincula regibus,
Et multa proceres compede vincient,
Juſſos judicio ſiſtere ſe ſuo,
9 Et
Cauſam dicere criminum;
Decreta in tabulis ſcripta adamantinis
Nulla in perpetuum ſaecula deleant.
Haec Sanctos homines gloria, & hoc manet
Electum populum decus.

PSALMUS CL.

Laudate Dominum in Sanctis Ejus &c.

Populum Dei invitat ad Ejus laudes canendas.

1 LAudate Sancta in sede ter Sanctum Deum,
Sydereaque domo,
Virtute quam firmat sua;
2 Laudate miram Numinis potentiam,
Quaque nihil melius,
Majusve, magnitudinem.
3 Dei tubae clangore laudes dicite,
Sive decem fidibus,
Sive amplius juvet lyra,
4 Vel tympano, chordisve mollioribus,
Multisonove choro,
Altum strepente aut organo;
5 Deum sonora voce laeta cymbala,
Laude Deum celebret,
6 Quicunque ducit spiritum.

FINIS PSALMORUM.

C A N T I C A

UTRIUSQUE TESTAMENTI

QUAE IN ECCLESIASTICIS OFFICIIS USURPARI SOLENT.

CANTICUM MOSIS

I. ex Exod. C. 15.

Cantemus Domino &c.

Post mare rubrum transmissum, Aegyptiosque cum Pharaone demersos, Moses hoc cecinit Epinicium, populumque edocuit, in quo factum magnifice describit, Deo gratias agit, & Israelitarum ingressum praedicit in Terram promissam, gentibus, quae se opponerent, expugnatis; Quae ad hominum liberationem per Christum accommodari solent.

1 DEum canamus: Grandia protulit
Interminatae signa potentiae;
Vastoque dejectos profundo
Victor equos, equitesque mersit:
2 Deus mihi armorum instar, & agminis,
Deus triumphi dulce decus mei;
Illoque sustentante fulta
Nostra salus stetit, atque vita:
Mihi Ille solus semper erit Deus,
Solumque semper laudibus efferam:
Pater colebat; nunc paternae
Ipse colam pietatis haeres.
3 Invictus ut bellator, & impares
Aggressus hostes, omnipotens Deus

Viro-

4 Virosque, quadrigasque sparsit
Aequoreis Pharaonis undis.
Rubro natavit naufraga gurgite
Electa pubes;
5 Obruta fluctibus
Descendit in fundum, pereso
Fragmen uti scopulo revulsum.
6 Fortem probavit se tua Dextera,
Deus, tua hostem Dextera perculit;
7 Diaque majestate vultus
Exanimes jacuere turmae:
Erumpit ardens ira, & edacibus
Correpta flammis agmina devorat,
Immissus arentem per agros
Ceu stipulam populatur ignis.
8 Proflas furentem pectore spiritum,
Tum fluctus alto se aggerat aequore
Immotus, assurgitque magno
Unda stupens glomerata monte.
9 Adurget hostis: Persequar, inquiens,
Captos reducam; Tum spoliis gravis
Revertar, & partis fruetur
Divitiis satiatus ardor;
Nudabo fidum, quod male comprimit
Vagina ferrum, sanguinis improbi
Haustu rigandum, decolorque
Caede solum misera natabit.
10 Tuus fiat atro turbine spiritus,
En pontus illos obruit, en vadis
Repente desidunt profundis,
Sicut iners gravitate plumbum.
11 Virtute sese quis Tibi conferat?
Tu Sanctus aeque ac magnificus, simul

Laudaris, atque idem timeris,
Nilque facis, nisi mira semper.
12 Vix Ipse dextram quippe tetenderas,
Jamque aequor hostes hauserat:
13 At tuis
Dux extitisti, quos levaras
Niliacis miserans catenis.
Mox & lacertis impositos tuis
Casus tulisti per varios viae
Ad arva promissa, & daturas
Tecta plagas Tibi dedicanda.
14 Contra irruerunt, quas furor exciit
Ad arma, gentes; indoluit fremens
Quisquis Philistaeos aratro
Vertit agros, & amoena rura;
15 Flos ipse Idumes territus adstitit,
Valensque membris intremuit Moab,
Visuque consternatus ipso
Diriguit Cananaeus acer.
16 At obstupescant attoniti metu,
Tremens per artus insinuet pavor,
Dum turbine ingenti rotatum
Circumagit tua dextra ferrum;
Ut dura rupes, aut gelidus silex,
Immobiles stent, dum tua transeat
Haec turba sospes, quam perenni
Mancipio Tibi comparasti.
17 Tuo illa ductu scandet in ardua
(a) Tibi sacrati montis, ubi altius
Radicibus fixis, tenebit,
Quos proprios dederis, receptus.
Edu-

(a) Sionis.

Educta in auras sacra Tibi Domus
Hic surget, artis nobile opus tuae;
Hic templa, mansuramque molem
Ipse tuis manibus locabis.
18 Nam firma, nullis motaque casibus
Aeternitatem Numen in ultimam,
Aeternitatem & siquid ultra
Esse potest, sua regna profert.
19 Bene est: In altum se Pharao dedit,
Mistique currus, atque equitum greges,
Deoque suspensi movente
In capita insiliere fluctus.
At Israelis per medias aquas
Felix propago carpsit iter datum,
Siccoque transivit profundo,
Dante viam, ac fugiente ponto.

CAN-

CANTICUM MOSIS

II. ex Deuter. C. 32.

Audite, Caeli &c.

Moſes morti proximus, praevidenſque populum a Deo defecturum, & in Idololatriam prolapſurum, hoc ei Canticum tradidit ediſcendum, in quo praemiſſis Dei laudibus, in ingratos Hebraeos invehitur, poenas minatur, Divinam demum miſericordiam pollicetur.

1 CAeleſtes audite orbes, haec verba loquentis,
Audiat & tellus, intentaſque arrigat aures;
2 Quaeque damus, documenta animis, & ſenſibus imis
Indita concreſcant, veluti diſperſa per auras
Concreſcit pluvia e guttis collecta minutis;
Et noſtrum fluat eloquium, atque aſpergine mentes
Leniter irroret, ceu terram roſcidus humor,
Imber agros, tenues pubentia gramina guttae;
3 Quippe Deus mihi carmen erit; Nomenque vocabo
Sanctum, auguſtum, ingens; Haec noſtri exordia cantus;
Voſque adeo, quicunque eſtis, celebrate potentem
Voce Deum, noſtri decora inclyta tollite Regis.
4 Omnia ſunt, quaecunque facit, perfecta, ſuiſque
Et numeris, moduliſque, & pondere conſummata;

Conſilia & quaecunque capit, ſapiente reguntur
Omnia judicio; cunctis ſtat maxima dictis,
Promiſſiſque fides, & iniquae neſcia fraudis;
5 Jus Illi, rectumque placet: Tamen impia proles
Aſtrictam fregitque fidem, laeſitque Parentem
Degener; & multo ſordeſcens crimine, Patris
Dulce recuſavit nomen, ſibi maluit hoſtem.
Impia progenies, nec tanto digna Parente,
6 Haeccine pro meritis Domino maleſana rependis?
Haſne refers grates? Annon Pater Ille, tuuſque
Eſt Dominus, qui te primo poſſedit ab ortu,
Teque adeo genuit, ſuperaſque eduxit in auras?
7 In mentem veterum redeant exempla dierum,
Quaslibet aetates relege, ac genus omne tuorum;
Percontare patrem, Deus & quae fecerit, ille
Narrabit; res a proavis ſcitare vetuſtas;
Illi etiam Domini memorabunt geſta faventis.
8 Jam tum cum gentes varias dimiſit in oras,
Primaevamque patris ſobolem diviſit Adami;
Frugiferam certo partitus limite terram,
In tot diſtribuit partes, quot nomina gentis
Iſaciae, & domini poſt tempora longa futuri;
9 Ipſe autem populum ſibi legit ab omnibus unum,
Unaque Jacobi placuit, quam jure teneret,
Progenies, hanc Ille unam ſibi vendicat haeres.
10 Deſertas inter terras, atque horrida teſqua
Repperit hanc ſola paſſim regione vagantem:
Dux illi fuit Ipſe viae, deſertaque circum
Per loca deduxit, temereque incerta ſequentem
Lege ſua erudiit; Cuſtos diſcrimine in omni
Adfuit, ut vigili ſervatur pupula cura.
11 Ceu volucrum regina rudes pubente juventa
Edu-

Educit nido pullos, timidosque, nec ausos
Credere se pennis, primos tentare volatus
Edocet, & super ipsa volat, fulcitque, regitque,
Haud secus expandit magnas Pater optimus alas,
Et populum texit pavitantem, ac cuncta timentem,
Gestavitque humeris, tutaque in sede locavit.
11 Dux illi Deus unus erat, peregrina nec usquam
Numina;
13 Tum demum pulcris in montibus illum
Constituit, pinguemque solo dedit ubere terram,
Ut laetas meteret segetes felicibus arvis,
Sugeret & venis silicum stillantia mella,
Atque oleum duri manans e viscere saxi.
14 Pinguia praebebant non parcum armenta butyrum,
Lac tenerae pecudes, & raptos matribus agnos,
Lanigerique duces gregis inter ditia cretos
Pascua Basani, junctos grave olentibus hircis.
Tum vescam frumenta dabant electa medullam,
Uva dabat succum, secreta faece, meracum;
15 Dilectus nimis at populus pinguedine multa
Luxurians, crassoque cutem distentus omaso,
Indomitus veluti sonipes, largaque sagina
Exultans, lateri calces impingit herili,
Sic ille arrecta in Dominum cervice reluctans
Calcitrat, ac froenos, atque indignatur habenas,
Auctoremque suum, defensoremque salutis
Deserit, infidusque alio se transfuga vertit.
16 Extera sectantes falsorum monstra Deorum
Nil metuunt justas accendere Numinis iras
Ritibus infandis;
17 Furiis pallentis Averni
Aras constituunt, ignorisque impia Divis

Sacra ferunt, patrio, veroque negata Tonanti;
Huic nova succedunt, aevoque insueta priori
Numina, quae prisci nunquam coluere parentes.
18 Gens scelerata, Deum, cujus de munere vivis,
Linquere, & oblito potuisti pectore Patrem,
Artificemque abolere tuum?
19 Prospexit ab alto
Haec Deus, & justos concepit mente furores,
Quod nati immemores, ingrataque pignora, natae
Talia sint ausi, rupitque has pectore voces:
20 Hos ego pacato non, ut prius, ore tuebor
Praeterea, faciemque, aversaque lumina condam.
Quin ubi summa dies, & ineluctabile tempus
Venerit, aerumnas, & fata novissima gentis
Immotis spectabo oculis: Perversa propago
Hoc meret, inque pium minus officiosa parentem.
21 Illi commentis mecum contendere Divis,
Aemulaque incestis sunt ausi altaria flammis,
Impurisque adolere sacris: Contendere contra
Ipse quoque aggrediar, populumque aliena secutum
Accersam, & stulta se relligione ferentem,
Adjungamque mihi, meaque ultro ad sacra vocabo,
Quo rabies illorum animos, visque aemula pungat.
22 Ardet enim, penitusque imas flammata medullas
Ira mihi exurit; vindex furit ignis, & illos
Corripit, insequiturque, & tergo cominus instat,
Donec ad infernas sedes, noctemque profundam
Detrudat miseros, totos depascat & artus.
Serpet flamma sequax, virides populataque campos
Germina comburet, montes mox rursus in altos
Evadens, simul & stirpes, sylvasque vorabit,
Ejectans imis saxa eruta fundamentis.

23 Di-

23 Diluviem immensam, tempestatemque malorum
Illorum capiti invergam, densasque sagittas
Injiciens, gravida promam omnia tela pharetra;
24 Exanimata fame, passimque inhumata jacebunt
Corpora, vulturibus, dirisque volucribus esca;
Saltibus erumpent tacitis, & opaca relinquent
Lustra ferae, rabiemque acuent, dentesque cruentos
Artubus infigent; reptantia monstra coibunt
In morsus, spiris sinuati ingentibus angues
Corpora convolvent, spargentque in vulnera virus.
25 Nulla salus usquam; Gladiis immanibus hostis
Moenibus instabit, clademque minabitur urbi,
Turbabit clausos pavor intra moenia cives;
Procumbent juvenesque simul, castaeque puellae,
Et senibus misti infantes, non debilis illis
Aetas profuerit, non his custodia matrum.
26 Tunc, ubi sunt? dicam; neque enim vestigia tanto
Ex populo superesse sinam; fama ipsa peribit,
Infandumque aeterna prement oblivia nomen.
27 His adeo mora nulla foret; Differre merentum
Sed poenas ardens animis hostilibus ira
Suadet adhuc, tanta exultans ne se efferat hostis
Clade super, dicatque: Potens haec omnia fecit
Nostra manus, nec enim Dominus.
28 Gens stulta, carensque
Consilio incassum vano se nomine jactat.
29 O utinam saperent tandem, ac mortalia justo
Pondere librarent, & fata novissima rerum
Prospicerent, qualique vices sese ordine volvant;
30 Qui fiat, vel mille viros non amplius unus
Ut premat, utque duo vel millia dena repellant!
Nonne ideo, a se distractos quod tradidit hosti
Hos Deus, & manibus captos permisit iniquis?

31 Non, velut imbelles, Illorum Numina, Divi,
Sic noster Deus est: Ipsi pro testibus adsint
Perculsi toties memorandis cladibus hostes.
Nunc pingues foecunda ferunt vineta racemos,
Et laeto illorum frondescunt palmite colles:
32 Talia florebant Sodomis felicia quondam,
Inque suburbanis foedae vineta Gomorrhae;
At mox deciduis perierunt obruta flammis.
Quae sic arboribus pendent sublimibus uvae,
Felle tument, gravidos absinthia tetra racemos
Inficiunt, faucesque gravis tentabit amaror;
33 Et quae de plenis fervent undantia labris
Vina, venenato spumant liventia succo,
Serpentum & dira sanie, taboque draconum
Lethifero, membris quod nulla abigatur ab arte.
34 An non haec, Deus inquit, ego mala condita servo
Me penes, has mea signatas aeraria clades
Non condunt, opportuno quas tempore promam?
35 Est punire meum, ac sceleratas sumere poenas;
Et sumam, cum tempus erit; damnata ruinam
Gens trahet, & vasto procumbet perdita casu.
36 Jamque dies fatalis adest, jam tristia cursum
Tempora festinant; Jam disceptare suorum
Ipse Deus causam properat: Miserabitur aegros
Antiquo tandem mentem labefactus amore,
Cum cernet lassasque manus, & cassa vigore
Brachia, cum fractos clausa intra moenia cives
Ultima perpessos jam defecisse videbit,
Ac, si qui fuerant reliqui, queis parceret ensis,
Hos periisse fame, & diuturna tabe peresos.
Ast ubi jamdudum nostro saturata cruore
In populos ultor vertet sua tela profanos:

37 Nunc ubi sunt, dicet, quos relligione solebant
Tam sancta colere, & queis tantum fidere, Divi?
38 Quorum tosta sacris mandebant viscera flammis,
Semiustumque adipem, plenisque liquentia vina
Libabant pateris? Surgant nunc denique, vobis
Auxiliumque ferant, nunc denique rebus in arctis
Subveniant, vosque in tanto discrimine servent.
39 Discite Me solum Caelo regnare tonantem,
Nunc tandem, & nullum, Me praeter, Numen
habendum.
Cum libet, e medio raptos sub Tartara mitto,
Cum libet, extinctos rursus voco lucis in auras,
Vulneraque infligo, & quae feci, vulnera sano,
Fasque manus nulli nostras evadere.
40 Juro
Nunc adeo, attollens duplices ad sydera palmas,
Nostrum testatus Numen, vitamque perennem,
Qua fruor, aeternumque fruar:
41 Si fulguris instar,
Fulmineum exacuam gladium, si debita sonti
Judicia exercere velim, tunc digna rependam
Hostibus, atque odiis qui me immortalibus urgent,
Praemia persolvam.
42 Tunc sanguine tela rubescent
Ebria, tunc carnes discerpet, & hauriet ensis
Invisas, largumque bibet de caede cruorem,
Captivosque alios inimica in vincula dedam
Gestantes rigidas rasa cervice catenas.
43 Ne, gentes, inflate animos, verique Tonantis
Cultores laudate pios. Patietur inultos
Haud longum Ille suos; Effusi sanguinis ultro
Mox aderit vindex, poenas & ab hoste reposcet,
Praesentique teget sacras sibi Numine terras.

CANTICUM ANNAE

Ex I. Reg. C. 2.

Exultavit cor meum &c.

Anna Elcanae uxor, poſt longam ſterilitatem, in qua a Phenenna, altera uxore, multas injurias perpeſſa fuerat, cum voto ad Deum facto Samuelem peperiſſet, carmen hoc Euchariſticum cecinit, in quo Deo gratias agit, Phenennae aemulae ſterili effectae inſultat, atque in ſua foecunditate Eccleſiae propagationem, in Phenennae ſterilitate Synagogae reprobationem praeſignat.

1 MAgno triumphant corda noſtra gaudio,
Deus mihi auctor gaudii.
Meum levavit Ille ad aſtra verticem
Huc uſque demiſſum ſolo.
Nunc ora laxat, provocatque ultro aemulos
Liberrima indignatio.
Per Te, Deus, pudore omiſſo, gaudeo,
Parta & ſalute glorior.
2 Non ſanctitate quiſque vel ſanctiſſimus
Conferre ſe audeat Deo.
Te praeter unum, nullus eſt uſquam Deus,
Qui ubique ſolus imperas.
Tecum queat nec quiſque vel fortiſſimus
Certare fortitudine.

3 Cave-

3 Cavete, magna praediceris, grandibus
Altum ſtrepentes vocibus;
Tandem loquelis temperate inanibus,
Quas venditaſtis hactenus.
Namque omnis auctor eſt Deus ſcientiae,
Scit Ipſe ſolus omnia;
Et, provida quaecunque mente cogitat,
Recto adminiſtrat ordine.
4 Arcus lacertis tela quondam fortibus,
Jaculatus, en torpet ſitu;
Et viribus defecta quondam brachia,
Novo invaleſcunt robore.
5 Pro comparandis ſe locarunt panibus
Prius ſaginati affatim;
Fameque membra qui trahebant languida,
Pleni affluente ſunt cibos
Carebat infoecunda quae jam liberis,
Enixa nunc eſt plurimos;
Multaque prole quae ſuperba inceſſerat,
Moerens, & orba nunc gemit.
Adverſa, cum libebit, adducet Deus,
Et mox reducet proſpera;
6 Ad ipſa trudit pene Mortis limina,
Rurſuſque in auras evocat.
7 Depauperat, ditatque, ad ima deprimit,
Ad ſumma rurſus evehit.
8 Squalenti egentem ſublevat de pulvere,
Fimoque turpi pauperem,
Ut principum receptus in conſortium
In ſede celſa fulgeat.
Utrumque terrae cardinem Deus tenet,
Quo verſat orbis machinam.

9 Deus

9 Deus piorum fulciet veſtigia,
Solos relinquet impios,
Qui ſe tenebris occulent, ſilentio
Merſi, pudoris indice.
Non fortitudo proderit cuiquam ſua,
Si laevus obſiſtat Deus;
10 Hoſteſque fractos gelidus inceſſet timor,
Ubi Ille, ruptis nubibus,
Caelum ciebit murmure horrendo tonans
Capita ſuper ferocia;
Cunctiſque late jura dicet gentibus
Fines ad orbis ultimos;
Suoque Regi maximum imperium dabit,
Quod meta nulla terminet;
Sacroque olivo delibutum tempora
Ad aſtra tollet gloria.

CAN-

CANTICUM ISAIAE

Isa. C. 12.

Confitebor tibi, Domine &c.

Cum Isaias venturum Messiam praedixisset, Ejusque dotes, ac pacatum regnum descripsisset, Judaeorum a captivitate dispersorum restitutionem, gentium contritionem, utrorumque ad Deum conversionem praenunciasset, hoc Cantico communis Servatoris beneficia praedicat.

1 TE, clemens, memori carmine concinam,
Regnator Superum, quod merito meis
Iratus vitiis, jam posita modum
Ira, tot statuas malis.
2 Vindex ecce meus jam Deus advenit;
Jam fidens animi nil metuam mali;
Virtus Ille mea est, & mea gloria,
Ille est una mihi salus.
3 Jam non de riguis quaerite fontibus
Eductos latices; Aetherei scatent
Fontes, unde salus, vitaque profluit:
Haurite has hilares aquas.
4 Illa haec una die vox erit omnibus:
Laudes munifico solvite Numini,
Et Nomen precibus ter venerabile
Implorate frequentibus.

San-

Sanctaeque in populos ſpargite diſſitos
Mentis conſilia huc uſque recondita;
Vulgate & memores, Nominis inclyti
Quam celſum emineat decus.
5 Divinum Domino dicite canticum,
Factis magnificus qui patuit ſuis,
Qua luſtratque plagas ſol habitabiles,
Facta ingentia pandite.
6 At Tu prae reliquis gaudia concipe,
Fortunata Sion, laudibus & vaca;
Nam muris medius conſtitit in tuis
Ter Sanctus Deus Iſrael.

CANTICUM EZECHIAE

Ex Iſai. C. 38. *v.* 10.

Ego dixi in dimidio &c.

Ezechias Rex Juda anno aetatis 39. *Regni* 14.; *victo Sennacherib, cum ad mortem aegrotaſſet, & ſalutem a Deo, vitaeque annos* 15. *impetraſſet, hoc Canticum compoſuit, in quo primum ſe aegrotantem deſcribit, ac de mortis immaturitate conquerentem, cum praeſertim filiis careret, deinde Deo pro reſtituta ſalute gratias agit.*

10 CUm mea lethifero languerent corpora morbo,
Nec mihi vivendi ſpes foret ulla ſuper:
Ergone, dum mediae nentur mihi ſtamina vitae,
Tartareas, dixi, cogor adire domos?

Qui reliqui fuerant, incaſſum optavimus annos;
Mors immaturos rumpit acerba dies.
11 Non ultra vivos inter ſacra limina viſam,
Conſpicuuſque ſua qui ſedit aede, Deum.
Non ultra dulces cernam, mea gaudia, cives,
Quos patrios intra pax beat alma lares.
12 Me geniti reſtant nec poſt mea funera nati;
Mecum una tota eſt noſtra ſepulta Domus.
Complicat excedens propere ut tentoria paſtor,
Sic mea jam ad metam ſtirps cito rapta venit.
Non ſecus, exorſae quam ſi ſubtemina telae
Textor, & inceptum forfice rumpat opus,
Ante diem noſtrae ſcinduntur ſtamina vitae,
Stamina fatali vix bene juncta jugo.
Vix primos vidi Phoebaeae lampadis ortus,
Obſcurante polum veſpere, nullus ero.
13 Aſt ego, producta longa inter taedia nocte,
Sperabam exorta gaudia prima die.
Sed, velut arreptos leo ſi diſcerpſerit artus,
Sic mea lethalis contudit oſſa lues.
Tum ſenſi, lucem mihi diluxiſſe ſupremam,
Jamque mea aeterna lumina nocte premi.
14 Vociferans, rauco ceu pullus hirundinis ore
Ingemui, aut qualis moeſta columba gemit;
Jamque oculis acies feſſis defecit, in altum
Lumina dum tendo fixa, precatus opem.
Uſuram repetens Mors inſtat acerba, diemque
Dura negat: Deus o, Tu mihi ſponſor ades.
15 Sed quos det praedes, aut quae vadimonia ſiſtat,
Cauſa ſit interitus cum Deus ipſe mei?
Averſum ut flectam, fletu male facta piabo,
Praeteritos recolens corde gemente dies.

16 Si

16 Si variant ſic fata vices, hic terminus haeret,
Vitaque ſi tali lege trahenda mihi eſt,
Qui mea ſublimi nunc caedis terga flagello,
Sorte dabis forſan proſperiore frui.
17 Interea, quo plus doleam, poſt bella peracta
Acrior en pacem turbat amarities.
At Tu jam precibus cedis, reddiſque ſalutem,
Meque immatura morte perire vetas.
Abjicis ex animo, quaecunque ego crimina feci;
Quae Tibi de noſtra gloria clade venit?
18 Non etenim taciti celebrabere vocibus Orci,
Nec Mors in laudes hiſcet itura tuas.
Qui ſemel infernas moriens deſcendit ad umbras,
Non manet, accipiant ut ſua dicta fidem;
19 Sed qui vivit adhuc, qui munere veſcitur aurae
Aetheriae, laudes concinet ille tuas.
Hoc ego agam, atque hujus celebrabo gaudia lucis,
Qua miſerum a mortis limine reſtituis.
Narrabit natis pater, (ac ſperare jubebit
Interea) ut veri ſis, fideique tenax.
20 Hanc, Deus, ex omni vitam diſcrimine ſerva,
Teque ſalutiferum tempus in omne canam;
Et Tibi votivos modulabor cantibus hymnos
Divinae celebrans atria ſancta Domus.

CAN-

CANTICUM TRIUM PUERORUM

Ex Dan. C. 3. v. 57.

Benedicite omnia opera &c.

In quo aliqua ab Eccleſia omittuntur.

Tres Juvenes Judaei Ananias, Miſael, & Azarias in captivitatem abducti a Nabuchodonoſor Rege Babylonis, quod recuſaſſent ejus ſtatuam adorare, in fornacem ardentem miſſi, nec ab igne laeſi, per mediam fornacem ambulantes hoc cantico Deum laudarunt, creata omnia ad ſimilem laudationem hortati.

57 QUaecunque ſummus Artifex
Produxit, Illi dicite
Laudes, Eumque ſaecula
Per cuncta in altum tollite.
58 Laudes, beati Caelites,
Dei fideles Nuncii,
Regi ſupremo dicite,
59 Pulchraeque ſedes Caelitum.
Et vos, aquae Caeleſtibus
60 Supernatantes orbibus,
61 Caeleſtiumque exercitus,
Deum ciete laudibus;
62 Et ſol diurna lampade,
Et luce Luna argentea,

63 Et ſparſa Caelo ſydera,
Laudate Fontem Luminis;
64 Imberque, & humor roſcidus,
Et vos, fugaces addidit
65 Queis Ille pennas, flamina,
Laudes Deo perſolvite;
66 Et vos calores ignei,
Aeſtas quibus ſuccenditur,
67 Hyberna voſque frigora,
Laudate Regem temporum;
68 Rores, pruina candida,
69 Geluque, & algor horridus,
70 Glacies, niviſque vellera,
Laudate naturae Arbitrum.
71 Noctes, dieſque praepetes,
72 Lux, & tenebrae, & nubila,
73 Et rupta nube fulgura
Laudate regnantem aethere.
74 Dei celebret gloriam
Haec tota terrae machina,
Ejuſque Nomen inclytum
Per cuncta laudet ſaecula.
75 Colleſque, Monteſque ardui,
Plantaeque, & omnis educat
76 Quaecunque tellus germina,
Ornate laudibus Deum;
77 Lymphaque fontes garrula,
78 Et maria rauco murmure,
Leni & ſuſurro flumina,
Deum ſonate laudibus;
79 Vos magna cete, caerulo
Quotquot natatis gurgite,

80 Quotquot secatis aera,
Deum canendo extollite.
81 Ferae vagantes saltibus,
Pratis greges in mollibus,
82 Et cuncta gens mortalium,
Dei vacate laudibus.
83 Deo perennem gloriam
Gratus rependat Israel;
Eumque laudet, omnia
Et usque & usque in saecula.
84 Vos infulis cincti sacris,
Laudes praeite Numinis;
85 Devota tuque plebs Deo,
Laudes secuta succine.
86 Deo, pii, mortalibus
Membris soluti Spiritus,
87 Virique mites, ac boni,
Libate laudum munera.
88 Dilecte Caelo Anania,
Fideque par Azaria,
Et par utrique Misael,
Laudate vestrum Vindicem;
89 Ejusque laudes inclytas,
Ipsumque ad astra tollite,
Et ipsa supra sydera,
Quotquot recurrent saecula (a).
Patri, & coaevo Filio,
Laudes, parique Flamini
Dicamus, ac per omnia
Unum canamus tempora.

(a) Haec habentur in scriptura; caetera ab Ecclesia sunt apposita.

Tu summa in arce syderum
Laudaris, o Rex Caelitum,
Laudatus, ac laudabilis
Aeterna ad usque saecula.

CANTICUM HABACHUC

Hab. C. 3.

Domine audivi auditionem tuam &c.

Proximam Chaldaeorum in Palaestinam irruptionem, & Judaeorum sub Nabuchodonosor miseram captivitatem praevidens Propheta, hoc Canticum effudit, in quo rerum atrocitate a Deo praemonstrata perterritus, ejus misericordiam implorat, quem & placatum iri sibi auguratur ex iis, quae olim fecerat pro Judaeis Aegyptiaca captivitate liberandis, quae mox in simili fortuna renovanda confisit, atque ita liberationem humani generis per Christum, ejusque futurum adventum obscure quidem, sed magnifice adumbrat.

AD me loquentem Te, Deus, audii;
Adhuc recenti mens trepidat metu:
Quae damna, quos cerno labores
Isacidum capiti imminentes!
Ah parce, & annis visa prioribus
Portenta, nostri fac videant dies,

Et

Et patribus concessa quondam
Nunc medium renova sub aevum.
En audior. Cursu in medio vices
Anni novabunt: Jam Pietas tua
Se prodit, inque ipso furore
Mitem animum Tibi dulce pulsat.

3 Aetas parentum laeta revertitur,
Deusque mores en repetit suos:
En parte ab australi profectus
Rursus adest, & opaca Pharan (a)
Per saltuosi culmina passibus
Descendit altis; Jamque operit polum
Verenda majestas utrumque,
Terra sono fremit icta laudum;

4 Splendet corusco lumine, lampadis
Ceu cum diurnae Sol jubar exerit;
Et fulminum vis igneorum
Tota sedet rutilante Dextra;

5 Immensa virtus condita ibi latet,
Unde Ille terras, & freta concutit;
Quacunque vadit, Mors cruento (b)
Praegrediens iter ense sternit.
Torva antecedit turba satellitum,
Emissa ab imo monstra Erebi specu,
Armata ferali flagello,
Et scelerum exitio parata.

6 At Ipse in arvis constitit hostium (c),
Mensusque longis illa decempedis,
Hero priori abjudicata
Isaciis tribuit colonis.

(a) Deuter. 33. 2.
(b) Exod. 23. 27.
(c) Josue 13., & sequen. Act. 7. 45.

Gentes profanas vindice turbidus
Proſpexit ira: nec mora, corruunt
Tellure fuſae; ſubſidentes
Diſcutiunt juga ſumma montes
Immoti ab ipſa ſemper origine;
Celſique colles ſub domino pede
Se Regis Aeterni reclinant,
Atque viam faciunt eunti.
7 Noxas luerunt Aethiopes ſuas:
Tentoria illos bellica vellere
Vidi fugatos; Madianos
Explicitas glomerare pelles
Raptim involutas, & trepido metu
Turbata cerno caſtra; nec ordines
Nec ſigna ſervantes, Te premente,
Toto acies procul ire campo.
8 Quid? Numne tantus Te furor abripit,
Objecta contra ut flumina ſaevias,
Divine Vindex? Num nec ipſis
Fluminibus tua parcit ira?
Quin & marinos inſequitur furens,
Vertitque ab imo gurgite vortices?
Quid magna peccarunt fluenta,
Quidve ſali meruere fluctus?
Bello paratus jam ſuper igneos
Scandis jugales, jamque agitas tuas
Victor quadrigas, ſoſpiteſque
Hoſte tuos domito reducis.
9 Juratus illis Te fore vindicem
Promiſeras multo ante, nec irritum
Dixti ſacramentum: Potentem
En ſinuas ferituras arcum.

10 Te scissa viso flumina, montibus
Structis in altum, dividuas aquas
Concreta suspendunt, dolentque
Praecipites inhibere cursus;
Mox expeditos volvere gurgites
Gaudent, relictas & repetunt vias,
Hinc inde jam discessit aequor
Horrifico reboans fragore;
Stantesque fluctus insolita fremunt
Se vi teneri, tendere tum manus
Visi supinas, attributa
Jura sibi petiere reddi.
11 Sol ipse Caelo, Lunaque constitit (a)
Tempus triumphis jussa tuis dare;
Perterriti hostes versa nudant
Terga fugae: Tua tela lucem
Dant dissipatis, & tua fulgurat
Flammis per umbras hasta minacibus;
12 Terramque conculcans scelestam
Ingrederis fremebundus ira;
Pallorque gentes, & stupor occupat
Tanto furoris turbine territas:
13 Tu victor incedis, tuisque
Auxilio venis, & saluti;
Tecumque jussum carpit iter tuo
Ductor refertus pectora spiritu,
Cui jura gentis, cui regendas
Isacidum dederas habenas.
Jamque amputasti primigenum caput (b)
Domus superbae; concidit impia

 Ra-

(a) Josu. 10. 13.
(b) Pharaonis Exod. 12.

Radicibus convulsa ab imis,
Et subita jacuit ruina.

14 Devota diris sceptra solo abjicis,
Suoque stratos cum duce milites,
In nostra jam damna irruentes,
Quale ruit per inane turbo.
Paeana, victis jam velut hostibus,
Laetum canebant, qualis in abdito
Si quis retrusus nil timentem
Aggrediens inopem trucidet.

15 At Tu frementes quadrijuges agens,
Undas aperta per medias via,
Tuis praeisti; per lutosum
Aridum iter patuit profundum:

16 Sed nunc minantem Te procul audio,
Et nostra terror viscera concutit;
Confusa mens horret, retento
Lingua sono tremebunda torpet.
Foedo putrescant ossa situ mea,
Totoque tabum corpore defluat,
Dum, tempore exacto malorum,
Tandem animo placidus quiescam;
Nostrisque jungar, cum reduces domos
Priscas revisent, & juga patria;
Vinclisque diffractis, cupitum
Suscipient iter expediti.

17 Heu quantus instat luctus! Ut insonat
Nimbus per auras exitio gravis!
Quae vastitas, qui squalor agris,
Quanta hominum, pecudumque clades!
Tunc nulla laetis germina ficubus,
Floresque surgent, nullaque vitibus

Gem-

Gemma intumescet, palmitesque
Vinea non pariet feraces.
Non curva baccis brachia porriget
Oliva mendax, non segeti fides
Constabit, & spem pertinacis
Agricolae sine fruge fallet;
Suis abactus grex ab ovilibus
Haud nota perget carpere pascua,
Praesepibusque armenta nullis
Fronde famem, stipulaque pellent.
18 Verum benignus me recreat Deus,
Mea Ille semper gaudia nutriet;
Stat tota in Illo spes salutis,
Semper erit meus Ille cantus;
19 Mea Ille virtus, robur & unicum,
Unumque tantis effugium malis;
Quae sospes ut vitem, fugaci
Crure dedit superare cervos;
Victorque montes in patrios aget,
Ducetque sedes visere pristinas,
Grato triumphales cientem
Ore modos, habilique plectro.

CAN-

CANTICUM ZACHARIAE

Ex Luc. C. 1. v. 68.

Benedictus Dominus Deus Israel &c.

Nato Joanne Christi Praecursore, Zacharias ejus pater has laetitiae voces edidit, quibus Deo de Messiae adventu gratias agit, suoque Filio tam excellens officium parandi Domino plebem perfectam gratulatur.

68 Euge, Rex Sancti, Deus, Israelis
Prodiit summo veniens olympo,
Et suae ingenti pretio redemit
Vincula gentis.
69 Reddidit certam, stabilemque nobis,
Fracta quae quondam jacuit, salutem,
Stirpe ab illustri Sibi dedicati
Davidis ortam.
70 Ipse sic olim cecinit futurum
Ore sanctorum sato ab orbe Vatum,
Quos sui affiatos animavit alma
Numinis aura:
71 Nos frui firma daret ut salute,
Hoste prostrato, manibus protervae
Gentis ereptos, odiumque diro
Corde foventis.
72 Hac Patres olim pietate nostros
Ille solatus, repetensque mente

Foedus antiquum, ſua verba certo
Pignore firmat.
73 Haec Patri quondam dedit Abrahamo
Dicta juratus, fore cui recepit,
74 Noſtra ut hoſtili recreet ſoluta
Corda timore;
Noſque Caeleſti Domino obſecuti,
Grata geſtemus juga ſervitutis,
75 Sancta ſectantes opera, ac tenaces
Juris, & aequi;
Ejus & nullis violemus ora
Improbe factis, oculoſque longe
Cuncta ſpectantes, data penſa donec
Vita revolvet.
76 Tuque vitales modo fuſe in auras
Macte virtutis Puer; Ipſe Vates,
Ipſe Divinus proprio fereris
Nomine Praeco.
Strenuus Regis ſuperi Satelles
Dia praecurres venientis ora,
Et viam ſternes, adituſque recto
Limite pandes.
77 Tu dabis lecta documenta plebi,
Niti ut ad certam ſtudeat ſalutem,
Expiet noxas, veniamque pravis
Impetret auſis.
78 Hoc Dei ſpondet Pietas, Patriſque
Viſcera humanos miſerata caſus,
Ut Velit noſtras oriens ab alto
Viſere terras,
79 Quo diem caecis referat, ſepulti
Qui diu tetra jacuere nocte,

Et

Et regat nostros per amica pacis
Compita gressus.

CANTICUM B. M. VIRGINIS

Ex Luc. C. 1. v. 47.

Magnificat anima mea &c.

Cum Maria Virgo, Filio concepto, Elisabeth invisisset, ejusque gratulationem excepisset, in hoc Canticum repente erupit, in quo Dei in se dignationem, effusam in omnes gentes misericordiam, Judaeorum reprobationem, gentium vocationem exequitur.

47 IN Dei assurgit studiosa laudes
Mens mea, exultant mea corda dulci
Gaudio; nostrae Deus hoc salutis
Excitat auctor.
48 Ille respectans humilem benigno
Lumine Ancillam, mihi dulce risit;
Inde ter felix veniente semper
Dicar ab aevo.
49 Ille me largo decoravit auctam
Munerum censu; mihi magna fecit
Rex potens idem, proprioque Sanctus
Nomine dictus.
50 Ejus ex alto Pietas profecta
Fonte in humanum genus omne fluxit,

Qui-

Quiſquis offenſam metuens, verendum
Numen adorat.

51 Brachium exertans validum, potentes
Protulit vires; Retudit protervae
Spiritus frontis, tumidoſque preſſit
Sub pede faſtus.

52 Quique ſublimi populos premebant
Sede ſubnixi, ſubita hos ruina
Egit in praeceps, humileſque in illa
Sede locavit.

53 Pauperes, rebus poſitoſque in arctis
Fecit immenſis opibus beatos,
Quique ſe immenſis opibus ferebant,
Fecit inanes.

54 Jam ſibi obſtricti genus Iſraelis
Mitis excepit; ſubiitque menti
Illa, quae ſemper pietas ſub alto
Pectore ſedit.

55 Ipſe ſic noſtris cecinit futurum
Patribus, fido dedit haec Abramo
Ipſe promiſſa, & generi futuro
Omne per aevum.

CANTICUM SIMEONIS

Ex Luc. C. 2. v. 29.

Nunc dimittis &c.

Cum Maria Virgo Puerum Jesum Domino sisteret, Simeon pius senex a Spiritu S. praemonitus, fore ut, ante quam vita excederet, natum videret Messiam, Divinum Infantem in ulnas excipiens, sibi tantum munus gratulatur, nec quicquam sibi in vita amplius optandum ratus, jam mori postulat.

29 NUnc jam corpore liberam
Hanc mittes animam; Claudere nil moror
Extremum placide diem,
Rerum Summe Parens, polliciti fidem
Cum Tu praestiteris tui.
30 Praesentem hisce oculis cernere contigit,
Quae a Te missa venit salus;
31 Jamque haec est populis proposita omnibus,
Cunctorumque oculis patet.
32 Hoc Lumen tenebras discutit, & diem
Affert gentibus auream,
Adjectum Isacidis grande decus tuis.

Quae consequuntur Cantica in extremum locum rejecta sunt, propterea quod in Ecclesiastico Officio non legantur.

CANTICUM DEBORAE

Ex Jud. C. 5. v. 2.

Qui ſponte obtuliſtis &c.

Proſtrato Siſara, duce exercitus Jabin Regis Chananaei, Debora cum Barac Hebraeorum duce, quem ipſa ad bellum excitaverat, & proſecuta fuerat, canit Epinicium, in quo Deo victoriae auctori gratias agit, Hebraeas Tribus, quae bello interfuerant, collaudat, caeteras, quae abſtinuerant, carpit, Jahelem celebrat, quae Siſara interfecto, bellum confecerat.

2 Iſacidum fortes Animae, devota periclis
Pectora, quas non vis terruit ulla necis,
Dicite io Domino Laudes:
3 Advertite, Reges,
Huc aures, magni haec condite mente, Duces.
En ego ego ipſa canam Dominum, noſtraeque ſonabunt
Fila lyrae, Iſacidum qui tegit arma, Deum.
4 Quantus eras, patuit, Deus, alto e vertice Seir (a)
Cum per Idumaeas ingrederere plagas.
Concita contremuit tellus, ac nubibus atris
Turbidus immenſae decidit imber aquae,
5 Tabuerunt montes liquefacti ante ora Tonantis,
Defluxitque alto a culmine Sina ruens.

(a) Exod. 19. & Deuter. 33. 2.

6 Cum desperandum tanto Duce, & Auspice tanto
Nil foret, atque animos facta priora darent;
Cumque futurus adhuc dux bella per omnia Samgar
Viveret, & gesta ad fortia nata Jahel,
Ut pavitans latuit Judas, omnisque quievit
Nullo incedentum semita trita solo!
Si quis prodire est ausus, per devia gressus
Flexit, & obliquo tramite carpsit iter.
7 Nullus in Isacidis sumptis erat utilis armis,
Otia vel patria lentus agebat humo;
Debbora dum magnis dux foemina surgeret ausis,
Surgeret Hebraea in gente futura parens.
Instituit nova bella Deus, nova tela recudit,
Hostilesque nova contudit arte minas.
8 Ipse iniit pugnam, quibus & se incluserat hostis,
Ipse sua evertit ferrea claustra manu.
Quadragena licet prodirent millia, nullus
Isacidis clypeus, nulla vel hasta fuit.
9 Hebraei Proceres, genus insuperabile bello,
O amor, o cordis cura decora mei,
Qui magnis objecistis vos sponte periclis,
Carmina victori dicite digna Deo.
10 O qui jumentis, Proceres, equitatis obesis,
Suntque quibus trepidi credita jura fori,
Quique infesta modo, nunc compita tuta tenetis,
Inclyta belligeri dicite facta Dei.
11 Hic, ubi collisae hostiles periere quadrigae,
Exitioque acies interiere pari,
Vindicis hic justae memorentur Numinis irae,
Inque suos pietas significata duces.
Venit ad infensas populus, duce Numine, portas,
Et domito exuvias victor ab hoste tulit.

12 Sur-

12 Surge age, surge ferox age Debbora, surge virago;
Surge, triumphali carmina pange sono;
Tuque adeo surge, o Barac, sate Abinoe, surge,
Duce catenato corpora capta pede.
13 Relliquiae populi sunt victo ex hoste receptae,
Ipse Deus fortes movit in arma manus.
14 Pugnabant Ephraimi acies, sed stabat ab illis
Dux Deus; hoc Amalec caesus ab hoste ruit.
Beniamis instabat, sed vis te, Amalece, premebat
Major, & ipse Deus militis instar erat.
Venere e Machir, nec non Zabulonis ab oris,
Educturi acies in fera bella, Duces.
15 Issachar invictas junxit tibi, Debbora, turmas
Juratas Barac impigra signa sequi;
Ipse autem impavidus discrimina in omnia praeceps
Se dedit, objectam certus obire necem.
Scinditur ambiguus studia in contraria Ruben,
Increpat & virtus vivida vulgus iners:
16 Quid stas? in partes animum quid dividis ambas?
Cur dubio pendes inter utrumque gradu,
Hic, ubi te patriae retinet malesana cupido,
Et vox balantum perstrepit aure gregum?
Diffidet at Ruben studiis distractus iniquis,
Et certat virtus aemula desidiae.
17 Trans quoque Jordanem Galaad piger abstinet armis,
Deses & in patriis otia carpit agris.
Mercibus oppletas Dan ducit in aequora puppes,
Dumque ineunt alii praelia, lucra petit;
Littora avarus Aser habitat, portusque frequentat;
Hae sunt illi acies, haec modo castra placent.
18 At Zabulon, & Nephtalidae in regione Meromes
Nituntur pulchra quaerere morte decus.

In-

19 Infensi coeunt Reges, Martemque fatigant,
Confertaque gerunt praelia dira manu.
In Tanacho instaurant Chananaei bella tyranni,
Mageddo placidis culta ubi findit aquis.
Sed spoliis quamvis inhient haud sanguine siccis,
Non sequitur cupidas praeda petita manus.
20 Conjuratus enim contra illos militat aether,
Missus & e Caelo ad classica miles adest.
Ordine lapsa suos peragunt dum sydera cursus,
In Sisaram infesto lumine bella gerunt.
21 Jamque rotat torrens dejecta cadavera Cison,
Cison (a) antiquis nobilis amnis aquis.
Nunc age, mens, tanta jamdudum pascere caede,
Contere robustos sub pede laeta viros.
22 Profuit effusas quid equis permittere habenas,
Cum fugeret, melior quisquis ad arma fuit.
Ungula currentes saxis impacta fefellit,
Planxit & excussus corpore sessor humum;
Praecipitesque equites per & invia, & avia rapti
Ocyus incurrunt funera, quae fugiunt.
23 At male sit, clamate, tibi, Merotia tellus;
Sic Ales supera missus ab arce jubet.
Totam execrati diris incessite gentem,
Quae damnata Deo rura, laresque colit.
Non illa auxilio Dominum in certamine juvit,
Agmina non lata fortia juvit ope.
24 At tibi, foemineos inter celeberrima coetus,
Digna Haberis conjux, sit bene, magna Jahel.
Sic quando merita est, bona cuncta precaminor olli,
Quamque tenet, fausta personet aula prece.
25 Sisara fessus aquam petiit, lac obtulit ipsa,
Nobili & in phiala fusa colostra dedit.

(a) Cadumim, i. e. antiquus.

26 Dormiit: En laeva clavus properante trabalis,
Fabrilis dextra malleus arripitur.
Vulneris ecce locum sopito in vertice quaerit,
Tum librat, & ferro tempora transadigit.
27 Inter crura ruit, vitam cum sanguine fundens,
Ejus & exanimis volvitur ante pedes,
Donec eum suprema quies, & ferreus urget
Somnus, & infelix, ac fine honore jacet.
28 Mater at ex alta prospectans saepe fenestra
Luctisono longas increpat ore moras.
Saepe etiam summis effatur ab aedibus: Heu quid
Quid nondum currus huc agit ille suos?
Cur tantum cessant lenti sine more jugales,
Nec spatia admissae corripuere rotae?
29 Tunc nuptas inter sapientior una: Quid, inquit,
Te crucias, mater, quaeve pericla times?
30 Nunc fors exuvias, spolia & partitur opima,
Forsitan & nobis optima quaeque parat;
Captivasque inter formoso corpore praestans
Eligitur, tanto quae famuletur hero.
Et pictae Sisarae vestes traduntur, & aurum,
Debita magnanimo praeda futura viro.
Plurima congeritur gemmarum, aurique supellex,
Torquibus ut niteant colla decora novis.
31 Sic quotquot te odiis, Deus, insectantur iniquis,
Dispereant, tali crimina clade luant.
At te quotquot amant, claro fulgore nitescant,
Exoriens rutilo Phoebus ut ore nitet.

CANTICUM DAVIDIS

Ex 2. Reg. C. 1. v. 18.

Confidera Ifrael &c.

Saule, & Jonatha extinctis, David, ut in morte Principum, epicedium canit, in quo totum Ifraelem ad luctum invitat ob mortuorum virtutes, quas laudando commemorat, & praecipue Jonathae.

18 QUae tibi caufa fubeft jufti, Jadaea, doloris,
Volve animo, & quales mors tulit atra viros!
19 Hei mihi quanta tuis eft montibus edita clades!
Hei mihi quam claro fanguine terra rubet!
Montibus his cecidit cuncti decus Ifraelis,
Et potuit? Fortes hic cecidere Duces?
20 Haec cave Gethaeas didatur fama per urbes,
Perque Afcalonis compita laeta volet,
Dira Philiftaeae capiant ne gaudia nuptae,
Barbaricas hilarent neu mala noftra nurus.
21 At vos Gelboici, fcelerata cacumina, montes,
Caffa ubi vitali corpora luce jacent,
Nec ros mane novo foecunda afpergine lactet,
Nec pluvius placido Juppiter imbre riget;
Nec veftris primae fruges oriantur in agris,
Inque folo fterili gleba putrefcat iners;
Namque illic parma fortes cecidere relicta,
Atque fuus Saulem deferuit clypeus.

Quid regale decus, sacro aut frons oblita olivo
Profuit? Heu turbae mors facit aequa parem.
22 Occidit & Jonathas, quem nunquam missa fefellit,
Nec rediit nulla caede sagitta rubens.
Sed fortes aggressa, imamque recepta sub alvum
Constitit, & ferro ruptus adhaesit adeps.
At neque Saul unquam gladium vibravit inanem,
Quin multo imbueret sanguine victor humum.
23 Occubuit Saul, & Jonathas; cum prole decora
Occubuit fato non meliore pater.
Pulcher uterque fuit, nec amari indignus uterque,
Unaque mors jungit, quos modo junxit amor.
Quam rapidis aquilae nituntur in aera pennis,
Quam valido tentat robore bella leo,
Tam celeres illi fugientum caedere terga,
Tam fortes valida bella ciere manu.
24 Vos quoque Judaeae gemitus effundite matres,
Exanimi Regis Manibus inferias.
Qui vobis Tyrio saturatas murice vestes,
Atque illusa auro texta superba dabat,
Ille informe solo jacet, ac sine nomine corpus;
Cumque illo Regni gloria tota jacet.
25 Qui potuit tristi fortes mors perdere bello?
Qui potuit virtus tam generosa mori?
Infelix Jonathas! Tingit nunc sanguine montes,
Friget & inviso in vertice truncus iners.
26 Te doleo in primis, Jonatha; Te, Frater, adempto,
Dimidia videor parte carere mei.
Heu formose puer, majori & dignus amore,
Foemina quam pictis conspicienda genis!
Diligit ut tenerum mater, sua viscera, natum,
Sic tibi concordi junctus amore fui.

17 Qui cecidit praestans invicto robore virtus,
Quive solo belli fulmina strata jacent?

TOBIAE MONITA AD FILIUM

Tob. 4. v. 2.

Audi fili mi &c.

Cum se crederet moriturum.

2 NAte, meis adhibe pronas hortatibus aures;
Atque alto Patris voces sub pectore conde.
3 Cum Deus hos anima exangues seduxerit artus,
Frigida membra solo manda; Tum debita Matri
Officia, & dignum, dum vita supersit, honorem
Ex animo factis, dictisque adhibere memento,
4 Multa memor tecum versans, quae, & quanta pericla,
Quantaque pertulerit denos fastidia menses.
5 Ast ubi concessos etiam ipsa peregerit annos,
Fac mecum exanimis tumulo condatur eodem.
6 Tum, quotquot tua vita dies numeraverit, alta
Mente Deum reputa; atque omni ratione caveto,
Ne te peccandi rapiat vesana libido,
Nostri ut transilias Domini praecepta, Deique.
7 Quas tibi res fortuna dedit, largire petenti,
Et faciem nullo avertas a paupere; quod si
Feceris, averso nec te Deus ore repellet.
8 Esto pius, prout se dederit tibi copia; Multum

9 Si fuerit, multum quoque da rerum omnium egeno,
Sin modicum fuerit, modicum impertire libenter:
10 Praemia magna feres pietatis, opesque recondes
Sorte tibi ex usu mox in graviore futuras:
11 Stips inopi collata admissa piacula solvit,
Nec patitur Mortis durae implacata subire
Jura, nec infaustas animam descendere ad umbras.
12 Quod quisquam miseris impenderit, esse quieto
Ipsum animo, mitemque Deum sperare jubebit.
13 Nate, cave, ad vetitos ne te lasciva voluptas
Pertrahat amplexus, te nullaque, conjuge dempta,
Foemina polliciat, crimen neu noveris ullum;
14 Neu nimis elatos animos, fastusque tumentes
Mente fove tacita, nec dictis prode superbis.
Inde etenim exitium fluxit, labesque malorum
In nostrum genus, & casu nos mersit acerbo.
15 Si quis opus faciat tibi, nullas necte morandi
Causas, quin dicto mercedem tempore solvas,
Et nunquam pretium exhausti patiare laboris
Te penes haerere, & longum torquere petentem;
16 Ne in quenquam admittas, quae in te commissa doleres;
17 Quam tu dente teris cererem, partire benignus
Cum miseris, quos longa premunt jejunia ventris,
Quosque arctis vexat malesuada in rebus egestas;
Quasque domi servas vestes, his nuda tegantur
Corpora, quo gelidae defendant frigora brumae.
18 Ad tumulos, sita Justorum quibus ossa quiescunt,
Libaque rite feras, & sacri pocula vini (a);
Appositas mistus sed parce nocentibus escas
Mandere, & incestos cyathis haurire liquores.
19 Quidquid agas, semper sapientes consule, Semper

(a) Eccl. 30. 18.

20 Pange Deo laudes, precibusque enitere multis;
Ut mores regat Ille tuos, tuaque omnia in Illum
Spectent consilia, atque illo vertantur in uno (a).
21 Ne timeas, mi nate; inopem traducere vitam
Nobis sorte datum; sed plurima suppeditabunt
Commoda, sancta Dei si jussa verebimur, atque
Omne nefas viso pejus vitabimus angue,
Et quidquid fas, ac rectum suadebit, agemus.

TOBIAE CANTICUM

Tob. 13.

Magnus es &c.

Cum filio, ac visu recepto, Raphaelis Angeli monitu Deo pro beneficiis gratias ageret.

1 MAgnus es, aeternum, Deus, usque futurus
in aevum,
Perpetuoque tuum cuncta ultra saecula Nomen
Permanet.
2 Elato Tu nostra in terga flagello
Acrior interdum insurgis, mox mitior ira
Jam posita parcis, salvosque a morte reducis,
Visus ad infernas miseros detrudere sedes,
Mox iterum superas reduces revocare sub auras.
Nec quisquam est, terrae totus qua panditur orbis,
Qui valeat dextrae vim devitare potentis.

3 Eja

(a) Aliqua omittuntur.

3 Eja agite, & dignas Domino persolvite grates,
Isacidum genus, & spectantibus undique circum
Gentibus, Illius laudes celebrate canendo;
4 Non etenim temere profugos, patriaeque caducae
Sedibus extorres Superum gravis ira profanos
Per populos errare dedit, sparsosque reposta
Visere terrarum, qua Caelo nulla tonantem
Gens novit regnare Deum: Fuit haec fuit olli
Mens, hoc consilium, ut populos vulgetis in omnes,
Quae mira Ipse facit, vobis & barbara regna
Testibus ediscant, nullum super astra sedere,
Praeter Eum, nullumque aliud posse omnia Numen.
5 Ille fuit, qui nos inflicto vulnere sontes
Perculit, erratis nos justam armavimus iram;
Ipse autem propria victus pietate remittet
Vindictam, afflictamque dabit reparare salutem.
6 Cernite, & exemplis jamdudum assuescite nostris
Ultorem scelerum colere, ac trepidare paventes
Iratum, & poenas culpis aequare minantem;
Et late Dominantem orbi per saecula Regem
Officiis celebrate piis, factisque pudicis.
7 Ast ego, captivum quanquam me barbara dudum
Terra tenet, meritas Illi laudesque, decusque
Persolvam, genti quando placatus iniquae
Indulsit miserans, majestatisque verendae
Non dubitanda dedit tam grandi pignore signa.
8 Vos igitur, quos mens scelerum sibi conscia torquet,
Discite justitiam moniti, & non temnere Regem
Omnia spectantem, cujus praesentia sanctam
Urgeat ire viam; nam vos quoque fidere fas est
Tam miti Domino, qui vos pietate refectos,
Auxilioque suo in rebus solabitur arctis.

9 Verum ego, quique meos sustentat spiritus artus,
Gaudia concipiet; Deus haec dat gaudia nobis.
10 Concelebrate Deum, Caelo dilecta propago,
Quotquot ubique estis, luces agitate serenas
Laetitia, festasque Deo persolvite laudes.
11 Tu quoque, Sancta Sion, summo Urbs charissima Regi,
Surge age: quod tanta fueris convulsa ruina;
Culpa tua est, tua facta Dei vindicta piavit;
12 Sed nunc solve Deo grates, meliora reduxit
Qui tibi fata; tuis super aethera laudibus illum
Tolle Deum, cujus volvuntur saecula nutu,
Quo tibi placatus jubeat sibi sacra reponi
Limina, & eversum rursum in te surgere templum;
Abductosque tuos in barbara vincula cives
Ad patrias revocet sedes, tum gaudia laetae
Pacis agas, serum non interitura per aevum.
13 Stat fatis praescripta dies, cum splendida multa
Luce renidebis, cunctique e finibus orbis
Ad tua se curvae sternent vestigia gentes.
14 Ignotae advenient extremo a limine terrae
Munera portantes populi, Regemque Deorum
Rite colent, sedes intra tua tecta tenentem;
15 Ejus & augustum dum supplice voce vocabunt
Nomen, ab augusto tu Nomine tota sonabis.
16 Qui merito non te fuerit dignatus honore,
Protinus ultrices aderunt in limine Dirae
Poenam poscentes, damnatusque impia pendet
Supplicia, in te jactabit convicia quisquis.
Sed contra quicunque novo molimine muros
Auxerit, addideritque tuis fastigia tectis,
Ille beatus erit;
18 Tu laeta prospera prole,

Caelesti aspicies cumulatos munere natos
Confluere ad summi penetralia sacra Tonantis.
18 Felices, qui te digno amplectuntur amore,
Quique super parta jungunt tibi gaudia pace.
19 Tuque adeo Divum solemnia carmina Regi
Dic anime; Ille suae quando inclyta tecta Sionis
Eripuitque malis, & tuta pace beavit.
20 O ego ter felix, illa si aetate supersint
Relliquiae generis nostri, videantque Sionis
Egregium decus, ac florentem laudibus Urbem.
21 Sapphiro illius portae, viridique smaragdo
Distinctae collucebunt, quaeque undique septam
Circumeunt, positis radiabunt moenia gemmis;
22 Sternentur niveo fora marmore, candida passim
Mundities, passim vicis votiva sonabunt
Carmina, Divinum cantu (a) laudantia Nomen.
23 Gloria sit Domino terrarum, Urbisque Parenti,
Tantorum authori decorum; sic maximus illam
Rex proprio regat imperio, cui nulla nocere
Saecula volvendo valeant, nec ponere metas.

(a) Allelujah. i. e. laudate Dominum.

CANTICUM JUDITH

Judith 16. v. 2.

Incipite Domino &c.

Quod, Holoferne obtruncato, Assyriis fugatis, Bethulia liberata, ipsa cecinit Deo.

2 JAm nunc festa Deo pellite tympana,
Et cantus resonis jungite cymbalis,
Insuetum numeris egregiis melos
Magno fundite Nomini.
3 Unus Bellipotens comprimit omnium
Bellorum strepitus, armaque conterit;
Est Illi Dominus Nomen, & Illius
Quam late imperium patet!
4 Sed Ductor populi stat medius sui;
Arma hic, castraque habet, cunctaque milites
Ad dura oppositos, nos ut ab omnibus
Circummuniat hostibus.
5 Arctois veniens montibus Assurus
Descendit, validas secum acies trahens;
Tardarunt fluvios agmina, crebraque
Valles condidit ungula.
6 His ibat minitans spargere finibus
Flammas, & juvenes sternere caedibus,
Et matrum pueros abstrahere e sinu, &
Captas ducere virgines.
7 Ast illi omnipotens exitio Deus
Venit, foemineas & dedit in manus:
Tunc imbelle librans Foemina brachium
Ictum vulnere perdidit.

8 Non ad bella alacri sub juvenum manu
Dux pugnans cecidit, nec capita ardua
Titanes piceis nubibus abditi
Confossum dederunt neci;
Non vasta oppositis mole gigantibus
Congressus periit: Foemina, Foemina,
Meravi soboles, Juditha perdidit
Vultus illecebris sui.

9 Nam tristes habitus deposuit, thori
Jam testes vidui, pulchraque protulit
Ornamenta, quibus laetificos dies
Judaeae celebrant nurus.

10 Unguentis faciem levit olentibus,
Crispatasque mitra composuit comas,
Induxitque novam circa humeros stolam,
Blandos necteret ut dolos.

11 Ostro tincta pedum vincula mollium
Ceperunt oculos; forma decens sibi
Ipsum subripuit: Stricto at acinace
Illa atrum caput abstulit.

12 Persae talem animum foemineo in sinu
Mirati, subito membra rigent metu,
Et Medi insolitum foeminea in manu
Robur credere vix queunt.

13 At postquam trepidos, atque humiles metu
Absumptosque sibi, moenibus egredi
Cives aspiciunt, Assyria insonant
Magnis castra ululatibus.

14 Nudant terga fugae, tum fugientibus
Illudunt pueri, tergaque sauciant;
Instat namque Dei vultus, & ultimo
Illos excidio premit.

15 Er-

15 Ergo belligeri pangere Numinis
Laudes, & modulos insolito decet
Instaurare sono: Debita Numini
Nostro dicite carmina.
16 Magnus quippe, Deus, magnus, & inclyta
Es virtute potens, nec superabilis,
Quaecunque objiciant se Tibi, viribus,
Ulli cedere nescius.
17 Per Te cuncta vigent: Omnia serviant
A Te facta Tibi; Numine nam Tuo
Existunt, tenuem vocis & ad sonum
Vitae in lumina prodeunt.
Aura educta Tua, ceu genitalibus
Surgunt seminibus. Quis valeat Tuis
Obniti imperiis, quisve resistere
Voci sustineat Tuae?
18 Quandocunque voles, culmina montium
Imo emota solo concutient aquas,
Tenuata ante tuos saxa oculos fluent,
Cera ut liquitur ignibus.
19 At quicunque pio Te trepidi metu
Observant, meritis undique honoribus
Auctos, judicio rebus in omnibus
Magnos efficies Tuo.
20 Illis pessime erit, qui genus in meum
Infestis agitent praelia viribus;
Ultor namque aderit, justus & in suo
Judex tempore puniet.
21 Flammis foeda dabit corpora edacibus,
Arrodenda avidis undique vermibus:
Urentur miseri, & vulnera sentient
Per volventia saecula.

FINIS CANTICORUM.

INDEX ALPHABETICUS PSALMORUM.

A

B

C

Con-

D

Domi-

E

F

Incli-

I

L

M

Niſi

N

O

P

Q

S

Te

T

V

INDEX CANTICORUM.

	ERRATA	CORRIGE
Pag. 6. v. 2.	animas	animos
12. v. 13.	abductis	adductis
19. v. 16.	reſolvent	revolvent
20. v. 3.	cuncta valentibus	cuncta: valentibus
22. v. 5.	labia	labra
23. v. 9.	Conſilii	Conſili
28. v. 8.	trepipem	trepidem
28. v. 9.	laetitae	laetitiae
29. v. ultim.	munera	munere
30. v. 12.	fame	fauce
33. v. 14.	En rurſum	En rurſum
41. v. 2.	puto	puro
45. v. 22.	ſervae	ſerva ●
46. v. 2.	vaſtas	vaſta
51. v. 7.	reddent	reddant
52 v. 20.	non mihi	neu mihi
66. v. 2.	ſidet	ſedet
81. v. 11.	quoſcunque	quaſcunque
97. v. 6.	Speremus	Spernemus
99. v. 1.	pectora	pectore
100. v. 5.	oſtende	extende
105. alia nota (c)	terrae nos	terrenos
106. v. 1.	averſa	everſa
109. v. 6.	devis veſtigis	devlis veſtigiis
112. v. 5.	munera	munera
115. v. 16.	noxa	noxae
117. v. 5.	vident	rident
118. v. 2.	ſcelere	ſcelera
230. v. 15.	vero	ſero
130. v. 16.	ſi denegetur .	denegetur ſi
137. v. 3.	verſet	verſer
143. v. 2.	nova	novae
150. v. 19.	ducta	dura
150. v. 26.	Carmina	Carmine
160. v. 24.	exitum	exitium
272. v. 8.	Iraque	Irataque
182. v. 44.	Et cupida	Ut cupida
282. v. 45.	Immiſi	Immiſit
289. v. 8.	patiam reduce	patriam reduc
196. v. 15.	incubit	incumbit
215. v. 2.	valide	valido
226. v. 4.	dignis	dignus
235. v. 2.	Dum Tu	Cum Tu
239. v. 24.	Solyma	Solyme
256. v. 42.	Suerunt	ſuerunt

